MANUAL DE LIMBI CLASICE

PENTRU SEMINARIILE TEOLOGICE
Anul III

MANUAL DE LIMBI CLASICE

PENTRU SEMINARIILE TEOLOGICE

Tipărit cu binecuvîntarea Prea Fericitului Părinte
IUSTIN
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ŞI DE MISIUNE
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

BUCUREŞTI – 1983

Copertă: RADU DAN

LIMBA ELINA

Manual pentru clasa a III-a
a
Seminariilor Teologice

Ediția a III-a

Ediția de față reproduce textul ediției a II-a a acestui manual, a cărui alcătuire a fost încredințată d-lor prof. C. LĂZĂRESCU și ANDREI MARIN.

LECȚIA I

ALFABETUL

Alfabetul grec cuprinde următoarele 24 de litere :

Literele mari	Literele mici	Numele grecesc	Numele românesc	Literele românești corespunz.	Observații
Α	α	ἄλφα	alfa	a	
Β	β ϐ	βῆτα	vita	v	1) Se scrie β la începutul cuvîntului; ϐ în celelalte cazuri
Γ	γ	γάμμα	gama	g	2) γ înainte de gutura-lele γ, κ, χ, ζ, se pro-nunța *n* (gamma nazal).
Δ	δ	δέλτα	delta	dh	
Ε	ε	ἒ ψιλόν	epsilon	e	
Ζ	ζ	ζῆτα	zita	z	
Η	η	ἦτα	ita	i	
Θ	ϑ θ	ϑῆτα	thita	th	
Ι	ι	ἰῶτα	iota	i	
Κ	κ	κάππα	kappa	c	
Λ	λ	λάμϐδα	lamvda	l	
Μ	μ	μῦ	mi	m	
Ν	ν	νῦ	ni	n	
Ξ	ξ	ξῖ	csi	x	
Ο	ο	ὂ μικρόν	omicron	o	
Π	π	πῖ	pi	p	
Ρ	ρ	ῥῶ	ro	r	
Σ	σ ς	σῖγμα	sigma	s	Se scrie ς la sfîrșitul cuvintelor ; σ în celelalte cazuri
Τ	τ	ταῦ	taf	t	
Υ	υ	ὖ ψιλόν	ipsilon	i	
Φ	φ	φῖ	fi	f	
Χ	χ	χῖ	hi	h	
Ψ	ψ	ψῖ	psi	ps	
Ω	ω	ὦ μέγα	omega	o	

PRONUNȚAREA

Noi pronunțăm literele grecești întocmai ca grecii moderni. Această pronunțare însă se deosebește de aceea adoptată în țările occidentale. Cauza acestei deosebiri de pronunțare este următoarea:

Cînd studiile grecești au fost introduse în Occidentul Europei, după cucerirea Constantinopolului de către turci (1453), s-a adoptat felul de citire al grecilor moderni; mai tîrziu însă, savantul Erasm din Roterdam (1467—1536) a combătut acest fel de citire, propunînd un altul întocmit de el, despre care susținea că este al vechilor elini. Sistemul lui Erasm a fost adoptat treptat în țările occidentale, unde limba elină se citește deci după pronunțarea erasmică.

În Grecia modernă și în unele țări orientale, între care și la noi, în școlile de învățămînt religios, se citește în felul grecilor moderni. Acest fel poartă numele de pronunțare reuchiliniană, după numele savantului I. Reuchlin (1445—1523) care a combătut pronunțarea lui Erasm.

Asupra pronunțării literelor observăm următoarele:

1. γ se pronunță totdeauna gh:

γέρων = *gheron*, bătrîn

Înainte de un alt γ și înainte de κ, χ, ξ el se citește *n*:

ἄγγελος = *anghelos*, vestitor, înger.
ἄγκιστρον = *ankistron*, momeală, nadă, undiță.
φάλαγξ = *falanx*, falangă.

2. ς, σ se pronunță totdeauna *s*:

μοῦσα = *musa*, muză.

3. μ are totdeauna sunetul *m*, chiar înainte de β și π:

ἐμβάλλω = *emvalo*, arunc.
ἐμπορία = *emporia*, comerț.

4. *Consonantele* sînt:

a) *Mute*, numite astfel, fiindcă nu se pot prounnța decît cu ajutorul unei vocale, clasificîndu-se în:

	LABIALE	GUTURALE	DINTALE
Surde	π	κ	τ
Sonore	β	γ	δ
Aspirate	φ	χ	ϑ

b) *Licide*, numite astfel, fiindcă se pronunță ușor, curgător:

λ, μ, ν, ρ.

c) *Siflanta* (șuierătoare): σ, ς.
d) *Duble*: ζ, ξ, ψ.

5. *Vocalele* sînt:

a) scurte: ε, ο.
b) lungi: η, ω. precum și orice vocală urmată de un grup de consoane.
c) uneori scurte, alte ori lungi: α, ι, υ

6. Semivocale sau semiconsoane sînt ι, υ. Acestea sînt vocale cînd nu le precedă altă vocală, iar consoane cînd sînt precedate de o altă vocală, formînd diftongii.

6. *Diftongii* sînt:

αι = e; ει = i; οι = i; υι = i;
αυ = af, av; ευ = ef, ev; ηυ = if, iv; ου = u.

Vocalele lungi α, η, ω se combină cu ι, care nu se pronunță. Acest ι se subscrie, cînd vocalele sînt scrise cu literă mică: ᾳ, ῃ, ῳ, și se scrie alături, cînd ele sînt scrise cu literă mare: Aι, Hι, Ωι. Aceștia se numesc diftongi *improprii*.

Diftongii sînt lungi, afară de αι, οι carela sfîrșitul cuvintelor sînt scurți: λῦσαι; ἄνθρωποι. La timpurile Optativului însă și la Adverbe αι și οι devin lungi: λύοι, οἴκοι.

SEMNELE DE PUNCTUAŢIE

Virgula şi punctul se întrebuinţau ca şi în româneşte. În loc de două puncte (:) şi de punct şi virgulă (;) se întrebuinţa un punct, scris în partea de sus a rîndului.

Semnul de întrebare era punct şi virgulă (;).

EXERCIŢIU DE CITIRE

I. Ἀγαμέμνων, Ἀθηνᾶ Ἀπόλλων, Ἀφροδίτη, Ἀρισταγόρας, Ἀρταξέρξης, Ἀθῆναι, Ἀχιλλεύς, Αὔγουστος, Ἄννα.

Βελλεροφόντης, Βαβυλών, Βοιωτία, Βηθλέεμ, Βηθανία, Βαρνάβας.

Γανυμήδης, Γλαῦκος, Γάγγης, Γάζα, Γαλιλαία, Γολγοθᾶ.

Δημήτηρ, Διόνυσος, Δαρεῖος.

Ἑκάβη, Ἕκτωρ, Εἵλωτες, Εὐφράτης, Ἐμμανουήλ.

Ζεύς, Ζέφυρος, Ζάκυνθος, Ζεβεδαῖος.

Ἥλιος, Ἡρακλῆς, Ἤπειρος, Ἡρώδης, Ἡρόδοτος.

Θεμιστοκλῆς, Θερμοπύλαι, Θουκυδίδης, Θεόφιλος, Θωμᾶς.

Ἰθάκη, Ἴλιος, Ἱεροσόλυμα, Ἴωνες, Ἰησοῦς, Ἰούδας, Ἰουδαία.

Κρόνος, Κλεισθένης, Κῦρος, Καισαρεία, Καϊάφας.

Λωτοφάγοι, Λακεδαίμων, Λεωνίδας, Λύσανδρος, Λουκᾶς, Λάζαρος.

Μοῦσα, Μαραθών, Μιλτιάδης, Μυκάλη, Μαθθαῖος, Μάρκος.

Νεοπτόλεμος, Νέστωρ, Νεῖλος, Νικίας.

Ξάνθος, Ξενοφῶν, Ξέρξης.

Ὀδυσσεύς, Ὄλυμπος, Ὀρέστης.

Παλλάς, Πάρις, Ποσειδῶν, Περικλῆς, Πλαταιαί, Παῦλος.

Ῥαδάμανθυς, Ῥῆσος, Ῥόδος, Ῥώμη.

Σαρπηδών, Σαλαμίς, Σόλων, Σπάρτη, Σοφοκλῆς, Σαμάρεια.

Τηλέμαχος, Τροία, Τισσαφέρνης, Τιμόθεος.

Ὑπερίων, Ὑδάσπης, Ὑστάσπης, Ὑμηττός.

Φιλοκτήτης, Φοῖβος, Φειδίας, Φίλιππος, Φαρισαῖοι.

Χάρυβδις, Χίμαιρα, Χῖος, Χριστός, Χερουβίμ.

Ψαμμίτιχος.

Ὠγυγία, Ὠκεανός, Ὠρίων, Ὠστία, Ὠριγένης, Ὡσαννά.

II. Θεός, ἄγγελος, εὐαγγέλιον, ἀπόστολος, ἐπίσκοπος, πρεσβύτερος σχίσμα.

ὀστέον, διφθέρα, ῥεῦμα, ψυχή, πάθος, κλίνη, θεραπεύω, δίαιτα.

μάθημα, γεωμετρία, ὑποτείνουσα, καθετή, μέτρον, ἀριθμητική, δέκα.

γυμνός, γυμνάσιον, σχολή, καθέδρα, παιδαγωγός.

γράφω : βιβλίον, βίος, γῆ, κάλλος, λίθος, ὀρθός, στενός, τῆλε.

γράμμα ; γραμματική, φωνή.

λόγος : ἀρχαῖος, γενεά, γῆ, ἔθνος, ζῷον, θεός, μῦθος, φίλος, φύσις, χρόνος, ψυχή.

φίλος : ἄνθρωπος, λόγος, σοφός.

ὄνομα : ἀνώνυμος, συνώνυμος, ψευδώνυμος.

LECȚIA a II-a

SPIRITELE

Spiritele sînt niște semne grafice, care stau pe vocalele inițiale ale cuvintelor și pe consonanta inițială ρ. Ele sînt două: spiritul lin (') și spiritul aspru (῾).

Spiritul lin nu are nici o influență asupra pronunțării vocalei, pe care stă; spiritul aspru însă înseamnă că vocala sau consonanta ρ, pe care stă, trebue pronuntată cu o oarecare aspirațiune, ca în limba franceză *le héros*.

Se observă că vocala υ și consoana ρ nu primesc niciodată spiritul lin, ci totdeauna pe cel aspru: ὕπνος, ῥίζα.

Cînd în mijlocul unui cuvînt sînt doi ρ consecutivi, unul primește spiritul lin, iar celălalt spiritul aspru: Πύῤῥος.

Locul spiritelor. Cînd literele sînt minuscule, spiritele se scriu deasupra lor: ἄνθρωπος, ῥυθμός; cînd sînt majuscule se scriu sus în partea stîngă: Ἀνήρ, Ῥίζα.

La diftongi spiritul se scrie pe a doua literă: αὐτός, οὐρανός, υἱός.

ACCENTELE

Ca și în celelalte limbi, în limba elină fiecare cuvînt are o silabă pronunțată cu tonul mai ridicat de cît celelalte. Acea silabă se zice că este întonată. O silabă este întonată sau nu, după cum vocala ei este întonată sau nu.

În limba elină silabele întonate se arată prin semne grafice, numite *accente*, care sînt: *ascuțit* sau *acut* (´), *grav* (`) și *circumflex* (῀).

Silabele se accentuiază după reguli referitoare la cantitatea lor, adică a vocalelor ce conțin.

Accentele pot sta pe următoarele silabe:

b) *Accentul grav* înlocuiește pe cel acut de pe ultima silabă vîntului, dacă silaba este întonată, indiferent dacă este scurtă sau lungă: κεφαλή, ἀγαθός, ἡμέρα, μεγάλη, λέγετε, ἄνθρωπος, φίλτατος, λύομεν, λέγουσι.

Se observă că, pentru ca accentul acut să stea pe silaba antepenultimă, trebuie ca silaba ultimă a cuvîntului să fie scurtă. Dacă aceasta este lungă, ea valorează cît două silabe și atunci accentul acut de pe antepenultima se coboară pe penultima, care în realitate este antepenultima.

Ex.:

ἄνθρωπος — ἀνθρώπου — ἀνθρώπῳ — ἀνθρώπων.

b) *Accentul grav* înlocuește pe cel acut de pe ultima silabă a unui cuvînt, cînd acesta nu este urmat de un semn de punctuație: μετὰ δὲ τοῦτο.

c) *Accentul circumflex* poate sta pe silaba ultimă sau penultimă, cu condiția să fie *lungă*, *întonată* și *provenită din contracție*: εἶναι, τὸ σῶμα, τιμῶ; însă κεφαλαί, ἀγαθοί (căci diftongii αι, οι la finele cuvintelor sînt scurți); ἀγαθούς (căci aici diftongul ου nu provine din contracție).

Se observă că, pentru a putea să stea pe penultima, trebuie ca ultima să fie scurtă. Dacă aceasta este lungă, ea valorează cît două silabe; iar atunci penultima în realitate este antepenultima și accentul circumflex, neputînd să stea pe antepenultima, se transformă în acut: γλῶττα, γλώττης → γλώτταις.

CUVINTELE FĂRĂ ACCENT

I. *Proclitice.* Sînt cîteva cuvinte monosilabice, care nu au accent, deoarece se pronunță unite cu cuvîntul următor. Ele se numesc proclitice (de la verbul προκλίνω = a se apleca înainte), pentru că pare că se apleacă înainte pentru a se uni cu cuvîntul următor. Astfel sînt articolele începătoare cu o vocală: ὁ ἄνθρωπος — ἡ σκιά; οἱ ἄνθρωποι, — αἱ σκιαί.

II. *Enclitice.* Sînt cuvinte de una sau două silabe care își pierd accentul, unindu-se cu cuvîntul precedent. Se numesc enclitice (de la verbul ἐγκλίνω — a se apleca pe), pentru că se apleacă asupra cuvîntului precedent.

Regulile encliticelor sînt următoarele:

1. Dacă cuvîntul precedent are accent acut sau circumflex pe silaba ultimă, encliticul își pierde accentul, iar acel al precedentului nu se schimbă în grav:

ἀνήρ τις, θεός μου, θεός φησι
ανδρῶν τε, θεῷ μου, ἀνδρῶν τινων.

2. Dacă cuvîntul precedent are accent pe silaba penultimă, el poate fi urmat numai de enclitice monosilabe :

ἄνδρα τε, ἄνδρα μου ; însă ἄνδρα τινά, λόγος ἐστί.

3. Dacă cuvîntul precedent are accent acut pe silaba antepenultimă sau circumflex pe cea penultimă, el atrage accentul encliticului pe ultima sa silabă sub formă de acut :

ἄνθρωπός τις, κήριός μου, κύριός φησι.
σῶμά τε, δοῦλός σου δοῦλός φησι.

EXERCIŢII DE CITIRE

a) **Rugăciunea domnească.**

Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς.

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου·
γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς·
τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον·
καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς
ἀφήκαμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι
ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Sfînta Evanghelie după Mateiu V 9—13.

b) *Limba elină posedă un articol hotărît care stă înaintea cuvintelor şi se declină astfel :*

	SINGULAR M.	SINGULAR F.	SINGULAR N.	PLURAL M.	PLURAL F.	PLURAL N.
N.	ὁ	ἡ	τό	οἱ	αἱ	τά
G.	τοῦ	τῆς	τοῦ	τῶν	τῶν	τῶν
D.	τῷ	τῇ	τῷ	τοῖς	ταῖς	τοῖς
Ac.	τόν	τήν	τό	τούς	τάς	τά

c) *Indicativul Prezent* al verbului εἶναι (a fi) se conjugă astfel :

SINGULAR		PLURAL	
εἰμί	(sînt)	ἐσμέν	(sîntem)
εἶ	(eşti)	ἐστέ	(sînteţi)
ἐστί	(este)	εἰσί(ν)	(sînt)

LECŢIA a-III-a

DECLINAREA I

Feminine terminate în-η la Nominativ singular şi în-ης la Genitiv.

ἡ μάχη, ης	= luptă	ἡ ψυχή, ῆς	= sufletul
καί	= şi	ἡ ἡδονή, ῆς	= plăcerea
ἡ εἰρήνη, ης	= pacea	καλή	= frumoasă
θαυμάζομεν	= admirăm	μεγάλη	= mare
χαίρομεν	= ne bucurăm	ἀλλά	= însă
γάρ	= căci	πολλάκις	= adesea
ἡ σκευή, ῆς	= îmbrăcămintea	ἡ τελευτή, ῆς	= sfîrşitul
ἡ ῥώμη, ης	= puterea	ἡ πηγή, ῆς	= izvorul
ἡ ἀρετή, ῆς	= vitejia, virtutea	ἡ λύπη, ης	= tristeţea
ἡ ἥβη, ης	= tineretul, tinereţea	οὖν	= deci, de aceea
ἡ νίκη, ης	= victoria	ἡ Καινὴ Διαθήκη	= Noul Testament
παρασκευάζουσι	= pregătesc, procură	ἀναγορεύει	= proclamă

Ἡ νίκη καὶ ἡ εἰρήνη.

Θαυμάζομεν τὴν νίκην. Χαίρομεν γὰρ τῇ σκευῇ καὶ τῇ ῥώμῃ καὶ ταῖς ἀρεταῖς τῆς ἥβης. Αἱ νῖκαι παρασκευάζουσι ταῖς ψυχαῖς καλὰς καὶ μεγάλας ἡδονάς.

Πολλάκις γὰρ αἱ τελευταὶ τῶν μαχῶν πηγαὶ εἰσὶ τῶν λυπῶν· ἡ οὖν Καινὴ Διαθήκη ἀναγορεύει· «Εἰρήνη πᾶσι (tuturor)".

Observări gramaticale

Limba elină posedă aceleaşi cuvinte declinabile ca şi limba latină şi română. Spre deosebire de aceasta, ea mai posedă şi un articol hotărît, care stă înaintea cuvintelor declinabile.

Numere. Limba elină posedă 3 numere: singular, plural şi dual. Dualul, întrebuinţîndu-se rar şi anume, cînd se vorbea de persoane şi lucruri perechi, a fost înlocuit cu pluralul. De aceea nu va fi tratat în acest manual.

Genurile. În limba elină există 3 genuri: *masculin, feminin* şi *neutru.*

Cazurile. Limba elină posedă 5 cazuri: *Nominativ, Genitiv, Dativ, Acuzativ* şi *Vocativ.* Ele îndeplinesc în general aceleaşi funcţiuni sintactice ca şi în limba latină şi cea română.

Declinările. În limba elină sînt 3 declinări.

DECLINAREA I FEMININĂ

Feminine terminate în-η la Nominativ singular şi în-ης la Genitiv

Substantivele şi Adjectivele terminate la Nominativ singular în η şi la Genitiv singular în ης sînt feminine de declinarea I şi se declină astfel:

	SINGULAR		PLURAL	
N.	ἡ ἀρετή = virtutea	ἡ νίκη = victoria	αἱ νῖκαι	αἱ ἀρεταί
G.	τῆς ἀρετῆς	τῆς νίκης	τῶν νικῶν	τῶν ἀρετῶν
D.	τῇ ἀρετῇ	τῇ νίκῃ	ταῖς νίκαις	ταῖς ἀρεταῖς
Ac.	τὴν ἀρετήν	τὴν νίκην	τὰς νίκας	τὰς ἀρετάς
V.	ὦ ἀρετή.	ὦ νίκη	ὦ νῖκαι	ὦ ἀρεταί.

Notă 1. În declinare accentul cuvintelor se supune regulilor generale de accentuare. În general, accentul stă pe aceeaşi silabă ca la Nominativul singular, dacă nu este influenţat de cantitatea ultimei silabe. *La Genitiv plural însă, cuvintele de declinarea I au totdeauna accent circumflex pe ultima silabă.*

2. Articolul n-are Vocativ, poate însă fi înlocuit cu interjecţia ὦ.

V E R B U L

Verbele în limba elină se împart în două mari clase, după terminaţia Persoanei I-a la Prezentul Indicativului şi anume: cele mai multe se termină în-ω, iar altele în-μι.

Verbele din prima clasă au Prezentul Infinitivului terminat în-ειν (φέρειν, χαίρειν, θαυμάζειν.

Prezentul Indicativ activ al verbelor în ω se conjugă astfel:

Sg.	φέρ-ω, eu aduc	Pl.	φέρ-ομεν
	φέρ-εις		φέρ-ετε
	φέρ-ει		φέρ-ουσι

Cuvinte greceşti în limba română

Εἰρήνη = Irina, Irineu
Ἀρετή = Filaret
Ψυχή = Psihologie = Psihic
Καλή = Caligrafie
Μεγάλη = Megalomanie

LECŢIA a-IV-a

DECLINAREA I

Feminine terminate în α la Nominativ singular şi în-ας sau-ης la Genetiv

φεύγετε	= feriţi-vă de, fugiţi de	*διδάσκω*	= învăţ
ἡ ἀσέβεια, ας	= lipsa de evlavie, impietatea	*ἡ βοήθεια, ας*	= ajutorul
οὐ μόνον.. ἀλλὰ καὶ	= nu numai... dar chiar	*ἐν*	= Prep. cu Dat. în
ἡ ἀκολασία,ας	= neînfrînarea	*ἡ ἁμαρτία, ας*	= păcatul
ἄγω	= duc	*προσφέρω*	= aduc
εἰς	= Prep. cu Ac. la, în	*ἡ ἀνδρεία, ας*	= bărbăţia, curajul
πᾶσα, πάσης	= toată, orice	*ἡ ἀνία, ας*	= necazul
διαφθείρω	= distrug	*παρέχω*	= dau, ofer
ἡ εὐπρέπεια, ας	= cuviinţa, bunacuviinţă	*ἡ δόξα, ης*	= mărirea, slava, părerea
ἡ Χριστιανικὴ 'Εκκλησία (ας)	= Biserica creştină	*ἡ ῥίζα, ης*	= rădăcină
ἡ θεία διδασκαλία, (ας)	= sfînta învăţătură	*ἡ δίαιτα, ης*	= fel de trai, de viaţă
		ὑπέρ	= Prepoz. cu Gent. pentru
		ἄνωθεν	= Adv. de sus
		ἡ σωτηρία, ας	= mîntuirea

Φεύγετε τὴν ἀσέβειαν.

Φεύγετε τὴν ἀσέβειαν· ἡ γὰρ ἀσέβεια οὐ μόνον εἰς ἀκολασίαν ἄγει, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν διαφθείρει εὐπρέπειαν.

'Η δὲ (iar) *Χριστιανικὴ 'Εκκλησία καὶ τὰς θείας διδασκαλίας διδάσκει, καὶ βοήθειαν ἐν ἁμαρτίαις προσφέρει, καὶ ἀνδρείαν ἐν ἀνίαις παρέχει.*

Δόξα οὖν τῇ Χριστιανικῇ 'Εκκλησίᾳ, ῥίζῃ πάσης καλῆς διαίτης (oricărui frumos fel de traiu).

'Υπὲρ τῆς ἄνωθεν εἰρήνης καὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν (noastre).

Observări gramaticale

Declinarea I cuprinde şi cuvintele feminine terminate la Nominativ singular în-α. Între aceste cuvinte e necesar să facem următoarea deosebire: unele au α pur, altele au α impur sau mixt în terminaţii.

Pur este α în cuvintele în care este precedat, la Nominativ singular, de vocală sau ρ; acest α se păstrează la toate cazurile din singular şi are în genere cantitate lungă.

Impur sau mixt este α în cuvintele în care este precedat, la Nominativ singular, de o altă consoană de cît ρ; α impur este în genere scurt, *iar în declinare se lungeşte în η la Genitiv şi Dativ singular.*

Cuvintele terminate în α pur se declină astfel:

	SINGULAR				PLURAL			
N.	ἡ	ἁμαρτία păcatul	ἡ	στρατιά, armată	αἱ	ἁμαρτίαι	αἱ	στρατιαί
G.	τῆς	ἁμαρτίας	τῆς	στρατιᾶς	τῶν	ἁμαρτιῶν	τῶν	στρατιῶν
D.	τῇ	ἁμαρτίᾳ	τῇ	στρατιᾷ	ταῖς	ἁμαρτίαις	ταῖς	στρατιαῖς
Ac.	τὴν	ἁμαρτίαν	τὴν	στρατιάν	τὰς	ἁμαρτίας	τὰς	στρατιάς
V.		ἁμαρτία		στρατιά		ἁμαρτίαι		στρατιαί

Cuvintele terminate în α impur se declină astfel:

	SINGULAR				PLURAL			
N.	ἡ	δόξα slava	ἡ	δίαιτα regimul de viaţă	αἱ	δόξαι	αἱ	δίαιται
G.	τῆς	δόξης	τῆς	διαίτης	τῶν	δοξῶν	τῶν	διαιτῶν
D.	τῇ	δόξῃ	τῇ	διαίτῃ	ταῖς	δόξαις	ταῖς	διαίταις
Ac.	τὴν	δόξαν	τὴν	δίαιταν	τὰς	δόξας	τὰς	διαίτας
V.		δόξα		δίαιτα		δόξαι		δίαιται

Se observă că toate cuvintele de declinarea I formează pluralul în acelaşi fel.

Notă. **Declinarea I contrasă.** La puţine cuvinte de declinarea I feminină terminaţia α din radicalul Nominativului singular e precedat de un alt α sau de ε. (Ἀθηνάα, συκέα). Cele 2 vocale, αα şi εα contractîndu-se şi anume primul grup în ᾶ iar al doilea în ῆ, obţinem formele, Ἀθηνᾶ, συκῆ. Cuvintele contrase se declină ca şi cele necontrase, avînd pretutindeni accent circumflex. Ex:

	SINGULAR		PLURAL	SINGULAR	
N.	ἡ συκῆ	smochină	αἱ συκαῖ	ἡ Ἀθηνᾶ	Zeiţa Atena
G.	τῆς συκῆς		τῶν συκῶν	τῆς Ἀθηνᾶς	
D.	τῇ συκῇ		ταῖς συκαῖς	τῇ Ἀθηνᾷ	
Ac.	τὴν συκῆν		τὰς συκᾶς	τὴν Ἀθηνᾶν	
V.	συκῆ		συκαῖ	Ἀθηνᾶ	

Prezentul Imperativului activ al verbelor în ω se conjugă astfel la persoana II singular şi plural:

φεῦγε = fugi φεύγετε = fugiţi

Cuvinte greceşti în limba română

Ἐκκλησία	: Eclesiastic, Eclesiarh
Δόξα	: Doxologie, Paradoxal
Δίαιτα	: Dietă (pentru bolnavi)

LECŢIA V

DECLINAREA I

Masculine terminate în-ας şi-ης la Nominativ singular şi în-ου la Genitiv singular

ὁ προφήτης, ου	= profetul	ἡ διάνοια, ας	= cugetare, gînd
ἡ φωνή, ῆς	= vocea, glasul	σκληρά	= Adj. severă
δεινή	= înspăimîntătoare	ἡ φυλή, ῆς	= neam, seminţie
		στέργω	= iubesc
ὁ δεσπότης, ου	= stăpînul, domn	ὡς	= ca
ἡ γῆ, ῆς	= pămînt, ţară	ὁ εὐεργέτης, ου	= binefăcător
ἀεί	= Adv. totdeauna	ὁ θεραπευτής, οῦ	= lecuitor
ἡ ἀδικία, ας	= nedreptate	πρέπει	= se cuvine
ἡ τρυφή, ῆς	= lux, desfrîu	ὁ νεανίας, ου	= tînăr
βασιλεύω	= cîrmuiesc	ἡ τιμή, ῆς	= cinstire, onoare
παντοία	= Adj. tot felul de	ὅλη	= Adj. toată
ἡ ὑπερβολή, ῆς	= exagerare, exces	ἐξ	= Prep. cu Genit. din

Οἱ προφῆται.

Ἡ *τῶν προφητῶν* φωνὴ δεινὴ *ἦν τοῖς δεσπόταις* τῆς γῆς τοῦ Ἰσραήλ· *οἱ* γὰρ μὲν (pe de o parte) *δεσπόται* ἀεὶ ἐν ἀδικίᾳ καὶ τρυφῇ *ἐβασίλευον*. Ὁ δὲ (pe de altă parte) *προφήτης* παντοίαν ὑπερβολὴν *ἔφευγε* καὶ πᾶσαν τῆς διαίτης ἀκολασίαν· ἡ διάνοια οὖν *τοῦ προφήτου* ἀεὶ σκληρὰ *ἦν*· Πᾶσα φυλὴ τοῦ Ἰσραὴλ *ἐθαύμαζε τοὺς προφήτας* καὶ *ἔστεργε* αὐτοὺς (pe ei) ὡς *εὐεργέτας* καὶ ψυχῶν *θεραπευτάς*. Τῷ *προφήτῃ* πρέπει, ὦ *νεανίαι*, δόξα καὶ τιμή.

Εἴπωμεν (să zicem) *πάντες* (toţi) *ἐξ ὅλης τῆς διανοίας* «*Κύριε ἐλέησον*» (Doamne miluieşte).

Observări gramaticale

I. *Substantivele masculine de declinarea I* se termină la Nominativ singular în -*ας* sau -*ης*, iar la Genitiv singular în -ου. Celelalte cazuri se declină ca la Substantivele feminine în -*α* sau -*η*.

Substantivele masculine în -*ης* fac Vocativul singular în -*α*, afară de numele proprii de persoane, care îl fac în -*η*.

Ex. : *'Αλκιβιάδης* = Alcibiade Voc. *'Αλκιβιάδη*
Εὐριπίδης = Euripide Voc. *Εὐριπίδη*

Substantivele, fiind masculine, sînt însoţite de articolul masculin şi se declină astfel :

	SINGULAR		PLURAL	
N.	*ὁ*	*προφήτης* = profetul	*οἱ*	*προφῆται*
G.	*τοῦ*	*προφήτου*	*τῶν*	*προφητῶν*
D.	*τῷ*	*προφήτῃ*	*τοῖς*	*προφήταις*
Ac.	*τὸν*	*προφήτην*	*τοὺς*	*προφήτας*
V.		*προφῆτα*		*προφῆται*

	SINGULAR		PLURAL		SINGULAR	
N.	*ὁ*	*νεανίας* = tînărul	*οἱ*	*νεανίαι*	*ὁ*	*'Αλκιβιάδης*
G.	*τοῦ*	*νεανίου*	*τῶν*	*νεανιῶν*	*τοῦ*	*'Αλκιβιάδου*
D.	*τῷ*	*νεανίᾳ*	*τοῖς*	*νεανίαις*	*τῷ*	*'Αλκιβιάδῃ*
Ac.	*τὸν*	*νεανίαν*	*τοὺς*	*νεανίας*	*τον*	*'Αλκιβιάδην*
V.		*νεανία*		*νεανίαι*		*'Αλκιβιάδη*

II. *Imperfectul Indicativ activ* al verbelor în -ω se conjugă astfel :

Sing. *ἔφευγον* = eu fugeam
ἔφευγες
ἔφευγε

Pl. *ἐφεύγομεν*
ἐφεύγετε
ἔφευγον

Imperfectul Indicativului se formează de la tema verbului (φευγ), precedat de *Augment* şi urmat de terminaţiile -ον, -ες, -ε, -ομεν, -ετε, -ον.

Verbele primesc augment numai la timpurile secundare (istorice) ale modului Indicativ : Imperfect, Aorist şi M. m. ca Perfect.

Augmentul este sau *silabic* sau *temporal*. *Augmentul silabic* constă în silaba ε aşezată înaintea consoanei iniţiale a radicalului, iar *augmentul temporal* constă în lungirea vocalei iniţiale a radicalului.

Primesc *augment silabic toate verbele începătoare cu consoane.*

Ex. : *φέρω*, duc — Imperf. *ἔφερον*
φεύγω — *ἔφευγον*
σώζω — *ἔσωζον*

Primesc *augment temporal toate verbele începătoare cu o vocală*, lungind astfel vocala :

α în *η* — *αι* în *ῃ*
ε în *η* — *οι* în *ῳ*
ο în *ω* — *αυ* în *ηυ*

Vocalele lungi η şi ω, şi cele comune ι, υ şi diftongii ει, ευ şi ου nu se schimbă.

Ex. : *ἀκούω* → *ἤκουον* (aud)
ἐθέλω → *ἤθελον* (voesc)
ὁρίζω → *ὥριζον* (a limita)
αἰτέω → *ᾔτεον* (cer)
οἰκέω → *ᾤκεον* (locuiesc)
αὐξάνω → *ηὔξανον* (măresc)
οὐτάζω → *οὔταζον* (rănesc)
εἰκάζω → *εἴκαζον* (presupun)
εὑρίσκω → *εὕρισκον* sau *ηὕρισκον* (găsesc)

III. *Imperfectul Indicativ* al verbului neregulat εἶναι (a fi) se conjugă astfel :

ἦν sau *ἦ* eram — *ἦμεν* eram
ἦσθα erai — *ἦτε* eraţi
ἦν era — *ἦσαν* erau

Notă. Negația οὐ (nu) ia forma οὐκ înaintea unei vocale și οὐχ înaintea unei vocale cu spirit aspru.

Ex. : οὐκ ἔστι· οὐχ ἕξετε ἀντιλέγειν.

Cuvinte grecești în limba română

φωνή : Fonetică (știința sunetelor); Fonografie (scrierea sunetelor); Fonograf, Megafon.
Δεσπότης : Despot; Despotism.
Γῆ (din *γέα*) : Geografie; Geologie.
Ὑπερβολή : Hiperbolă.

LECȚIA VI

Recapitulare asupra declinării I

Ἀθῆναι, ῶν (αἱ) = Cetatea Atena	*ὁ στρατιώτης, ου* = soldat
Ἀττική, ῆς (ἡ) = Atica	*ὁ πολίτης, ου* = cetățean
Λακωνική, ῆς (ἡ) = Laconia	*ὁ νεανίας, ου* = tînăr
Θῆβαι, ῶν (αἱ) = Teba	*ἡ τελευτή, ῆς* = sfîrșit, moarte
Βοιωτία, ας (ἡ) = Beotia	*Λεωνίδας, ου (ὁ)* = Leonidas
ἡ τέχνη, ης = artă	*Θερμοπύλαι ῶν (αἱ)* = Termopile
ἡ συκῆ, ῆς = smochinul	*Πελοπίδας, ου (ὁ)* = Pelopidas
Ἀθηνᾶ, ᾶς (ἡ) = Zeița Atena	*Ἐπαμεινώνδας, ου (ὁ)* = Epaminondas
ἡ πειθαρχία, ας = supunere, disciplină	*ἡ δόξα, ης* = glorie
ἡ καρτερία, ας = tărie, rezistență	*ἡ Μοῦσα, ης* = Muza

Atena, Sparta și Teba

Ἀθῆναί εἰσιν ἐν τῇ Ἀττικῇ, Σπάρτη ἐν τῇ Λακωνικῇ καὶ Θῆβαι ἐν τῇ Βοιωτίᾳ. Αἱ Μοῦσαι καὶ αἱ τέχναι καὶ αἱ συκαῖ τῆς Ἀθηνᾶς ἦσαν ἐν τιμῇ ἐν ταῖς Ἀθήναις, ἀλλὰ οὐκ ἐν ταῖς Θήβαις. Ἡ δὲ Σπάρτη τῇ ἀνδρείᾳ καὶ τῇ πειθαρχίᾳ καὶ τῇ καρτερίᾳ τῶν νεανιῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν πολιτῶν ἦν μεγάλη (era mare) *καὶ θαυμάζομεν τὴν Λεωνίδου τελευτὴν ἐν ταῖς Θερμοπύλαις. Αἱ δὲ Πελοπίδου καὶ Ἐπομεινώνδου νῖκαι φέρουσι Θήβαις δόξαν καὶ τιμὴν μεγάλην* (mare).

Exercițiu. Să se decline cuvintele:

ἡ ἀνδρεία, ας ; ἡ τέχνη, ης ; ἡ συκῆ, ῆς ; ὁ στρατιώτης, ου ; ὁ πολίτης, ου ; ἡ Μοῦσα, ης.

Cuvinte grecești în limba română

Πολίτης : Cosmopolit
Μοῦσα : Muzeu

LECȚIA VII

DECLINAREA II (Masculine și Feminine)

ὁ 'Απόστολος, ου	= Apostolul	ἡ ὁδός, οῦ	= drumul, calea
δώδεκα	= doisprezece	ἡ ἀλήθεια, ας	= adevărul
ὁ λόγος, ου	= cuvîntul	δοξάζω	= preamăresc
ὁ Θεός, οῦ	= Dumnezeu	μακάριος	= fericit
ὁ κόσμος, ου	= lumea	ὁ εἰρηνοποιός, οῦ	= făcător de pace
θεραπεύω	= vindec	ὁ υἱός, οῦ	= fiul
ὁ ἄνθρωπος, ου	= omul	ὁ 'Ιησοῦς, οῦ	= Iisus
πιστεύω	= cred	ὁ Χριστός, οῦ	= Hristos
ἡ νόσος, ου	= boala	ὅλος, η, ον	= Adj. tot

Οἱ 'Απόστολοι

Οἱ 'Απόστολοι ἦσαν δώδεκα. 'Ιησοῦς Χριστὸς ἀπέστειλε (trimise) *τοὺς 'Αποστόλους κηρύσσειν* (să vestească) *τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ καὶ θεραπεύειν* (să vindece) *τὰς νόσους. πῶν, ψυχῶν. Ὦ ἄνθρωπε, πίστευε τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ.*

Οἱ ἄνθρωποι ὑπεῖκον (se supuneau) *τοῖς λόγοις τῶν 'Αποστόλων· οἱ γὰρ 'Απόστολοι ἐδήλουν* (arătau) *τοῖς ἀνθρώποις τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς σωτηρίας. Ὦ ἄνθρωποι, δοξάζετε τοὺς 'Αποστόλους τοῦ Χριστοῦ.*

Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοὶ, ὅτι (că) *αὗτοι* (aceștia) *υἱοὶ τοῦ Θεοῦ κληθήσονται* (se vor chema).

Observări gramaticale

I. *Declinarea II* cuprinde substantive masculine, feminine și neutre cu radicalul terminat în -o.

A. *Masculinele* și *femininele* se declină la fel, numai articolul diferă. Ele au Nominativul singular în ος și Genitivul singular în ου.

Masculinele și femininele se declină astfel:

	MASCULIN			MASCULIN
S. N.	ὁ λόγος	cuvîntul	Pl.	οἱ λόγοι
G.	τοῦ λόγου			τῶν λόγων
D.	τῷ λόγῳ			τοῖς λόγοις
A.	τὸν λόγον			τοὺς λόγους
V.	λόγε			λόγοι
S. N.	ὁ ἄνθρωπος	= omul	Pl.	οἱ ἄνθρωποι
G.	τοῦ ἀνθρώπου			τῶν ἀνθρώπων
D.	τῷ ἀνθρώπῳ			τοῖς ἀνθρώποις
A.	τὸν ἄνθρωπον			τοὺς ἀνθρώπους
V.	ἄνθρωπε			ἄνθρωποι

FEMININ

S. N.	ἡ ὁδός	=drumul	Pl.	αἱ ὁδοὶ
G.	τῆς ὁδοῦ			τῶν ὁδῶν
D.	τῇ ὅδῷ			ταῖς ὁδοῖς
A.	τὴν ὁδὸν			τὰς ὁδούς
V.	ὁδέ			ὁδοί.

Cuvinte precești în limba română

Ἄνθρωπος : Antropologie (vorbire despre om); Antropomorf (cu formă de om); Filantropie (iubire de oameni); Misantrop (cel cel urăște oamenii); Antropofag (cel ce mănîncă oameni).

Λόγοι : Zoologie (vorbire despre animale); Biologie (știința vieții); Logica (știința judecății).

Θεός : Teologie (știința religiei)

'Οδός : Metodă (îndrumare).

LECŢIA VIII

DECLINAREA II (Neutre)

Τὸ Εὐαγγέλιον, ου	= Evanghelia	*Ματθαῖος, ου*	= Matei
Τὰ Βιβλία, ων	= Cărţile Sfinte, Biblia	*Μάρκος, ου*	= Marcu
ὁ χριστιανός, ου	= creştinul	*Λουκᾶς, ᾶ*	= Luca
εὑρίσκω	= găsesc	*'Ιωάννης, ου*	= Ioan
διά	= Prepoz. cu Gent. prin	*ἓν* (neutru)	= numeral, unul
τέσσαρα, ων	= numeral, patru	*ἀναγιγνώσκω*	= citesc
θεῖος, α, ον	= dumnezeesc	*ὁ βίος, ου*	= viaţa
τὸ δῶρον, ου	= darul	*τὸ σημεῖον, ου*	= semnul
φιλάνθρωπος, ον	= iubitor de oameni	*ἡ συντέλεια, ας*	= plinirea
ὁ Κύριος, ου	= Domnul	*παρά*	= Prep. cu Dat. la
ὁ Εὐαγγελιστής οῦ	= Evanghelistul	*τὸ νεῦρον, ου*	= nerv, vînă, tărie
φθαρτός, ή, όν	= pieritor	*τὸ ὀστοῦν, οῦ*	= osul
ἀθάνατος, ον	= nemuritor	*ὁ νοῦς, οῦ*	= mintea, inteligenţa
ἱερός, ά, όν	= sfînt	*ὁ νεώ, ώς*	= templu

Τὸ Εὐαγγέλιον.

'Εν τοῖς Βιβλίοις, οἱ Χριστιανοὶ εὑρίσκουσι τὸ διὰ τεσσάρων Εὐαγγέλιον, τὸ θεῖον δῶρον τοῦ φιλανθρώπου Κυρίου ἡμῶν (nostru). *Οἱ Εὐαγγελισταί, Ματθαῖος, Μάρκος, Λουκᾶς καὶ 'Ιωάννης ἔγραψαν* (scriseră) *τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια, ἃ* (care) *ἐστι ἓν διὰ τεσσάρων. 'Εν Εὐαγγελίοις ἀναγιγνώσκομεν τὸν βίον, τὴν θείαν διδασκαλίαν τοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ „σημεῖον τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος“* (vremii) După Matei XXIV 3.

Τὰ Βιβλία καὶ ἔτι μᾶλλον (încă mai mult) *τὰ Εὐαγγέλια ἐν μεγάλῃ τιμῇ ἐστι παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς.*

Exerciţii : *'Ανθρώπου νεῦρα καὶ ὀστᾶ φθαρτά ἐστι, ἀθάνατος δὲ νοῦς καὶ τὰ ἔργα τοῦ νοῦ. 'Εν τῇ Αττικῇ ἦσαν ἱεροὶ νεῴ.*

Observări gramaticale

B. *Neutrele*, au ca şi în latineşte 3 cazuri asemenea, atît la singular cît şi la plural : Nominativul, Acuzativul şi Vocativul. Aceste cazuri se termină la singular în ον, iar la plural, ca şi în latineşte, în α, care e scurt. Celelalte cazuri se declină la fel cu cele de la declinarea masculin-feminină.

	SINGULAR	PLURAL
N. Ac. V.	*τὸ δῶρον*	*τὰ δῶρα*
	τοῦ δώρου	*τῶν δώρων*
	τῷ δώρῳ	*τοῖς δώροις*

Note. 1) *Declinarea II atică.* În dialectul atic, la cîteva cuvinte de declinarea II, ο final din terminaţiuni se lungeşte pretutindeni în ω ; υ dispare cu totul ; ι se subscrie sau rămîne subscris. Se declină astfel :

	SINGULAR	PLURAL
N.	*ὁ νεώς*=templul	*οἱ νεῴ*
G.	*τοῦ νεώ*	*τῶν νεών*
D.	*τῷ νεῴ*	*τοῖς νεῴς*
A.	*τὸν νεών*	*τοὺς νεώς*
V.	*νεώς*	*νεῴ*

2) *Declinarea II contrasă.* În puţine cuvinte de declinarea II, ο final din radical este precedat de un alt ο sau ε, de aceea au loc următoarele modificări :

οε, οο, εο se contrag în ου ; ο şi ε înaintea unei vocale lungi sau a unui diftong dispar ; εα se contrag în α.

Sînt de genul masculin sau neutru şi se declină astfel :

MASCULIN

S. N.	*ὁ (νόος) νοῦς*= mintea	Pl.	*οἱ (νόοι) νοῖ*
G.	*τοῦ (νόου) νοῦ*		*τῶν (νόων) νῶν*
D.	*τῷ (νόῳ) νῷ*		*τοῖς (νόοις) νοῖς*
A.	*τὸν (νόον) νοῦν*		*τοὺς (νόους) νοῦς*
V.	*(νόε) νοῦ*		*(νόοι) νοῖ*

LECŢIA VIII

DECLINAREA II (Neutre)

Τὸ Εὐαγγέλιον, ου = Evanghelia
Τὰ Βιβλία, ων = Cărţile Sfinte, Biblia
ὁ χριστιανός, ου = creştinul
εὑρίσκω = găsesc
διά = Prepoz. cu Gent. prin
τέσσαρα, ων = numeral, patru
θεῖος, α, ον = dumnezeesc
τὸ δῶρον, ου = darul
φιλάνθρωπος, ον = iubitor de oameni
ὁ Κύριος, ου = Domnul
ὁ Εὐαγγελιστής οῦ = Evanghelistul
φθαρτός, ή, όν = pieritor
ἀθάνατος, ον = nemuritor
ἱερός, ά, όν = sfînt
Ματθαῖος, ου = Matei
Μάρκος, ου = Marcu
Λουκᾶς, ᾶ = Luca
'Ιωάννης, ου = Ioan
ἕν (neutru) = numeral, unul
ἀναγιγνώσκω = citesc
ὁ βίος, ου = viaţa
τὸ σημεῖον, ου = semnul
ἡ συντέλεια, ας = plinirea
παρά = Prep. cu Dat. la
τὸ νεῦρον, ου = nerv, vînă, tărie
τὸ ὀστοῦν, οῦ = osul
ὁ νοῦς, οῦ = mintea, inteligenţa
ὁ νεώ, ώς = templu

Τὸ Εὐαγγέλιον.

'Εν τοῖς Βιβλίοις, οἱ Χριστιανοὶ εὑρίσκουσι τὸ διὰ τεσσάρων Εὐαγγέλιον, τὸ θεῖον δῶρον τοῦ φιλανθρώπου Κυρίου ἡμῶν (nostru). *Οἱ Εὐαγγελισταί, Ματθαῖος, Μάρκος, Λουκᾶς καὶ 'Ιωάννης ἔγραψαν* (scriseră) *τὰ τέσσαρα Εὐαγγέλια, ἃ* (care) *ἐστι ἓν διὰ τεσσάρων. 'Εν Εὐαγγελίοις ἀναγιγνώσκομεν τὸν βίον, τὴν θείαν διδασκαλίαν τοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ „σημεῖον τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος"* (vremii) După Matei XXIV 3.

Τὰ Βιβλία καὶ ἔτι μᾶλλον (încă mai mult) *τὰ Εὐαγγέλια ἐν μεγάλῃ τιμῇ ἐστι παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς.*

Exerciţii : *'Ανθρώπου νεῦρα καὶ ὀστᾶ φθαρτά ἐστι, ἀθάνατος δὲ νοῦς καὶ τὰ ἔργα τοῦ νοῦ. 'Εν τῇ Αττικῇ ἦσαν ἱεροὶ νεῴ.*

Observări gramaticale

B. *Neutrele*, au ca şi în latineşte 3 cazuri asemenea, atît la singular cît şi la plural: Nominativul, Acuzativul şi Vocativul. Aceste cazuri se termină la singular în ον, iar la plural, ca şi în latineşte, în α, care e scurt. Celelalte cazuri se declină la fel cu cele de la declinarea masculin-feminină.

	SINGULAR	PLURAL
N. Ac. V.	*τὸ δῶρον*	*τὰ δῶρα*
	τοῦ δώρου	*τῶν δώρων*
	τῷ δώρῳ	*τοῖς δώροις*

Note. 1) *Declinarea II atică.* În dialectul atic, la cîteva cuvinte de declinarea II, ο final din terminaţiuni se lungeşte pretutindeni în ω; υ dispare cu totul; ι se subscrie sau rămîne subscris. Se declină astfel:

	SINGULAR	PLURAL
N.	*ὁ νεώς* = templul	*οἱ νεῴ*
G.	*τοῦ νεώ*	*τῶν νεών*
D.	*τῷ νεῴ*	*τοῖς νεῴς*
A.	*τὸν νεών*	*τοὺς νεώς*
V.	*νεώς*	*νεῴ*

2) *Declinarea II contrasă.* În puţine cuvinte de declinarea II, ο final din radical este precedat de un alt ο sau ε, de aceea au loc următoarele modificări:
οε, οο, εο se contrag în ου; ο şi ε înaintea unei vocale lungi sau a unui diftong dispar; εα se contrag în α.
Sînt de genul masculin sau neutru şi se declină astfel:

MASCULIN

S. N.	*ὁ (νόος) νοῦς* = mintea	Pl.	*οἱ (νόοι) νοῖ*
G.	*τοῦ (νόου) νοῦ*		*τῶν (νόων) νῶν*
D.	*τῷ (νόῳ) νῷ*		*τοῖς (νόοις) νοῖς*
A.	*τὸν (νόον) νοῦν*		*τοὺς (νόους) νοῦς*
V.	*(νόε) νοῦ*		*(νόοι) νοῖ*

NEUTRU

S. N.	τὸ (ὀστέον) ὀστοῦν = osul	Pl.	τὰ (ὀστέα) ὀστᾶ
G.	τοῦ (ὀστέου) ὀστοῦ		τῶν (ὀστέων) ὀστῶν
D.	τῷ (ὀστέῳ) ὀστῷ		τοῖς (ὀστέοις) ὀστοῖς
A.	τὸ (ὀστέον) ὀστοῦν		τὰ (ὀστέα) ὀστᾶ

3) În limba elină subiectul neutru plural are *predicatul verbal* la singular.

Τὰ ζῷα τρέχει = animalele aleargă.

Cuvinte grecești în limba română

Τὰ Βιβλία : Biblia
Δῶρον : Teodor (darul lui Dumnezeu).
τὸ ὀστέον: osteologia = partea medicinii care studiază corpul omenesc.

LECȚIA IX

ADJECTIVELE DE PRIMA CLASĂ

ὁ Ἀθηναῖος, ου = Atenianul
ὁ Σπαρτιάτης, ου = Spartanul
λαμπρός, ά, όν = strălucitor, splendid
σωματικός, ή, όν = trupesc, fizic
ἡ ῥώμη, ης = putere, vîrtoșie
τολμηρός, ά, όν = îndrăzneț, cutezător
πολεμικός, ή όν = războinic
καρτερικός, ή, όν = răbdător
ὁ οἰκήτης, ου = locuitor
ἡ Σπάρτη, ης = Sparta
ἡ ἀνδρεία, ας = bărbăție, vitejie
δημοκρατικός, ή, όν = democratic
ἔνδοξος, ον = ilustru, celebru, glorios
νοητικός, ή, όν = înzestrat cu inteligență, priceput
καλός, ή, όν = frumos
νῦν = Adv. acum
ὁ τεχνίτης, ου = artist, meșteșugar
μανθάνω = învăț
ἡ τιμή, ῆς = onoare
ἡ δόξα ης = glorie, mărire
χρυσοῦς, ῆ, οῦν = de aur
ἀργυροῦς, ᾶ, οῦν = de argint
ἵλεως, εων = îndurător, milos
εὔνους, ουν = binevoitor, prielnic
μέν . . . δὲ = pe de o parte... pe de alta
τὸ μνημεῖον, ου = monument
πολιτεία, ας, (ἡ) = constituție, formă de guvernămînt.

Οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Σπαρτιᾶται.

Οἱ μὲν Ἀθηναῖοι εἶχον **(aveau)** *τὸν λαμπρὸν νοῦν, οἱ δὲ Σπαρτιᾶται τὴν σωματικὴν ῥώμην. Οἱ Σπαρτιᾶται ἦσαν τολμηροὶ καὶ πολεμικοὶ καὶ καρτερικοί. Οἱ τῆς Σπάρτης οἰκῆται ἦσαν φοβεροί. Ἡ τῶν Σπαρτιατῶν ἀνδρεία ἔνδοξος ἦν* **(era)** *παρὰ τοῖς παλαιοῖς.*

Οἱ Ἀθηναῖοι ἦσαν νοητικοὶ καὶ ἔστεργον τὰ καλὰ ἔργα τοῦ νοῦ. Ἔτι καὶ νῦν θαυμάζομεν τὰ ἔργα τῶν ἐνδόξων ποιητῶν καὶ τεχνιτῶν τῆς Ἑλλάδος (ai Greciei), *Οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τοῦ πεδίου* (din copilărie) *ἐμάνθανον τὸ δίκαιον καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθόν. Οἱ ποιηταί, οἱ τεχνῖται καὶ ἡ δημοκρατικὴ πολιτεία τῶν Ἀθηναίων ἔφερον ταῖς Ἀθήναις τιμὴν καὶ δόξαν λαμπράν.*

Exerciţii: Χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἐστι τὰ μνημεῖα ἐν τῷ νεῴ. Ἵλεως θεὸς νίκην φέρει τοῖς ἀγαθοῖς καὶ τοῖς εὔνοις.

Observări gramaticale

Adjectivele în limba elină se împart în trei clase.

Adjectivele din prima clasă au trei terminaţii -ος (masc.) -η (femin.) şi -ον (neutru) sau -ος (masc.) -α (femin.) şi -ον (neutru). Fac femeninul în α acelea care la masculin au o vocală sau ρ înainte de -ος; *παλαιός, ά, όν* vechi *ἱλαρός, ά, όν* vesel, lin.

Adjectivele compuse au aceeaşi formă pentru masculin şi feminin.

Ex: masc. şi fem. *ἔνδοξος*, neutru *ἔνδοξον*.

Ele se declină astfel:

SINGULAR

	M	F	N
N.	ἀγαθός (bun)	ἀγαθή	ἀγαθόν
G.	ἀγαθοῦ	ἀγαθῆς	ἀγαθοῦ
D.	ἀγαθῷ	ἀγαθῇ	ἀγαθῷ
A.	ἀγαθόν	ἀγαθήν	ἀγαθόν
V.	ἀγαθέ	ἀγαθή	ἀγαθόν

PLURAL

	M	F	N
N.	ἀγαθοί	ἀγαθαί	ἀγαθῶν
G.	ἀγαθῶν	ἀγαθῶν	ἀγαθῶν
D.	ἀγαθοῖς	ἀγαθαῖς	ἀγαθοῖς
A.	ἀγαθούς	ἀγαθάς	ἀγαθά
V.	ἀγαθοί	ἀγαθαί	ἀγαθά

SINGULAR

	M.	F.	N.
N.	δίκαιος = drept	δικαία	δίκαιον
G.	δικαίου	δικαίας	δικαίου
D.	δικαίῳ	δικαίᾳ	δικαίῳ
A.	δίκαιον	δικαίαν	δίκαιον
V.	δίκαιε	δικαία	δίκαιον

PLURAL

	M.	F.	N.
N.	δίκαιοι	δίκαιαι	δίκαια
C.	δικαίων	δικαίων	δικαίων
D.	δικαίοις	δικαίαις	δικαίοις
A.	δικαίους	δικαίας	δίκαια
V.	δίκαιοι	δίκαιαι	δίκαια

	SINGULAR M. F.	N.	PLURAL M. F	N.
N.	ἔνδοξος = vestit	ἔνδοξον	ἔνδοξοι	ἔνδοξα
G.	ἐνδόξου	ἐνδόξου	ἐνδόξων	ἐνδόξων
D.	ἐνδόξῳ	ἐνδόξῳ	ἐνδόξοις	ἐνδόξοις
A.	ἔνδοξον	ἔνδοξον	ἐνδόξους	ἔνδοξα
V.	ἔνδοξε	ἔνδοξον	ἔνδοξοι	ἔνδοξα

Note. a) Adjectivele feminine, atît cele în -η cît şi cele în -α, care la Nominativ singular au accentul pe penultima silabă, nu coboară acest accent la Genitiv plural pe silaba ultimă cum s-a văzut că fac substantivele de declinarea I.

b) Din această clasă face parte şi un foarte redus număr de adjective contrase, care se declină ca substantivele respective, Ex.

SINGULAR

	M.	F.	N.
N.	ἀργυροῦς = de argint	ἀργυρᾶ	ἀργυροῦν
G.	ἀργυροῦ	ἀργυρᾶς	ἀργυροῦ
D.	ἀργυρῷ	ἀργυρᾷ	ἀργυρῷ
A.	ἀργυροῦν	ἀργυρᾶν	ἀργυροῦν
V.	ἀργυροῦς	ἀργυρᾶ	ἀργυροῦν

PLURAL

	M.	F.	N.
N.	ἀργυροῖ	ἀργυραῖ	ἀργυρᾶ
G.	ἀργυρῶν	ἀργυρῶν	ἀργυρῶν
D.	ἀργυροῖς	ἀργυραῖς	ἀργυροῖς
A.	ἀργυροῦς	ἀργυρᾶς	ἀργυρᾶ
V.	ἀργυροῖ	ἀργμραῖ	ἀργυρᾶ

SINGULAR

	M.	F.	N.
N.	χρυσοῦς = de aur	χρυσῆ	χρυσοῦν
G.	χρυσοῦ	χρυσῆς	χρυσοῦ
D.	χρυσῷ	χρυσῇ	χρυσῷ
A.	χρυσοῦν	χρυσῆν	χρυσοῦν
V.	χρυσοῦς	χρυσῆ	χρυσοῦν

PLURAL

	M.	F.	N.
N.	χρυσοῖ	χρυσαῖ	χρυσᾶ
G.	χρυσῶν	χρυσῶν	χρυσῶν
D.	χρυσοῖς	χρυσαῖς	χρυσοῖς
A.	χρυσοῦς	χρυσᾶς	χρυσᾶ
V.	χρυσοῖ	χρυσαῖ	χρυσᾶ

	SINGULAR M. F.	SINGULAR N.	PLURAL M. F.	PLURAL N.
N.	εὔνους = bine-voitor	εὔνουν	εὖνοι	εὔνοα
G.	εὔνου	εὔνου	εὔνων	εὔνων
D.	εὔνῳ	εὔνῳ	εὔνοις	εὔνοις
A.	εὔνουν	εὔνουν	εὔνους	εὔνοα
V.	εὔνους	εὔνουν	εὖνοι	εὔνοα

c) Tot din această clasă fac parte şi cîteva adjective care se declină după Declinarea II atică (ὁ νεώς). Ele se declină astfel:

	SINGULAR M. F.	SINGULAR N.	PLURAL M. F.	PLURAL N.
N.	ἵλεως = milostiv	ἵλεων	ἵλεῳ	ἵλεα
G.	ἵλεω	ἵλεω	ἵλεων	ἵλεων
D.	ἵλεῳ	ἵλεῳ	ἵλεῳς	ἵλεῳς
A.	ἵλεων	ἵλεων	ἵλεως	ἵλεα
V.	ἵλεως	ἵλεων	ἵλεῳ	ἵλεα

Se observă că, din punct de vedere al accentului, grupul -εω formează o singură silabă şi se pronunţă ca atare.

d) Verbul ἔχω (am) face imperfectul Indicativului εἶχον în loc de ἦχον.

e) Limba elină întrebuinţează f. des, cu valoare de substantiv, adjectivul însoţit de articol. Ex.: τὸ ἀγαθόν = binele, τὸ καλόν = frumosul.

Cuvinte greceşti în limba română

Πολεμικός : Polemică.
Νοῦς : Noologie. (ştiinţa care cercetează legile gîndirii).
Δόξα : Paradoxal; Doxologie (o rugăciune de mărire).
Ἀργυροῦς : Arghirofilie (iubire de arginţi, de bani).

Notă. *Cuvintele, care nu se găsesc în vocabularul fiecărei bucăţi, se află în vocabularul general de la sfîrşitul manualului.*

LECȚIA X

Recapitulare asupra declinării a II-a

τὸ πεδίον, ου	= cîmpie
ὁ ἀγρός, οῦ	= ogor, țarină
τὸ πρόβατον ου	= oaie, turmă de oi
ὁ ἵππος, ου	= cal
ἡ βοτάνη, ης	= plantă, vegetație
παντοδαπός, ή, όν	= de tot felul
ἡ ἄμπελος, ου	= viță de vie, vie
ὁ Διόνυσος, ου	= Zeul Dionisos Bacchus
καλός, ή, όν	= frumos
ὁ μάρμαρος, ου	= marmoră
τὸ μέταλλον, ου	= mină, metal
ὁ λόφος, ου	= culme, înălțime
ὁ Ὑμηττός, οῦ	= Hymetos, munte lîngă Atena
ὁ Πεντελικός, οῦ	= Pentelic, munte lîngă Atena
ἀξιόλογος, ον	= vrednic de amintit, important
τὰ ἀργύρια, ων	= mine de argint
ἡ ἄκρα, ας	= vîrf, colină, acropole
ἡ πέτρα, ας	= stîncă
ὁ Ἰλισσός, οῦ	= Ilissus, pîrîu lîngă Atena
ἐπί	= Prepoz. aici cu Dat. pe
τὸ ἱερόν, οῦ	= templu, sanctuar
τὸ ἔργον, ου	= operă
χρυσελεφάντινος, ον	= de aur și de fildeș
ὁ τεχνίτης, ου	= artist
τὸ Θησεῖον, ου	= Teseionul (Templul lui Tezeu, în realitate templu lui Hefestos)
τὸ Λύκειον, ου	= Liceul, locul unde ținea prelegeri Aristotel
ἡ Ἀκαδημία, ας	= Academia, (grădina unde ținea prelegeri Platon)
ἡ στοά, ᾶς	= galerie, portic
ποικίλος, η, ον	= pestriț, variat, pictat, ilustrat
Ἡ ποικίλη στοά	= o vestită galerie, împodobită cu picturi în Atena (porticul pictat).

Bogățiile Atenei.

Ἐν τοῖς τῆς Ἀττικῆς πεδίοις καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἦν (erau) *πρόβατα καὶ ἵπποι, καὶ βοτάναι παντοδαπαί, ἐλαῖαι καὶ ἄμπελοι καὶ συκαῖ. Αἱ μὲν ἐλαῖαι ἦσαν* (erau) *δῶρα τῆς Ἀθηνᾶς, αἱ δὲ ἄμπελοι τοῦ Διονύσου. Καλὰ καὶ μεγάλα* (mari) *μαρμάρου μέταλλα ἦν* (erau) *ἐν τοῖς τοῦ Ὑμηττοῦ καὶ τοῦ Πεντελικοῦ λόφοις. Ἦν* (erau) *καὶ* (de asemenea) *ἀξιόλογα ἀργύρια.*

Ἡ τῶν Ἀθηνῶν ἄκρα πέτρα ἐντὶν ἐν τῷ τοῦ Ἰλισσοῦ πεδίῳ. Ἐπὶ δὲ τῇ πέτρᾳ ἐστὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν καὶ ἐν τῷ ἱερῷ τὸ τοῦ Φειδίου ἔργον χρυσελεφάντινον, ἡ Ἀθηνᾶ. Ἔστι καὶ ἐν Ἀθήναις παντοδαπὰ τῶν τεχνιτῶν ἔργα, τὸ Λύκειον καὶ τὸ Θησεῖον καὶ ἡ Ἀκαδημία καὶ ἡ Ποικίλη στοά, καὶ ἱεροὶ νεώ.

Exercițiu.

b) să se decline: *ὁ καλὸς ἵππος ; ἡ μεγάλη ἄμπελος ; ὁ ἀγαθὸς τεχνίτης ; ὁ εὔνους ἄνθρωπος ; ὁ ἔνδοξος νεώς ; τὸ χρυσοῦν δῶρον,*

Cuvinte grecești în limba română

Βοτάνη : **Botanică.**

ἡ ἄμπελος-ου: ampelografia = descrierea viței de vie

LECŢIA XI

DECLINAREA a III-a

ὁ Παντοκράτωρ, τορος	= Atotţiitorul	ἡ Θεοτόκος, ου	= Născătoare de Dumnezeu
ἄσπονδος, ον	= neîmpăcat	ἡ 'Αειπαρθένος, ου	= Pururea Fecioară
ὁ ἀγών, ῶνος	= luptă	πρεσβεύω	= mijlocesc
ὁ δαίμων, ονος	= demon, diavol	κτίτωρ, τορος	= ziditor
ὑπέρ	= Prep. aici cu Genit. pentru	ἀπορούμενος, η, ον	= necăjit, sărman
θηρεύω	= vînez, prigonesc	συγχωρέω	= iert
ἡ χείρ, χειρός	= mînă	ἀναπέμπω	= înalţ, trimit
πᾶς, πᾶσα, πᾶν	= tot	ὁ σωτήρ, τῆρος	= mîntuitor
ἡ σκέπη, ης	= scăpare, sprijin	νῦν	= Adv. acum
ἡ Δέσποινα, ης	= Stăpînă, Maica Domnului	ὁ αἰών, αἰῶνος	= veac
		'Αμήν	= Amin
		παρά	= Prep. aici cu Acuz. pe lîngă

Ὁ Θεὸς ἡμῶν (nostru) Παντοκράτωρ

Ἄσπονδός ἐστι ὁ ἀγὼν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ τοῖς δαίμοσιν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς. Οἱ μὲν γὰρ δαίμονες θηρεύουσι τὰς ψυχάς· ὁ δὲ ἄνθρωπος, ἔργον χειρῶν τοῦ πάντων Κτίτορος, σκέπην ἔχει τὴν Δέσποιναν ἡμῶν (noastră) *Θεοτόκον. Ἡ οὖν 'Αειπαρθένος Μαρία πρεσβεύει ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου παρὰ τὸν τοῦ κόσμου Κτίτορα. Ὁ δὲ Θεὸς ἡμῶν* (nostru) *ἵλεώς ἐστι ψυχῇ ἀπορουμένῃ καὶ πολλάκις τὰς ἁμαρτίας συγχωρεῖ.*

Δόξαν καὶ τιμὴν ἀναπέμπομεν τῷ Σωτῆρι ἡμῶν (nostru), *νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 'Αμήν.*

Observări gramaticale.

Substantivele de declinarea a III-a sînt masculine, feminine şi neutre. Femininele se declină ca şi masculinele; neutrele n-au terminaţie cazuală la Nominativ singular şi au, ca şi cele de declinarea a II-a, trei cazuri asemenea: Nominativ, Acuzativ şi Vocativ singular şi plural.

Unele substantive au radicalul terminat într-o vocală sau diftong, altele în consoană.

Declinarea consonantică cuprinde substantivele, care au radicalul terminat în consoană. Radicalul se află lăsînd la o parte terminaţia ος a Genitivului singular.

Dintre aceste substantive, unele primesc terminaţia ς la Nominativ singular (Declinarea sigmatică), iar altele nu primesc această terminaţie (Declinarea asigmatică), dar lungesc vocala scurtă din ultima silabă a radicalului.

Toate au terminaţia cazuală σι la Dativ plural.

Declinarea Substantivelor masculine şi feminine cu Nom. singular fără ς (asigmatică).

SINGULARUL

N.	ὁ	θήρ, (fiară)	ὁ	ῥήτωρ, (orator)	ὁ	ποιμήν (păstor)
G.	τοῦ	θηρός	τοῦ	ῥήτορος	τοῦ	ποιμένος
D.	τῷ	θηρί	τῷ	ῥήτορι	τῷ	ποιμένι
A.	τὸν	θῆρα	τὸν	ῥήτορα	τὸν	ποιμένα
V.		θήρ		ῥῆτορ		ποιμήν

PLURALUL

N.	οἱ	θῆρες	οἱ	ῥήτορες	οἱ	ποιμένες
G.	τῶν	θηρῶν	τῶν	ῥητόρων	τῶν	ποιμένων
D.	τοῖς	θηρσί	τοῖς	ῥήτορσι	τοῖς	ποιμέσι
A.	τοὺς	θῆρας	τοὺς	ῥήτορας	τοὺς	ποιμένας
V.		θῆρες		ῥήτορες		ποιμένες

SINGULARUL

N.	ὁ	δαίμων (divinitate geniu)	ἡ	ἀηδών, privighetoarea
G.	τοῦ	δαίμονος rău sau bun)	τῆς	ἀηδόνος
D.	τῷ	δαίμονι	τῇ	ἀηδόνι
A.	τὸν	δαίμονα	τὴν	ἀηδόνα
V.		δαῖμον		ἀηδόν

N.	*οἱ δαίμονες*	*αἱ*	*ἀηδόνες*
G.	*τῶν δαιμόνων*	*τῶν*	*ἀηδόνων*
D.	*τοῖς δαίμοσι*	*ταῖς*	*ἀηδόσι*
A.	*τοὺς δαίμονας*	*τὰς*	*ἀηδόνας*
V.	*δαίμονες*		*ἀηδόνες*

Note. 1. Dintalele, δ, τ, ϑ, ca şi nasala dintală ν, cad înaintea lui σ la Dativul plural.

2. Substantivele monosilabe de declinarea III coboară accentul la Genitiv şi Dativ singular şi plural pe silaba ultimă. Ex.: ϑήρ, ϑηρός, ϑηρί, ϑηρσί, *ϑηρῶν*.

3. Se observă că, după un ε sau ι final, cînd cuvîntul următor începe cu o vocală, pentru a evita hiatul, se adaugă un ν, numit eufonic.

Ex.: καὶ τοῖς δαίμοσιν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς.

Cuvinte greceşti în limba română

'Αγών : a agonisi ; agonie.
Δαίμων : Demon.
Δέσποινα : Despina.
Κτίτωρ : ctitor.

LECŢIA XII

DECLINAREA III

Substantive cu radicalul în -τηρ.

ἡ εὐσέβεια, ας = iubirea faţă de părinţi
ὁ πόνος, ου = muncă, silinţa, trudă
ἡ δόξα, ης = glorie, mărire
ὁ πατήρ, τρός = tatăl
ἡ ἀρχή, ῆς = începutul
ἡ μήτηρ, τρός = mama
πέμπτος, η, ον = al cincilea
ὁ δεκάλογος, ου = decalogul
ἡ ἐντολή, ῆς = porunca
ἡ χάρις, τος = recunoştinţă, har
τοίνυν = aşadar
πρέπει = se cade, se cuvine
χρηστός, ή, όν = bun
ἡ θυγάτηρ, τρός = fiică
ὁ (ἡ) παῖς, παιδός = copil
ἡ συμβουλή, ῆς = sfat
ὠφέλιμος, ον = folositor
ἅμα = totdeodată, în acelaşi timp
ἡ γῆ, ῆς = pămîntul
ὁ ἀστήρ, τέρος = stea (Dativ pl. *ἀστράσι*)
κ. τ. λ. (καὶ τὰ λοιπά) = şi celelalte
τὸ θάρσος, ους = curaj
ὁ υἱός, οῦ = fiul

Περὶ τῆς εὐσεβείας

Ὥσπερ (după cum) *τὸ θάρσος ἐστὶ πάσης δόξης πατήρ, οὕτω* (tot aşa) *καὶ ἡ εὐσέβεια πάντων τῶν ἀρετῶν ἐστὶ ἀρχὴ καὶ μήτηρ. Ἡ δὲ πέμπτη τοῦ δεκαλόγου ἐντολὴ λέγει· τίμα* (cinsteşte) *τὸν πατέρα σου* (tău) *καὶ τὴν μητέρα σου* (ta). *Χάρις τοίνυν εἰς ἀεὶ* (pentru totdeauna) *τοῖς πατράσι πρέπει καὶ ταῖς μητράσι παρὰ* (din partea) *χρηστῶν υἱῶν καὶ θυγατέρων.*

Πείθεσθε (supuneţi-vă, daţi ascultare) *οὖν, ὦ παῖδες, τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ ὑμῶν (αἱ γὰρ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μη-*

τ ρ ὸ ς συμβουλαὶ ὠφέλιμαί εἰσι ταῖς παισί) καὶ ἅμα δέεσθε (rugați-vă) τοῦ Κυρίου τῆς γῆς καὶ τῶν ἀστέρων λέγοντες· (zicînd) π α τ ε ρ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, κτλ.

Observări gramaticale

Declinarea sincopată. Cîteva substantive cu radicalul terminat în -τηρ, foarte întrebuințate, pierd pe ε din radical la Genitiv și Dativ singular, din care cauză se numesc sincopate. Au Dativul plural în τράσι.

	SINGULAR	PLURAL
N.	ὁ πατήρ = tatăl	οἱ πατέρες
G.	τοῦ πατρός	τῶν πατέρων
D.	τῷ πατρί	τοῖς πατράσι
A.	τὸν πατέρα	τοὺς πατέρας
V.	πάτερ	πατέρες

Cuvinte grecești în limba română

Παῖς : Pedagogie; Pedagog.
Πατήρ : Patrologie (vorbire despre sfinții Părinți); Patriarh.
Δόξα : Doxologie (rugăciune de mărire).
Μήτηρ : Metropolă, Mitropolie
Χάρις : Harul.
Ἀστήρ : Astru; Astronomie.

LECȚIA XIII

DECLINAREA a III-a (asigmatică, Neutre)

ὁ πονηρός, οῦ = Diavolul, cel rău
κατευθύνω = îndrept, călăuzesc
τὸ διάβημα, ατος = pas, mers
τὸ ἁμάρτημα, ατος = păcat
ποικίλος, η, ον = felurit
τὸ μηχάνημα, ατος = șiretenie
τὸ πταῖσμα, ατος = cădere, greșeală
τὸ θέλημα, ατος = voință
τὸ αἴτημα ατος, = cerere
ἡ ἀπολογία, ας = răspuns (de apărare)
φοβερός, ά, όν = înfricoșat
καλός, ή, όν = frumos, bun
τὸ βῆμα, ατος = scaun, judecată, județ
μετά = Prepoz. aici cu Genit. cu
ἅγιος, α, ον = sfînt
τὸ ὄνομα, ατος = nume
ζωοποιός, όν = de viață făcător
τὸ πνεῦμα, ατος = Duh, Spirit

Τὰ τῶν ἀνθρώπων ἁμαρτήματα.

Ὁ πονηρὸς κατευθύνει τ ὰ δ ι α β ή μ α τ α ἡμῶν (noștri) εἰς ὁδὸν ἁ μ α ρ τ η μ ά τ ω ν· καὶ ποικίλοις μ η χ α ν ή μ α σ ι εἰς π τ α ῖ σ μ α ἄγει τ ὸ θ έ λ η μ α ἡμῶν (noastră). Ὁ δέ Θεὸς χαρίζεται ἡμῖν (ne acordă nouă) πάντα τ ὰ πρὸς σωτηρίαν α ἰ τ ή μ α τ α καὶ καλὴν ἀπολογίαν ἐπὶ (la) τοῦ φοβεροῦ β ή μ α τ ο ς τοῦ Χριστοῦ. Οἱ οὖν δίκαιοι μετὰ τιμῆς δοξάζουσι τ ὸ ἅγιον ὄ ν ο μ α τ ο ῦ ζωοποιοῦ Π ν ε ύ μ α τ ο ς καὶ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ.

Εἰρήνη πᾶσι. — Καὶ τῷ Πνεύματί σου (tău).
Εὐλογημένος (binecuvîntat) *ὁ ἐρχόμενος* (cel ce vine) *ἐν ὀνόματι Κυρίου.*

Observări gramaticale

Substantivele neutre asigmatice se declină astfel:

	SINGULAR		PLURAL	
N. A. V.	*τὸ*	*ὄνομα* (numele)	*τὰ*	*ὀνόματα*
G.	*τοῦ*	*ὀνόματος*	*τῶν*	*ὀνομάτων*
D.	*τῷ*	*ὀνόματι*	*τοῖς*	*ὀνόμασι*

Se observă că substantivele neutre, al căror radical este terminat în dintală, neprimind nici o terminaţie cazuală la cele 3 cazuri asemenea de la singular, pierd dintala la aceste cazuri, fiindcă nici un cuvînt în greceşte nu se termină în dintală.

Deasemenea dintalele δ, τ, ϑ, ca şi nazala dintală ν, cad înaintea lui σ de la Dativul plural.

Cuvinte greceşti în limba română

Ἅγιος : Haghiografie; Hagiu
Ὄνομα : Onomastic
Πνεῦμα : Pneumatic.

LECŢIA XIV

DECLINAREA III CONSONANTICĂ (SIGMATICĂ)

ὁ νομάς ἄδος, = nomadul
ἡ πατρίς, ίδος = patria
ὀνομάζω = numesc
ἔρημος, ον = pustiu, sărac
βέβαιος, α, ον = statornic, sigur
τρέφω = nutresc
ἡ κάμηλος, ου = cămilă
ὁ ἵππος, ου = cal
τὸ πρόβατον, ου = oaie, turmă de oi
ἡ αἶξ, αἰγός = capră
ἐσθίω = mănînc
ὁ καρπός, οῦ = fruct
ὁ φοῖνιξ, ικος = curmalul
ἡ σάρξ, κός = carne
ὁ Ἄραψ, βος = Arabul
ἡ θρίξ, τριχός = părul
ἡ ἐσθής, ῆτος = îmbrăcăminte
ἡ σκηνή, ῆς = cortul
παρασκευάζω = pregătesc
μάλιστα = mai ales
πολύτιμος, ον = de mare preţ
τὸ τόξον, ου = arc
τὸ τόξευμα, ατος = săgeată
ὁ λέων οντος = leul
βλαβερός, ά, όν = vătămător
ὁ παῖς, παιδός = copilul
ὁ ὀδούς, όντος = dinte

ἡ ποινή, ῆς	=	pedeapsă (poena, ae)
ὁ γέρων, οντος	=	bătrîn
δειμαίνω	=	mă tem
ἡ χάρις, ιτος	=	farmecul, recunoştinţa, harul
ἡ σωφροσύνη, ης	=	înţelepciunea, cumpătarea
πρέπει	=	se cuvine
ἡ αἰσχύνη, ης	=	sentimentul ruşinii
ἐκ (ἐξ)	=	prepoz. din

Οἱ νομάδες

Ὁ νομάς πατρίδα ὀνομάζει τήν γῆν τὴν ἔρημον. Οἱ νομάδες βεβαίας οἰκίας οὐκ ἔχουσι. Τρέφουσι καμήλους, ἵππους, πρόβατα καὶ αἶγας, καί ἐσθίουσι τοὺς τοῦ φοίνικος καρποὺς καὶ τὴν τῶν προβάτων σάρκα.

Οἱ νομάδες τῶν Ἀράβων (Genitiv partitiv. Arabii nomazi) ἐκ τῶν τοῦ καμήλου τριχῶν τὰς ἐσθῆτας καὶ τὰς σκηνάς παρασκευάζουσι. Παρὰ τοῖς Ἄραψι, καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς νομάσιν, οἱ ἵπποι πολύτιμοί εἰσιν. Τῷ νομάδι ὁ ἵππος ἀναγκαῖός ἐστι. Τὸ τόξον καὶ τὰ τοξεύματα τῶν νομάδων τοῖς λέουσι βλαβερά ἐστι.

Οἱ παῖδες τῶν νομάδων δειμαίνουσι τοὺς τοῦ λέοντος ὀδόντας καὶ τὰς τῶν γερόντων ποινάς. Οἱ γέροντες ἀεὶ στέργουσι τὴν τῶν παίδων χάριν. Τοῖς μὲν γέρουσι ἡ σωφροσύνη πρέπει, τοῖς δὲ παισὶν ἡ αἰσχύνη.

Observări gramaticale

Primesc ς la Nominativ singular toate masculinele şi femininele, al căror radical se termină într-o consoană mută (dintală, guturală, labială). Întîlnirea mutelor, atît la Nominativul singular cît şi la Dativul plural, cu σ din terminaţie, dă naştere la modificări conform următoarelor principii:

1. Dintalele δ, τ, θ, ca şi nazala dintală ν, după cum am mai spus, cad înaintea lui ς.

Ex.:	πατρίς patria	πατρίδος	πατρίσι
	νομάς	νομάδος	νομάσι
	παῖς	παιδός	παισί

2. Guturalele γ, κ, χ, se conbină cu σ, formînd consoana dublă ξ.

Ex:	ἡ αἴξ = capră	αἰγός	αἰξί
	ἡ σάρξ = carnea	σαρκός	σαρξί
	ἡ θρίξ = părul	τριχός	θριξί.

3. Labialele β, π, φ, se combină cu σ formînd consoana dublă ψ.

Ex.:	φλέψ = vînă	φλεβός	φλεψί
	γύψ = vultur	γυπός	γυψί
	Ἄραψ	Ἄραβος	Ἄραψι

Declinarea Substantivelor cu ς la Nom. singular (sigmatică).

S. N.	ὁ	φοῖνιξ = curmalul	ἡ	φλέψ = vîna	ὁ	νομάς = nomadul
G.	τοῦ	φοίνικος	τῆς	φλεβός	τοῦ	νομάδος
D.	τῷ	φοίνικι	τῇ	φλεβί	τῷ	νομάδι
A.	τὸν	φοίνικα	τὴν	φλέβα	τὸν	νομάδα
V.		φοῖνιξ		φλέψ		νομάς
Pl. N.	οἱ	φοίνικες	αἱ	φλέβες	οἱ	νομάδες
G.	τῶν	φοινίκων	τῶν	φλεβῶν	τῶν	νομάδων
D.	τοῖς	φοίνιξι	ταῖς	φλεψί	τοῖς	νομάσι
A.	τοὺς	φοίνικας	τὰς	φλέβας	τοὺς	νομάδας
V.		φοίνικες		φλέβες		νομάδες

Note. I. Substantivele care au radicalul terminat în grupul-ντ primesc următoarele modificări în declinare, cînd acest grup se află înainte de-σ:

1. Unele pierd grupul ντ înainte de σ şi lungesc vocala scurtă a radicalului atît la Nominativ singular cît şi la Dativ plural.

Ex.:	ὀδούς = dinte	ὀδόντ-ος	ὀδοῦ-σι dinte
	γιγᾶς = uriaş	γιγάντ-ος	γίγα-σι gigant
	λυθεὶς = dezlegat	λυθέντ ος	λυθεῖ-σι dezlegat

2. Altele pierd la Nominativul singular numai consoana τ şi lungesc vocala scurtă precedentă, iar la Dativ plural pierd întregul grup ντ, lungind deasemenea vocala precedentă.

Ex.: λέων = leu   λέοντ-ος   λέου-σι
γέρων = bătrîn   γέροντ-ος   γέρου-σι

II. Puţine substantive cu radicalul în dintală, dar neaccentuate pe ultima silabă, fac Acuzativul singular în -ν, nu în -α, ca cele cu accentul pe ultima silabă.

Ex.: χάρις = har   χάριτ-ος   Ac. sing. χάριν faţă de:
πατρίς = patria   πατρίδος   ,, ,, πατρίδα

III. În multe cuvinte, al căror radical începe cu τ şi se termină într-o aspirată, dacă această aspirată dispare în declinare, aspiraţia trece asupra lui τ iniţial, care devine θ

Ex.: θρίξ = păr   τριχός   Dat. pl. θριξί

Cuvinte greceşti în limba română

Ἵππος : Hipodrom, Hipic.
Σάρξ : Sarcofag.
Φλέψ, φλεβός : Flebită (boala vinelor); Flebotomie (tăierea unei vine).

LECŢIA XV

DECLINAREA a IIIa- CONSONANTICĂ. RADICALE (SUBSTANTIVE ŞI ADJECTIVE) TERMINATE ÎN-ς.

μέχρι	= Prepoz. cu Genit. pînă la
τὸ τέλος, ους	= sfîrşitul
τὸ πάθος, ους	= suferinţa
πλήρης, ες	= plin
τὸ ἔπος, ους	= cuvîntul
Σωκράτης, ους (ὁ)	= Socrate
ἡ σοφία, ας	= înţelepciunea
τὸ ὕψος, ους	= înălţare
διὸ καί	= de aceea, drept care
εὐσεβής, ές	= pios
ἀκούω	= aud
ἀσμένως	= Adv. cu plăcere, bucuros
ἀφελής, ές	= simplu, sincer, neprefăcut
τὸ δίδαγμα, ατος	= lecţiune, învăţătură
τὸ κέρδος, ους	= cîştigul
εὐήθης, ες	= simplu, naiv
ἀνωφελής, ές	= nefolositor
μόνον	= Adv. numai
δυσμενής, ές	= răuvoitor, duşman
τὶς	= Pron. nehotărît, cineva
πότε	= Adv. odată, odinioară
νομίζω	= socotesc
ἀτυχής, ές	= nenorocit

τὸ πλῆθος, ους	= mulţimea
εὐώδης, ες	= bine mirositor, aromat
τὸ οἴκημα, ατος	= locuinţa
πολυτελής, ές	= preţios, de multă valoare
τὸ κάλλος, ους	= frumuseţe
χαλεπός, ή, όν	= greu
πονηρός, ά, όν	= rău
τὸ ἦθος, ους	= caracter, deprindere
εὐτυχής, ές	= fericit
ἄνδος, ους (τὸ)	= floare

Ὁ Σωκράτης.

Ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος, ἐκ τῆς ἀρχῆς μέχρι τοῦ τέλους, παθῶν πλήρης ἐστίν. Τὰ δὲ ἔπη τοῦ Σωκράτους πλήρη ἦν σοφίας καὶ ὕψους. Διὸ καὶ οἱ μὲν εὐσεβεῖς ἤκουον ἀσμένως τά ἀφελῆ διδάγματα αὐτοῦ (lui)˙ *οἱ δὲ ζητοῦντες* (dar cei ce căutau) *κέρδη μόνον ἐν τῷ βίῳ δυσμενεῖς ἦσαν τῷ Σωκράτει.*

Ἔλεγέ τίς ποτε Σωκράτει˙ „Ὦ Σώκρατες, σὲ (pe tine) *νομίζω ἀτυχῆ˙ οὐ γὰρ ἐκ τῶν διδαγμάτων κέρδη λαμβάνεις καὶ τὴν σοφίαν σοῦ* (ta) *τὸ πλῆθος εὐήθη καὶ ἀνωφελῆ νομίζει".*

— *Καὶ τὰ ἄνθη ἀνωφελῆ μέν ἐστιν, ἀπεκρίνατο* (răspunse) *Σωκράτης, εὐώδη δὲ καὶ τοῖς τῶν ἀνθρώπων οἰκήμασι πολυτελὲς κάλλος παρέχει".*

Χαλεπόν ἐστι ἀγαθὸν βίον ἄγειν ἐν πονηροῖς ἤθεσι.

Observări gramaticale

Radicalul terminat în -ς formează cuvinte contrase. Acest ς din radical este precedat la adjective şi la cele mai multe din substantive de vocala ε.

Înaintea terminaţiilor cazuale începătoare cu vocală, -ς cade, iar ε se contractă cu vocala următoare.

Deasemenea ς cade şi înaintea terminaţii -σι de la Dativul plural.

Substantivele, toate neutre, schimbă vocala ε din radical în ο la cele trei cazuri asemenea ale singularului, iar adjectivele. (care au 2 forme, una pentru masculin şi feminin în -ης şi alta pentru neutru în -ες), schimbă pe ε în η la Nominativ singular masculin şi feminin.

Ele se declină astfel:

	SINGULAR	PLURAL
N.	τὸ ἔπος = cuvîntul	τὰ [ἔπε(σ)α] = ἔπη
G.	τοῦ [ἔπε(σ)ος[= ἔπους	τῶν [ἐπέ(σ)ων = ἐπῶν
D.	τῷ [ἔπε(σ)ι] = ἔπει	τοῖς (ἔπε(σ)σι] = ἔπεσι
A.	τὸ ἔπος	τὰ [ἔπε(σ)α] = ἔπη
V.	ἔπος	[ἔπε(σ)α] = ἔπη

	SINGULAR (M.F.)		(N.)	PLURAL (M.F.)
N.	εὐσεβής=evlavios		εὐσεβές	εὐσεβεῖς
G.		εὐσεβοῦς		εὐσεβῶν
D.		εὐσεβεῖ		εὐσεβέσι
A.	εὐσεβῆ	(εὐσεβέ(σ)α	εὐσεβές	εὐσεβεῖς
V.	εὐσεβές		εὐσεβές	

PLURAL (N.)

N.	εὐσεβέ(σ)α)	εὐσεβῆ
G.		εὐσεβῶν
D.	εὐσεβέ(σ)ι	εὐσεβέσι
A.	εὐσεβέ(σ)α	εὐσεβῆ

Notă. Tot astfel se declină şi o seamă de nume proprii. Ex.: ὁ Σωκράτης, τοῦ Σωκράτους, τῷ Σωκράτει, τὸν Σωκράτη(ν). Acuzativul singular uneori, iar plural totdeauna, cînd îl au, se declină ca substantivele masculine în -ης de declinarea I-a.

Cuvinte greceşti în limba română.

Ἔπος : Epopee, Epic.

Πάθος : Patologie (vorbire despre cauzele şi simptomele boalelor); Patogen (care provoacă boală).

Ἄνθος : Antologie (culegere de bucăţi alese); Antozoare (animale cu formă de floare).

Ἀκούω : Acustică.

LECȚIA a XVI-a

DECLINAREA a III-a VOCALICĂ

Substantive cu radicalul terminat în semivocală (-ι sau -υ) și în vocala lungă -ω.

ἡ δέησις, εως	= cerere, rugăminte
ἡ πίστις, εως	= credință
ὁ οἶκος, ου	= locașul, casa
ἡ ἱκεσία, ας	= ruga
ἡ δύναμις, εως	= puterea
καθαρίζω	= a curăți
ἡ καρδία, ας	= inima
ἡ συνείδησις, εως	= conștiință
ἡ διάνοια, ας	= cuget, gînd
πρός	= Prepoz. cu Ac. spre
ἡ εὐαρέστησις, εως	= plăcerea, placul
ἡ αἴτησις, εως	= cererea
ἡ ἴασις, εως	= vindecarea
ἡ θλίψις, εως	= necazul, durerea
ἡ συγχώρισις, εως	= iertarea
ἡ πόλις, εως	= cetatea
ἡ ὑπόστασις, εως	= temei, adeverire
πρό	= Prepoz. cu Gent. înainte
τὸ ἄστυ εως,	= oraș
ὁ μάντις, εως	= profet
ὁ πέλεκυς, εως	= secure
θύω	= sacrific
ἡ οἶς, οἰός	= oaie
τὸ ζῷον, ου	= ființă, animal
ἄλλος, η, ο	= Pron. altul

Αἱ δεήσεις.

Μετὰ πίστεως εἰσέρχεται (intră) *ὁ δίκαιος εἰς τὸν ἅγιον οἶκον καὶ ἀναπέμπει τῷ Κυρίῳ ἱκεσίας καὶ δεήσεις. Ὁ γὰρ Θεὸς τῶν Δυνάμεων καθαρίζει τὴν καρδίαν ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας* (de tot păcatul) *καὶ συνειδήσεως πονηρᾶς· καὶ ἡ διάνοια αὐτοῦ* (lui) *φρονεῖ* (cugetă) *τὰ πάντα* (toate) *πρὸς εὐαρέστησιν Θεοῦ.*

Χαρίζου (dăruiește), *Δέσποτα Παντοκράτορ, τῇ ἐπουρανίῳ σου* (cu cereasca ta) *δυνάμει ταῖς αἰτήσεσιν ἡμῶν* (noastre) *τὴν ἴασιν τῶν θλίψεων καὶ τὴν συγχώρισιν τῶν ἁμαρτιῶν. Σῶσον* (mîntuiește) *τὴν πόλιν καὶ τὴν πατρίδα ἡμῶν* (noastră).

Ἔστι δὲ (ἡ) πίστις ἐλπιζομένων (celor sperate) *ὑπόστασις. (Πρὸς Ἑβρ. XI 1).*

Exerciții : Ἐν τῇ πόλει πρὸ τῶν νεὼν παρὰ τοῖς τοῦ ἄστεως μάντεσιν οἱ ἱερεῖς (preoții) *πελέκει* (cu securea) *ἔθυον οἶς καὶ ἄλλα ζῷα.*

Observări gramaticale.

Declinarea a III-a vocalică. A. Declinarea substantivelor cu radicalul terminat în semivocalele -ι, -υ.

a) În această categorie intră substantive terminate la Nominativ singular în -ις și -υς, cu Genitivul singular în -εως (πόλις, εως, πέλεκυς, εως, ἄστυ, εως). În declinare ele se contractă.

SINGULARUL

N.	*ἡ πόλις* = cetatea	*ὁ πέλεκυς* = securea	*τὸ ἄστυ* = cetatea (Atena)
G.	*τῆς πόλεως*	*τοῦ πελέκεως*	*τοῦ ἄστεως*
D.	*τῇ πόλει*	*τῷ πελέκει*	*τῷ ἄστει*
A.	*τὴν πόλιν*	*τὸν πέλεκυν*	*τὸ ἄστυ*
V.	*πόλι*	*πέλεκυ*	*ἄστυ*

PLURALUL

N.	αἱ	πόλεις	οἱ	πελέκεις	τὰ	ἄστη
G.	τῶν	πόλεων	τῶν	πελέκεων	τῶν	ἄστεων
D.	ταῖς	πόλεσι	τοῖς	πελέκεσι	τοῖς	ἄστεσι
A.	τὰς	πόλεις	τοὺς	πελέκεις	τὰ	ἄστη
V.		πόλεις		πελέκεις		ἄστη

b) Unele substantive cu radicalul terminat în semivocalele ι, υ, fac Nominativul singular în -ις, -υς și Genitivul singular în -ιος, -υος, ca: οἶς, οἰός; ἰσχύς, ἰσχύος (putere); ἰχθύς, ύος (pește); Ἐρινύς, νύος. Ele nu se contractă în declinare.

	S.		PL.		S.		PL.	
N.	ὁ	ἰχθύς peștele	οἱ	ἰχθύες	ἡ	οἶς, oaie	αἱ	οἶες
G.	τοῦ	ἰχθύος	τῶν	ἰχθύων	τῆς	οἰός	τῶν	οἰῶν
D.	τῷ	ἰχθύι	τοῖς	ἰχθύσι	τῇ	οἰΐ	ταῖς	οἰσί
A.	τὸν	ἰχθύν	τοὺς	ἰχθῦς	τὴν	οἶν	τὰς	οἶς

B. *Declinarea substantivelor cu radicalul terminat în vocala lungă ω.* Aceste substantive sînt de genul masculin și au Nominativul singular terminat în -ως, iar Genitivul singular în -ωος. Deși prezintă uneori cazuri contrase sau forme împrumutate de la declinarea a II-a atică, totuși, în mod obișnuit, substantivele cu radicalul în ω adaugă, fără modificări, terminațiile cazuale. Ele se declină astfel:

N.	ὁ	ἥρως, eroul	οἱ	ἥρωες
D.	τοῦ	ἥρωος	τῶν	ἡρώων
G.	τῷ	ἥρωϊ	τοῖς	ἥρωσι
D.	τὸν	ἥρωα	τοὺς	ἥρωας
V.		ἥρως		ἥρωες

Cuvinte grecești în limba română

Πόλις : Necropolă; Metropolă; Mitropolie.
Δύναμις : Dinamită; Dinam.
Ἥρως Erou; Eroism.
Ἰχθύς Ichtiologie (vorbire despre pești); Ichtiosaur (reptil din epoca secundară)

LECȚIA a XVII-a

DECLINAREA a III-a VOCALICĂ.

Substantive terminate în diftongii -ευ, -αυ, -ου și în -ο.

ὁ ἱερεύς, έως	=	preotul
ἡ ὁσιότης, ητος	=	sfințenia, pietatea
ἀρέσκω	=	a plăcea
πιστός, ή. όν	=	credincios
ὁ λαός, οῦ	=	popor
ὁ βασιλεύς, έως	=	rege
ἡ εὐσέβεια, ας	=	evlavie, cucernicie
βλέπω	=	văd
ὁσίως	=	Adv. cu pietate
τὸ θυσιαστήριον, ου	=	jertfelnic, altar
ἡ πειθώ, οῦς	=	convingerea
ἐμβάλλω	=	a insufla
ἡ ἱερατεία, ας	=	preoție
ἡ χάρις, ιτος	=	harul
ὁ ἄγγελος, ου	=	îngerul
ὁ οὐρανός, οῦ	=	cerul
ὑπέρ	=	Prepoz. cu Gent. pentru
ὁ ἑρμηνεύς, έως	=	tălmaciu, interpret
ὁ νομεύς, έως	=	păstorul
θύω	=	a sacrifica
ὁ Θεός οῦ	=	zeul, Dumnezeul
ὁ βοῦς βοός	=	boul

ἡ γραῦς, γραός — bătrîna
ἡ οἶς, οἰός = oaie
ἀναγκαῖος, α, ον = necesar, de trebuință

Οἱ ἱερεῖς.

Ἡ ὁσιότης τοῦ ἱερέως τῷ μὲν Κυρίῳ ἡμῶν (nostru) *ἀρέσκει· οἱ δὲ πιστοὶ λαοὶ μετ' εὐσεβείας βλέπουσι τοὺς ὁσίως λειτουργοῦντας* (pe cei care slujesc) *ἐν τῷ ἁγίῳ θυσιαστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ· οἱ γὰρ καλοὶ λόγοι τῶν ἱερέων τὴν πειθὼ τῷ λαῷ ἐμβάλλουσι. Ἔστι δὲ ἱερεὺς ὁ ἐνδεδυμένος* (cel care a îmbrăcat) *τὴν τῆς ἱερατίας χάριν.*

Τοῖς ἱερεῦσι συνδοξολογοῦσιν (împreună cu preoții preamăresc) *οἱ ἄγγελοι τὸν Βασιλέα τῶν Οὐρανῶν· τῷ οὖν ἱερεῖ ἀναγκαῖά ἐστιν ἡ εὐσέβεια.*

Δεηθῶμεν (să ne rugăm) *τοῦ Κυρίου ὑπὲρ τῶν ἱερέων, τῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἑρμηνέων καὶ τῶν ἀνθρώπων νομέων.*

Exerciții : Οἱ βασιλεῖς τοῖς θεοῖς ἔθυον τὸν βοῦν καὶ τὴν τῆς γραὸς οἶν.

Observări gramaticale

A. Substantivele cu radicalul terminat în diftongii ευ, αυ și ου se declină astfel :

	S.	PL.
N.	*ὁ βασιλεὺς* (regele)	*οἱ βασιλεῖς (ῆς)*
G.	*τοῦ βασιλέως*	*τῶν βασιλέων*
D.	*τῷ βασιλεῖ*	*τοῖς βασιλεῦσι*
A.	*τὸν βασιλέα*	*τοὺς βασιλέας*
V.	*βασιλεῦ*	*βασιλεῖς*

	S.	PL.
N.	*ἡ γραῦς* (bătrînă)	*αἱ γρᾶες*
G.	*τῆς γραὸς*	*τῶν γραῶν*
D.	*τῇ γραΐ*	*ταῖς γραυσί*
A.	*τὴν γραῦν*	*τὰς γραῦς*
V.	*γραῦ*	*γρᾶες*

SINGULAR

N.	*ὁ βοῦς* boul	D.	*βοΐ*	V.	*βοῦ*
G.	*τοῦ βοός*	A.	*βοῦν*		

PLURAL

N.	*οἱ βόες*	D.	*τοῖς βουσί*	V.	*βόες*
G.	*τῶν βοῶν*	A.	*τοὺς βοῦς*		

B. *Substantivele terminate în ο* (= oy adică ο + i consoană) sînt feminine și au numai singularul. Ele se declină astfel :

N.	*ἡ πειθώ* convingerea	A.	*τὴν πειθώ*
G.	*τῆς πειθοῦς*	V.	*πειθοί*
D.	*τῇ πειθοί*		

Cuvinte grecești în limba română

Ἱερεύς : Ierarh ; Ierarhie ; Arhiereu ; Protoiereu.
Λαός : Laic.

LECŢIA a XVIII-a

ADJECTIVELE DE CLASA a II-a ŞI a III-a

μετά = Prepoz. cu Ac. după
μέγας, μεγάλη, μέγα = mare
ὁ χρόνος, ου = timp
πολύς, πολλή, πολύ = mult, numeros
διάγω = petrec
χαρίεις, εσσα, εν = plăcut
ἡ εὐωχία, ας = ospăţ, banchet
ψυχρός, ά, όν = răcoros, proaspăt, rece
τὸ ὕδωρ, ὕδατος = apă
ὁ ποταμός, οῦ = fluviu, rîu
ἡδύς, εῖα, ύ = plăcut
γλυκύς, εῖα, ύ = dulce
ἡ ὄρνις, ιθος = pasăre
πᾶς, πᾶσα, πᾶν = tot
αὐτομάτως = Adv. de la sine, spontan
ὠφέλιμος, ον = folositor
ἡ πόα, ας = iarbă
πρός = Prep. cu Ac. pentru ; cu Dat. pe lîngă
μακάριος, α, ον = fericit
εὐδαίμων, ον = fericit, bogat, înfloritor
ἐλεύθερος, α, ον = liber
δασύς, εῖα, ύ = des
πλατύς, εῖα, ύ = întins, vast
συρίζω = a cînta din flaut, a fluera

ἐπί = Prepoz. cu Genit. pe
ὑψηλός, ή, όν = înalt
ἡ πέτρα, ας = stîncă
βαθύς, εῖα, ύ = adînc
ἀμφιλαφής, ές = stufos, frumos
ἡ δρῦς ός = stejar
τό ὄρος, ους = munte
ἠχέω = a răsuna
λυγηρός, ά, όν = melodios, armonios
ἡ νύξ, νυκτός = noapte
φέρω = aduc, produc
τὸ ζῷον, ου = animal, fiinţă

Insula celor fericiţi.

Οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ λέγουσι (că) *τοὺς ανθρώπους τοὺς δικαίους καὶ εὐσεβεῖς μετὰ τὸν θάνατον οἰκεῖν* (locuiesc)*ἐν μεγάλῃ καὶ θαυμαστῇ νήσῳ. Πολὺν χρόνον διάγουσιν ἐν χαριέσσαις εὐωχίαις παρὰ τοῖς γλυκέσι καί ψυχροῖς ὕδασι. Πρὸς δὲ τούτοις* (pe lîngă acestea) *ἡ νῆσος πολλοὺς καὶ ἡδεῖς καρποὺς φέρει τῇ ἀγαθῇ τροφῇ* (pentru buna hrană) *τῶν μακαρίων. Πᾶσα ἡ χώρα αὐτομάτως πάντα τὰ ὠφέλιμα φέρει πρὸς εὐδαίμονα καὶ ἐλεύθερον βίον. Θέρους* (în timpul verii), *οἱ μακάριοι πρὸς αλλήλους* (unii cu alţii) *διαλέγονται* (discută) *ἐπὶ τῆς δασείας πόας τοῦ πλατέος λειμῶνος. Πολλοὶ δὲ συρίζουσιν ἐπὶ τῆς ὑψηλῆς πέτρας ἢ* (sau) *παρὰ βαθεῖαν λίμνην καὶ ἐν τῇ σκιᾷ ἀμφιλαφοῦς δρυὸς. Πᾶν το ὄρος ἠχεῖ χαριέσσαις καὶ λυγηραῖς φωναῖς ἀνθρώπων ἢ* (sau) *ὀρνίθων. Ἡ δὲ νὺξ μετὰ πολλῆς σιωπῆς, ὕπνον φέρει γλυκὺν πᾶσι τῆς νήσου ζῴοις.*

Observări gramaticale

Adjectivele de clasa a II-a aparţin declinării a III-a şi au 2 terminaţii una pentru masculin şi feminin (-ων sau -ης) şi alta pentru neutru (-ον sau -ες). Se declină astfel :

	M. F.	N.
N.	*εὐδαίμων* = fericit	*εὔδαιμον*
G.	*εὐδαίμονος*	
D.	*εὐδαίμονι*	
A.	*εὐδαίμονα*	*εὔδαιμον*
V.	*εὔδαιμον*	

	N. F.	N.
N.	ἀληθής adevărat	ἀληθές
G.	ἀληθοῦς	
D.	ἀληθεῖ	
A.	ἀληθῆ	ἀληθές
V.	ἀληθές	

PLURAL

	M. F.	N.
N.	εὐδαίμονες	εὐδαίμονα
G.	εὐδαιμόνων	
D.	εὐδαίμοσι	
A.	εὐδαίμονας	εὐδαίμονα
V.	εὐδαίμονες	εὐδαίμονα

	M. F.	N.
N.	ἀληθεῖς	ἀληθῆ
G.	ἀλιθῶν	
D.	ἀληθέσι	
A.	ἀληθεῖς	ἀληθῆ
V.	ἀληθεῖς	ἀληθῆ

Adjectivele de clasa a III-a au trei terminații, declinîndu-se la masculin și neutru după declinarea aIII-a, iar la feminin după declinarea a I-a. Ele se declină astfel :

	SINGULAR M.	F.	N.	PLURAL M.	F.	N.
N.	πᾶς	πᾶσα	πᾶν tot	πάντες	πᾶσαι	πάντα
G.	παντός	πάσης	παντός	πάντων	πασῶν	πάντων
D.	παντί	πάσῃ	παντί	πᾶσι	πάσαις	πᾶσι
A.	πάντα	πᾶσαν	πᾶν	πάντας	πάσας	πάντα

SINGULAR

	M.	F.	N.
N.	γλυκύς = dulce	γλυκεῖα	γλυκύ
G.	γλυκέος	γλυκείας	γλυκέος
D.	γλυκεῖ	γλυκῦς	γλυκεῖ
A.	γλυκύν	γλυκεῖαν	γλυκύ
V.	γλυκύ	γλυκεῖα	γλυκύ

PLURAL

	M.	F.	N.
N.	γλυκεῖς	γλυκεῖαι	γλυκέα
G.	γλυκέων	γλυκειῶν	γλυκέων
D.	γλυκέσι	γλυκείαις	γλυκέσι
A.	γλυκεῖς	γλυκείας	γλυκέα
V.	γλυκεῖς	γλυκεῖαι	γλυκέα

Adjectivele de clasa a III-a πολύς, numeros (radicale πολυ și πολλο), și μέγας, mare (radicale μεγα și μεγαλο) se declină astfel :

Πολύς.

		MASC.	FEM.	N.
Sg.	N.	πολύς	πολλή	πολύ = mult
	G.	πολλοῦ	πολλῆς	πολλοῦ
	D.	πολλῷ	πολλῇ	πολλῷ
	A.	πολύν	πολλήν	πολύ
Pl.	N.	πολλοι	πολλαί	πολλά
	G.	πολλῶν	πολλῶν	πολλῶν
	D.	πολλοῖς	πολλαῖς	πολλοῖς
	A.	πολλούς	πολλάς	πολλά.

Μέγας.

		MASC.	FEM.	N.
Sg.	N.	μέγας	μεγάλη	μέγα = mare
	G.	μεγάλου	μεγάλης	μεγάλου
	D.	μεγάλῳ	μεγάλῃ	μεγάλῳ
	A.	μέγαν	μεγάλην	μέγα
Pl.	N.	μεγάλοι	μεγάλαι	μεγάλα
	G.	μεγάλων	μεγάλων	μεγάλων
	D.	μεγάλοις	μεγάλαις	μεγάλοις
	A.	μεγάλους	μεγάλας	μεγάλα.

Înțelesurile lui πᾶς, πᾶσα, πᾶν.

A) Cu funcțiunea de pronume πᾶς însemnează, la singular, fiecare, orice, la plural toți, toate : περὶ παντός, peste orice ; πάντες, toți, cu toții.

B) Cu funcțiunea de adjectiv, πᾶς are diferite însemnări :

α) La singular și fără articol însemnează, tot, fiecare.

Ex. : Πᾶσα πόλις, tot orașul, fiecare oraș.

β) La singular și cu articol înseamnă, tot, în întregime.

Ex. : Πᾶσα ἡ πόλις sau ἡ πόλις πᾶσα, tot orașul, orașul în întregime.
Πᾶν τὸ ὄρος, muntele în întregime.

γ) La plural, cu sau fără articol, însemnează, toți, toate.

Ex. : Πᾶσαι αἱ πόλεις sau πᾶσαι πόλεις, toate orașele.

Cuvinte grecești în limba română

Ὕδωρ : Hidrogenul (corp gazos care intră în compoziția apei) : Hidrologie (vorbire despre ape) ; Hidrofil ; Hidrofob.

Τροφή : Hipertrofie (creștere anormală a țesutului unui organ).

Πᾶς : Panteon, Panaceu.

LECȚIA a XIX-a

SUBSTANTIVE NEREGULATE DE DECLINAREA a III-a

ἡ ἐλαφρότης, ητος	=	sprinteneală
ὁ θήρ, ός	=	animal sălbatec
ἡ ἰσχύς, ος	=	forță, tărie, putere
ἡ ἀρετή, ῆς	=	virtute, calitate
προέχω cu Genit.	=	a întrece
ἄρχω cu Genit.	=	a conduce, a stăpîni
ὅμως	=	conj. cu toate acestea, totuși
ὁ ὄφις, εως	=	șarpe
ὁ σῦς, συός	=	porc
πάλαι, Adv.	=	altă dată
ἄγριος, α, ον	=	sălbatic
ἐπικίνδυνος, ος ον	=	periculos
δουλεύω	=	a servi, a fi sclav
ἕνεκα, Prep. cu Genit.	=	pentru, din cauza
ὁ λειμών, ῶνος	=	pajiște
πιαίνω	=	a îngrășa
τίμιος, α, ον	=	în mare cinste, de mare preț
ἡ ῥίς, ῥινός	=	nas, bot
ἡ ὀξύτης, ητος	=	finețe, ascuțime
χρήσιμος, ος, ον	=	folositor
ὁ ἰχθύς, ος	=	pește
τὸ ἄγκιστρον, ου	=	undița
τὸ δίκτυον, ου	=	plasă
ἐπιβουλεύω	=	pîndesc
ἡ τέχνη, ης	=	iscusință, dibăcie
ἡ σοφία, ας	=	înțelepciune știința

Puterea omului asupra animalelor.

Πολλοὶ μὲν θῆρες ἢ (fie) *ἰσχύϊ* (prin forţă) *ἢ ἐλαφρότητι ἢ ἄλλαις ἀρεταῖς τῶν ἀνθρώπων προέχουσιν· Οἱ δὲ* (aceştia) *σοφίᾳ καὶ τέχνῃ ἄρχουσι πἀντων τῶν ζώων. Ὅμως ἔτι καὶ νῦν* (încă şi acum) *οἱ ἄνδρες, αἱ γυναῖκες καὶ οἱ υἱεῖς αὐτῶν φοβοῦνται* (se tem de) *τὸν τοῦ ὄφεως ὀδόντα, τὸ τοῦ βοὸς κέρας, τὸν τοῦ ἵππου πόδα. Οἱ βόες καὶ σύες καὶ ἵπποι καὶ κύνες πάλαι μὲν ἄγριοι ἦσαν καὶ τοῖς ανθρώποις ἐπικίνδυνοι· νῦν ἰ' αυτοῖς δουλεύουσι. Καὶ τὰς βοῦς τοῦ γάλακτος ἕνεκα τρέφομεν· σῦς δὲ καὶ οἷς ἐν λειμῶσι πιαίνομεν, ἵνα* (ca să) *τροφὴν ημῖν παρέχωσιν* (ne ofere)*· τῶν τε γὰρ συῶν καὶ τῶν οἰῶν καὶ τῶν βοῶν τὸ κρέας τίμιόν ἐστιν· οἱ δὲ κύνες διὰ* (din cauza) *τὴν τῶν ῥινῶν ὀξύτητα καὶ τὴν τῶν ποδῶν ἐλαφρότητα πρὸς τὴν θήραν χρήσιμοι εἰσι* (sînt folositori la vînătoare). *Καὶ δὴ καὶ* (pînă chiar şi) *τοῖς ἐν τῷ ὕδατι ἰχθύσιν ἐπιβουλεύομεν καί λαμβάνομεν αὐτοὺς δικτύοις καὶ ἀγκύστροις.*

Observări gramaticale

Unele substantive de declinarea a III-a au la Nominativ singular o formă, după care nu putem recunoaşte radicalul. Ele se declină însă după radicalul Genitivului. Neregularităţile lor dealtfel sînt totdeauna arătate de dicţionare. Substantivele neregulate cele mai folosite sînt următoarele şi se declină astfel :

	SINGULAR	PLURAL	SING.
N.	*ἡ γυνή*, femeie	*αἱ γυναῖκες*	*Ζεύς*, Jupiter
G.	*τῆς γυναικός*	*τῶν γυναικῶν*	*Διός*
D.	*τῇ γυναικί*	*ταῖς γυναιξί*	*Διί*
A.	*τὴν γυναῖκα*	*τὰς γυναῖκας*	*Δία*
V.	*γύναι*	*γυναῖκες.*	*Ζεῦ*

	SINGULAR	PLURAL
N. A.	*τὸ κέρας*, corn	*τὰ κέρα, κέρατα*
G.	*τοῦ κέρως, κέρατος*	*τῶν κερῶν, κεράτων*
D	*τῷ κέρᾳ, κέρατι*	*τοῖς κέρασι*

N. A.	*τὸ κρέας*	Pl. *τὰ κρέα*, carne
G.	*τοῦ κρέως*	*τῶν κρεῶν*
D.	*τῷ κρέᾳ*	*τοῖς κρέασι.*

S. N. A.	*τὸ οὖς*, ureche	Pl. *τὰ ὦτα*
G.	*τοῦ ὠτός*	*τῶν ὤτῶν*
D.	*τῷ ὠτί*	*τοῖς ὠσί*

	SINGULAR	PLURAL
N.	*ὁ κύων* cîine	*οἱ κύνες*
G.	*τοῦ κυνός*	*τῶν κυνῶν*
D.	*τῷ κυνί*	*τοῖς κυσί*
A.	*τὸν κύνα*	*τοὺς κύνας*
V.	*κύον*	*κύνες.*

N.	*ἡ ναῦς*, corabie	*αἱ νῆες*
G.	*τῆς νεώς*	*τῶν νεῶν*
D.	*τῇ νηΐ*	*ταῖς ναυσί*
A.	*τὴν ναῦν*	*τὰς ναῦς.*

Substantivul ὑός sau υἱός se declină regulat după λόγος. Se găsesc însă forme de declinarea a III-a : Sing. Genit. ὑέος, Dat. ὑεῖ ; Pl. N. Ac. V. υἱεῖς, Genit. υἱέων Dat. ὑέσι.

Subst. ὁ Ἰησοῦς, Genit. Dat. Voc. Ἰησοῦ , Acuz. Ἰησοῦν.

Următoarele substantive pierd dentala radicalului înaintea lui σ de la Dativul plural : πούς, ποδός, ποσί, picior ; ὕδωρ, ὕδατος, apă, D. pl. ὕδασι ; τὸ γόνυ, genunchi, γόνατος, Dat. pl. γόνασι.

Grupul κτ cade în silabă finală, iar cu σ dă ξ : ἡ νύξ, noapte, Gen. νυκτός, Dat. pl. νυξί ; τὸ γάλα, lapte, G. γάλακτος, Dat. pl. γάλαξι.

Guturala aspirată finală χ, cu σ dă ξ, iar aspiraţia trece asupra lui τ iniţial : ἡ θρίξ, păr, Genit. τριχός, Dat. pl. θριξί.

τὸ οὖς-ωτός : otita
ἡ ναῦς-νεώς : nautic, cosmonaut

LECȚIA a XX-a

RECAPITULARE ASUPRA DECLINĂRII a III-a

τὸ ἐπιτήδευμα, ατος	= ocupație, îndeletnicire
τὸ παράδειγμα, ατος	= exemplu
ἡ ἀρετή, ῆς	= virtute
ἡ ἀκολασία, ας	= rea purtare, desfrîu
ἀπό	= Prepoz. cu genit. de la
ὁ ὄφις, εως	= șarpe
ἡ φρόνησις, εως	= chibzuință, cumințenie
ἕρπω	= a se tîrî
διά	= Prepoz. cu Gent. printre
τὸ ἐμπόδισμα, ατος	= piedică, obstacol
οὔτε... οὔτε	= nici... nici
ἡ κεφαλή, ῆς	= cap
ὁ λίθος, ου	= piatră
ἡ περιστερά, ᾶς	= porumbelul
ἡ εὐήθεια, ας	= bunătate de inimă, simplicitate
πρός	= Prepoz. cu Acuz. către, pentru
ὁ ἑταῖρος, ου	= soț, prieten, tovarăș
ὁ μύρμηξ, ηκος	= furnică
ἡ φιλία, ας	= prietenie
οὐδέ	= nici
τὸ θέρος, ους	= vară
τὸ γῆρας, ως	= bătrînețe
τὰ σιτία, ων	= merinde, provizii
προτρέπω	= a împinge, a îndruma
ὁ πόνος, ου	= muncă, osteneală
ἡ ἀράχνη, ης	= păianjenul
αὖθις	= Adv. din nou

ἡ γωνία, ας	= unghiul, colțul
ὁ τοῖχος ου	= zidul
τὸ ἀράχνιον, ου	= păienjenișul
καταβάλλω	= a da jos, a dobori, a trînti
ἡ θεράπαινα, ης	= femeie de serviciu
ἡ συμφορά, ᾶς	= nenorocire
ἡ ἀθυμία, ας	= descurajare
τὸ ἄλγος, ους	= suferința

Invățăminte date de animale

Χρὴ (trebuie ca) *τοὶ; ἐπιτηδεύμασι τῶν ζώων παραδείγμασι χρωμένους* (folosind ca exemple ocupațiile animalelor) *τὴν ἀρετὴν μανθάνειν καὶ τοὺς τῆς ἀκολασίας κινδύνους φεύγειν. Ὦ ἄνθρωπε, μάνθανε οὖν ἀπὸ τοῦ ὄφεως τὴν φρόνησιν· ἕρπει γὰρ ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τῶν ἐμποδισμάτων οὔτε τὴν κεφαλὴν οὔτε τὸ σῶμα τοῖς τῆς ὁδοῦ λιθοῖς προσκόπτων* (nelovind de). *Ἀπὸ τῆς περιστερᾶς* (învață) *τὴν εὐήθειαν πρὸς τοὺς ἑταίρους· τῇ φιλίᾳ γὰρ πιστεύουσα* (încrezîndu-se) *οὐδὲ τὰς τῶν παίδων χεῖρας φεύγει. Ἡ δὲ μέλιττα ἐν θέρει ἀνθῶν λειμῶνας διαπετωμένη* (zburînd pe pajiști de flori) *καὶ τὸ μέλι ἀπὸ τῶν ἀνθῶν συλλέγουσα* (adunînd), *διδάσκει τοὺς νεανίας εἰς τὸν χειμῶνα καὶ τὸ γῆρας τὰ σιτία παρασκευάζειν. Τὸ δὲ τῶν μυρμήκων ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐπιτήδευμα καὶ* (de asemenea) *πρὸς τὸν πόνον τοὺς ἀνθρώπους προτρέπει. Αἱ δ' ἀράχναι αὖθις ἀεὶ ὑφαίνουσαι* (țesînd) *ἐν ταῖς τῶν τοίχων γωνίαις τὰ ἀράχνια, ἃ* (pe care), *καταβάλλουσι αἱ θεράπαιναι, διδάσκουσι τοὺς ἀνθρώπους ἐν ταῖς συμφοραῖς καὶ τοῖς τοῦ βίου ἄλγεσι φεύγειν τὴν ἀθυμίαν.*

Exercițiu. Să se decline următoarele substantive: *ὁ μύρμηξ, κος ; ὁ λειμών, ῶνος ; τὸ σῶμα, ατος ; ὁ ὄφις, εως ; τὸ ἄνθος, ους ; τὸ ἄλγος, ους ; ὁ παῖς, παιδός ; ἡ χείρ, χειρός* (Dat. pl. *χερσί*).

Cuvinte grecești în limba română

Λίθος : Litografie (scriere pe piatră, imprimare) ; Litofag (rozător de piatră).
Γωνία : Pentagon (figură geometrică ce are 5 unghiuri).
Ἄλγος : Chefalalgie (durere de cap); algocalmin.
Ἑταῖρος : Eteria (societate politică greacă altădată).

LECŢIA a XXII-a

GRADELE DE COMPARARE ALE ADJECTIVELOR

ὁ πλοῦτος, ου	= bogăţia
πολλάκις	= adesea
οὐδέν	= nimic
ὁ θησαυρός, οῦ	= comoară, visterie
ἡδύς, εῖα, ύ	= plăcut
ἔχω	= am
πολυτελής, ές	= preţios
τὸ χρῆμα, ατος	= averea
μεστός, ή, όν	= plin
νομίζω	= socotesc
ἄλλος, η, ο	= altul
τὰ ἀγαθά, ῶν	= bunuri
σφαλερός, ά, όν	= înşelător, nesigur
ἡ ὑπερηφάνεια, ας	= trufia
τρέφω	= hrănesc
ἐχθρός, ά, όν	= duşmănos
ἡ τελείωσις, εως	= desăvîrşire
σοφός, ή, όν	= înţelept
ἀσφαλής, ές	= sigur
θησαυρίζω	= strîng comori
ἀφανίζω	= a distruge
ὁ κλέπτης, ου	= hoţul, furul
διορύσσω	= desgrop, săp
κλέπτω	= fur.

Περὶ τοῦ πλούτου.

Πολλάκις τοῖς ἀνθρώποις οὐδέν ἐστι τοῦ πλούτου κάλλιον οὐδὲ (nici) *ἥδιον· καὶ οἱ ἄνθρωποι νομίζουσι εὐδαιμονέστατον τὸν τοὺς θησαυροὺς μεστοὺς* (pline) *τῶν πολυτελεστάτων χρημάτων ἔχοντα. Ὁ πλοῦτος ὅμως* (cu toate acestea) *οὐ μόνον ἐστὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν τοῦ βίου τούτου* (acesteia) *σφαλερώτερος, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπερηφάνειαν τρέφει, τὸ ἔχθιστον ἁμάρτημα τῇ τελειώσει ἡμῶν* (noastră).

Τῶν ἀνθρώπων οὖν οἱ σοφώτατοι ἀσφαλεστέρους θησαυροὺς θησαυρίζουσιν ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅπου (unde) *οὐδὲν ἀφανίζει τὰ χρήματα καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ* (nici) *κλέπτουσι.*

Observări gramaticale

Gradele de comparare ale adjectivelor.

Gradele de comparare se formează cu ajutorul unor sufixe adăugate la temă. Aceste sufixe sînt:

Pentru Comparativ : a) — τερος, — τέρα — τερον
b) — ίων. — ίων. — ιον

Pentru Superlativ : a) — τατος, — τάτη, — τατον
b) — ιστος, — ίστη, — ιστον.

1. Fac gradele de comparare cu sufixele din seria α următoarele adjective:

1. Adjectivele terminate în -ος -η, -ον sau -ος, -α, -ον.

σοφός :	Comp. σοφώ — τερος, — τέρα, — τερον	(înţelept,
	Super. σοφώ — τατος, — τάτη, — τατον	învăţat)
ἅγιος :	Comp. ἁγιώ — τερος, — τέρα, — τερον	(sfînt)
	Super. ἁγιώ — τατος, — τάτη, — τατον	
κοῦφος :	Comp. κουφό— τερος, — τέρα, — τερον	(uşor)
	Super κουφό— τατος, — τάτη, — τατον	
ἔνδοξος :	Comp. ἐνδοξό — τερος, — τέρα, — τερον	(vestit)
	Super. ἐνδοξό — τατος, — τάτη, — τατον	

După cum se vede, unele adjective lungesc pe ο în ω înaintea sufixelor de comparare. Această lungire are loc atunci cînd vocala

din silaba penultimă a adjectivului este scurtă (sînt lungi ω și η și orice vocală urmată de un grup de consonante; sînt scurte ε și ο; iar α, ι, υ sînt uneori lungi, alteori scurte).

2. Adjectivele terminate la masculin în -ης, -ας și -υς, care primesc sufixele la finele neutrului:

Masc. ἀληθής	Comp.	ἀληθέσ,	— τερος, — τέρα, — τερον	(adevărat)
Neutru ἀληθές	Super.	ἀληθέσ,	— τατος, — τάτη, — τατον	
Masc μέλας	Comp.	μελάν,	— τερος, — τέρα, — τερον	(negru)
Neutru μέλαν	Super.	μελάν,	— τατος, — τάτη, — τατον	
Masc. ὀξύς	Comp.	ὀξύ,	— τερος, — τέρα, — τερον	(ascuțit)
Neutru ὀξύ	Super.	ὀξύ,	— τατος, — τάτη, — τατον	

3. Adjectivele terminate în ων, care primesc sufixele de asemenea la finele neutrului, însă intercalează silaba εσ între adjectiv și sufixe:

Masc. σώφρων	Comp.	σωφρον — έσ — τερος	(înțelept)
Neutru σῶφρον	Super.	σωφρον — έσ — τατος.	

II. Fac gradele de comparare cu sufixele de seria *b* următoarele adjective:

ἡδύς	: Comp.	*ἡδίων*	(m. f.)	*ἥδιον*	(n.)	plăcut
καλός	: ,,	*καλλίων*	,,	*κάλλιον*	,,	frumos
αἰσχρός	: ,,	*αἰσχίων*	,,	*αἴσχιον*	,,	rușinos, urît
ἐχθρός	: ,,	*ἐχθίων*	,,	*ἔχθιον*	,,	dușmănos
κυδρός	: ,,	*κυδίων*	,,	*κύδιον*	,,	glorios

Superlativul *ἥδιστος, -ίστη, -ιστον*
κάλλιστος, -ίστη, -ιστον
αἴσχιστος, -ίστη, -ιστον
ἔχθιστος, -ίστη, -ιστον
κύδιστος, -ίστη, -ιστον

Adjectivul καλός face gradele de comparare de la rădăcina substantivului τὸ κάλλος, frumusețe, καλλίων, κάλλιστος.

Comparativele formate cu sufixele din seria *a* se declină ca adjectivele de clasa I terminate în -ος, -α, -ον, adică:

SINGULAR

	M.	F.	N.
N. V.	*σοφώτερος*	*σοφωτέρα*	*σοφώτερον*
G.	*σοφωτέρου*	*σοφωτέρας*	*σοφωτέρου*
D.	*σοφωτέρῳ*	*σοφωτέρᾳ*	*σοφωτέρῳ*
Ac.	*σοφώτερον*	*σοφωτέραν*	*σοφώτερον*

PLURAL

	M.	F.	N.
N. V.	*σοφώτεροι*	*σοφώτεραι*	*σοφώτερα*
G.	*σοφωτέρων*	*σοφωτέρων*	*σοφωτέρων*
D.	*σοφωτέροις*	*σοφωτέραις*	*σοφωτέροις*
Ac.	*σοφωτέρους*	*σοφωτέρας*	*σοφώτερα,*

Superlativele formate cu sufixele din seria *a* se declină ca adjectivele de clasa I terminate în -ος, -η, -ον, adică:

SINGULAR

	M.	F.	N.
N. V.	*σοφώτατος*	*σοφωτάτη*	*σοφώτατον*
G.	*σοφωτάτου*	*σοφωτάτης*	*σοφωτάτου*
D.	*σοφωτάτῳ*	*σοφωτάτῃ*	*σοφωτάτῳ*
Ac.	*σοφώτατον*	*σοφωτάτην*	*σοφώτατον.*

PLURAL

	M.	F.	N.
N. V.	*σοφώτατοι*	*σοφώταται*	*σοφώτατα*
G.	*σοφωτάτων*	*σοφστάτων*	*σοφωτάτων*
D.	*σοφωτάτοις*	*σοφωτάταις*	*σοφωτάτοις*
Ac.	*σοφωτάτους*	*σοφωτάτας*	*σοφώτατα.*

Comparativele formate cu sufixele din seria b se declină ca adjectivul de clasa II εὐδαίμων cu deosebire că la Acuzativ masculin singular și la Nominativ, Acuzativ și Vocativ plural au o formă contrasă mai obișnuită decît cea regulată. Ele se declină astfel:

SINGULAR

	M. F.	N.
N.	*ἡδίων*	*ἥδιον*
G.	*ἡδίονος*	*ἡδίονος*
D.	*ἡδίονι*	*ἡδίονι*
A.	*ἡδίω (ἡδίονα)*	*ἥδιον*
V.	*ἥδιον*	*ἥδιον*

PLURAL

	M. F	N.
N.	ἡδίους (ἡδίονες)	ἡδίω (ἡδίονα)
G.	ἡδιόνων	ἡδιόνων
D.	ἡδίοσι	ἡδίοσι
A.	ἡδίους (ἡδίονας)	ἡδίω (ἡδίονα)
V.	ἡδίους (ἡδίονες)	ἡδίω (ἡδίονα)

Superlativele formate cu sufixele din seria b se declină ca şi cele formate cu sufixele din seria a, adică ἥδιστος ἡδίστη, ἥδιστον se declină ca σοφώτατος, σοφωτάτη, σοφώτατον.

Note. 1. Complementul Comparativului se poate exprima:

a) Prin cazul Genitiv:

Ex.: Σοφώτερος τοῦ Πέτρου (mai învăţat decît Petre).

b) Prin cazul primului termen de comparaţie, precedat de Conjuncţia ἤ (decît):

Ex.: Σοφώτερος ἤ Πέτρος (mai învăţat decît Petre).

2. Ca şi în latineşte complementul Superlativului se exprimă prin cazul Genitiv:

Ex.: Τὸ ὑψηλότατον τῶν δένδρων (cel mai înalt dintre arbori).

Cuvinte greceşti în limba română

Πλοῦτος: Plutocraţie.
Οὐρανός: Uran (planeta).
Κλέπτης: Cleptoman

LECŢIA a XXIII-a

COMPARATIVE ŞI SUPERLATIVE NEREGULATE

ἡ παραίνεσις, εως	= sfatul, îndemnul
πρός	= Prepoz. cu Acuz. către
ὁ μαθητής, οῦ	= şcolarul
πορίζω	= procur
τὸ σῶμα, ατος	= corpul
ἀναγκαῖος, α, ον	= necesar
τὸ πάθος, ους	= suferinţa, boala
ὁ πειρασμός, οῦ	= ispita
δή	= de sigur
μάλιστα	= mai ales
ἡ ἡδονή, ῆς	= plăcerea
ἡ ὁμιλία, ας	= tovărăşia, prietenia; predica
ἡ τρυφή, ῆς	= lux, desfrîu
ἡ γῆ, γῆς	= pămîntul
ἤ	= Adv. decît
ἡ ἐπίγνωσις, εως	= cunoaşterea
θεῖος, α, ον	= dumnezeiesc, divin
ἡ ἀλήθεια, ας	= adevărul
ἡ τελευτή, ῆς	= sfîrşitul
τὸ ἆθλον, ου	= răsplată
προκρίνω	= prefer, judec.

Παραίνεσις πρὸς τοὺς μαθητάς.

Πορίζετε, ὦ μαθηταί, τῷ μὲν σώματι τὰ ἀναγκαῖα, τῇ δὲ ψυχῇ τὰ βέλτιστα· καὶ ἀπεργάζεσθε (faceţi) *τὸ μὲν σῶμα τῶν παθῶν*

κ ρ ε ῖ τ τ ο ν (mai tare), *τὴν δὲ ψυχὴν κ ρ ε ί τ τ ο ν α τῶν πειρασμῶν. Καὶ δὴ μάλιστα φεύγετε τὴν ὁμιλίαν τῶν ἐν τρυφῇ διαγόντων τὸν βίον· τοιούτοις* (pentru unii ca aceştia) *γὰρ οὐδέν ἐστι β έ λ τ ι ο ν τῶν ἡδονῶν.*

Ὁ δὲ χριστιανὸς οὐδὲν τῶν ἀγαθῶν (nimic dintre bunuri) *ἐν μ ε ί ζ ο ν ι τιμῇ ἔχει ἢ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς θείας ἀληθείας· τὴν δὲ χριστιανικὴν τελευτὴν τοῦ βίου καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς τ ὰ ἄ ρ ι σ τ α ἆθλα* (ca pe cele mai bune răsplăţi) *προκρίνει.*

Observări gramaticale

Următoarele adjective fac gradele de comparare în mod neregulat :

	ἀγαθός	ἀμείνων, ἄμεινον	; ἄριστος, η, ον	distins
		βελτίων, βέλτιον	; βέλτιστος, η, ον	bun
		κρείττων, κρεῖτον	; κράτιστος, η, ον	puternic
		λῴων, λῷον	; λῷστος, η, ον	ales ,
mare	μέγας :	μείζων, μεῖζον	; μέγιστος, η, ον	f. mare
	πολύς :	πλείων, πλεῖον	; πλεῖστος, η, ον	f. mult
mult	κακός :	κακίων, κάκιον	; κάκιστος,	sau
		χείρων, χεῖρον	; χείριστος	rău
	μικρός :	μείων, μεῖον	; μικρότατος	mic
	ὀλίγος :	ἐλάττων, ἔλαττον	; ἐλάχιστος	puţin numeros
	ἁπλοῦς :	ἁπλούστερος	; ἁπλούστατος	simplu
	ταχύς :	θάττων, θᾶττον	; τάχιστος,	repede
	ῥάδιος :	ῥάων, ῥᾷον	; ῥᾷστος,	uşor

Declinarea comparativului βελτίων.

SINGULAR

	M. F.	N
N.	*βελτίων* mai bun	*βέλτιον*
C.	*βελτίονος*	*βελτίονος*
D.	*βελτίονι*	*βελτίονι*
A.	*βελτίω (βελτίονα)*	*βέλτιον*

PLURAL

	M. F.	N.
N.	*βελτίους (βελτίονες)*	*βελτίω (βελτίονα)*
G.	*βελτιόνων*	*βελτιόνων*
D.	*βελτίοσι*	*βελτίοσι*
A.	*βελτίους (βελτίονας)*	*βελτίω (βελτίονα).*

Cuvinte greceşti în limba română

Παραίνεσις : Pareneză, îndemn
Πάθος : Patetic, Patologie.
Ὁμιλία : Omilie, predică.

LECȚIA a XXIV-a

NUMERALUL

τὸ πρῶτον Adv.	= pentru prima dată
ἡ μυριάς, άδος	= un număr de 10.000
ἡ ναῦς, νεῶς	= corabie
ὁ πόλεμος, ου	= război
ὁ Ἄθως, ω	= muntele Atos
ὁ βορρᾶς, ᾶ, (βορέας)	= Vîntul de N.
ὁ ἄνεμος, ου	= vînt
διαφθείρω	= distrug.
ὑπέρ. Prep. cu Acuz.	= peste, mai mult
ὁ πεζός, οῦ	= infanterist, pedestraș
ὁ Θρᾷξ, Θρᾳκός	= Tracul
ἡ στρατιά, ᾶς	= armată
Μαρδόνιος, ου	= Mardonius, comandant pers
Ἀρταφέρνης, ους	= Artafernis, comandant pers
ἡ στρατηγία, ας	= comandă
ἡ τριήρης, ους	= triremă
Δᾶτις, ιδος	= Datis, comandant pers
ὁ Ἐρετριεύς, έως	= Eretrian, din Eretreea (Eubeea)
μέλλω	= a fi pe punctul de a
ὁ Μαραθών ῶνος	= Maratonul
ὁ ἱππεύς, έως	= călăreț
ἡ τάξις, εως	= șir, batalion, trupă de infanterie
ὁ δρόμος ου	= cursă, drum
ἄγω	= duc

ἀπελαύνω	= a goni, a respinge
ἥκω	= a veni, a ajunge
λοιπός, ή, όν	= care rămîne
οἱ λοιποί	= ceilalți, cei rămași
τὸ ἄστυ, εως	= cetatea (Atena)
ὁ Ἕλλην, νος	= Elin, Grec
παύω	= a curma, a face să înceteze

Despre războaiele medice

Τρὶς οἱ Πέρσαι ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐστρατεύσαντο (duseră război contra). *Καὶ τὸ μὲν πρῶτον πολλὰς μὲν ναῦς ἔχων* (cu multe corăbii), *πολλὰς δὲ πεζῶν μυριάδες πόλεμον ἐπέφερεν αὐτοῖς* (lor). *Τῶν δὲ νεῶν περιπλεουσῶν τὸν Ἄθων,* (dintre corăbiile care pluteau în jurul muntelui Atos) *τριακοσίας διέφθειρε βορρᾶς ἄνεμος καὶ ὑπὲρ δύο μυριάδας ἀνθρώπων, τῶν δὲ πεζῶν* (dintre pedestrași) *οἱ Θρᾷκες κατέκοψαν* (omorîră) *πολλούς. Μαρδόνιον οὖν παύσας τῆς στρατηγίας Δαρεῖος* (Darius așa dar ridicînd comanda lui Mardonius) *Δᾶτιν καὶ Ἀρταφέρνην ἐκέλευσε* (poruncea) *τούς τε Ἀθηναίους καὶ τοὺς Ἐρετριέας καταστρέψασθαι* (să nimicească pe). *Οἱ δὲ* (aceștia dar) *τὴν στρατιὰν ἑξακοσίαις τριήρεσι διαβιβάσαντες* (trecînd armata în), *πρῶτον μὲν τοὺς Ἐρετριέας ἐν τρισὶν ἡμέραις κατεστρέψαντο* (nimiciră) *τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἔμελλον τοὺς στρατιώτας εἰς Μαραθῶνα ἐκβιβάζειν* (să debarce) *Πρὶν δὲ τοὺς ἱππέας ἐκβαίνειν* (înainte de a cobori călăreții lor), *Μιλτιάδης τὰς τῶν Ἀθηναίων τάξεις δρόμῳ* (în pas alergător) *ἐπὶ* (contra) *τοὺς πεζοὺς ἄγει καὶ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους κατακόψας* (omorînd), *τοὺς ἄλλους ἐπὶ τὰς ναῦς ἀπελαύνει. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι οὐ πλείους* (pentru *πλείονας*) *ἑκατὸν καὶ ἐνενήκοντα καὶ δύο ἄνδρας ἀπολέσαντες* (pierzînd) *ἧκον εἰς τὸ ἄστυ.*

Observări gramaticale. Numeralele

Tabloul numeralelor

Numeralele cardinale	Numeralele ordinale
Sînt declinabile : 1 pînă la 4; sutele și miile începînd de la 200	Toate declinabile
1 α' *εἷς, μία, ἕν*	*πρῶτος, η, ον,* întîiul
2 β' *δύο*	*δεύτερος, α, ον,* al doilea
3 γ' *τρεῖς, τρία*	*τρίτος, η, ον*

Numeralele cardinale	Numeralele ordinale
Sînt declinabile: 1 pînă la 4; sutele și miile începînd de la 200	Toate declinabile
4 δ' τέτταρες, τεττάρα	*τέταρτος, η, ον*
5 ε' πέντε	*πέμπτος, η, ον*
6 ς' ἕξ	*ἕκτος, η, ον*
7 ζ' ἑπτὰ	*ἕβδομος, η, ον*
8 η' ὀκτώ	*ὄγδοος, η, ον*
9 ϑ' ἐννέα	*ἔνατος, η, ον*
10' ι' δέκα	*δέκατος, η, ον*
11 ια' ἕνδεκα	*ἑνδέκατος, η, ον*
12 ιβ' δώδεκα	*δωδέκατος, η, ον*
13 ιγ' τρεῖς (τρία) καὶ δέκα	*τρίς καί δέκατος, η, ον*
14 ιδ' τέτταρες (τέτταρα) καὶ δέκα	*τεττρακαιδέκατος, η, ον*
15 ιε' πεντεκαίδεκα	*πεντεκαιδέκατος, η, ον*
16 ις' ἑκκαίδεκα	*ἑκκαιδέκατος, η, ον*
17 ις' ἑπτακαίδεκα	*ἑπτακαιδέκατος, η, ον*
18 ιη' ὀκτωκαίδεκα	*ὀκτωκαιδέκατος, η, ον*
19 ιϑ' ἐννεακαίδεκα	*ἐννεακαιδέκατος, η, ον*
20 κ' εἴκοσι	*εἰκοστός, ή, όν*
30 λ' τριάκοντα	*τριακοστός, ή, όν*
40 μ' τετταράκοντα	*τετταρακοστός, ή, όν*
50 ν' πεντήκοντα	*πεντηκοστός, ή, όν*
60 ξ' ἑξήκοντα	*ἑξηκοστός, ή, όν*
70 ο' ἑβδομήκοντα	*ἑβδομηκοστός, ή, όν*
80 π' ὀγδοήκοντα	*ὀγδοηκοστός, ή, όν*
90 σ' ἐνενήκοντα	*ἐνενηκοστός, ή, όν*
100 ρ' ἑκατόν	*ἑκατοστός, ή, όν*
200 σ' διακόσιοι, αι, α	*διακοσιοστός, ή, όν*
300 τ' τριακόσιοι, αι, α	*τριακοσιοστός, ή, όν*
400 υ' τετρακόσιοι, αι, α.	*τετρακοσιοστός, ή, όν*
500 φ' πεντακόσιοι, ι, α	*πεντακοσιοστός, ή, όν*
600,χ' ἑξακόσιοι, αι, α	*ἑξακοσιοστός, ή, όν*
700,ψ' ἑπτακόσιοι, αι, α	*ἑπτακοσιοστός, ή, όν*
800,ω' ὀκτακόσιοι, αι, α	*ὀκτακοσιοστὸς, ή, όν*

Numerale cardinale	Numerale ordinale
Sînt declinabile 1 pînă la 4; sutele și miile începînd de la 200	Toate declinabile
900 ϡ ἐνακόσιοι, αι, α	*ἐνακοσιοστός, ή, όν*
1000 ,α' χίλιοι, αι, α	*χιλιοστός, ή, όν*
2000 ,β' δισχίλιοι, αι, α	*δισχιλιοστός, ή, όν*
10 000 ,ι' μύριοι, αι, α	*μυριοστός, ή, όν*
20 000 ,κ' δυσμύριοι, αι, α	*δισμυριοστός, ή, όν*
100,000 ,ρ' δεκακισμύριοι, αι, α	*δεκακισμυριοστός, ή, όν*

Note. a) Litera digama, litera coppa și litera sampî sînt folosite numai ca semne în numărare. Primele 2 reprezintă vechi litere dispărute din alfabetul elin.

b) Numerele compuse dintr-o zecime și o unitate se exprimă după modelul următor :

21 = εἷς καὶ εἴκοσι, sau εἴκοσι καὶ εἷς, sau εἴκοσιν εἷς, iar

29 = ἑνὸς δέοντος τράκοντα (treizeci lipsind unul).

c) Pentru numere mai mari de 10.000 limba elină se folosește și de substantivul ἡ μυριάς, άδος, miriadă, spre exemplu: δύο μυριάδες, 20.000 ; τρεῖς μυριάδες, 30.000, etc. ; Substantivul însoțitor stă în Genitiv Pl. : τρεῖς μυριάδες στρατιωτῶν, 30.000 de soldați.

d) Μυρίοι (10.000) accentuat pe silaba penultimă, înseamnă nenumărați, iar μυρίος înseamnă extrem de mare.

e) Primele patru numere cardinale se declină astfel :

1. εἷς, unul

	M.	F.	N.
N.	*εἷς*	*μία*	*ἕν*
G.	*ἑνός*	*μιᾶς*	*ἑνός*
D.	*ἑνί*	*μιᾷ*	*ἑνί*
A.	*ἕνα*	*μίαν*	*ἕν*

2. *δύο*, doi

N. Ac.	*δύο*
G. D.	*δυοῖν*

3 τρεῖς trei

	M. F.	Neutru
N.	*τρεῖς*	*τρία*
G.	*τριῶν*	*τριῶν*
D.	*τρισί*	*τρισί*
A.	*τρεῖς*	*τρία*

4 τέτταρες. patru

	M. F.	Neutru
N.	*τέτταρες*	*τέτταρα*
G.	*τεττάρων*	*τεττάρων*
D.	*τέτταρσι*	*τέτταρσι*
A.	*τέτταρας*	*τέτταρα*

LECȚIA a XXV-a

NUMERALUL (continuare)

ἤ	= Conj. sau
ὡς	= Conj. cum, după cum
ἄλλος, η, ο pron.	= altul ; Plural, ceilalți
μετά, Prepoz.	= Genit. cu ; Acuz. după
τὸ κέρας, κέρατος', κέρως	= corn, aripa unui front
εὐώνυμος, ον	= stîng, așezat la stînga
οἱ Πλαταιεῖς, εων	= Plateeni
ὕστερον, Adv.	= mai tîrziu, în urmă, după
αὖθις, Adv.	= din nou
ἡ 'Ελλάς, άδος	= Elada, Grecia
ἀθροίζω	= adun
ὄπισθεν Adv.	= pe la spate, în urmă
ὁ 'Ηρόδοτος, ου	= Herodot, istoric grec
οἱ Θεσπεῖς, έων	= Tespienii
τὸ πλῆθος, ους	= mulțimea
ἀντέχω	= a rezista, a ținea piept
ἡ Σαλαμίς, ῖνος	= insula Salamina
ἡ ναυμαχία, ας	= luptă pe mare
δέων, δέουσα, δέον, Gent. δέοντος, part. de la verbul δέω	= lipsind
τρέπω	= întorc, pun pe fugă
αἱ Πλαταῖαι, ῶν	= Plateea
ἡ προδοσία, ας	= trădare
ὁ 'Εφιάλτης, ου	= Efialte, trădătorul

Despre războaiele medice (continuare)

'Ελέγετο (se zicea că) δ' ἡ μὲν τῶν Περσῶν στρατιὰ πεντήκοντα μυριάδων ἀνθρώπων εἶναι, (era de), οἱ δ' 'Αθηναῖοι ἦσαν ἐνακισχίλιοι ἤ, ὡς ἄλλοι λέγουσι, μύριοι, καὶ μετ' αὐτῶν ἐν τῷ εὐωνύμῳ κέρα χίλιοι Πλαταιεῖς ἐμάχοντο (luptau). Δεκάτῳ δ' ἔτει ὕστερον τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης (după lupta de la) οἱ Πέρσαι Ξέρξου βασιλεύοντος (sub domnia lui Xerxe), αὖθις ἐστρατεύοντο (porniră cu război) ἐπὶ τήν 'Ελλάδα καὶ κατὰ γῆν (și pe uscat) καὶ κατὰ θάλατταν (și pe mare). Καὶ πεζοὺς μὲν ἤθροισε βασιλεύς, κατὰ τὸν 'Ηρόδοτον (după Herodot), ἑκατὸν καὶ ἑβδομήκοντα μυριάδας, ἱππέας δ' ὀκτακισμυρίους, ναῦς δὲ χιλίας καὶ διακοσίας καὶ ἑπτά. Καὶ κατὰ γῆν Λεωνίδας μέν καὶ οἱ περὶ αὐτὸν τριακόσιοι Σπαρτιᾶται μεθ' ἑπτακοσίων Θεσπιέων τρεῖς ἡμέρας τῷ τῶν πολεμίων πλήθει ἀντεῖχον (rezistară), τῇ δὲ τεταρτῃ οἱ Πέρσαι, ὄπισθεν γενόμενοι αὐτῶν (căzînd în spatele lor) τῇ 'Εφιάλτου προδοσίᾳ, κατέκοψαν πάντας (îi omorîră pe toți). 'Εν δὲ τῇ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίᾳ οἱ 'Ελληνες ναῦς ἔχοντες (cu) τριακοσίας καὶ ὀγδοήκοντα δυοῖν δεούσας τοὺς Πέρσας ἐτρέψαντο (puseră pe fugă pe). Τῷ δ' ὑστέρῳ ἔτει (în anul următor), μιᾷ ἡμέρᾳ δὶς γίγνονται κρείττονες (de două ori Elinii fură mai tari de cît) τῶν Περσῶν, ἐν Πλαταιαῖς τε καὶ ἐν τῇ Μυκάλῃ.

Observări gramaticale

Numeralele Adverbiale. (Tablou).

Sînt nedeclinabile

1	ἰ	ἅπαξ	odată	30	λ	τριακοντάκις
2	β'	δίς	de două ori	40	μ	„
3	γ'	τρίς	de trei ori	50	ν	„
4	δ'	τετράκις		60	γ	„
5	έ'	πεντάκις		70	ο	„
6	ς'	ἑξάκις		80	π	„
7	ξ'	ἑπτάκις		90	ϟ	„
8	ή	ὀκτακις		100	ρ'	ἑκατοντάκις
9	θ'	ἐνάκις		200	σ'	διακοσιάκις
10	ἰ	δεκάκις		300	τ'	„
11	ιά	ἑνδεκάκις		400	υ'	„
12	ιβ'	δωδεκάκις		500	φ'	„
13	ιγ'	„		600	χ'	„
14	ιδ'	„		700	ψ'	„
15	ιέ	„		800	ω'	„
16	ιϛ	„		900		„
17	ιξ'	„		1.000	α	χιλιάκις
18	ιή	„		2.000	β	„
19	ιθ'	„		10.000	ι	μυριάκις
20	κ'	εἰκοσάκις		20.000	κ	„

1) Lipsind numeralul distributiv, limba elină foloseşte în locul lui prepoziţiile ἀνά, εἰς, κατά cu Acuzativul numeralului cardinal.

Ex.: καθ' ἕνα, unul cîte unul; εἰς δύο, doi cîte doi; ἀνὰ τρεῖς, trei cîte trei.

2) Acuzativul substantivelor, ziuă, lună, an, ἡ ἡμέρα, ὁ μήν, τὸ ἔτος, urmat de numeralul cardinal formează acuzativul duratei şi răspunde la întrebarea, cît timp ?

Ex.: τρεῖς ἡμέρας... ἀντεῖχον, trei zile rezistară.

3) Dativul aceloraşi cuvinte însoţit însă de numeralul ordinal răspunde la întrebarea, cînd ? ;

Ex. : τῇ δὲ τετάρτῃ (ἡμέρᾳ), în a patra zi.

LECŢIA a XXVI-a

PRONUMELE PERSONAL ŞI POSESIV

θέλω	= voiesc
ὥσπερ	= ca, ca şi
τὸ τέκνον, ου	= copilul
στέργω	= a iubi
συλλέγομαι	= a strînge pentru sine
μόνον	= Adv. numai
ἡ ἀρετή, ῆς	= virtute
ἀρέσκω	= a plăcea
τρέφω	= a nutri, a hrăni
οὕτως	= astfel
ἡ καρδία, ας	= inimă
ἀλλά	= ci, însă
τὸ θέλημα, ατος	= voinţă
ὁ ἡγεμών, ονος	= conducător
ἅμα	= în acelaşi timp
τὸ δικαίωμα, ατος	= îndreptarea
προσφέρω	= aduc
λέγω	= zic

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν (Domnului să ne rugăm)

Ὁ δίκαιος ἀεὶ θέλει τῷ Θεῷ ἡμῶν ἀρέσκειν (să placă) *καὶ ὁ Θεὸς ὥσπερ τέκνον στέργει αὐτόν. Συλλέξασθε οὖν* (strîngeţi, adunaţi), *ὦ νεανίαι, τὴν ἀρετὴν ἣ* (care) *ἀρέσκει τῷ Θεῷ καὶ τρέφει τὴν ἡμετέραν ψυχήν· καὶ οὕτως οὐ βασιλεύσει τῆς καρδίας τῆς ὑμετέρας* (va domni peste inima voastră) *ἡ ἁμαρτία, ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· καὶ αὐτος ἐσταὶ* (va fi) *ὑμῖν ἡγεμὼν ἐν τῷ βίῳ. Καὶ ἅμα δέεσθε* (rugaţi-vă) *πολλάκις τοῦ Χριστοῦ καὶ προσκυνοῦντες* (închinîndu-vă) *λέγετε πρὸς αὐτόν·*

«Σός εἰμι ἐγώ, ὦ Χριστέ, σῶσόν με (mîntueşte-mă) *ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα* (am căutat). *Σῶσόν με, Σωτήρ μου σῶσόν με»*

Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν, σοὶ προσφέρομεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα (de toate şi pentru toate). *Ἀμήν, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν.*

Observări gramaticale

Pronume personal de persoana III nu există. Se întrebuinţează

însă, cu valoare de Pronume personal de persoana III, un Pronume demonstrativ la Nominativ; iar pentru celelalte cazuri Pronumele *αὐτός, ἡ, ό*

	PERSOANA I S.	PERSOANA I P	PERSOANA II S.	PERSOANA II P.
N.	*ἐγώ* = eu	*ἡμεῖς* = noi	*σύ* = tu	*ὑμεῖς* = voi
G.	*ἐμοῦ* sau *μου*	*ἡμῶν*	*σοῦ* sau *σου*	*ὑμῶν*
D.	*ἐμοί* „ *μοι*	*ἡμῖν*	*σοί* „ *σοι*	*ὑμῖν*
A.	*ἐμέ* „ *με*	*ἡμᾶς*	*σέ* „ *σε*	*ὑμᾶς*

Declinarea Pronumelui αὐτός, care înlocuieşte Pronumele personal de persoana III, la toate cazurile afară de Nominativ:

	SINGULAR M.	F.	N.	PLURAL M.	F.	N.
N.	*αὐτός*=el	*αὐτή*=ea	*αὐτό*	*αὐτοί*=ei	*αὐταί*=ele	*αὐτά*
G.	*αὐτού*	*αὐτῆς*	*αὐτοῦ*	*αὐτῶν*	*αὐτῶν*	*αὐτῶν*
D.	*αὐτῷ*	*αὐτῇ*	*αὐτῷ*	*αὐτοῖς*	*αὐταῖς*	*αὐτοῖς*
A.	*αὐτόν*	*αὐτήν*	*αὐτό*	*αὐτούς*	*αὐτάς*	*αὐτά.*

Note. 1. Formele μου, μοι, με, şi σου, σοι, σε sînt enclitice.

2. Pronumele αὐτός are 3 înţelesuri:

a) αὐτὸς ἀκούω = eu *însumi* aud

b) ὁ αὐτὸς θεός sau ὁ θεὸς ὁ αὐτός = *acelaşi Dumnezeu*

c) ἡ αὐτοῦ δόξα = gloria *lui.*

II. *Pronumele Posesiv.* Limba elină are pronume posesiv pentru persoana I şi a II singular şi plural, care se declină ca adjectivele de clasa I. Pronumele posesiv poate fi înlocuit cu Genitivul pronumelor personale.

Persoana I.

ὁ ἐμός = al meu	ἡ ἐμή	τὸ ἐμόν
ὁ ἡμέτερος = al nostru	ἡ ἡμετέρα	τὸ ἡμέτερον

Persoana II.

ὁ σός = al tău	ἡ σή	τὸ σόν
ὁ ὑμέτερος = al vostru	ἡ ὑμετέρα	τὸ ὑμέτερον

Pentru pronumele posesiv de persoana III se întrebuinţează Genitivul de la αὐτός (αὐτοῦ, αὐτῆς, αὐτῶν).

Ex.: Ὁ φίλος αὐτοῦ = Prietenul lui.

Cuvinte greceşti în limba romînă

Αὐτός : Autonomie; Autocrat; Autograf; Autocefal.
Ἡγεμών: Hegemonie, Egumen.

LECŢIA a XXVII-a

VIITORUL INDICATIVULUI. PRONUMELE REFLEXIV

ἕκαστος, η, ον	= fiecare
πράττω	= fac, îndeplinesc
νομεύω	= a paşte, a duce la păscut
ὁ οἰκέτης, ου	= om de serviciu
ὁ δεσπότης, ου	= stăpîn
θεραπεύω	= îngrijesc
ἡ θυσία, ας	= sacrificiu, victimă
ὁ θηρευτής, οῦ	= vînător
διώκω	= urmăresc
τὸ θηρίον, ου	= animal, fiară
τὸ πεδίον, ου	= cîmpie
ἡ φυγή, ῆς	= fugă
τρέπω	= întorc
ὁ διδάσκαλος, ου	= profesor, învăţător
ἡ δικαιοσύνη, ης	= dreptate
διδάσκω	= învăţ pe altul
κινδυνεύω	= mă expun la pericol, risc
ἀργός, όν	= leneş
ἄχρηστος, ον	= nefolositor, netrebuitor
ἡ ῥᾳθυμία, ας	= trîndăvie, neactivitate
διατρίβω	= petrec timpul
κολάζω	= pedepsesc

Fiecare cu rolul său

Δεῖ (trebuie ca) *ἕκαστον πράττειν τὸ ἑ α υ τ ο ῦ* (rolul său). *Οἱ μὲν οὖν ποιμένες τὰς ποίμνας νομεύσουσι, καὶ οἱ οἰκέται τοὺς δεσπότας θεραπεύσουσι καὶ οἱ ἱερεῖς θυσίας θύσουσι τοῖς θεοῖς καὶ οἱ θηρευταὶ διώξουσιν θηρία ἐν τοῖς πεδίοις καὶ ἐν ταῖς ὕλαις καὶ εἰς φυγὴν αὐτὰ τρέψουσι* (şi le vor pune pe fugă) *καὶ οἱ διδάσκαλοι τοὺς παῖδας τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν σωφροσύνην διδάξουσι καὶ οἱ στρατιῶται ἐν ταῖς μάχαις κινδυνεύσουσι· μόνοι δ' ἀργοὶ καὶ ἄχρηστοι ἐν τῇ ῥαθυμίᾳ διατρίψουσι.*

Οἱ νόμοι τοὺς ἀργοὺς καὶ ἀχρήστους κολάσουσι.

Observări gramaticale

A. I. *Viitorul I al Indicativului activ, la verbele în* ω. La verbele cu radicalul terminat în ι, υ, ευ acest timp se formează adăugîndu-se consoana σ, caracteristica Viitorului, înaintea terminaţiilor personale ale Prezentului Indicativ. Ex.:

θεραπεύσω, voi servi	θύσω, voi sacrifica	τίσω, voi onora
θεραπεύσεις	θύσεις	τίσεις
θεραπεύσει	θύσει	τίσει
θεραπεύσομεν	θύσομεν	τίσομεν
θεραπεύσετε	θύσετε	τίσετε
θεραπεύσουσι	θύσουσι	τίσουσι

II. Cînd radicalul verbului se termină într-o consoană mută se produc următoarele schimbări:

1. Guturalele γ, κ, χ cu σ dau ξ.

ἄγω	= duc	Viitorul	ἄξω
διώκω	= urmăresc	„	διώξω
διδάσκω	= învăţ	„	διδάξω radical διδαχ

2. Labialele β, π, φ cu σ dau ψ.

διατρίβω	= petrec	Viitorul	διατρίψω
τρέπω	= întorc	„	τρέψω
γράφω	= scriu	„	γράψω

3. Dentalele δ, τ, ϑ şi la unele verbe ζ, cad înainte de σ.

ψεύδω	= înşel, mint	Viitorul	ψεύσω
ἀνύτω	= termin	„	ἀνύσω
πείθω	= conving med. pas. = mă supun	„	πείσω
κολάζω	= pedepsesc	„	κολάσω

Note. 1. Unele verbe cu radicalul în ττ fac Viitorul în ξω.

Ex.: πράττω (radicalul adevărat πραγ) Viitorul πράξω = voi face.

2. Verbele cu sufix la Prezent leapădă sufixul la Viitor.

Ex.: διδάσκω < διδαχ-σκ-ω. Viitor διδάξω.

B. *Pronumele reflexiv* n-are Nominativ, fiindcă se întrebuinţează numai în calitate de complement. Îi lipseşte de asemenea şi genul neutru la persoanele I şi II.

PERSOANA I

	M.		F.		M.		F.
S. G.	ἐμαυτοῦ al meu însumi	S.	ἐμαυτῆς	Pl.	ἡμῶν αὐτῶν	P.	ἡνῶν αὐτῶν
D.	ἐμαυτῷ mie însumi		ἐμαυτῇ		ἡμῖν αὐτοῖς		ἡμῖν αὐταῖς
A.	ἐμαυτόν pe mine însumi		ἐμαυτήν		ἡμᾶς αυτούς		ἡμᾶς αὐτάς

PERSOANA II

	M.		F.
S. G.	σεαυτοῦ (σαυτοῦ) al tău însuţi	S.	σεαυτῆς (σαυτῆς)
D.	σεαυτῷ (σαυτῷ)		σεαυτῇ (σαυτῇ)
A.	σεαυτόν (σαυτόν)		σεαυτήν (σαυτήν)
P. G.	ὑμῶν αὐτῶν	P.	ὑμῶν αὐτῶν
D.	ὑμῖν αὐτοῖς		ὑμῖν αὐταῖς
A.	ὑμᾶς αὐτοίς		ὑμᾶς αὐτάς

PERSOANA III

SINGULAR

	M.	F	N.		
G.	ἑαυτοῦ,	ἧς,	οὗ al lui însuşi	sau	αὑτοῦ, ἧς, οὗ
D.	ἑαυτῷ,	ᾗ,	ᾧ		αὑτῷ, ᾗ, ᾧ
A.	ἑαυτόν	ἥν,	ὅ		αὑτόν, ἥν, ὅ

PLURAL

	M.	F.	N.				
G.	ἑαυτῶν,	ῶν,	ῶν	sau	αὑτων,	ῶν,	ῶν
D.	ἑαυτοῖς,	αῖς,	οῖς		αὑτοῖς,	αῖς,	οῖς
A.	ἑαυτούς,	άς,	ά		αὑτούς,	άς,	ά.

Notă. Pentru persoana III se mai întrebuințează, ca Pronume reflexiv simplu, un fost Pronume personal de persoana III.

S. N.	—	P.	σφεῖς
G.	οὗ		σφῶν
D.	οἷ		σφῖσι
A.	ἕ		σφᾶς.

Cuvinte grecești în limba romînă

Δεσπότης : Despot, Despotism, Despotic.
Θεραπεύω : Terapie, Terapeutică, Talasoterapie, Hidroterapie, Helioterapie.

LECȚIA a XXVIII-a

AORISTUL I. INDICATIV ACTIV

Ξέρξης, ου (ὁ) = Xerxes
Δαρεῖος, ου, (ὁ) = Darius
ὁ υἱός, οῦ = fiul
βασιλεύω (cu gen.) = domnesc
ἡ δίκη, ης = dreptate
δίκην λαμβάνειν = a se răzbuna
ἐθέλω = voiesc, vreau
ἡ ἧττη, ης = înfrîngere
Μαραθών, ῶνος (ὁ) = Maraton
ἀνάριθμος, ον = nenumărat
Εὐρώπη, ης, (ἡ) = Europa
Λεωνίδας, ου, (ὁ) = Leonida
ὁ στρατηγός, οῦ = general
τριακόσιοι, αι, α = 300
ὀλίγος, η, ον = puțin
ὁ σύμμαχος, ου = aliat
Θερμοπύλαι ῶν (αἱ) = Termopile
ἐνταῦθα = Adv. acolo
ἡ εἴσοδος, ου = intrarea
Ἑλληνικός, ή, όν = grecesc
κωλύω = împiedic, opresc
Ἐφιάλτης, ου (ὁ) = Efialte
φονεύω = a omorî
ἡ ἄκρα, ας = înălțime

βλέπω	= privesc
ἔπειτα	= Adv. apoi
ὁ πιστός, οῦ	= credincios
τὸ ναυτικόν, οῦ	= flotă
Μυκάλη, ης (ἡ)	= Micale (Promontoriu pe coastele [Asiei Mici])
Ἰωνία, ας (ἡ)	= Ionia (Asia mică)
δαμάζω	= înving, biruiesc

Ξέρξης, ὁ τῶν Περσῶν βασιλεύς.

Μετὰ τὸν Δαρείου θάνατον Ξέρξης, ὁ Δαρείου υἱός, ἐβασίλευσε τῆς Ἀσίας. Ξέρξης οὖν δίκην λαμβάνειν ἠθέλησε ὑπὲρ τῆς ἐν Μαραθῶνι ἥττης. Διὰ τοῦτο ἀνάριθμον στρατιὰν καὶ κατὰ γῆν (şi pe uscat) *καὶ κατὰ θάλατταν* (şi pe mare) *εἰς τὴν Εὐρώπην ἤγαγε* (aduse).

Λεωνίδας ὁ τῶν Σπαρτιατῶν στρατηγὸς σὺν τριακοσίοις Σπαρτιάταις καὶ ὀλίγοις συμμάχοις τὰς Θερμοπύλας ἐφύλαξε. Ἐνταῦθα οἱ Σπαρτιᾶται καὶ οἱ σύμμαχοι τὴν τῶν Περσῶν εἴσοδον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γῆν ἐκώλυσαν.

Ἐφιάλτης προὔδωκε (trădă) *τοὺς Σπαρτιάτας. Οἱ Πέρσαι τοὺς Σπαρτιάτας ἐφόνευσαν.*

Ξέρξης σὺν στρατιᾷ εἰς Ἀθήνας ἐπορεύετο (merse). *Ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἐξ Ἄκρας τῆς Ἀττικῆς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ἥττην ἔβλεψε· ἔπειτα αὐτὸς* (el însuşi) *σὺν ὀλίγοις πιστοῖς εἰς τὴν Ἀσίαν ἔφυγε* (fugi). *Οἱ σύμμαχοι ἐδίωξαν τὸ τῶν Περσῶν ναυτικὸν καὶ ἐν Μυκάλῃ τῆς Ἰωνίας αὐτὸ ἐδάμασαν.*

Observări gramaticale

Aoristul I Indicativ. Acest timp se obţine din radicalul Viitorului, punîndu-i augment după regulile stabilite la Imperfect, şi înlocuindu-i terminaţiile personale prin: -α, -ας, -ε, -αμεν, -ατε -αν Se traduce în l. română prin trei timpuri trecute: perf. simplu, perf. compus şi m. m. ca perf.

Exemple :

βασιλεύω	Viit.	βασιλεύσω	Aorist	ἐβασίλευσα	el a domnit
θύω	„	θύσω	„	ἔθυσα	

ἄγω	Viit.	ἄξω	Aorist	ἦξα
διώκω	„	διώξω	„	ἐδίωξα
διδάσκω	„	διδάξω	„	ἐδίδαξα
τρίβω	„	τρίψω	„	ἔτριψα
βλέπω	„	βλέψω	„	ἔβλεψα
γράφω	„	γράψω	„	ἔγραψα
ψεύδω	„	ψεύσω	„	ἔψευσα
ἀνύτω	„	ἀνύσω	„	ἤνυσα
πείθω	„	πείσω	„	ἔπεισα
δαμάζω	„	δαμάσω	„	ἐδάμασα

Aoristul I se conjugă astfel:

ἐβασίλευσα (domnii sau am domnit)	ἐδίωξα
ἐβασίλευσας	ἐδίωξας
ἐβασίλευσε	ἐδίωξε
ἐβασιλεύσαμεν	ἐδιώξαμεν
ἐβασιλεύσατε	ἐδιώξατε
ἐβασίλευσαν	ἐδίωξαν.

Aoristul al II-lea. Unele verbe, care au radicalul terminat în consoană, posedă şi un al doilea Aorist. Acest timp se formează din radicalul pur al verbului, primind augment şi, la cele mai multe, terminaţiunile Imperfectului.

Exemple :

φεύγω (φυγ)	Aorist	II	ἔφυγον
λαμβάνω (λαβ)	„	„	ἔλαβον
λείπω (λιπ)	„	„	ἔλιπον

Aoristul II Indicativ activ se conjugă astfel:

ἔφυγον (fugii sau am fugit)	ἐφύγομεν
ἔφυγες	ἐφύγετε
ἔφυγε	ἔφυγον

Notă. Aoristul este timpul povestirii.

Cuvinte greceşti în limba română

Στρατηγός : Strateg, Strategie, Stratagemă
Ὀλίγος : Oligarhie (Domnia celor puţini).

LECȚIA a XXIX-a

PERFECTUL ŞI M. M. CA PERFECTUL INDICATIVULUI* ACTIV

ἄτρεπτος, ον	= statornic, neşovăitor, nepregetat, dîrz
φύω	= a produce, la Perf. a se naşte, a fi făcut în mod natural
τὸ μέλι, ιτος	= miere
ἐπιβουλεύω	= complotez, urmăresc, umblu după
ὁ κηφήν, νος	= trîntor, bondar
βλάπτω	= vatăm
ἀεί	= Adv. întotdeauna
τὸ πτερόν, οῦ	= aripă
παίω	= lovesc
τὸ κέντρον	= ac, bold
ὡς... οὕτω	= după cum... tot astfel
εἰρηναῖος, α, ον	= paşnic
συνεπιβουλεύω	= întind curse, atac
ὅμως	= Adv. cu toate acestea
Ἀρισταῖος, ου, (ὁ)	= Aristeu, fiul lui Apollo, protectorul albinelor
δεινός, ή, όν	= groaznic, cumplit, grozav
πάλαι	= Adv. odinioară

Αἱ μέλιτται καὶ οἱ κηφῆνες.

Εἰσὶν αἱ μέλιτται οὐ μόνον σώφρονες, ἀλλὰ καὶ ἀνδρεῖαι καὶ ἄτρεπτοι πεφύκασι. Πολλοὶ γὰρ ἐχθροὶ τῷ μέλιτι ἐπιβουλεύουσι, μάλιστα δὲ ὁ κηφήν· ἡ δὲ μέλιττα τοὺς ἐχθρούς, οἵ (care) αὐτὴν βεβλάφασιν, ἀεὶ τοῖς πτεροῖς πέπαικε καὶ τοῖς κέντροις πεφόνευκε. Ὡς γὰρ πρὸς τοὺς θεραπεύοντας εἰρηναῖαι αἱ μέλλιτταί εἰσιν, οὕτω καὶ πολεμικαὶ πρὸς τοὺς συνεπιβουλεύοντας.

Ὅμως τὰς τοῦ Ἀρισταίου μελίττας δεινὴ νόσος πάλαι ἐπεφονεύκει.

Observări gramaticale.

A. *Perfectul Indicativului activ.* Acest timp este format din următoarele elemente:

a) reduplicare,
b) radicalul pur,
c) caracteristica temporală κα,
d) terminaţiunile personale ale timpurilor principale.

Reduplicarea.

Verbele începătoare cu o consoană afară de ρ, precum şi cele începătoare cu o mută urmată de o lichidă (λ, μ, ν, ρ), pun înaintea radicalului consoana iniţială împreună cu vocala ε. Aceste 2 sunete formează reduplicarea.

Exemple :

λύω	Perfectul	λέλυκα
βλάπτω	„	βέβλαφα
γράφω	„	γέγραφα

Cînd verbul începe cu o aspirată (χ, φ, θ), se reduplică nu aspirata, ci consoana surdă corespunzătoare (κ, π, τ).

Exemple :

φύω	Perfectul	πέφυκα
θύω	„	τέθυκα
χορεύω (dansez)	„	κεχόρευκα

In toate celelalte cazuri reduplicarea se face astfel :

a) *cu augmentul silabic* la verbele care încep cu 2 consoane (afară de muta urmată de lichidă), cu o consoană dublă sau cu ρ;

Exemple :

στεφανόω	încoronez	Perfectul	ἐστεφάνωκα
ζητέω	caut	„	ἐζήτηκα
ῥίπτω	arunc	„	ἔῤῥιφα

b) *cu augmentul temporal* la verbele începătoare cu o vocală.

Exemple :

ἄγω = (duc)	Perfectul	ἦχα	= am dus
ὀρθόω=(îndreptez)	„	ὤρθωκα	=am îndreptat

Perfectul Indicativ activ al verbelor cu radicalul terminat în ι, υ, ευ se conjugă astfel (λύω, desleg, φύω, produc):

λέλυκα = am dezlegat	*πέφυκα* = am născut
λέλυκας	*πέφυκας*
λέλυκε	*πέφυκε*
λελύκαμεν	*πεφύκαμεν*
λελύκατε	*πεφύκατε*
λελύκασι	*πεφύκασι.*

Perfectul Verbelor *cu radicalul terminat într-o consoană mută.*

La aceste verbe κ din caracteristica Perfectului cade înaintea unei labiale sau guturale care, în schimb, devine aspirată, iar dentalele şi ζ cad înaintea lui κ.

Exemple :

βλάπτω	vatăm	Perfectul	*βέβλαφα*
γράφω	scriu	„	*γέγραφα*
διώκω	urmăresc	„	*δεδίωχα*
πείθω	conving	„	*πέπεικα*
ἀνύτω	termin	„	*ἤνυκα*
νομίζω	socotesc	„	*νενόμικα.*

Perfectul acestor verbe se conjugă astfel:

S. *βέβλαφα*	P. *βεβλάφαμεν*	S. *γέγραφα*	P. *γεγράφαμεν*
βέβλαφας	*βεβλάφατε*	*γέγραφας*	*γεγράφατε*
βέβλαφε	*βεβλάφασι*	*γέγραφε*	*γεγράφασι*

B. *Mai mult ca Perfectul Indicativului activ.* Acest timp se obţine din radicalul Perfectului, primind augment şi terminaţiile: ειν (η), εις (ης, ει, ειμεν, ειτε, εσαν.

ἐλελύκειν (η) deslega	*ἐπεφονεύκειν (η)* omorîsem	*ἐβεβλάφειν*
ἐλελύκεις (ης) sem	*ἐπεφόνεύκεις (ης)*	*ἐβεβλάφεις*
ἐλελύκει	*ἐπεφονεύκει*	*ἐβεβλάφει*
ἐλελύκειμεν	*ἐπεφονεύκειμεν*	*ἐβεβλάφειμεν*
ἐλελύκειτε	*ἐπεφονεύκειτε*	*ἐβεβλάφειτε*
ἐλελύκεσαν	*ἐπεφονεύκεσαν*	*ἐβεβλάφεσαν*

C. *Viitorul II sau viitorul anterior activ* se formează din participiul perfect activ al verbului de conjugat şi viitorul I al verbului „a fi".

S. λελυκὼς	ἔσομαι ἔσει ἔσται	Pl. λελυκότες	ἐσόμεθα ἔσεσθε ἔσονται

„voi fi dezlegat".

Cuvinte greceşti în limba română. Νόσος = Nosografie (descrierea bolilor). Πτέρον = Pterodactil; Pteropod.

LECŢIA a XXX-a

FORMA MEDIO-PASIVĂ

Indicativul Prezent şi Viitor

Ὁ Νεῖλος, ου	= Nilul
ὁ ποταμός, οῦ	= fluviul
ἡ καμπή, ῆς	= cotitură
πράττω	= fac
ποτέ... ποτέ	= cînd... cînd
ἐπί	= Prep. cu Ac. spre
ἡ Ἀρɑβία, ας	= Arabia
ἐπιστρέφω	= a se întoarce
ἡ Λιβύη, ης	= Libia
ἐκκλίνω	= a se abate
τὸ ὄρος, ους	= munte
Αἰθιοπικός, ή, όν	= Etiopian
ἡ ἐκβολή, ῆς	= vărsare (în mare)
τὸ στάδιον, ου	= stadiu (177 metri)
μύριοι, αι, α	= 10.000
δισχίλιοι, αι, α	= 2000
κατά	= Prep. cu Ac. pe
ὁ τόπος, ου	= loc, ţinut, regiune
ὑποκάτω	= Adv. de jos
διαστέλλομαι	= a se lăţi, a se lărgi
ὁ ὄγκος, ου	= revărsare de ape, umflare
προτείνω	= a tinde către
τὸ ῥεῦμα, ατος	= cursul (apei)
ἡ ἤπειρος, ου	= continent
τὸ μέρος, ους	= parte
ὑπό	= Prep. cu Gent. de către
ἡ ἄμμος, ου	= nisip
καταπίνομαι	= a fi înghiţit
ἐναντίως	= Adv. în sens contrar
ἐκτρέπομαι	= a se întoarce
ἡ λίμνη, ης	= lac
τὸ μέν... τὸ δὲ	= una... alta

Nilul

Ὁ Νεῖλος, μέγιστος ὢν τῶν ἁπάντων ποταμῶν, καμπὰς πράττει μεγάλας, ποτὲ μὲν ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν ἐπιστρέφων, ποτὲ δὲ ἐπὶ τὴν Λιβύην ἐκκλίνων. Φ έ ρ ε τ α ι (curge) γὰρ ἀπὸ τῶν Αἰθιοπικῶν ὀρῶν μέχρι τῆς εἰς θάλατταν ἐκβολῆς στάδια μύρια καὶ δισχίλια (pe o întindere de). Κατὰ δὲ τοὺς ὑποκάτω τόπους δ ι α σ τ έ λ λ ε τ α ι τοῖς ὄγκοις, ἀεὶ μᾶλλον προτείνοντος ῥεύματος (cursul fluviului tinzînd spre) ἐπ' ἀμφοτέρας τὰς ἠπείρους. Τῶν δ' ἀποσχιζομένων μερῶν (părţile separîndu-se) τὸ μὲν (una) εἰς τὴν Λιβύην ἐκκλῖνον ὑπ' ἄμμου κ α τ α π ί ν ε τ α ι· τὸ δ' (alta) εἰς τὴν Ἀραβίαν ἐναντίως ἐκκλῖνον εἰς λίμνας ἐ κ τ ρ έ π ε τ α ι καὶ ἐ κ τ ρ έ φ ε τ α ι μεγάλας.

Observări gramaticale

Verbul. În limba elină verbele pot fi: active, pasive şi medii.

1. În forma activă subiectul face lucrarea care trece asupra unui obiect.

2. În forma pasivă subiectul gramatical primeşte sau suferă lucrarea exprimată prin verb.

3. Forma medie arată că subiectul face lucrarea pentru el însuşi, în interesul său (reflexiv indirect): φέρονται ἄρτον οἴκοθεν = Ei aduc (pentru ei; îşi aduc) pîine de acasă.

Foarte rar forma medie are înţelesul de verb reflexiv direct: λοῦομαι = mă spăl; λούομαι τὰς χεῖρας = mă spăl pe mîini.

Conjugările pasivă şi medie au aceleaşi forme, afară de timpurile Viitor şi Aorist.

CONJUGAREA MEDIO-PASIVĂ

Modul Indicativ

PREZENT

Acest timp se obține de la radicalul aceluiași timp activ, primind terminațiile medio-pasive ale timpurilor de seria I: μαι, σαι, ται, μεθα, σθε, νται.

S. λύο — μαι		Pl. λυό — μεθα	
(λύε — σαι) λύει (λύῃ)		λύε — σθε	
λύε — ται		λύο — νται	

λύομαι = îmi dezleg și sînt dezlegat.

Viitorul mediu

Se obține de la radicalul aceluiași timp activ, primind terminațiile medio-pasive de seria I:

S. *λύσ — ομαι* = îmi voi dezlega	Pl. *λυσ — όμεθα*
λύσ — ει (λύσῃ)	*λύσ — εσθε*
λύσ — εται	*λύσ — ονται.*

Viitorul indicativ

Al verbului εἶναι are numai forma medie și se conjugă astfel:

SINGULAR	PLURAL
ἔσομαι, eu voi fi	*ἐσόμεθα*
ἔσῃ	*ἔσεσθε*
ἔσται	*ἔσονται.*

LECȚIA a XXXI-a

CONJUGAREA MEDIO-PASIVĂ

Indlcativ Imperfect și Aorist I și II

ὁ (ἡ) ἔλαφος, ου = cerb, ciută
διωκομένη = urmărită
ὑπό = Prep. cu Genit. de, de către, sub
ὁ κυνηγός, οῦ = vînător
ἐπί = Prep. cu Ac. sub
κρύπτω = ascund
παρατρέχω = a trece pe lîngă, dincolo
τελέως = Adv. pe deplin, cu totul
ἤδη = Adv. de acum înainte
λανθάνω = a fi ascuns
οἰομένη = crezînd
τὸ φύλλον, ου = frunză
σειόμενος, η, ον = mișcîndu-se
ἐπιστρεφόμενος, η, ον = întorcîndu-se
νομίζω = socotesc
κρύπτεσθαι = Inf. Prez. mediu, a se ascunde
βάλλω = arunc
τὸ ἀκόντιον, ου = suliță, săgeată
τιτρώσκω = rănesc
μέλλω = a fi pe punctul de, a avea să
θνῄσκω = mor
στενάζω = gem
πάσχω = sufăr

ἔδει	= trebuia
λυμαίνεσθαι	= Inf. Prez. M. a vătăma, a strica
ἀδικέω	= vatăm
ὁ εὐεργέτης, ου	= binefăcător
κολάζω	= pedepsesc

Ἔλαφος καὶ ἄμπελος.

Ἔλαφος διωκομένη ὑπὸ κυνηγῶν, φεύγουσα ἐπί τινα ἄμπελον, ὑπ' αὐτῇ (sub ea) ἐκρύπτετο. Παρατρέχουσι ἐκεῖνοι· ἡ οὖν ἔλαφος, τελέως ἤδη λανθάνειν οἰομένη, τὰ τῆς ἀμπέλου φύλλα ἐσθίειν ἤρξαντο. Τούτων δὲ σειομένων, οἱ κυνηγοὶ ἐπιστρεφόμενοι, καὶ (ὅπερ ἦν ἀληθές, ceea ce era adevărat) νομίζοντες ζῷόν τι ὑπὸ τοῖς φύλλοις (sub frunze) κρύπτεσθαι, βάλλουσι τὰ ἀκόντια καὶ τιτρώσκουσι τὴν ἔλαφον. Ἡ δὲ μέλλουσα θνήσκειν (fiind pe punctul de à muri) ἔλεγε στενάζουσα „Δίκαια πάσχω· οὐ γὰρ ἔδει τὴν σώζουσάν με λυμαίνεσθαι".

Οἱ ἀδικοῦντες τοὺς εὐεργέτας ὑπὸ Θεοῦ κολάζονται.

Observări gramaticale

Imperfectul

Se obține de la radicalul aceluiași timp activ, primind terminațiile medio-pasive de seria II, μην, σο, το, μεθα, σθε, ντο.

S. ἐ — λυό — μην
(ἐ — λύε — σο) ἐλύ—ου
ἐ — λύε — το

Pl. ἐ — λυό — μεθα
ἐ — λύε — σθε
ἐ — λύο — ντο

ἐλυόμην = îmi dezlegam și eram dezlegat.

Aoristul I mediu

Se obține de la radicalul său activ, primind terminațiile medii de seria II-a.

S. ἐ — λυσά — μην
(ἐ — λύσα — σο) ἐλύσω
ἐ — λύσα — το

Pl. ἐ — λυσά — μεθα
ἐ — λύσα — σθε
ἐ — λύσα — ντο

ἐλυσάμην = eu îmi dezlegai.

Aoristul II mediu

Se obține de la radicalul său activ, primind terminațiile medii de seria II-a.

De la Verbul λείπω (rad. λιπ.) Aor. II mediu se conjugă astfel:

S. ἐλιπό-μην eu îmi lăsai
(ἐλίπε-σο) ἐλίπου
ἐλίπε-το

Pl. ἐλιπό-μεθα
ἐλίπε-σθε
ἐλίπο-ντο

LECȚIA a XXXII-a

PRONUMELE RELATIV ȘI DEMONSTRATIV

ἡ ἡμέρα, ας	= ziua
ὁ Πέτρος, ου	= Apostolul Petru
ὁ ἀνήρ, ἀνδρός	= bărbat
ὁ ἀδελφός, οῦ	= frate
ἔδει	= trebuia, se cădea
ἡ γραφή, ῆς	= scriptura
διά	= Prep. cu Genit. prin
τό στόμα, ατος	= gură
Δαυείδ	= David, Regele-Profet
ὁ Ἰούδας	= Apostolul trădător, Iuda
δεῖ	= trebuie, se cade
ὁ μάρτυς, τυρος	= martor
ἡ ἀνάστασις, εως	= învierea
σύν	= Prep. cu Dat. cu
εἷς, μία, ἕν	= Numeral; unul, una
δύο	= Numeral; doi
Ἰοῦστος, ου	= Iust
Μαθθία, ας	= Mattia
ἡ διακονία, ας	= slujbă, serviciu
ἡ ἀποστολή, ῆς	= apostolie
ὁ δοῦλος, ου	= rob, slugă
ἡ ἀδελφή, ῆς	= soră
ὁ κλῆρος, ου	= sorțul

Alegerea lui Mattia ca apostol.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμεραις ταύταις ἀναστὰς (ridicîndu-se) *Πέτρος... εἶπεν* (zise)· *Ἄνδρες ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι* (să se implinească) *τὴν γραφὴν ἣν προεῖπεν* (a spus-o mai nainte) *τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διὰ στόματος Δαυεὶδ περὶ Ἰούδα...*

Δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν (ca unul dintre acești bărbați care se adunau împreună cu noi)..., *μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ σὺν ἡμῖν γενέσθαι* (să fie) *ἕνα τούτων. Καὶ ἔστησαν* (au pus, au propus) *δύο, Ἰωσήφ..., ὃς ἐπεκλήθη* (s-a numit) *Ἰοῦστος, καὶ Μαθθίαν. Καὶ προσευξάμενοι* (rugîndu-se) *εἶπον* (au zis). *Σύ, Κύριε.., ἀνάδειξον* (arată) *ὃν ἐξελέξω* (ai ales) *ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, λαβεῖν* (ca să ia) *τὸν κλῆρον διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς ἀφ' ἧς παρέβη* (din care a căzut) *Ἰούδας... Καὶ ἔπεσεν* (a căzut) *ὁ κλῆρος ἐπὶ Μαθθίαν.* (După Faptele Apostolilor I 15-26).

Exerciții. Τί (De ce) *μὲ καλεῖτε* (mă numiți) *Κύριε, Κύριε, καὶ οὐ ποιεῖτε* (faceți) *ταῦτα ἃ λέγω. Λουκὰς* VI 46. *Μακάριοι οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν* (mergînd) *ὁ Κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας* (îi va găsi priveghind). *Λουκᾶς XII. 37. Καὶ τῇδε ἦν ἀδελφή καλουμένη Μαριαμ ἣ .. ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ. Λουκᾶς X. 39*

Observări gramaticale

IV. Pronumele relativ ὅς, ἥ, ὅ, (care) se declină astfel;

	SINGULAR			PLURAL		
	M.	F.	N.	M.	F.	N.
N.	ὅς	ἥ	ὅ	οἵ	αἵ	ἅ
G.	οὗ	ἧς	οὗ	ὧν	ὧν	ὧν
D.	ᾧ	ᾗ	ᾧ	οἷς	αἷς	οἷς
A.	ὅν	ἥν	ὅ	οὕς	ἅς	ἅ

După cum se vede, el se declină întocmai ca articolul, cu deosebire că nu are τ inițial la nici unul din cazuri.

Pronumele relative compuse.. Pronumele relativ, compunîndu-se cu περ, obținem pronumele ὅσπερ, ἥπερ, ὅπερ, (acela tocmai care), la care particula περ este nedeclinabilă; Genitiv. οὗπερ, ἧσπερ, οὗπερ, etc.

b) *Limba elină posedă şi alte pronume relative care se pot întrebuința şi ca exclamative:*

οἷος, qualis, ce fel.
ὅσος, quantus, cît de mare.
ὅσοι, quot, cît de mulți.

V. *Pronumele demonstrativ.*

1. ὅδε, ἥδε τόδε acesta. Acest pronume este compus din articolul ὁ, ἡ, τό şi din particula nedeclinabilă δε. În privința înțelesului se observă că el se raportă la ceea ce este apropiat şi prezent sau la ceea ce va urma.

	SINGULAR			PLURAL		
N.	*ὅδε*	*ἥδε*	*τόδε*	*οἵδε*	*αἵδε*	*τάδε*
G.	*τοῦδε*	*τῆσδε*	*τοῦδε*	*τῶνδε*	*τῶνδε*	*τῶνδε*
	etc.			etc.		

2. οὗτος, αὕτη, τοῦτο acesta Se deosebeşte de ὅδε, ἥδε, τόδε prin aceea că el se raportă la ceea ce este mai puțin apropiat, la ceea ce este absent sau ceea ce a precedat. El înlocuieşte la Nominativ singular şi plural Pronumele personal de persoana III.

	SINGULAR			PLURAL		
N.	*οὗτος*	*αὕτη*	*τοῦτο*	*οὗτοι*	*αὗται*	*ταῦτα*
G.	*τούτου*	*ταύτης*	*τούτου*	*τούτων*	*τούτων*	*τούτων*
D.	*τούτῳ*	*ταύτῃ*	*τούτῳ*	*τούτοις*	*ταύταις*	*τούτοις*
A.	*τοῦτον*	*ταύτην*	*τοῦτο*	*τούτους*	*ταύτας*	*ταῦτα.*

3. ἐκεῖνος ἐκείνη ἐκεῖνο acela.

	SINGULAR			PLURAL		
N.	*ἐκεῖνος*	*ἐκείνη*	*ἐκεῖνο*	*ἐκεῖνοι*	*ἐκεῖναι*	*ἐκεῖνα*
G.	*ἐκείνου*	*ἐκείνης*	*ἐκείνου*	*ἐκείνων*	*ἐκείνων*	*ἐκείνων*
	etc.			etc.		

Notă. Toate aceste pronume demonstrative primesc uneori pentru întărire la finele diferitelor lor forme un ι demonstrativ. Acest ι este totdeauna întonat şi face să dispară vocala scurtă de la finele pronumelui: ὁδί, οὑτοσί, τουτί, ἐκεινωνί.

LECȚIA a XXXIII-a

PRONUMELE INTEROGATIV ŞI NEHOTĂRÎT

Σίμων, ονος	=	Simon
ὁ Διδάσκαλος, ου	=	Învățătorul
ὁ χρεοφειλέτης, ου	=	datornicul
ὁ δανειστής, οῦ	=	cămătar
ὀφείλω	=	a datora
τὸ δηνάριον, ου	=	dinar (monetă)
πεντακόσιοι, αι, α	=	500
πεντήκοντα	=	50
ἀμφότεροι, αι, α	=	amîndoi
ὑπολαμβάνω	=	cred, socotesc
χαρίζομαι	=	a dărui

Pilda celor doi datornici

Καὶ ἀποκριθεὶς (răspunzînd) ὁ Ἰησοῦς εἶπεν (zise)· Σίμων, ἔχω σοί τι εἰπεῖν (să-ți spun). Ὁ δὲ (acesta)· Διδάσκαλε, εἰπέ (spune), φησίν (zise).

Δύο χρεωφειλέται ἦσαν δανειστῇ τινι· ὁ εἷς (unul) ὤφειλε δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος (al doilea) πεντήκοντα. Μὴ ἐχόντων αὐτῶν (neavînd ei) ἀποδοῦναι (să plătească), ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο (le-a dăruit dinarii). Τίς οὖν αὐτῶν πλεῖον (mai mult) ἀγαπήσει (îl va iubi) αὐτόν; Ἀποκριθεὶς (răspunzînd) Σίμων εἶπεν (zise)· Ὑπολαμβάνω ὅτι, ᾧ (că acela căruia) τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο (i-a dăruit mai mult). Ὁ δὲ (acesta) εἶπεν (zise) αὐτῷ· Ὀρθῶς ἔκρινας (drept ai judecat).

După Sf. Evangh. Luca VII. 40-43.

Observări gramaticale.

VI. *Pronumele nehotărît.*

Pronumele nehotărît τις (m. f.), τι (n.) se declină astfel :

	SINGULAR M. F.	SINGULAR N.	PLURAL M. F.	PLURAL N.
N.	τις cineva	τι (ceva)	τινες	τινα, ἅττα
G.	τινός sau του,	τινος, του	τινῶν	τινῶν
D.	τινί sau τῳ,	τινί, τῳ	τισί	τισί
A.	τινά	τι	τινάς	τινά, ἅττα

Acest Pronume primind accentul pe prima silabă devine interogativ şi se declină astfel :

	SINGULAR M. F.	SINGULAR N.	PLURAL M. F.	PLURAL N.
N.	τίς care?, cine?	τί (ce ?)	τινες	τινα
G.	τίνος sau τοῦ	τίνος, τοῦ	τίνων	τίνων
D.	τίνι sau τῷ	τίνι τῷ	τίσι	τίσι
A.	τίνα	τί	τίνας	τίνα

Compunîndu-se cu relativul ὅς, ἥ, ὅ, obţinem nedefinitivul ὅστις, ἥτις, ὅτι, orişicare la care se declină ambele părţi componente, astfel :

	SINGULAR			PLURAL		
N.	ὅστις	ἥτις	ὅτι	οἵτινες	αἵτινες,	ἅτινα (ἅττα)
G.	οὗτινος	ἧστινος	οὗτινος	ὧντινων	ὧντινων	ὧντινων
D.	ᾧτινι	ᾗτινι	ᾧτινι	οἷσισι	αἷστισι	οἷστισι
A.	ὅντινα	ἥντινα	ὅτι	οὕστινας	ἅστινας	ἅτινα (ἅττα)

Alte pronume nehotărîte :

ἕκαστος, η, ον, quisque, fiecare
ἑκάτερος, α, ον, uterque, fiecare din doi
ἕτερος, α, ον, altul din doi
ἄλλος η, ο, alius, altul din mai mulţi
οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν, nemo, nimeni, nimic
μηδείς, μηδεμία, μηδέν, nullus - a - um, niciunul, niciuna

LECŢIA a XXXIV-a

RECAPITULAREA PRONUMELOR

ὅτε	= Conj. temporală cînd, pe cînd
φωνήεις, εσσα, εν	= vorbitor, grăitor
ἡ οἶς, οἰός	= oaie
ὁ κύων, κυνός	= cîine
ἐρίζω	= a se certa
περί	= Prep. cu Genit. despre
ὁπότερος, α, ον	= care din doi
ἐδόκει	= părea
τὸ ἔριον, ου	= lînă
παρέχω	= a oferi
χειμών, ῶνος	= iarnă
ποιέω	= fac
ἡ ὥρα, ας	= anotimp, oră
σκεπάζω	= a acoperi
τὸ γάλα, γάλακτος	= lapte
πίνω	= a bea
προκρίνω	= a preferi
τὰ σιτία, ων	= alimente
ἡ ἀδικία, ας	= nedreptate
ἡ μέμψις, εως	= imputare, plîngere
πῶς	= Adv. interogativ, cum ?
ἐνεκάλει	= Ind. Imperf. imputa, a reproşa
θαυμαστός, ή, όν	= minunat, de mirare

Cîinele şi oile

Λέγουσί τινες (că), *ὅτε τῶν ζῴων ἕκαστον φωνῆεν ἦν, τὴν οἶν καὶ τὸν κύνα ἀλλήλοις ἐρίζειν* (se certau) *περὶ τούτου, ὁπότερος τῷ ἑαυτοῦ δεσπότῃ ὠφελιμώτερός ἐστι* (este mai folositor). *Ἑκάτερος γὰρ ἑαυτῷ τοῦ ἑτέρου* (decît celălalt. Genetivul comparativ) *ἀμείνων* (mai bun) *ἐδόκει εἶναι. Ἡ δὲ οἶς ἑαυτὴν ἐπαινοῦσα* (lăudîndu-se), *τῷ δεσπότῃ ἔλεγε τοιάδε· „Ἔρια ὑμῖν παρέχομεν, οἷς ὑμᾶς αὐτοὺς ἐν χειμῶνος ὥρᾳ σκεπάζετε· τὸ ἡμέτερον γάλα πίνετε καὶ αὐτὴν τὴν σάρκα ἐσθίετε· ἡμῶν δὲ τᾶς καλλίστας* (pe cele mai frumoase dintre noi) *θεοῖς θύετε. Τί δὲ τοιοῦτον παρέχουσιν* (ce asemănător, la fel oferă) *οἱ κύνες; Τίς ἡ ὠφέλεια αὐτῶν πρὸς τὴν ἡμετέραν* (în comparaţie cn folosul nostru); *θαυμαστὸν οὖν ποιεῖς, ὃς ἐκείνους ἡμῶν προκρίνεις. Τὰ αὐτὰ γὰρ ἐσθίουσι. ἅπερ ὑμεῖς· πάντων τῶν ὑμετέρων σιτίων μέρος τι ἔχουσι. Αὕτη ἡ ἀδικία πῶς οὐ μέμψεως ἀξία ἐστίν; „Τοιαῦτα* (asemenea lucruri) *ἡ οἶς ἐνεκάλει τῷ ἑαυτῆς δεσπότῃ.*

Observări gramaticale

VII. *Pronumele reciproc.*

Limba elină, pentru a arăta reciprocitatea, întrebuinţează pronumele următor care n-are nici singularul, nici Nominativul plural.

	M.	F.	N.	
G.	*ἀλλήλων*	*ἀλλήλων*	*ἀλλήλων*	unii şi alţii.
D.	*ἀλλήλοις*	*ἀλλήλαις*	*ἀλλήλοις*	
A.	*ἀλλήλους*	*ἀλλήλας*	*ἄλληλα*	

Cuvinte greceşti în limba română

Αὐτός	=	Autobiografie; Autopsie (deschiderea şi cercetarea unui cadavru).
Κύων	=	Cinic (neruşinat, necuviincios).
Τράπεζα	=	Trapezul
Ἕτερος	=	Eterodox (de altă credinţă; Eteronom (de altă lege).
Ὥρα	=	Orologiu.

LECŢIA a XXXV-a

INDICATIVUL PERFECT ŞI M. M. C. PERFECT MEDIO-PASIV

ὁ γεωργός, οῦ	=	agricultor, plugar
καταλύω	=	sfîrşesc, pierd
πεῖραν λαβεῖν	=	a cîştiga experienţă, a face încercare cu
ἡ γεωργία, ας	=	agricultura, plugăria
εὑρίσκω viit. *εὑρήσω*	=	găsesc
ὁ θησαυρός, οῦ	=	tezaur, comoară
ἐκεῖ	=	Adv. acolo
μετά	=	Prep. cu Ac. după
ἡ ἀποβίωσις, εως	=	moarte, răposare
κατασκάπτω	=	sap
περιέτυχον	=	Aor. II περιτυγχάνω întîlnesc, găsesc
ὁ κακοῦργος, ου	=	răufăcător
κλέπτω	=	a fura
ψεύδω	=	a înşela, a minţi
ἀλλὰ γὰρ	=	însă
πορίζω	=	produc
νοέω	=	a observa
καταλείπω	=	a lăsa ca moştenire
καλῶς	=	Adv. bine
σκαφεῖσα	=	săpată (Part. Aor. II pas. σκάπτω)
πολλαπλασίων, ον; ονος	=	Adj. mult mai mult
ὁ καρπός, οῦ	=	fruct, rod
ἡ γέφυρα, ας	=	punte, pod

ὁ πολέμιος, ου	= dușman
ὁ υἱός, οῦ	= fiu
παιδεύω	= cresc, educ
Οἱ Μακεδόνες, ων	= Macedonenii

Γεωργὸς καὶ παῖδες αὐτοῦ.

Γεωργός τις, μέλλων καταλύειν (fiind pe punctul de a sfîrși) *τὸν βίον καὶ βουλόμενος* (voind) *τοὺς ἑαυτοὺς παῖδας πεῖραν λαβεῖν τῆς γεωργίας, προσκαλεσάμενος* (chemîndu-i la sine) *αὐτοὺς ἔφη* (zise).

„*Παῖδες ἐμοί, ἐγὼ μὲν ἤδη τοῦ βίου ὑπέξειμι* (voi ieși din viață), *ὑμεῖς δ', ἅπερ ἐν τῇ ἀμπέλῳ μοι κέκρυπται ζητήσαντες,* (căutînd) *εὑρήσετε πάντα*". *Οἱ μὲν οὖν, οἰηθέντες* (crezînd că) *θησαυρὸν ἐκεῖ κατορωρύχθαι* (a fost îngropat) *πᾶσαν τὴν τῆς ἀμπέλου γῆν μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ πατρὸς κατέσκαψαν. Καὶ θησαυρῷ μὲν οὐ περιέτυχον· ὥστε* (de aceea) *ἐνόμιζον* (că) *κακοῦργόν τινα τὸν θησαυρὸν κλέψαι. Ἀλλὰ γὰρ ἐψευσμένοι ἦσαν τῆς γνώμης* (în părerea lor). *Ἡ γὰρ ἄμπελος, καλῶς σκαφεῖσα, πολλαπλασίονα τὸν καρπὸν ἐπόρισεν. Τότε δὴ* (deci) *οἱ παῖδες ἐνόησαν, ὅτι* (că) *ὁ μέγιστος θησαυρὸς ὑπὸ τοῦ πατρὸς* (de către tată) *αὐτοῖς κατελέλειπτο.*

Exerciții. *Ἡ γέφυρα ὑπὸ τῶν πολεμίων λέλυται. Γρύλλος, ὁ Ξενοφῶντος υἱός, ἐν Σπάρτῃ ἐπεπαίδευτο. Αἱ Θῆβαι ὑπὸ τῶν Μακεδόνων κατελέλυντο.*

Observări gramaticale

Perfectul medio-pasiv. Acest timp păstrează de la activ numai Reduplicarea, pierzînd caracteristica și vocala de legătură și primind terminațiile medio-pasive de seria I.

S. λέλυ—μαι	Med. eu mi-am dezlegat	Pl. λελύ—μεθα Pas. eu am fost dezlegat
λέλυ—σαι		λέλυ—σθε
λέλυ—ται		λέλυ—νται

Mai mult ca Perfectul medio-pasiv. Păstrează de la activ Reduplicarea și Augmentul, pierzînd caracteristica și vocala de legătură și primind terminațiile medio-pasive de seria II-a.

S. ἐ—λελύ—μην	Med. eu îmi dezlegasem	Pl. ἐ—λελύ—μεθα Pas. eu fusesem dezlegat
ἐ—λέλυ—σο		ἐ—λέλυ—σθε
ἐ—λέλυ—το		ἐ—λέλυ—ντο

Se observă că verbele terminate în labială (π, β, φ) fac Perfectul medio-pasiv în -μμαι și M. m. c. Perf. medio-pasiv în μμην, cele terminate în guturale (κ, γ, χ,) fac Perfectul medio-pasiv în -γμαι și M. m. c. Perf. medio-pasiv în -γμην, iar cele terminate în dentale fac Perfectul medio-pasiv în -σμαι și M. m. c. Perf. medio-pasiv în -σμην, conjugîndu-se astfel :

PERF. MEDIO-PASIV	PERF. MEDIO-PASIV	PERF. MEDIO-PASIV
γράφω :	*διώκω :*	*πείθω*
γέγραμμαι	*δεδίωγμαι*	*πέπεισμαι*
γέγραψαι	*δεδίωξαι*	*πέπεισαι*
γέγραπται	*δεδίωκται*	*πέπεισται*
γεγράμμεθα	*ἐδεδιώγμεθα*	*πεπείσμεθα*
γέγραφθε	*ἐδεδίωχθε*	*ἐπέπεισθε*
γεγραμμένοι εἰσί sau	*δεδιωγμένοι εἰσί*	*πεπεισμένοι εἰσί.*
γεγράφαται		

M. M. C. PERF. MEDIO-PASIV	M. M. C. PERF. MEDIO-PASIV	M. M. C. PERF. MEDIO-PASIV
ἐγεγράμμην	*ἐδεδιώγμην*	*ἐπεπείσμην*
ἐγέγραψο	*ἐδεδίωξο*	*ἐπέπεισο*
ἐγέγραπτο	*ἐδεδίωκτο*	*ἐπέπειστο*
ἐγεγράμμεθα	*ἐδεδιώγμεθα*	*ἐπεπείσμεθα*
ἐγέγραφθε	*ἐδεδίωχθε*	*ἐπέπεισθε*
γεγραμμένοι ἦσαν sau	*δεδιωγμένοι ἦσαν*	*πεπεισμένοι ἦσαν.*
ἐγεγράφατο		

Notă. În limba elină, subiectul logic după verbele pasive stă sau în cazul Dativ sau în cazul Genitiv precedat de prepoziția ὑπό.

Ex.: ...μοι κέκρυπται. a fost ascunsă de mine
Αἱ Θῆβαι ὑπὸ τῶν Μακεδόνων κατελέλυτο. Teba fusese distrusă de Macedoneni

Cuvinte grecești în limba română

Ἄμπελος (viță de vie) : Ampelidee (familie de plante). Ampelografie (descrierea viței de vie)

LECŢIA a XXXVI-a

INDICATIV VIITOR PASIV

ἡ οἰκοδομή, ῆς	= zidire, clădire
τὸ ἱερόν, οῦ	= templu
βλέπω	= a vedea
ὧδε	= Adv. aici
ὁ λίθος, ου	= piatră
καταλύω	= a răsturna, a nimici, a dărîma
ἡ παρουσία, ας	= venire, sosire
ἡ συντέλεια, ας	= sfîrşitul
ὁ αἰών, ῶνος	= timp, veac, lume
τὸ ἔθνος, ους	= neam, popor
ἐπί	= Prep. cu Ac. împotriva, asupra
σκανδαλίζω	= a strica (a sminti), a supăra
τὸ τέλος, ους	= sfîrşitul
εἰς	= Prep. cu Ac. pînă la
κηρύττω	= a vesti, a propovădui
ἥκω viit. *ἥξω*	= a veni
ἡ ἀστραπή, ῆς	= fulgerul
ἐξέρχομαι	= a ieşi
ἡ ἀνατολή, ῆς	= răsăritul (unui astru)
τὸ πτῶμα, ατος	= cadavru
ἐκεῖ	= Adv. acolo
συνάγω	= a aduna
ὁ ἀετός, οῦ	= vultur
ὁ ἥλιος, ου	= soarele

εὐθέως	= Adv. îndată
σκοτίζω	= a întuneca
σαλεύω	= a zgudui, a clătina.

Dărîmarea Ierusalimului şi sfîrşitul lumii

...*Καὶ προσῆλθον* (se apropiară) *οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ* (ca să-i arate) *τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. Ὁ δὲ* (*Ἰησοῦς*)... *εἶπεν* (zise) *αὐτοῖς. Οὐ βλέπετε ταῦτα πάντα; Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀφεθῇ* (nu va fi lăsată) *ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον, ὃς οὐ καταλυθήσεται*. .

Προσῆλθον αὐτῷ (se apropiară de el) *οἱ μαθηταί*. . *λέγοντες· Εἰπὲ ἡμῖν* (spune-ne nouă) *πότε* (cînd) *ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας* (*ἔσται*) *καὶ συντελείας τοῦ αἰῶνος*;... *Ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς* (le zise)· ...*τότε* (atunci) *ἐγερθήσεται* (se va ridica) *γὰρ ἔθνος ἐπ' ἔθνος... καὶ τότε σκανδαλιθήσονται πολλοί... Ὁ δὲ ὑπομείνας* (cel care va răbda) *εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. Καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας..., καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος.*

...*Ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν*. ., *οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Ἀνθρώπου· ὅπου ἐὰν ᾖ* (unde va fi) *τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται..., καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται.*

După Ev. Matei. XXIV 1-30.

Observări gramaticale

Iudicativul Viitor I pasiv. Se obţine de la Viitorul mediu, intercalînd între terminaţii şi radical silaba θη, caracteristica pasivului.

S. λυ-θή-σομαι = eu voi fi dezlegat	Pl. λυ-θη-σόμεθα
λυ-θή-σει	λυ-θή-σεσθε
λυ-θή-σεται	λυ-θή-σονται

Viitorul II pasiv. Acest timp are terminaţiile Viitorului I pasiv fără ϑ.

Ex.: τρίβω face, Viitorul II. Pasiv τριβήσομαι.

Viitorul III pasiv sau Viitorul exact, sau Viitorul anterior pasiv, puţin întrebuinţat, se obţine de la radicalul Perfectului. adăugîndu-i-se terminaţiile medii ale Viitorului, -σομαι -σει -σεται...

Ex.: πράττω, a face; Viit.: III pasiv πεπράξεται = se va fi făcut
γράφω a scrie; „ „ „ γεγράψεται = va fi fost scris.

LECŢIA a XXXVII-a

INDICATIV AORIST PASIV

πάλιν	= Adv. iarăşi
κράζω	= a striga
τὸ καταπέτασμα, τος	= catapeteasmă
ὁ ναός, οῦ	= templu
σχίζω	= a rupe, a despica
ἄνωθεν	= Adv. de sus
ἕως	= Adv. pînă
σείω	= a mişca, a cutremura
ἡ πέτρα, ας	= piatră, stîncă
τὸ μνημεῖον, ου	= mormînt
ἐγείρω	= a învia, a ridica, a scula
μετά	= Prep. cu Ac. după
ἡ ἔγερσις, εως	= învierea
ἐμφανίζω	= a arăta. Pasiv, a se arăta
ὁ ἑκατοντάρχης, οῦ	= sutaş, centurion
ὁ σεισμός, οῦ	= cutremur
φοβέομαι	= a se înfricoşa
σφόδρα	= Adv. foarte, mult
ἀληθῶς	= Adv. cu adevărat
ἀνοίγω	= a deschide

Moartea Mîntuitorului

Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκεν (şi-a dat) τὸ πνεῦμα. Καὶ ἰδοὺ (iată) τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη ἄνωθεν ἕως κάτω εἰς δύο, καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη,

καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων (ale sfinților ce adormiseră) ἠγέρθησαν καὶ ἐξελθόντες (ieșind) ἐκ τῶν μνημείων, μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον (intrară) εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς.

Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες (cei ce împreună cu el păziau pe) τὸν Ἰησοῦν ἰδόντες (văzînd) τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γενόμενα (cele ce s-au făcut) ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες· Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦν οὗτος.

După Ev. Matei XXVII. 50-54

Observări gramaticale

Indicativul Aorist I pasiv. Se formează de la radicalul verbului, primind Augment și caracteristica θη între radical și terminațiile active: ν, ς, — μεν, τε, σαν.

Verbul λύω.

S. ἐ-λύ-θη-ν = eu fui dezlegat	**Pl. ἐ-λύ-θη-μεν**
ἐ-λύ-θη-ς	**ἐ-λύ-θη-τε**
ἐ-λύ-θη	**ἐ-λύ-θη-σαν**

Se observă că, dacă radicalul verbului se termină în consonantă, această consonantă se aspiră, dacă este guturală sau labială, și se schimbă în σ dacă este dentală.

Ex. διώκω : ἐδιώχθην urmăresc	**ἀνύτω : ἠνύσθην termin**
ἄγω : ἤχθην duc	**πείθω : ἐπείσθην conving**
τρέπω : ἐτρέφθην întorc	**σκευάζω : ἐσκευάσθην pregătesc**

Aoristul II pasiv. Acest timp are terminațiile Aor. I Pasiv fără θ.

Ex.: γράφω, Aor. II Pas. ἐγράφην.

S. ἐγράφην = eu am fost scris	**Pl. ἐγράφημεν**
ἐγράφης	**ἐγράφητε**
ἐγράφη	**ἐγράφησαν**

LECȚIA a XXXVIII-a

CONJUNCTIVUL ACTIV: PREZENT, AORIST I, PERFECT, AORIST II

ὁ Λάζαρος, ου	= Lazăr
ὁ φίλος, ου	= prieten, amic
πορεύομαι	= merg
ἵνα	= Conj. finală : ca să
ἐξυπνίζω	= a deștepta, a trezi, a învia
ἀπέθανεν	= Indic. Aor. II activ de la ἀποθνήσκω = a muri
χαίρω	= mă bucur
ὅτι	= Conj. că
ἤμην	= Ind. Imperf. mediu p. ἦν (εἶναι).
ἐκεῖ	= Adv. acolo
ἄγω	= merg
Θωμᾶς	= Toma
Δίδυμος	= Geamăn
συμμαθητής, οῦ	= condiscipol
τὸ φύτευμα, ατος	= plantă
φέρω	= aduc
πρό	= Prep. cu Genit. înainte
τὸ ἔαρ, ἔαρος	= primăvara
φυτεύω	= a planta, a cultiva
ἐάν	= Conj. condițională ; dacă
μέτριος, α, ον	= măsurat, cumpătat.

Despre moartea lui Lazăr

...Μετὰ τοῦτο, λέγει (ὁ Ἰησοῦς) αὐτοῖς· Λάζαρος, ὁ φίλος ἡμῶν, κεκοίμηται (a adormit)· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐ ξ υ π ν ή σ ω αὐτόν. εἶπον (ziseră) αὐτῷ οἱ μαθηταί· Κύριε, εἰ (dacă) κεκοίμηται (a adormit), σωθήσεται... Τότε οὖν εἶπεν (zise) αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Λάζαρος ἀπέθανεν (a murit), καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα π ι σ τ ε ύ σ η τ ε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλὰ ἄ γ ω μ ε ν πρὸς αὐτόν. Εἶπεν (zise) οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος (cel ce se numeşte) Δίδυμος τοῖς συμμαθηταῖς· ἄ γ ω μ ε ν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

După Ev. Ioan XI. 11-16.

Exerciţii. Ταῦτα τὰ φυτεύματά σοι φέρω, ἵνα πρὸ τοῦ ἔαρος αὐτὰ π ε φ υ τ ε ύ κ ῃ ς. Ἐὰν εὐδαίμων ᾖ ς, ἴσθι (să fii) *μέτριος.*

Observări gramaticale

Conjunctivul activ. Timpurile Conjunctivului activ se obţin de la radicalul aceluiaşi timp al Indicativului, primind terminaţiunile ω, ῃς, ῃ, ωμεν, ητε, ωσι, caracterizate prin vocalele lungi ω, η.

Acest mod are numai timpurile Prezent, Aorist I, Perfect şi Aorist II.

Se aminteşte că augumentul se întrebuinţează numai la timpurile respective ale Indicativului.

	PREZENT	AORIST	PERFECT	AORIST II
S.	λύ-ω (să dezleg)	λύσ-ω	λέλύκ-ω	λίπ-ω
	λύ-ῃς	λύσ-ῃς	λελύκ-ῃς	λίπ-ῃς
	λύ-ῃ	λύσ-ῃ	λελύκ-ῃ	λίπ-ῃ
Pl.	λύ-ωμεν	λύσω-μεν	λελύκ-ωμεν	λίπ-ωμεν
	λύ-ητε	λύσ-ητε	λελύκ-ητε	λίπ-ητε
	λύ-ωσι	λύσ-ωσι	λελύκ-ωσι	λίπ-ωσι

Conjunctivul Prezent de la verbul εἶναι se conjugă astfel:

S.	ὦ (să fiu)	Pl.	ὦμεν
	ᾖς		ἦτε
	ᾖ		ὦσι

Inţelesul conjunctivului în propoziţiunile principale şi secundare să se vadă în suplimentul sintactic de la sfîrşitul manualului.

LECŢIA a XXXIX-a

CONJUNCTIVUL MEDIO-PASIV

τὸ ἄλογον, ου	= lipsit de raţiune, animal
ἀδίδακτος, ον	= neînvăţat, instinctiv
τὸ βλάπτον	= ceea ce este vătămător
ἡ διαβολή, ῆς	= pornire
παιδεύω	= a educa, a învăţa
τὸ παράγγελμα, ατος	= învăţătură, precept.
προσέχω	= a lua aminte, a fi atent
ἡ φύσις, εως	= fire, natură
ὁ λόγος, ου	= raţiunea
ἡ βοήθεια, ας	= ajutorul
προσγίγνομαι	= a veni, a avea parte de
ἀνεπιστάτως	= Adv. fără ştiinţă, fără luare aminte
ἡ προσοχή, ῆς	= luare aminte, băgare de seamă
καταδέχομαι	= a primi
ὁ διάβολος, ου	= diavolul
τὸ θήραμα, ατος	= pradă, vînat
γίγνομαι	= a fi, a deveni
ἵνα	= ca să (cu Conjunctivul)

Instinct şi Raţiune

Τῶν ἀλόγων τὰ πλεῖστα ἀδίδακτον ἔχει τὴν πρὸς τὸ βλάπτον διαβολήν· ἡμῖν δὲ ὁ παιδεύων ἡμᾶς Θεὸς τὸ μέγα τοῦτο παράγγελμα δέδωκε (a dat) „Πρόσεχε σεαυτῷ", ἵνα, ὅ π ε ρ (ceea ce) ἐκείνοις ἐκ φύσεως, τ ο ῦ τ ο ἡμῖν ἐκ τῆς τοῦ λόγου βοηθείας π ρ ο σ γ έ ν η τ α ι, καί, ὅ π ε ρ (ceea ce) κατορθοῦται (izbuteşte pentru) τοῖς ἀλόγοις ἀνεπιστάτως,

τοῦτο παρ' ἡμῶν (la noi, oamenii) ἐπιτελῆται (să se împlinească) διὰ τῆς προσοχῆς.

Μὴ παύσῃ τοίνυν διερευνόμενος σεαυτόν (să nu încetezi de a te cerceta sau cercetează-te deci fără încetare), ἵνα καταδέξῃ τὴν βοήθειαν τοῦ λόγου καὶ μὴ τοῦ διαβόλου θήραμα γένῃ.

După Sf. Vasile cel Mare
Ὁμιλία εἰς τὸ «Πρόσεχε σαυτῷ»

Observări gramaticale

Conjunctivul medio-pasiv. Prezentul medio-pasiv, Aoristul I și II mediu al acestui mod se formează de la radicalul activ al aceluiași timp, primind terminațiile medio-pasive de la seria I: μαι, σαι, ται, μεθα, σθε, νται.

PREZENTUL MEDIO-PASIV		AORIST I MEDIU		AORISTUL II MEDIU	
λύω-μαι	eu să-mi dezleg	*λύσω-μαι*	eu să fiu dezlegat	*λίπω-μαι*	eu să-mi las
(λύη-σαι) λύῃ		*λύσ-ῃ*		*λίπῃ*	eu să fiu lăsat
λύη-ται		*λύση-ται*		*λίπη-ται*	
λυώ-μεθα		*λυσώ-μεθα*		*λιπώ-μεθα*	
λύη-σθε		*λύση-σθε*		*λίπη-σθε*	
λύω-νται		*λύσω-νται*		*λίπω-νται,*	

Aoristul pasiv

Se obține de la radicalul verbului, primind caracteristica pasivă θη între radical și terminațiile active ale Conjuctivului: ω, ῃς, ῃ, ωμεν, ητε, ωσι. Caracteristica θη devine θε înainte de vocale; iar ε, conform regulilor de contracție, este absorbit de vocalele lungi ale terminațiilor active de la Conjunctiv.

S.	*λυ-θῶ*	eu să fi fost dezlegat	Pl.	*λυ θῶμεν*
	λυ-θῇς			*λυ-θῆτε*
	λυ-θῇ			*λυ-θῶσι.*

Perfectul medio-pasiv

Acest timp se formează prin perifrază cu Participiul Perfect medio-pasiv și Prezentul Conjunctivului de la verbul εἶναι.

S.	*λελυμένος ὦ*	eu să fi fost dezlegat	Pl.	*λελυμένοι ὦμεν*
	λελυμένος ᾖς			*λελυμένοι ἦτε*
	λελυμένος ᾖ			*λελυμένοι ὦσι.*

LECȚIA a XL-a

OPTATIVUL ACTIV: PREZENT, AORIST I ȘI II, VIITOR ȘI PERFECT

ἐάν, ἤν = Conj. cond. dacă
μάλιστα = Adv. mai ales
πώς enclitic *πως* = cumva
χρήζω = doresc
ὅπου = Adv. unde
ὁ Ἱππίας, ου = Hipias, fiul lui Pisistrate
ἐκβάλλω = scot. Aor. II ἐξέβαλον pierd
ὁ ὁδηγός, οῦ = călăuza
τρεῖς, τρία = trei
ὁ ὀβολός, οῦ = Obol, monetă ateniană: $^1/_6$ din drahmă
δεξάμενος, η, ον = primind
ἐπιδεικνύναι = arăt. Infinitiv de la ἐπιδείκνυμι
ἐθέλω = voiesc
ὁ σωρός, οῦ = grămadă, movilă
ἀναβαίνω = mă urc. Aor. II ἀνέβην
ὁ ἀσφόδελος, ου = asfodel (plantă liliacee)
ἡ ἀλόη, ης = aloes (plantă)
ὁ πολέμαρχος, ου = Polemarh, arhontele cu însărcinări de război
ὁ Καλλίμαχος, ου = Calimah, general atenian
ἀποθνῄσκω = mor. Aor. II ἀπέθανον
ἡ μνήμη, ης = amintire
ἔμπροσθεν = Adv. în față
τὸ ὄρος, ους = munte

ὅθεν	= Adv. de unde
ἡ χείρ, χειρός	= mînă
οἱ Μῆδοι, ων	= Mezii
Πλαταιεύς, έως	= Plateian
ὄπισθεν	= Adv. în urmă
ἐμπίπτω	= cad în
τὸ πλοῖον, ου	= corabie
τοιοῦτος, τοιαύτη, τοιοῦτο	= aşa, astfel de
ὁ δεσμός, οῦ	= legătură
δακρύω	= a lăcrăma
ὡς	= Conjuncţie, că

Cîmpia de la Maraton

Ἐὰν δέ τίς ποτε ἔλθῃ (va merge) *εἰς τὴν Ἑλλάδα, μάλιστα πάντων κατιδεῖν ἐπιθυμεῖ* (doreşte să vadă) *τὸν Μαραθῶνα καὶ τὴν Σαλαμῖνα νῆσον.*

Εἰ δέ πως γνῶναι (să ştii) *χρήζοις* (ai dori) *ὅπου ἐπέστη* (se împotrivi) *ὁ Μιλτιάδης εἴτε καὶ* (fie de asemenea) *ὅπου ὁ Ἱππίας ἕνα τῶν ὀδόντων ἐξέβαλε, ὁδηγόν τινα ἂν εὕροις* (a-i putea găsi) *ὅστις σοι τρεῖς ὀβολοὺς δεξάμενος ἐπιδεικνύναι ἐθελήσει. Ἀλλὰ γὰρ ἤν τις ἐπὶ τὸν σωρὸν ἀναβῇ* (se va urca) *τὸν ἐν μέσῳ τῷ πεδίῳ, καὶ ἐν τοῖς ἀσφοδέλοις καὶ ἀλόαις ἐπιστῇ* (se va aşeza), *ὑφ' ὧν* (sub care) *κεῖνται* (zac) *τῶν Ἀθηναίων οἱ ἀνδρειότατοι, οἵπερ ἐν τῇ μάχῃ σὺν τῷ πολεμάρχῳ Καλλιμάχῳ ἀπέθανον, εἴσεισιν* (îi vine în minte), *οἴομαι* (cred), *μνήμη τῆς μάχης ἐκείνης. Ἔμπροσθεν μὲν γὰρ ἐστὶ τὰ ὄρη, ὅθεν εἰς χεῖρας ᾖσαν* (se luptară cu) *τοῖς Μήδοις οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πλαταιεῖς ὄπισθεν δὲ ἡ θάλαττα εἰς ἣν ἐνέπεσον οἱ Μῆδοι εἰς τὰ πλοῖα φεύγοντες.*

Exerciţii : Οὐκ ἂν πιστεύσαιμί σοι τοιαῦτα λέγοντι (cînd vorbeşti). *Εἰ γὰρ τὸν δεσμὸν λελύκοιεν. Ἔλεγες ὡς δακρύσοιμοι.*

Observări gramaticale

Optativul activ. Timpurile Optativului activ se obţin de la timpul respectiv al Indicativului primind terminaţiile οιμι, οις, οι, οιμεν, οιτε, οιεν, iar la Aoristul I αιμι, αις, αι, αιμεν, αιτε, αιεν.

	PREZENT		VIITOR		AORIST
S.	*λύ-οιμι*	S.	*λύσ-οιμι* eu aş dezlega	S.	*λύσ-αιμι* eu aş dezlega
	λύ-οις		*λύσ-οις*		*λύσ-αις (ειας)*
	λύ-οι		*λύσ-οι*		*λύσ-αι (ειε)*
Pl.	*λύοι-μεν*	Pl.	*λύσ-οιμεν*	Pl.	*λύσ-αιμεν*
	λύ-οιτε		*λύσ-οιτε*		*λύσ-αιτε*
	λύ-οιεν		*λύσ-οιεν*		*λύσ-αιεν (ειαν).*

	PERFECT	AORIST II
S.	*λελύκ-οιμι* eu aş fi dezlegat	*λίπ-οιμι* eu aş lăsa
	λελύκ-οις	*λίπ-οις*
	λελύ-κοι	*λίπ-οι*
Pl.	*λελύκ-οιμεν*	*λίπ-οιμεν*
	λελύκ-οιτε	*λίπ-οιτε*
	λελύκ-οιεν	*λίπ-οιεν.*

Note. 1. Se reaminteşte că diftongii οι şi αι finali la timpurile Optativului au cantitate lungă.

2. *Înţelesul Optativului în prop. principale şi secundare să se vadă în suplimentul sintactic de la sfîrşitul manualului.*

Verbul εἶναι

OPTATIVUL PREZENT

S.	*εἴην*	Pl.	*εἴημεν (εἶμεν)*
	εἴης		*εἴητε (εἶτε)*
	εἴη		*εἴησαν (εἶεν).*

Cuvinte greceşti în limba română

ὄρος : Orogenie= studiul dislocării scoarţei muntoase a pămîntului .
Orografie= descrierea munţilor .

χείρ : Hiromanţie= Pretinsa artă de a ghici prin cercetarea mîinii .

LECŢIA a XLI-a

OPTATIVUL MEDIO-PASIV

ὁπότε	= Conj. ori de cîte ori
βούλομαι	= a voi
προὔργου	= Adv. folositor, de folos
ἄν	= Particulă, însoţind optativul
ὁ Βασίλειος, ου	= Vasile
ἡ ὁμιλία, ας	= omilie
ὁ νέος, ου	= tînăr
ὅπως	= cum
Ἑλληνικός, ή, όν	= Elenic, Grec
οἱ λόγοι	= literatura
εἰ	= Conj. dacă
προθύμως	= Adv. cu zel, cu înfocare
δέχομαι	= a primi
ἱκανῶς	= Adv. în mod îndestulător
ἴσως	= Adv. poate
ἀκουσίως	= Adv. fără voie
τὸ προσῆκον, οντος	= ceea ce se cuvine, trebuie
ἁμαρτόντι	= Part. Aor. II Dat. ἁμρατάνω, a se îndepărta de, a greşi
ἡ συγγνώμη, ης	= iertare
ἐπίτηδες	= Adv. intr-adins
οὐδείς, μία, ἕν	= nici unul, nici una
ἡ παραίτησις, εως	= scuză
εὐθύς	= Adv. îndată

ἄνευ	= Prep. cu Genit. fără
ἡ ὁμόνοια, ας	= unire
εὖ	= Adv. bine
πολιτεύω	= a guverna

Din sfaturile Sf. Vasile Cel Mare

Ὁπότε β ο ύ λ ο ι σ θ ε (aţi voi), ὦ μαθηταί, τὰ βέλτιστα κτᾶσθαι (să cîştigaţi), προὔργου ἄν ὑμῖν γ έ ν ο ι τ ο ἡ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ὁμιλία πρὸς τοὺς νέους, „Ὅπως ἂν ἐξ Ἑλλήνων ὠ φ ε λ ο ῖ ν τ ο (cum ar putea trage foloase din) λόγων". Εἰ γὰρ προθύμως δ έ χ ο ι σ θ ε τὰ λεγόμενα (cele spuse), ἱκανῶς ἂν ἴσως ὑμῖν ἐ ν δ ε ί ξ ο ι τ ο (v-ar putea arăta) ὁ Βασίλειος, ὅτι (că) τῷ μὲν ἀκουσίως τοῦ προσήκοντος ἁμαρτόντι, συγγνώμη ἄν τις παρὰ τοῦ Θεοῦ γ έ ν ο ι τ ο· τῷ δὲ ἐπίτηδες τὰ χείρω (χείρονα) προελομένῳ (pentru cel ce a ales), οὐδεμία παραίτησις (ἐστί).

După Sf. Vasile cel Mare
Ὁμιλία πρὸς τοὺς νέους

Exerciţii. *Οἱ παῖδες εὐθὺς παιδευτέοι εἰσίν* **trebuie să fie educaţi**, *ἄνδρες γὰρ οὐκ ἂν π α ι δ ε ύ ο ι ν τ ο* *Ἄνευ ὁμονοίας οὐκ ἂν πόλις εὖ π ο λ ι τ ε υ θ ε ί η.*

Observări gramaticale.

Optativul medio-pasiv. Timpurile Prezent, Viitor, Aoristul I şi II mediu se obţin de la radicalul aceloraşi timpuri active, primind terminaţiile medio-pasive de seria II:

PREZENTUL	VIITORUL	AORISTUL I	AORISTUL II
S. *λυοί-μην* eu mi-aş dezlega	*λυσοί-μην* eu aş fi dezlegat	*λυσαί-μην* eu mi-aş dezlega	*λιποί-μην* eu mi-aş lăsa
λύοι-ο	*λύσοι-ο*	*λύσαι-ο*	*λίποι-ο*
λύοι-το	*λύσοι-το*	*λύσαι-το*	*λίποι-το*
λυοί-μεθα	*λυσοί-μεθα*	*λυσαί-μεθα*	*λιποί-μεθα*
λύοι-σθε	*λύσοι-σθε*	*λύσαι-σθε*	*λίποι-σθε*
λύοι-ντο	*λύσοι-ντο*	*λύσαι-ντο*	*λίποι-ντο*

Aoristul pasiv

Se obține de la radicalul verbal, primind terminațiile ϑείην, ϑείης ϑείη, ϑεῖμεν, ϑεῖτε, ϑεῖεν (Aceste terminații provin din ϑη, semnul pasivului, scurtat în ϑε înaintea caracteristicei vocalice a optativului ιη; ιη se scurtează la Plural în ι, iar persoana III Pl. are o a doua vocală de legătură ε).

S.	*λυ-θείην* eu aș fi fost dezlegat	Pl.	*λυ-θεῖμεν*
	λυ-θείης		*λυ-θεῖτε*
	λυ-θείη		*λυ-θεῖεν*

Viitorul pasiv

Se obține de la Viitorul mediu intercalînd între terminație și radical silaba ϑη, caracteristica pasivului.

S.	*λυ-θη-σοίμην* eu aș fi dezlegat	Pl.	*λυ-θη-σοίμεθα*
	λυ-θή-σοιο		*λυ-θή-σοισθε*
	λυ-θή-σοιτο		*λυ-θή-σοιντο*

Perfectul

Acest timp se formează prin perifrază, cu Participiul Perfect medio-pasiv și Optativul prezent al verbului εἶναι.

S.	*λελυμένος εἴην* eu aș fi fost dezlegat	Pl.	*λελυμένοι εἶμεν*
	λελυμένος εἴης		*λελυμένοι εἶτε*
	λελυμένος εἴη		*λελυμένοι εἶεν*

LECȚIA a XLII-a

IMPERATIVUL ACTIV ȘI MEDIO-PASIV

νηστεύω = postesc
γίγνομαι (γίνομαι) = devin, sînt
ὁ ὑποκριτής, οῦ = fățarnic
σκυθρωπός, ή, όν = trist, încruntat
ἀλείφω = a unge
νίπτω = a spăla
ϑησαυρίζω = a aduna comori
ἐμβλέπω = privesc, caut la
εἰς Prep. cu Ac. = la
εἷς, μία, ἕν, numeral = unul, una
πετεινός, ή, όν = zburătoare, pasăre
καταμανθάνω = a studia, a lua seama, a observa
τὸ κρίνον, ου = crin (floare)
αὐξάνω = a crește, a mări.
περιβάλλω = a îmbrăca
κρίνω = a judeca
ἐκβάλλω = scot
ἡ δοκός, οῦ = bîrnă
ὁ ἀγρός, οῦ = cîmp
τὸ κάρφος, ους = pai, fir de pai

Din predica de pe munte

Ὅταν δὲ νηστεύητε (cînd veți posti), *μὴ γίνεσθει σκυθρωποὶ ὥσπερ* (ca) *οἱ ὑποκριταί· οὐ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι ὅπως μὴ φανῇς* (ca să nu arăți că) *τοῖς ἀνθρώποις νηατεύων.*

Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ ἐν οὐρανῷ. Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς (cum) *αὐξάνει· λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων* (ca unul din aceştia),

Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε (ca să nu fiţi judecaţi)· *ἔκβαλε πρῶτον* (întîi) *τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν* (vei vedea să scoţi) *τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.* (După Ev. Matei Cap. VI şi VII).

Observări gramaticale

I. Timpuriie imperativului activ se obţin de la radicalul aceluiaşi timp activ al Indicativului, primind terminaţiile caracteristice ale Imperativului.

Se conjugă astfel:

	PREZENT			AORIST I	AORIST II	PERFECT
S. II	λῦ-ε dezleagă tu	S.	II	λῦσ-ον dezleagă	λίπ-ε lasă	λέλυκ-ε dezleagă
III	λυέ-το		III	λυσ-άτο	λιπ-έτο	λελυκ-έτο
Pl. II	λύ-ετε	Pl.	II	λύσ-ατε	λίπ ετε	λελύκ-ετε
III	λυ-όντων		III	λυσ-άντων	λιπ-όντων	λελυκ-όντων

Imperativul Prezent al verbului εἶναι se conjugă astfel:

S. II	ἴσθι fii tu	Pl. II	ἔστε
III	ἔστω	III	ὄντων (ἔστωσαν)

II. Timpurile medio-pasive ale Imperativului se obţin de la radicalul aceluiaşi timp al Indicativului activ-pasiv, primind terminaţiile caracteristice Imperativului la aceste forme.

Se conjugă astfel:

	PREZENTUL MEDIO-PASIV	AORISTUL I MEDIO	AORISTUL PASIV
S. II	λύ-ου dezleagă-ţi	λῦσ-αι dezleagă-ţi	λύθη-τι să fi fost dezlegat
III	λυ-έσθω	λυσ άσθω	λυθή-τω
Pl. II	λύ-εσθε	λύσ-ασθε	λύθη-τε
III	λυ-έσθων	λυσ-άσθων	λυθέ-ντων

	PERFECTUL MEDIO-PASIV	AORISTUL II MEDIO-PASIV
S. II	λέλυ-σο să fi dezlegat pentru tine	λιπ-οῦ să-ţi fi lăsat
III	λελύ-σθω să fi fost dezlegat	λιπ-έσθω
Pl. II	λέλυ-σθε	λίπ-εσθε
III	λελύ σθων	λιπ-έσθων.

LECŢIA a XLIII-a

PARTICIPIUL ŞI INFINITIVUL

Ἀλέξανδρος, ου (ὁ)	= Alexandru, regele Macedoniei
Φίλιππος, ου (ὁ)	= Filip, regele Macedoniei
κιθαρίζω	= a cînta din chitară
κρούω	= a lovi; a cînta din chitară
κελεύω	= a porunci, a îndemna
ἡ χορδή, ῆς	= coardă
τὸ μέλος, ους	= cadenţă, măsură
τὸ κιθάρισμα, ατος	= aria chitarei
διοίσει	= Ind. Viit. διαφέρω a se deosebi, Impers. a păsa, a importa
δείξας	= Part. Aor. I δείκνυμι, a arăta
ἕτερος, α, ον	= altul din doi
μέλλω	= (cu Infinitivul) a fi pe punctul de, a fi menit, (am a face un lucru)
ἡ τέχνη, ης	= artă, meserie
ἔδεισε	= Ind. Aor. I δείδω, a se teme
παιδεύω	= a creşte, a învăţa
τὸ πάθος, ους	= soartă tristă, patimă, păţanie
ἆρα	= Particulă enclitică, deci
τὸ ὄργανον	= instrumentul
ἄμουσος, ον	= fără măestrie. fără gust muzical
ἀγανακτέω	= a se indigna
τὸ πλῆκτρον, ου	= arcuş
ἀπέκτεινε	= Ind. Aor. I ἀποκτείνω, a omorî
Πεισίστρατος, ου	= Pisistrate

θεραπεύω	= a linguşi
τυραννεύω	= a guverna, a fi tiran
μηδέποτε	= niciodată
ἀναχωρέω	= a se retrage
νέος, α, ον	= tînăr
μανθάνω	= a învăţa
Λῖνος; ου (ὁ)	= Linos, un aed.

Doi şcolari nesupuşi

Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου (υἱός), παῖς ὤν, ἐμάνθανε κιθαρίζειν, Τοῦ δὲ διδάσκοντος κροῦσαι κελεύσαντος (pe cînd profesorul îl îndemna să atingă o) *χορδήν τινα σὺν μέλει, καὶ ἣν ἀπῄτει* (Ind. Imperf. pe care o cerea) *τὰ καθαρίσματα· «Καὶ τί διοίσει* (ce importanţă va avea), *ἔφη* (zise), *ἐὰν ταύτην κρούσω ;» ἑτέραν δείξας. Ὅδ' οὐδὲν ἔφη διαφέρειν τῷ μέλλοντι βασιλεύσειν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τέχνῃ κιθαρίζειν μέλλοντι* (dar nu şi pentru cel ce va cînta pentru artă). *Ἔδεισε δ' ἄρα οὗτος τὸ τοῦ Λίνου πάθος. Τὸν γὰρ Ἡρακλέα ὁ Λῖνος ἔτι παῖδα ὄντα κιθαρίζειν ἐπαίδευεν· ἀμουσότερον δὲ ἁπτομένου τοῦ ὀργάνου* (instrumentul fiind atins fără măestrie), *ἐχαλέπηνε πρὸς αὐτὸν* (se supără pe el) *ὁ Λῖνος. Ὁ δ' Ἡρακλῆς ἀγανακτήσας* (indignîndu-se) *τῷ πλήκτρῳ* (cu arcuşul) *ἀπέκτεινε τὸν Λῖνον.*

Exerciţii. Πεισίστρατος τοὺς Ἀθηναίους τεθεραπευκὼς ἐτυράννευσε. Μηδέποτε ἀνακεχωρηκέναι (faptul de a nu se retrage niciodată din luptă) *τῷ στρατιώτῃ φέρει μεγάλην δόξαν. Νέος ὢν ἄκουσον τῶν γερόντων.*

Observări gramaticale.

I. *Timpurile Participiului* se obţin de la radicalul aceluiaşi timp al Indicativului, primind următoarele terminaţii la Nominativ singular.

Pentru Prezent ; *ων, ουσα, ον*	N. M. *λύων*	G. *λύ-οντος*	cel care dezleagă, dezlegînd
	F. *λύ-ουσα*	G. *λυ-ούσης*	
	N. *λῦ-ον*	G. *λύ-οντος*	
Pentru Viitor ; *ων, ουσα, ον :*	N. M. *λύσ-ων*	G. *λύσ-οντος*	cel care va dezlega dezlegînd
	F. *λύσ-ουσα*	G. *λυσ-ούσης*	
	N. *λῦσ-ον*	G. *λύσ-οντος*	

Pentru Aorist I : *ας, ασα, αν :*	N. M. *λύ-σας*	G. *λύσ-αντος*
	F. *λύσ-ασα*	G. *λυσ-άσης*
	N. *λῦσ-αν*	G. *λύσ-αντος*
Pentru Perfect : *ώς, υῖα, ός :*	N. M. *λελυκ-κώς*	G. *λελυκ-ότος*
	F. *λελυκ-υῖα*	G. *λελυκ-υίας*
	N. *λελυκ-ός*	G. *λελυκ-ότος*
Pentru Aorist II ; *ών, οῦσα, όν :*	N. M. *λιπ-ών*	G. *λιπόντος*
	N. *λιπ-οῦσα*	G. *λιπ-ούσης*
	F. *λιπ-όν*	G. *λιπ-όντος*

II. *Timpurile Infinitivului* se obţin de la radicalul aceluiaşi timp al Indicativului, primind următoarele terminaţii :

Pentru Prezent :	-ειν	λύ-ειν
„ Viitor :	-ειν	λύσ-ειν
„ Aorist I :	-αι	λῦσ-αι
„ Perfect :	-έναι	λελυκ-έναι
„ Aorist II :	-εῖν	λιπ-εῖν

III. Verbul εἶναι

PARTICIPIUL PREZENT		INFINITIVUL PREZENT
M. ὤν,	ὄντος	εἶναι
F. οὖσα,	οὔσης	
N. ὄν,	ὄντος	

Cuvinte greceşti în limba română

Τέχνη : Tehnică ; Politehnică (multe arte) ; Tehnologie (vorbire despre artă).

Ὄργανον : Organ (ochiul este organul vederii) ; Organic (viaţa organică).

LECŢIA a XLIV-a

PARTICIPIUL ŞI INFINITIVUL MEDIO-PASIV

στρατεύομαι	= a face expediţie, a se oşti
Τρῶες, ὢν (οἱ)	= Troienii
στρατοπεδεύω	= a tăbărî
στρατόπεδον, ου (τὸ)	= tabără
Αὐλίς, ίδος (ἡ)	= Aulida, port în Beotia
πορεύομαι	= a merge
χρηστήριον, ου (ὁ)	= oracol
μαντεύομαι	= a consulta un oracol; a prezice
ὀργή, ῆς (ἡ)	= mînie
εὔπλοια, ας (ἡ)	= bună navigaţie, plutire
Ἰφιγένεια, ας (ἡ)	= Ifigenia, fiica lui Agamemnon.
ἡγεμών, ῶνος (ὁ)	= conducător
συμβουλεύω	= Activ: sfătuesc, Mediu: deliberez, consult
ὑπήκοος, ος, ον	= ascultînd de, supus
παρακελεύομαι	= a sfătui, a îndemna
παρθένος, ου (ἡ)	= fecioară
Τειρεσίας, ου (ὁ)	= Tiresias proorocul
κελεύω	= poruncesc
μαντεῖον, ου (τὸ)	= oracol
ἀναίτιος, ον	= Adj. nevinovat
θόρυβος, ου (ὁ)	= zgomot, neorînduială
χρησμός, οῦ (ὁ)	= răspunsul oracolului
ταραχή, ῆς (ἡ)	= dezordine, turburare
μεστός, ή, όν	= Adj. cu Genit. plin
ἕτοιμος, ον	= Adj. gata, pregătit

ὑπακούω	= a se supune
ὅτε	= Conj. temporală, cînd
ὤφθη	= Indic. Aorist pasiv de la ὁράω, a vedea
ἐγγὺς	= Adv. aproape
βωμός, οῦ (ὁ)	= altar
μάντις, εως (ὁ)	= prooroc, augur
ἀντί	= Prep. cu Genit. în locul
ἱερεῖον, ου, (τό)	= victimă (oferită ca sacrificiu)

Sacrificiul Ifigeniei

Οἵ Ἕλληνες στρατευσόμενοι (oştindu-se) *ἐπὶ τοὺς Τρῶας, ἐστρατοπεδεύσαντο ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, παρὰ τὴν Αὐλίδα· παυσαμένου δὲ τοῦ ἀνέμου* (Gen. Abs.), *πορεύσασθαι ἐκωλύοντο ἐκ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἀσίαν. Ὁ δὲ Ἀγαμέμνων, πάντων τῶν Ἑλλήνων στρατηγὸς ὤν, τὸ χρηστήριον ἐμαντεύετο, καὶ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐμαντεύθη αὐτῷ· «Ὦ Ἀγάμεμνον, τὴν θυγατέρα θῦσον τοῖς θεοῖς, καὶ θύσας παύσεις τὴν τῶν θεῶν ὀργὴν τὴν εὔπλοιαν κωλυόντων»,*

Ἡ δὲ τοῦ Ἀγαμέμνωνος θυγάτηρ, ἡ Ἰφιγένεια, ἦν τότε ἐν τῷ στρατοπέδῳ· ὁ δὲ πατὴρ τῷ τοῦ θεοῦ χρησμῷ ὑπήκοος, εὐθὺς τοῖς τῶν Ἑλλήνων ἡγεμόσι συνεβουλεύετο. Τῶν μὲν οὖν στρατηγῶν οἱ μὲν (unii dintre) *παρεκελεύοντο αὐτῷ θῦσαι παρθένον ὥσπερ ὁ θεὸς ἐκέλευσεν. Οἱ δὲ* (alţii) *συνεβούλευον αὐτῷ μὴ πιστεῦσαι τῷ μαντείῳ μηδὲ παρθένον ἀναίτιον οὖσαν φονεῦσαι.*

Ἦν δὲ τὸ στρατόπεδον θορύβου καὶ ταραχῆς μεστόν, καὶ ἤδη ἕτοιμος ἦν Ἀγαμέμνων τῷ χρηστηρίῳ ὑπακούειν, ὅτε ὤφθη ἔλαφος ἐγγὺς τοῦ βωμοῦ. Τειρεσίας δὲ ὁ μάντις· «Ὦ Ἀγάμεμνον, τόδ' ἐστι τὸ ἱερεῖον, τὸ ὑπὸ τῶν θεῶν σοι μεμαντευμένον». Καὶ ἔλαφον ἔθυσαν ἀντὶ τῆς Ἰφιγενείας.

Observări gramaticale

Participiul *medio-pasiv şi pasiv.* Timpurile Participiului se obţin de la radicalul aceluiaşi timp al Indicativului activ, primind terminaţiile medio-pasive şi pasive caracteristice participiului la aceste forme.

Prezent. : **λυ-ό-μενος, η, ον** cel care este dezlegat
Viit. med. : **λυσ-ό-μενος, η ον** cel care va fi dezlegat

Viit. pas.	: λυθησ-ό-μενος, η, ον
Aor. I med.	: λυσ-ά-μενος, η, ον
Aor. II „	: λιπ-ό-μενος, η, ον
Aor. I pas	: λυ-θείς, εῖσα, έν (λυ-θέντος, είσης, έντος)
Perfect	: λελυ-μένος, η, ον.

Infinitivul *medio-pasiv și pasiv.* Timpurile Infinitivului se obțin de la radicalul aceluiași timp al Indicativului activ, primind terminațiile medio-pasive și pasive, caracteristice Infinitivului la aceste forme.

Prezent	: λύ-εσθαι	aș dezlega, a fi dezlegat
Viitorul mediu	: λύσ-εσθαι	„ „ „ „ „
Viitorul pasiv	: λυθήσ-εσθαι	că va fi dezlegat
Aor. I mediu	: λύσα-σθαι	aș fi dezlegat
Aor. II mediu	: λιπ-έσθαι	aș fi lăsat
Aor. pasiv	: λυθῆ-ναι	a fi fost dezlegat
Perfectul	: λελύ-σθαι	a fi fost dezlegat

Tabloul de conjugări

Diateza activă : **παύω, fac să înceteze, curm**

Indicativul

	PREZENT	IMPERFECT	VIITOR	AORIST I	AORIST II
S. 1	***παύω*** eu fac să înceteze	***ἔπαυον*** eu făceam să înceteze	***παύσω*** eu voi face să înceteze	***ἔπαυσα*** eu am făcut să înceteze	***ἔλιπον*** eu am lăsat
2	*παύεις*	*ἔπαυες*	*παύσεις*	*ἔπαυσας*	*ἔλιπες*
3	*παύει*	*ἔπαυε*	*παύσει*	*ἔπαυσε*	*ἔλιπε*
Pl. 1	*παύομεν*	*ἐπαύομεν*	*παύσομεν*	*ἐπαύσαμεν*	*ἐλίπομεν*
2	*παύετε*	*ἐπαύετε*	*παύσετε*	*ἐπαύσατε*	*ἐλίπετε*
3	*παύουσι*	*ἔπαυον*	*παύσουσι*	*ἔπαυσαν*	*ἔλιπον*

	PERFECT	M. M. C. PERFECT
S. 1	***πέπαυκα*** eu am făcut să înceteze	***ἐπεπαύκη (ειν)*** eu făcusem să înceteze
2	***πέπαυκας***	***ἐπεπαύκης (εις)***
3	***πέπαυκε***	***ἐπεπαύκει***
Pl. 1	***πεπαύκαμεν***	***ἐπεπαύκειμεν***
2	***πεπαύκατε***	***ἐπεπαύκειτε***
3	***πεπαύκασι***	***ἐπεπαύκεσαν***

Conjunctivul

	PREZENT	AORIST	PERFECT	AORIST II
S. 1	***παύω*** eu să fac să înceteze	***παύσω*** eu să fac să înceteze	***πεπαύκω*** eu să fi făcut să înceteze	***λίπω*** eu să las
2	*παύῃς*	*παύσῃς*	*πεπαύκῃς*	*λίπῃς*
3	*παύῃ*	*παύσῃ*	*πεπαύκῃ*	*λίπῃ*
Pl. 1	*παύωμεν*	*παύσωμεν*	*πεπαύκωμεν*	*λίπωμεν*
2	*παύητε*	*παύσητε*	*πεπαύκητε*	*λίπητε*
3	*παύωσι*	*παύσωσι*	*πεπαύκωσι*	*λίπωσι.*

Optativul

	PREZENT	VIITOR	AORIST
S.	*παύοιμι* eu aş face să înceteze	*παύσοιμι* eu aş face să înceteze	*παύσαιμι* eu aş face să înceteze
	παύοις	*παύσοις*	*παύσαις (σειας)*
	παύοι	*παύσοι*	*παύσαι (σειε)*
Pl.	*παύοιμεν*	*παύσοιμεν*	*παύσαιμεν*
	παύοιτε	*παύσοιτε*	*παύσαιτε*
	παύοιεν	*παύσοιεν*	*παύσαιεν (σειαν).*

	PERFECT	AORIST II
S.	*πεπαύκοιμι* eu aş fi făcut să înceteze	*λίποιμι* eu aş lăsa
	πεπαύκοις	*λίποις*
	πεπαύκοι	*λίποι*
Pl.	*πεπαύκοιμεν*	*λίποιμεν*
	πεπαύκοιτε	*λίποιτε*
	πεπαύκοιεν	*λίποιεν.*

Imperativul

		PREZENT	AORIST	AORIST II
S.	2	*παῦε* fă să înceteze	*παῦσον* fă să înceteze	*λίπε* lasă tu!
	3	*παυέτω*	*παυσάτω*	*λιπέτο*
Pl.	2	*παύετε*	*παύσατε*	*λίπετε*
	3	*παυόντων*	*παυσάντων*	*λιπόντων*

Participiul

	M.	F	N.
Prezent	*παύων*	*παύουσα*	*παῦον* cel care face să înceteze
Viitor	*παύσων*	*παύσουσα*	*παῦσον* cel care va face să înceteze
Aorist	*παύσας*	*παύσασα*	*παῦσαν* cel care a făcut să înceteze
Perfect	*πεπαυκώς*	*πεπαυκυῖα*	*πεπαυκός* cel care a făcut să înceteze
Aorist II	*λιπών*	*λιποῦσα*	*λιπόν.* cel care lasă

Infinitivul

Prezent	*παύειν*	a face să înceteze
Viitor	*παύσειν*	că va face să înceteze
Aorist	*παῦσαι*	că a făcut să înceteze
Perfect	*πεπαυκέναι*	că a fi făcut să înceteze
Aorist II	*λιπεῖν.*	că a lăsat

Diateza medie: λύομαι, dezleg pentru mine, îmi dezleg.

Prezentul

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
λύομαι eu îmi dezleg	—	*λύωμαι* eu să-mi dezleg	*λυοίμην* eu mi-aş dezlega
λύει	*λύου* dezleagă-ţi	*λύῃ*	*λύοιο*
λύεται	*λυέσθω*	*λύηται*	*λύοιτο*
λυόμεθα	—	*λυώμεθα*	*λυοίμεθα*
λύεσθε	*λύεσθε*	*λύησθε*	*λύοισθε*
λύονται	*λυέσθων*	*λύωνται*	*λύοιντο.*

INFINITIV	PARTICIPIUL
λύεσθαι aş dezlega	M. *λυόμενος* cel care îşi dezleagă
	F. *λυομένη*
	N. *λυόμενον.*

INDICATIVUL IMPERFECT

ἐλυόμην eu îmi dezlegam	*ἐλυόμεθα*
ἐλύου	*ἐλύεσθε*
ἐλύετο	*ἐλύοντο.*

Viitorul

INDICATIV	OPTATIV
λύσομαι eu îmi voi dezlega	*λυσοίμην* eu mi-aş dezlega
λύσει	*λύσοιο*
λύσεται	*λύσοιτο*
λυσόμεθα	*λυσοίμεθα*
λύσεσθε	*λύσοισθε*
λύσονται	*λύσοιντο.*

INFINITIV	PARTICIPIUL
λύσεσθαι că îşi va dezlega	M. *λυσόμενος* cel care îşi va dezlega
	F. *λυσομένη*
	N. *λυσόμενον.*

Aoristul

INDIC.	IMPER	CONJUNC.	OPTAT.
ἐλυσάμην eu mi-am dezlegat	—	λύσωμαι să-mi dezleg	λυσαίμην eu mi-aş dezlega
ἐλύσω	λῦσαι dezleagă-ţi	λύσῃ	λύσαιο
ἐλύσατο	λυσάσθω	λύσηται	λύσαιτο
ἐλυσάμεθα	—	λυσώμεθα	λυσαίμεθα
ἐλύσασθε	λύσασθε	λύσησθε	λύσεαίσθε
ἐλύσαντο	λυσάσθων	λύσωνται	λύσαιντο.

INFINITIV	PARTICIPIUL
λύσασθαι că şi-a dezlegat	M. λυσάμενος cel care şi-a dezlegat
	F. λυσαμένη
	N. λυσάμενον.

Perfectul

INDICATIV	IMPERATIV	CONJUNCTIV
λέλυμαι eu mi-am dezlegat	—	ὦ eu să-mi fi dezlegat
λέλυσαι	λέλυσο să-ţi fi dezlegat	λελυμένος ᾖς
λέλυται	λελύσθω	ᾖ
λελύμεθα	—	ὦμεν
λέλυσθαι	λέλυσθε	λελυμένοι ἦτε
λέλυνται	λελύσθων	ὦσι

OPTATIV

λελυμένος { εἴην eu mi-aş fi dezlegat, εἴης, εἴη }

λελυμένοι { εἶμεν, εἶτε, εἶεν }

INFINITIV

λελύσθαι că şi-a dezlegat

PARTICIPIUL

M. λελυμένος cel care şi-a dezlegat
F. λελυμένη
N. λελυμένον.

INDICATIV

M. m. c. Perf. ἐλελύμην eu îmi dezlegasem, ἐλέλυσο, ἐλέλυτο; ἐλελύμεθα, ἐλέλυσθε, ἐλέλυντο

Diateza pasivă: λύομαι **sînt dezlegat.**

Prezentul

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
λύομαι eu sînt dezlegat	—	λύωμαι eu să fiu dezlegat	λυοίμην eu aş fi dezlegat (de cineva)
λύει	λύου fii dezlegat!	λύῃ	λύοιο
λύεται	λυέσθω	λύηται	λύοιτο
λυόμεθα	—	λυώμεθα	λυοίμεθα
λύεσθε	λύεσθε	λύησθε	λύοισθε
λύονται	λυέσθων	λύωνται	λύοιντο.

INFINITIV	PARTICIPIU
λύεσθαι că este dezlegat	M. λυόμενος cel care este dezlegat
	F. λυομένη
	N. λυόμενον.

Imperfectul

INDICATIV

ἐλυόμην eu eram dezlegat	ἐλυόμεθα
ἐλύου	ἐλύεσθε
ἐλύετο	ἐλύοντο.

Viitorul

INDICATIV	OPTATIV
λυθήσομαι eu voi fi dezlegat	λυθησοίμην eu aş fi dezlegat
λυθήσει	λυθήσοιο
λυθήσεται	λυθήσοιτο
λυθησόμεθα	λυθησοίμεθα
λοθήσεσθε	λυθήσοισθε
λυθήσονται	λυθήσοιντο.

INFINITIV	PARTICIPIU
λυθήσεσθαι că va fi dezlegat	λυθησόμενος cel care va fi dezlegat
	λυθησομένη
	λυθησόμενον.

Aoristul

INDIC.	IMPERAT.	CONJUNC.	OPTAT
ἐλύθην eu am fost	—	λυθῶ eu să fi fost	λυθείην eu aş fi fost
ἐλύθης dezlegat	λύθητι să fi fost	λυθῇς dezlegat	λυθείης dezlegat
ἐλύθη	λυθήτω dezlegat!	λυθῇ	λυθείη
ἐλύθημεν	—	λυθῶμεν	λυθεῖμεν
ἐλύθητε	λύθητε	λυθῆτε	λυθεῖτε
ἐλύθησαν	λυθέντων	λυθῶσι	λυθεῖεν.

INFINITIV	PARTICIPIU
λυθῆναι că a fost dezlegat	λυθείς, θέντος cel care a fost
	λυθεῖσα, θείσης dezlegat
	λυθέν, θέντος.

Perfectul

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	
λέλυμαι eu am fost	—		ὦ eu să fi fost
λέλυσαι dezlegat	λέλυσο eu să fi fost	λελυμένος	ᾖς dezlegat
λέλυται	λελύσθω dezlegat!		ᾖ
λελύμεθα	—		ὦμεν
λέλυσθε	λέλυσθε	λελυμένοι	ἦτε
λέλυντο	λελύσθων		ὦσι

OPTAT.		INFINIT.
	εἴην eu aş fi fost	λελύσθαι că a fost dezlegat
λελυμένος	εἴης dezlegat	
	εἴη	PARTICIPIUL
	εἶμεν	M. λελυμένος cel care a fost dezlegat
λελυμένοι	εἶτε	F. λελυμένη
	εἶεν	N. λελυμένον.

INDICATIV

M. m. c.	ἐλελύμην eu fusesem dezlegat	ἐλελύμεθα
Perf.	ἐλέλυσο	ἐλέλυσθε
	ἐλέλυτο	ἐλέλυντο

Verbul εἶναι a fi

	Indicativ PREZ.	IMPERF.	VIITOR	Conjunct. PREZENT	Optat. PREZ.	Imper. PREZ.
S. 1	εἰμί eu sînt	ἦν eu eram	ἔσομαι eu	ὦ eu să	εἴην eu aş fi	—
	εἶ	ἦσθα	ἔσῃ voi fi	ᾖς fiu	εἴης	ἴσθι fii !
	ἐστί	ἦν	ἔσται	ᾖ	εἴη	ἔστω
Pl. 1	ἐσμέν	ἦμεν	ἐσόμεθα	ὦμεν	εἶμεν	—
	ἐστέ	ἦτε	ἔσεσθαι	ἦτε	εἶτε	ἔστε
	εἰσί	ἦσαν	ἔσονται	ὦσι	εἶεν	ὄντων (ἔστωσαν)

Infinitiv

Prezent εἶναι a fi
Viitor ἔσεσθαι că va fi

Participiul

Prezent ὤν οὖσα ὄν fiind, cel care este — Genitiv ὄντος οὔσης ὄντος
Viitor ἐσόμενος η ον

LECȚIA a XLV-a

CONJUGAREA VERBELOR ÎN λω, μω, νω, ρω

καταισχύνω	= a necinsti, a dezonora, a rușina
ἐγκαταλείπω	= a lăsa, a părăsi
παραστάτης, ου (ὁ)	= tovarăș de arme, vecin în luptă
στοιχέω	= a fi aliniat, a sta la rînd cu cineva
ἀμύνω	= a înlătura, a apăra, a lupta
ὅσιος, α, ον	= sfînt, cuvios
τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια	= toate cele sfinte și dumnezeești
παραδέχομαι	= primesc
ἀρείων, ον ; ονος	= mai bun, mai frumos
εὐηκοέω	= a asculta de, a se supune
κρίνω	= judec
ἀεί	= Adv. mereu, rînd pe rînd, treptat
θεσμός, οῦ (ὁ)	= lege
ἱδρύω	= stabilesc, întemeiez
πείθομαι	= mă supun, ascult de
ὁμοφρόνως	= Adv. prin acord unanim
ἄν (ἐάν)	= Conjuncție condițională, dacă; cu Conjunctivul.
ἀναιρέω	= a nimici, a suprima, a desființa
ἤ	= sau
ἐπιτρέπω	= a îngădui
πάτρια, ων (τά)	= reguli, obiceiuri, datine străbune
ἄν	= Particulă ce însoțește toate modurile, afară de Imperativ, dîndu-le însemnare dubitativă sau condițională
ὁ πολέμιος, ου	= dușmanul

ἡ Σικελία, ας	= Sicilia
νέμω	= a împărți
ἐπιστέλλω	= a porunci
ψηφίζομαι	= a decreta

Jurămîntul tinerilor Atenieni

Οὐ καταισχυνῶ ὅπλα τὰ ἱερά, οὐδ' ἐγκαταλείψω τὸν παραστάτην ὅτῳ (ᾧτινι) ἂν στοιχήσω· ἀμυνῶ δε καὶ ὑπὲρ ἱερῶν καὶ ὁσίων καὶ μόνος καὶ μετὰ πολλῶν· τὴν πατρίδα δὲ οὐκ ἐλάττω (ἐλάττονα) παραδώσω (nu voi lăsa), πλείω (πλείονα) δὲ καὶ ἀρείω (ἀρείονα), ὅσην ἂν παραδέξωμαι· καὶ εὐηκοήσω τῶν ἀεὶ κρινόντων (diversilor judecători), καὶ τοῖς θεσμοῖς τοῖς ἱδρυμένοις (stabilite) πείσομαι καὶ οὕστινας ἂν ἄλλους τὸ πλῆθος (mulțimea) ἱδρύσηται ὁμοφρόνως· καὶ ἄν τις ἀναιρῇ τοὺς θεσμοὺς ἢ μὴ πείθηται, οὐκ ἐπιτρέψω· ἀμυνῶ δὲ καὶ μόνος καὶ μετὰ πάντων· καὶ ἱερὰ τὰ πάτρια (datin i le străbune) τιμήσω.

Exercițiii. Mὴ *κρίνετε, ἵνα μὴ* (ca să nu) *κριθῆτε. Εἰ* (dacă) *νικήσομεν, τοὺς πολεμίους ἀμυνούμεθα, καὶ τὴν Σικελίαν νεμοῦμεθα· Ἀλέξανδρος ἐπέστειλε τοῖς Ἕλλησι θεὸν αὐτὸν ψηφίσασθαι.*

Observări gramaticale

Verbele în lichidă (λω, μω, νω, ρω) formează timpurile cu următoarele particularități:

I. Prezentul și Imperfectul au radicalul în genere modificat:

1) Verbele în λω dublează pe λ.

Ex.: στέλλω trimit, radical στελ ; Imperf. ἔστελλον
βάλλω arunc, „ βαλ „ ἔβαλλον

2. Verbele în νω, ρω lungesc vocalele scurte din radical: pe α în αι, pe ε în ει, pe ι scurt în ῑ și υ scurt în ῡ.

Ex.: φαίνω arăt, rad. φαν. κρῖνω judec, rad. κριν.
τείνω întind „ τεν. ἀμῦνω apăr, „ αμυν.
φθείρω distrug „ φθερ.

II. Viitorul activ şi mediu se formează de la radicalul nemodificat al verbului fără σ, şi cu terminaţiunile ῶ, οῦμαι ca Prezentul Indicativ al verbelor contrase în έω.

Ex. ἀγγέλλω,	rad.	ἀγγελ,	Viit.	ἀγγελῶ	ἀγγελοῦμαι	anunţ
φαίνω	„	φαν	„	φανῶ	φανοῦμαι	arăt
κρίνω	„	κριν	„	κρινῶ	κρινοῦμαι	judec
ἀμύνω	„	ἀμῡν	„	ἀμυνῶ	ἀμυνοῦμαι,	apăr

III. Aoristul I activ şi mediu se formează de la radicalul nemodificat, lungind vocala din radical (pe α în η, pe ε în ει, pe ι scurt în ῑ şi pe υ scurt în ῡ) fără σ şi primind terminaţiile α, ας, ε, αμεν, ατε, αν la activ şi αμην, ω, ατο, αμεθα, ασθε, αντο la mediu.

Ex. ἀγγέλλω	rad.	ἀγγελ,	Aor.	ἤγγειλα	ἠγγειλάμην
φαίνω	„	φαν	„	ἔφηνα	ἐφηνάμην
κρίνω	„	κριν	„	ἔκρινα	ἐκρινάμην
ἀμύνω	„	ἀμῡν	„	ἤμυνα	ἠμυνάμην,

IV. Celelalte timpuri se formează de la radicalul verbal nemodificat şi se conjugă ca timpurile corespunzătoare ale verbului λύω.

Cuvinte greceşti în limba română

Ὅπλον : Panoplie.
Φαίνω : Fenomen.
Κρίνω : Critic; criteriu
Αποστέλλω : Apostol.

LECŢIA a XLVI-a

CONJUGAREA VERBELOR CONTRASE

Verbele în -άω

κλάω	= a rupe, a frînge
κατά	= Prep. cu Ac. prin
ὁ ἄρτος, ου	= pîine
μεταλαμβάνω	= a primi, a căpăta
ἡ τροφή, ῆς	= hrană
ἡ ἀγαλλίασις, εως	= bucuria
χωλός, ή, όν	= olog
ἡ κοιλία, ας	= pîntec
τὸ ἱερόν, οῦ	= templu
ἐρωτάω	= a întreba, a cere
ἀτενίζω	= a aţinti privirea spre
ἐπέχω	= a fixa cu privirile
προσδοκάω	= a aştepta
τὸ ἀργύριον, ου	= argintul
τὸ χρυσίον, ου	= aurul
ὑπάρχω	= a exista, a fi
ἰάομαι	= a vindeca
ὁ λαός, οῦ	= poporul
ὁ σοφός, οῦ	= înţeleptul
τιμάω	= onorez, cinstesc
Ἄρης, εως (ὁ)	= Ares, zeul războiului
Θρᾷξ, κός (ὁ)	= Tracul
Δαρεῖος, ου (ὁ)	= Darius

νικάω	=	a învinge
'Αλέξανδρος, ου (ὁ)	=	Alexandru Cel Mare
ζάω	=	a trăi
ἡ ἐλπίς, ίδος	=	speranţa
ἡ ἐλεημοσύνη, ης	=	milă, milostenie

Vindecarea ologului

Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες, κλῶντες κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τῆς τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καρδίας.

Καί τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, ἰδὼν (văzînd) *Πέτρον καὶ 'Ιωάννην μέλλοντας εἰσιέναι* (că stau să intre) *εἰς τὸ ἱερόν, ἠρώτα ἐλεημοσύνην λαβεῖν* (să primească milă). *'Ατενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ 'Ιωάννῃ εἶπε* (zise)· *βλέψον εἰς ἡμᾶς· ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν* (să primească ceva dela ei). *Εἶπε* (zise) *δὲ ὁ Πέτρος· ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι* (nu am)· *Ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι* (dau)· *ἐν τῷ ὀνόματι 'Ιησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου* (Nazarineanul) *ἔγειρε καὶ περιπάτει* (umblă).

Κρατοῦντος δὲ τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ (şi ologul cel vindecat ţinîndu-se de) *τὸν Πέτρον καὶ 'Ιωάννην, συνέδραμε* (s-a strîns) *πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαός,*

După Faptele Apostolilor II 44-47 III 2-7; 11

Exerciţii. Πάντες τοὺς σοφοὺς τιμῶσι. Ἄρης ἐτιμᾶτο ὑπὸ Θρακῶν. Ὁ Δαρεῖος ἐνικήθη ὑπὸ 'Αλεξάνδρου. Ὁ νεανίας ζῇ ἐλπίδι.

Observări gramaticale

Verbele în άω. Verbele, care înaintea lui ω au vocala α, prezintă următoarele particularităţi în conjugare :

I. La Prezent şi Imperfect, vocala α se contrage cu vocalele şi diftongii din terminaţiile respective, după următoarele reguli :

α + ω, α + ο, α + ου = ω

α + ει, α + ῃ = ᾳ

α + ε, α + η = α

α + οι = ῳ

II. La Prezentul Optativului aceste verbe au terminarea ῴην în loc de ῷμι.

III. La Viitor, Aorist, Perfect şi M. m. c. Perfect, vocala α se lungeşte în η. Aceste patru timpuri nu se contrag în conjugare.

Ex.: τιμάω Viit. *τιμήσω*; Aorist *ἐτίμησα*; Perf. *τετίμηκα*; M. m. c. Perf. *ἐτετιμήκειν*.

Notă. a) Unele din aceste verbe păstrează *scurtă* vocala α la toate timpurile necontrase.

Ex.: *ἐάω*, permit;	Viit. *ἐάσω*	Aorist *εἴασα*
πειράομαι, încerc;	„ *πειράσομαι*	„ *ἐπειρασάμην*
ἰάομαι, vindec;	—	Aor. Pasiv. *ἰάθην*

b) Alte verbe în άω fac contracţiunea în η unde trebuia făcută în α. Ex.: ζάω. a trăi.

Ind. ζῶ, ζῇς, ζῇ, ζῶμεν, ζῆτε, ζῶσι

Conjugarea verbului τιμάω, onorez

Indicativul activ

	PREZENTUL		IMPERFECTUL	
S. 1.	*τιμῶ* eu onorez	*(τιμάω)*	*ἐτίμων* eu onoram	*(ἐτίμαον)*
2.	*τιμᾷς*	*(τιμάεις)*	*ἐτίμας*	*(ἐτίμαες)*
3.	*τιμᾷ*	*(τιμάει)*	*ἐτίμα*	*(ἐτίμαε)*
Pl. 1.	*τιμῶμεν*	*(τιμάομεν)*	*ἐτιμῶμεν*	*(ἐτιμάομεν)*
2.	*τιμᾶτε*	*(τιμάετε)*	*ἐτιμᾶτε*	*(ἐτιμάετε)*
3.	*τιμῶσι*	*(τιμάουσι)*	*ἐτίμων*	*(ἐτίμαον)*

Viitorul	:	*τιμήσω* eu voi onora
Aoristul	:	*ἐτίμησα* eu am onorat
Perfectul	:	*τετίμηκα* eu am onorat
M. m c. P.	:	*ἐτετιμήκειν* eu onorasem

Conjunctivul activ

PREZENTUL

S. 1. τιμῶ	(τιμάω) eu să onorez		Pl. 1. τιμῶμεν	(τιμάωμεν)
2 τιμᾷς	(τιμάῃς)		2. τιμᾶτε	(τιμάητε)
3. τιμᾷ	(τιμάῃ)		3. τιμῶσι	(τιμάωσι)
Aoristul I : τιμήσω			Perfectul : τετιμήκω	

Optativul activ

PREZENTUL

S 1. τιμῴην	(τιμαοίην) eu aş onora	Viitorul	: τιμήσοιμι eu aş onora
2. τιμῴης	(τιμαοίης)	Aoristul I	: τιμήσαιμι eu aş fi onorat
3. τιμῴη	(τιμαοίη)	Perfectul	: τετιμήκοιμι eu aş fi onorat
Pl. 1. τιμῷμεν	(τιμάοιμεν)		
2. τιμῷτε	(τιμάοιτε)		
3. τιμῷεν	(τιμάοιεν)		

Imperativul activ

PREZENTUL

S. 2 τίμα	(τίμαε) onorează!	Pl. 2. τιμᾶτε	(τιμάετε)
3 τιμάτω	(τιμαέτω)	3 τιμώντων	(τιμαόντων)

Participiul activ

PREZENTUL

M. N. τιμῶν	(τιμάων) cel care onorează	Viitorul	: τιμήσων cel care va onora
G. τιμῶντος	(τιμάοντος)		τιμήσουσα
			τιμῆσον
F. N. τιμῶσα	(τιμάουσα)	Aorist I	: τιμήσας cel care a onorat
G. τιμώσης	(τιμαούσης)		τιμήσασα
			τιμῆσαν
		Perfect	: τετιμηκώς cel care a onorat
			-κυῖα
N. N. τιμῶν	(τιμάον)		-κός
G. τιμῶντος	(τιμάοντος).		

Infinitul activ

Prezentul	:	τιμᾶν (τιμάειν) a onora
Viitorul	:	τιμήσειν că va onora
Aoristul	:	τιμῆσαι că a onorat
Perfectul	:	τετιμηκέναι că a onorat

Conjugarea verbului τιμάομαι

Diateza medie **îmi onorez sau onorez pentru mine**,cea pasivă **sînt onorat.**

Prezentul

INDICATIV			IMPERATIV	
S. τιμῶμαι	(τιμάομαι)	M. eu îmi onorez P. eu sînt onorat	— M. onorează-ţi P. fii onorat	—
τιμᾷ	(τιμάει)		τιμῶ	(τιμάου)
τιμᾶται	(τιμάεται)		τιμάσθω	(τιμαέσθω)
Pl. τιμώμεθα	(τιμαόμεθα)		—	—
τιμᾶσθε	(τιμάεσθε)		τιμᾶσθε	(τιμάεσθε)
τιμῶνται	(τιμάονται)		τιμάσθων	(τιμαέσθων)

CONJUNCTIV			OPTATIV		
S. τιμῶμαι	(τιμάωμαι)	M. eu să-mi onorez P. eu să fiu onorat	τιμῴμην	(τιμαοίμην)	M. eu mi-aş onora P. eu aş fi onorat
τιμᾷ	(τιμάῃ)		τιμῷο	(τιμάοιο)	
τιμᾶται	(τιμάηται)		τιμῷτο	(τιμάοιτο)	
Pl. τιμώμεθα	(τιμαώμεθα)		τιμῴμεθα	(τιμαοίμεθα)	
τιμᾶσθε	(τιμάησθε)		τιμῷσθε	(τιμάοισθε)	
τιμῶνται	(τιμάωνται)		τιμῷντο	(τιμάοιντο).	

INFINITIV	PARTICIPIU		
τιμᾶσθαι (τιμάεσθαι)	M. τιμώμενος	(τιμαόμενος)	M. cel care îşi onorează P. cel care este onorat
M. aş onora P. a fi onorat	F. τιμωμένη	(τιμαομένη)	
	N. τιμώμενον	(τιμαόμενον).	

Imperfectul Indicativului

S. ἐτιμώμην	(ἐτιμαόμην)	M. eu îmi onoram P. eu eram onorat	Pl. ἐτιμώμεθα	(ἐτιμαόμεθα)
ἐτιμῶ	(ἐτιμάου)		ἐτιμᾶσθε	(ἐτιμάεσθε)
ἐτιμᾶτο	(ἐτιμάετο)		ἐτιμῶντο	(ἐτιμάοντο).

Viitorul mediu

Indicativ : τιμήσομαι, Optativ : τιμησοίμην. Infinitiv : τιμήσεσθαι. Participiu : τιμησόμενος, -μένη, -μενον.

Aoristul mediu

Indicativ : ἐτιμησάμην. Imperativ : τίμησαι, Conjunctiv : τιμήσωμαι. Optativ : τιμησαίμην. Infinitiv : τιμήσασθαι. Participiu : τιμησάμενος, η, ον

Viitorul pasiv

Indicativ : τιμηθήσομαι. Optativ : τιμηθησοίμην. Infinitiv : τιμηθήσεσθαι. Participiu : τιμηθησόμενος, η, ον.

Aoristul pasiv

Indicativ : ἐτιμήθην. Imperativ : τιμήθητι. Conjunctiv : τιμηθῶ. Optativ : τιμηθείην. Infinitiv : τιμηθῆναι. Participiu : τιμηθείς, -θεῖσα, -θέν.

Perfectul medio-pasiv

Indicativ : τετίμημαι. Imperativ : τετίμησο. Conjunctivul : τετιμημένος ὦ. Optativ : τετιμημένος εἴην. Infinitiv : τετιμῆσθαι. Participiu : τετιμημένος, η, ον.

M. m. c. Perfectul medio- pasiv

Indicativ : ἐτετιμήμην.

Notă sintactică. Se aminteşte că în limba elină, după verbele pasive, complimentul indirect sau subiectul logic stă în cazul Genitiv, precedat pe prepoz. ὑπό.

Ex. : Ὁ Δαρεῖος ἐνικήθη ὑπὸ Ἀλεξάνδρου.

LECŢIA a XLVII-a

CONJUGAREA VERBELOR CONTRASE

Verbele în έω

ἐμπνέω (cu Genit.)	= a sufla, a respira
ἡ ἀπειλή, ῆς	= ameninţare
ὁ φόνος, ου	= omor, ucidere
αἰτέω	= a cere
ἡ ἐπιστολή, ῆς	= scrisoare
ἡ συναγωγή, ῆς	= sinagogă
πορεύομαι	= a călători, a pleca
ἐξαίφνης	= Adv. deodată
περιαστράπτω	= a înconjura de strălucire
τὸ φῶς, φωτός	= lumină
ἀκούω	= a auzi
διώκω	= a prigoni, a urmări
λαλέω	= a grăi, a spune
δέω	= 1) a avea nevoie; 2) impers. a trebui
ποιέω	= a face
συνοδεύω	= a călători împreună
ἐνεός, ά, όν	= mut, înmărmurit
θεωρέω	= a vedea
χειραγωγέω	= a duce de mînă
ὁ ἀρχιερεύς, έως	= arhiereu

Iisus se arată lui Saul

Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐ μ π ν έ ω ν ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου, προσελθὼν (mergînd la) *τῷ ἀρχιερεῖ, ἠ τ ή σ α τ ο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς συναγωγάς. Ἐν τῷ πορεύ-*

εσθαι (mergînd pe drum) *ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πεσὼν* (căzînd) *ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ· Σαοῦλ, Σαοῦλ, τί με διώκεις; εἶπε* (zise) *δέ· τίς εἶ, Κύριε; ὁ δὲ Κύριος εἶπεν* (a zis)*· ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις· ἀλλὰ ἀνάστηθι* (scoală-te) *καὶ εἴσελθε* (intră) *εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι τί σε δεῖ ποιεῖν* (ce trebue să faci). *Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν* (au rămas) *ἐνεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεωροῦντες. Ἠγέρθη* (s-a ridiact) *δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς, χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον* (l-au condus) *εἰς Δαμασκόν.*

După Faptele Apostolilor IX. 1-10.

Observări gramaticale.

Verbele în έω Verbele, care înaintea lui ω au vocala ε, prezintă următoarele particularităţi în conjugare:

1) La Prezent şi Imperfect, vocala ε, dacă se află înainte de o vocală lungă sau diftong, este absorbită de acestea, iar, dacă este urmată de o vocală scurtă (ε sau ο), se contrage.

Vom avea deci:

ε + ω = ω	ε + η = η
ε + ου = ου	ε + οι = οι
ε + ει = ει	ε + ε = ει
ε + η = η	ε + ο = ου

2) La Prezentul Optativului aceste verbe au terminarea οιην în loc de οιμι.

3) La Viitor, Aorist, Perfect şi M. m. c. Perfect, vocala ε se lungeşte în η. De asemenea, aceste patru timpuri se conjugă necontras, ca şi cele dela verbele în άω.

Ex.: φιλέω (iubesc) Viit. φιλήσω Aor. ἐφίλησα Perf. πεφίληκα
M. m. c. Perf. ἐπεφιλήκειν.

Notă. a) Unele verbe în εω păstrează *scurtă* vocala finală a radicalului la timpurile necontrase.

Ex.: ἀρκέω mi-e de ajuns Viit. ἀρκέσω.

b) Verbele în έω de 2 silabe fac numai contracţiile în ει.
Ex.: πλέω, a pluti.
Ind. Prez. πλέω, πλεῖς, πλεῖ, πλέομεν, πλεῖτε, πλέουσι.

CONJUGAREA VERBULUI φιλέω (iubesc)

Indicativul

	PREZENTUL			IMPERFECTUL	
S. 1.	*φιλῶ*	*(φιλέω)* eu iubesc	*ἐφίλουν*	*(ἐφίλεον)* eu iubeam	
2	*φιλεῖς*	*(φιλέεις)*	*ἐφίλεις*	*(ἐφίλεες)*	
3.	*φιλεῖ*	*(φιλέει)*	*ἐφίλει*	*(ἐφίλεε)*	
Pl. 1.	*φιλοῦμεν*	*(φιλέομεν)*	*ἐφιλοῦμεν*	*(ἐφιλέομεν)*	
2	*φιλεῖτε*	*(φιλέετε)*	*ἐφιλεῖτε*	*(ἐφιλέετε)*	
3.	*φιλοῦσι*	*(φιλέουσι)*	*ἐφίλουν*	*(ἐφίλεον)*	

Viitorul: *φιλήσω* eu voi iubi **Perfectul:** *πεφίληκα* eu am iubit

Aorist I: *ἐφίλησα* eu am iubit **M. m. c. P.:** *ἐπεφιλήκειν.* eu iubisem

Conjunctivul

PREZENTUL

S. 1.	*φιλῶ*	*(φιλέω)* eu să iubesc	Pl. 1.	*φιλῶμεν*	*(φιλέωμεν)*
2.	*φιλῇς*	*(φιλέῃς)*	2.	*φιλῆτε*	*(φιλέητε)*
3.	*φιλῇ*	*(φιλέῃ)*	3.	*φιλῶσι*	*(ψιλέωσι)*

Aoristul I: *φιλήσω* eu să iubesc **Perfectul:** *πεφιλήκω* eu să fi iubit

Optativul

PREZENTUL

S. 1.	*φιλοίην*	*(φιλεοίην)* eu aş iubi	Pl. 1.	*φιλοῖμεν*	*(φιλέοιμεν)*
2.	*φιλοίης*	*(φιλεοίης)*	2.	*φιλῆτε*	*(φιλέοιτε)*
3.	*φιλοίη*	*(φιλεοίη)*	3.	*φιλοῖεν*	*(φιλέοιεν)*

Viitorul: *φιλήσοιμι* eu aş iubi **Aoristul I:** *φιλήσαιμι* eu aş iubi

Perfectul: *πεφιλήκοιμι.* eu aş fi iubit

Imperativul

PREZENTUL

S. 2.	*φίλει*	*(φίλεε)* iubeşte!	Pl. 2.	*φιλεῖτε*	*(φιλέετε)*
3.	*φιλείτω*	*(φιλεέτω)*	3.	*φιλούντων*	*(φιλεόντων)*

Aoristul: *φίλησον.* iubeşti!

Participiul

PREZENTUL			
M. N.	*φιλῶν*	*(φιλέων)*	cel care iubeşte
G.	*φιλοῦντος*	*(φιλέοντος)*	
F. N.	*φιλοῦσα*	*(φιλέουσα)*	
G.	*φιλούσης*	*(φιλεούσης)*	
N. F.	*φιλοῦν*	*(φιλέον)*	
G.	*φιλοῦντος*	*(φιλέοντος)*	

Viitorul : *φιλήσων* *φιλήσουσα* *φιλῆσον* cel care va iubi

Aoristul : *φιλήσας* *φιλήσασα* *φιλῆσαν* cel care a iubit

Perfectul : *πεφιληκώς* *πεφιληκυῖα* *πεφηλικός* cel care a iubit

Infinitivul

Prezentul :	*φιλεῖν (φιλέειν)*	a iubi
Viitorul :	*φιλήσειν*	că va iubi
Aoristul :	*φιλῆσαι*	că a iubit
Perfectul :	*πεφιληκέναι.*	că a iubit

Conjugarea verbului ποιέομαι

Diateza medie fac pentru mine, pun să facă, şi diateza pasivă, sînt făcut.

Prezentul

	INDICATIV	M. eu îmi fac P. eu sînt făcut	IMPERATIV	M. fă-ţi P. fi făcut
S.	*ποιοῦμαι*	*(ποιέομαι)*	—	
	ποιεῖ	*(ποιέει)*	*ποιοῦ*	*(ποιέου)*
	ποιεῖται	*(ποιέεται)*	*ποιείσθω*	*(τοιεέσθω)*
Pl.	*ποιούμεθα*	*(ποιεόμεθα)*	—	—
	ποιεῖσθε	*(ποιέεσθε)*	*ποιεῖσθε*	*(ποιέεσθε)*
	ποιοῦνται	*(ποιέονται)*	*ποιείσθων*	*(ποιεέσθων)*

	CONJUNCTIV		OPTATIV	
	M. eu să-mi fac.	P. eu să fiu făcut.	M. eu mi-aş face.	P. eu aş fi făcut (de cineva).
S.	ποιῶμαι	(ποιέωμαι)	ποιοίμην	(ποιεοίμην)
	πόιῇ	(ποιέῃ)	ποιοῖο	(ποιέοιο)
	ποιῆται	(ποιέηται)	ποιοῖτο	(ποέοιτο)
Pl.	ποιώμεθα	(ποιεώμεθα)	ποιοίμεθα	(ποιεοίμεθα)
	ποιῆσθε	(ποιέησθε)	ποιοῖσθε	(ποιέοισθε)
	ποιῶνται	(ποιέωνται)	ποιοῖντο	(ποιέοιντο).

INFINITIV		PARTICIPIU		
M. a-şi face.	P. a fi făcut.		M. făcîndu-şi.	P. cel care este făcut.
ποιεῖσθαι	(ποιέεσθαι)	M.	ποιούμενος	(ποιεόμενος)
		F.	ποιουμένη	(ποιεομένη)
		N.	ποιούμενον	(ποιεόμενον)

Imperfectul Indicativului

	M. eu îmi făcusem.		P. eu eram făcut.	
S.	ἐποιούμην	(ἐποιεόμην)	Pl. ἐποιούμεθα	(ἐποιεόμεθα)
	ἐποιοῦ	(ἐποιέου)	ἐποιεῖσθε	(ἐποιέεσθε)
	ἐποιεῖτο	(ἐποιέετο)	ἐποιοῦντο	(ἐποιέοντο).

Viitorul mediu

Indicativ: ποιήσομαι = eu îmi voi face. Optativ: ποιησοίμην = eu mi-aş face. Infinitiv: ποιήσεσθαι = că îşi va face. Participiu: ποιησόμενος, η, ον = cel care îşi face.

Aoristul mediu

Indicativ: ἐποιησάμην = eu mi-am făcut. Imperativ: ποίησαι = fă-ţi! Conjunctiv: ποιήσωμαι = eu să-mi fac. Optativ: ποιησαίμην = eu mi-aş face. Infinitiv: ποιήσασθαι = că şi-a făcut. Participiu: ποιησάμενος, η, ον = cel care şi-a făcut.

Viitorul pasiv

Indicativ: ποιηθήσομαι = eu voi fi făcut. Optativ: ποιηθησοίμην = eu aş fi făcut. Infinitiv: ποιηθήσεσθαι = că va fi făcut. Participiu: ποιηθησόμενος, η, ον = cel care va fi făcut.

Aoristul pasiv

Indicativ: ἐποιήθην = eu am fost făcut. Imperativ: ποιήθητι = să fi fost făcut! Conjunctiv: ποιηθῶ = eu să fi fost făcut. Optativ: ποιηθείην = eu aş fi fost făcut. Infinitiv: ποιηθῆναι = că a fost făcut. Participiu: ποιηθείς, -θεῖσα, -θέν = cel care a fost făcut.

Perfectul medio-pasiv

Indicativ: πεποίημαι = M. eu mi-am făcut, P. eu am fost făcut. Imperativ: πεποίησο = M. să-ţi fi făcut! P. să fi fost făcut! Conjunctiv: πεποιημένος ὦ = M. eu să-mi fi făcut, P. eu să fi fost făcut. Optativ: πεποιημένος εἴην = M. eu mi-aş fi făcut, P. eu aş fi fost făcut. Infinitiv: πεποιῆσθαι = M. că şi-a făcut, P. că a fost făcut. Participiu: πεποιημένος, η, ον = M. cel care şi-a făcut, P. cel care a fost făcut.

M. m. c. Perfectul medio-pasiv

Indicativ: ἐπεποιήμην = M. eu îmi făcusem, P. eu fusesem făcut.

Exerciţii.

1. Să se analizeze formele următoare:

Ἐβοήθουν	βοηθῶμεν,	βοηθοῖμεν	
φοβήσομεν	φοβηθήσεσθε	ἐφοβήθησαν	πεφόβηται
χειροτονοῦμεν	χειροτονῶσι	χειροτονοῦντες	χειροτονηθέντων

2. Să se traducă propoziţiile următoare:

Μία χελιδὼν ἔαρ οὐ ποιεῖ.
Ὁ πένης ἐλεεῖται, ὁ δὲ πλούσιος φθονεῖται.
Μιμοῦ τὰ σεμνά, μὴ κακοὺς μιμοῦ τρόπους.
Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς.

LECŢIA a XLVIII-a

CONJUGAREA VERBELOR CONTRASE

Verbe în όω

ἐπερωτάω	= a întreba
ἡ παραγγελία, ας	= poruncă, sfat
διδάσκω	= a propovădui, a învăţa
πληρόω	= a umple de, cu (cu Genit.)
ἡ διδαχή, ῆς	= învăţătură
διαχειρίζομαι	= o omorî
τὸ ξύλον, ου	= lemn
ὁ ἀρχηγός, οῦ	= căpetenie, începător
ὑψόω	= a înălţa
δεξιός, ά, όν	= drept (în opoziţie cu stîng)
προσκαλέω	= a chema
ἀπολύω	= a da drumul, a libera
πορεύομαι	= plec
καταξιόω	= a învrednici, a socoti vrednic
ἀτιμάζω	= a umili, a jigni, pas. a suferi [ocară
εὐαγγελίζομαι	= a binevesti
ὁ μῦθος, ου	= fabulă
δηλόω	= arăt
ὁ κάματος, ου	= muncă
ὁ θησαυρός, οῦ	= comoară
ὁ ἀγών, ῶνος	= luptă, concurs
νικάω	= a învinge

στεφανόω	= a încorona
ταπηνόω	= a umili
ἤγειρεν	= învie

Apostolii bătuţi de Saduchei

Καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς λέγων· οὐ παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν (am poruncit) ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ; καὶ ἰδοὺ (iată) πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν. Ἀποκριθεὶς (răspunzînd) δὲ ὁ Πέτρος καὶ οἱ Ἀπόστολοι εἶπον (au zis)· Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρεμάσαντες (spînzurîndu-l) ἐπὶ ξύλου· τοῦτον ὁ Θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσε τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ.

Καὶ προσκαλεσάμενοι οἱ Σαδδουκαῖοι τοὺς Ἀποστόλους δείραντες (bătîndu-i) παρήγγειλαν (le poruncіră) μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς. Οἱ μὲν ἐπορεύοντο χαίροντες ὅτι (fiindcă) ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι. Πᾶσαν τε ἡμέραν οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι (nu încetau de a învăţa şi binevesti) Ἰησοῦν τὸν Χριστόν.

După Faptele Apostolilor V. 28-31-40-42.

Exerciţii. *Ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι ὁ κάματος θησαυρός ἐστι τοῖς ἀνθρώποις. Οἱ ἐν τοῖς ἀγῶσι νικήσαντες ἐστεφανοῦντο. Ὅςτις* (cel care) *μὲν ὑψοῦται ταπηνωθήσεται, ὅστις δὲ ταπεινοῦται ὑψωθήσεται.*

Observări gramaticale

Verbele în όω. Verbele, care înaintea lui ω au vocala *ο*, prezintă următoarele particularităţi în conjugare:

1) La Prezent şi Imperfect vocala *ο* se contrage cu vocalele şi diftongii din terminaţiile respective, după următoarele reguli:

ο + ω, ο + η = ω	ο + ει, ο + ῃ, ο + οι = οι	ο + ε, ο + ο, ο + ου = ου

2) La Prezentul Optativului aceste verbe au terminaţia οιην în loc de οιμι.

3) La Viitor, Aorist, Perfect, Mai mult ca Perfect, vocala ο se lungeşte în ω. Ca şi la celelalte două categorii de verbe contrase, aceste patru timpuri se conjugă necontras.

Ex.: δηλόω arăt Viit. δηλώσω Aor. ἐδήλωσα

Perf δεδήλωκα M. m. c. P ἐδεδηλώκειν.

Notă. Unele verbe contrase în όω păstrează *scurtă* vocala finală a radicalului la toate timpurile necontrase

Ex.: ἀρόω, a ara Viit. ἀρόσω Aor. ἤροσα.

CONJUGAREA VERBULUI δηλόω arăt

Diateza activă

	PREZENTUL		IMPERFECTUL	
S. 1	*δηλῶ*	*(δηλόω)* eu arăt	*ἐδήλουν*	*(ἐδήλοον)* eu arătam
2	*δηλοῖς*	*(δηλόεις)*	*ἐδήλους*	*(ἐδήλοες)*
3	*δηλοῖ*	*(δηλόει)*	*ἐδήλου*	*(ἐδήλοε)*
Pl. 1	*δηλοῦμεν*	*(δηλόομεν)*	*ἐδηλοῦμεν*	*(ἐδηλόομεν)*
2	*δηλοῦτε*	*(δηλόετε)*	*ἐδηλοῦτε*	*(ἐδηλόετε)*
3	*δηλοῦσι*	*(δηλόουσι)*	*ἐδήλουν*	*(ἐδήλοον).*

Viitorul: *δηλώσω* eu voi arăta Perfectul: *δεδήλωκα* eu am arătat

Aoristul: *ἐδήλωσα* eu am arătat M. m. c. P. *ἐδεδηλώκειν.* eu arătasem

Conjunctivul

PREZENTUL

S. 1.	*δηλῶ*	*(δηλόω)* eu să arăt	Pl. 1.	*δηλῶμεν*	*(δηλόωμεν)*
2.	*δηλοῖς*	*(δηλόῃς)*	2.	*δηλῶτε*	*(δηλόητε)*
3.	*δηλοῖ*	*(δηλόῃ)*	3.	*δηλῶσι*	*(δηλόωσι)*

Aoristul I: *δηλώσω* eu să arăt Perfectul: *δεδηλώκω* eu să fi arătat

Optativul

PREZENTUL

S. 1.	*δηλοίην*	*(δηλοοίην)* eu aş arăta	Pl. 1.	*δηλοῖμεν*	*(δηλόοιμεν)*
2.	*δηλοίης*	*(δηλοοίης)*	2.	*δηλοῖτε*	*(δηλόοιτε)*
3.	*δηλοίη*	*(δηλοοίη)*	3.	*δηλοῖεν*	*(δηλόοιεν)*

Viitorul: *δηλώσοιμι* eu aş arăta Aoristul I: *δηλώσαιμι* eu aş arăta

Perfectul: *δεδηλώκοιμι* eu aş fi arătat

Imperativul

PREZENTUL

S. 2. *δήλου* *(δήλοε)* arată ! Pl. 2. *δηλοῦτε* *(δηλόετε)*
3. *δηλούτω* *(δηλοέτω)* 3 *δηλούντων* *(δηλοόντων)*

Aoristul I : *δήλωσον* arată!

Perfectul : *δεδήλωκε*.să fi arătat!

Participiul

PREZENTUL

M. N. *δηλῶν* *(δηλόων)* cel care arată
G. *δηλοῦντος* *(δηλόοντος)*

F. N. *δηλοῦσα* *(δηλόουσα)*
G. *δηλούσης* *(δηλοούσης)*

N. N. *δηλοῦν* *(δηλόον)*
G. *δηλοῦντος* *(δηλόοντος)*

Viitorul : *δηλώσων* cel care va arăta
δηλώσουσα
δηλῶσον

Aoristul : *δηλώσας* cel care a arătat
δηλώσασα
δηλῶσαν

Perfectul : *δεδηλωκώς* cel care a arătat
δεδηλωκυῖα
δεδηλωκός

Infinitivul

Prezentul : *δηλοῦν* *(δηλόεεν)* a arăta
Viitorul : *δηλώσειν* că va arăta
Aoristul I : *δηλῶσαι* că a arătat
Parfectul : *δεδηλωκέναι*. că a arătat

Conjugarea verbului δουλόομαι

Diateza medie supun pentru mine, și diateza pasivă sînt supus.

Prezentul

INDICATIV

M. eu îmi supun
P. eu sînt supus

S. *δουλοῦμαι* *(δουλόομαι)*
δουλοῖ *(δουλόει)*
δουλοῦται *(δουλόεται)*

IMPERATIV

M. supune-ți!
P. fii supus!

—
δουλοῦ *(δουλόου)*
δουλούσθω *(δουλοέσθω)*

INDICATIV

Pl. δουλούμεθα (δουλοόμεθα)
δουλοῦσθε (δουλόεσθε)
δουλοῦνται (δουλόονται)

IMPERATIV

— —
δουλοῦσθε (δουλόεσθε)
δουλούσθων (δουλοέσθων)

CONJUNCTIV

M. eu să-mi supun. P. eu să fiu supus.

S. δουλῶμαι (δουλόωμαι)
δουλοῖ (δουλόῃ)
δουλῶται (δουλόηται)
Pl. δουλώμεθα (δουλοώμεθα)
δουλῶσθε (δουλόησθε)
δουλῶνται (δουλόωνται)

OPTATIV

M. eu mi-aș supune. P. eu aș fi supus.

δουλοίμην (δουλοοίμην)
δουλοῖο (δουλόοιο)
δουλοῖτο (δουλόοιτο)
δουλοίμεθα (δουλοοίμεθα)
δουλοῖσθε (δουλόοισθε)
δουλοῖντο (δουλόοιντο)

INFINITIV

M. a-și supune. P. a fi supus.

δουλοῦσθαι (δουλόεσθαι)

PARTICIPIU

M. cel care-și supune. P. cel care este supus.

M. δουλούμενος (δουλοόμενος)
F. δουλουμένη (δουλοομένη)
N. δουλούμενον (δουλοόμενον)

Imperfectul Indicativului

M. eu îmi supuneam. P. eu eram supus.

S. ἐδουλούμην (ἐδουλοόμην)
ἐδουλοῦ (ἐδουλόου)
ἐδουλοῦτο (ἐδουλόετο)

Pl. ἐδουλούμεθα (ἐδουλοόμεθα)
ἐδουλοῦσθε (ἐδουλόεσθε)
ἐδουλοῦντο (ἐδουλόοντο)

Viitorul mediu

Indicativ: δουλώσομαι = eu îmi voi supune. Optativ: δουλωσοίμην = eu mi-aș supune. Infinitiv: δουλώσεσθαι = că-și va supune. Participiu: δουλωσόμενος, η, ον = M. cel care își va supune.

Aoristul mediu

Indicativ: ἐδουλωσάμην = eu mi-am supus. Imperativ: δούλωσαι = să-ți fi supus! Conjunctiv: δουλώσωμαι = eu să-mi fi supus. Optativ: δουλωσαίμην = eu mi-aș fi supus. Infinitiv: δουλώσασθαι = că și-a supus. Participiu: δουλωσάμενος, η, ον = cel care și-a supus.

Viitorul pasiv

Indicativ: δουλωθήσομαι = eu voi fi supus. Optativ: δουλωθησοίμην = eu aș fi supus. Infinitiv: δουλωθήσεσθαι = că va fi supus. Participiu: δουλωθησόμενος, η, ον = cel care va fi supus.

Aoristul pasiv

Indicativ: ἐδουλώθην = eu am fost supus. Imperativ: δουλώθητι = tu să fi fost supus! Conjunctiv: δουλωθῶ = eu să fi fost supus. Optativ: δουλωθείην = eu aş fi fost supus. Infinitiv: δουλωθῆναι = că a fost supus. Participiu: δουλωθείς, -θεῖσα, -θέν = cel care a fost supus.

Perfectul medio-pasiv

Indicativ: δεδούλωμαι = M. eu mi-am supus, P. eu am fost supus. Imperativ: δεδούλωσο = M. tu să-ţi fi supus! P. tu să fi fost supus! Conjunctiv: δεδουλωμένος ὦ = M. eu să-mi fi supus, P. eu să fi fost supus. Optativul: δεδουλωμένος εἴην = M. eu mi-aş fi supus, P. eu aş fi fost supus. Infinitiv: δεδουλῶσθαι = M. că şi-a supus, P. că a fost supus. Participiu: δεδουλωμένος, η, ον = M. cel care şi-a supus, P. cel care a fost supus.

M. m. c. Perfectul medio-pasiv

Indicativ: ἐδεδουλώμην = M. eu îmi supusesem, P. eu fusesem supus.

Aplicaţii.

Să se analizeze formele verbale următoare:

Ἠξιώσατε, ἀξιώσωμεν, ἀξίου, ἠξίου, ἀξιοῦτε.

Πληροῦμαι, πληρώσομαι, ἐπληρωσάμην, πληρωθήσομαι, ἐπληρώθην, πεπλήρωμαι, ἐπεπλήρωτο.

Ἐλευθεροῦμαι, ἐλευθεροίμην, ἠλευθερωμένος, ἐλευθερωθέν·

Ὁ Θεὸς τὰ μὲν ὑψηλὰ ταπεινοῖ, τὰ δὲ ταπεινὰ στεφανοῖ.

Trisagiul (Trisaghionul, τρεῖς ἅγιος de trei ori sfînt):

Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος ἰσχυρός, Ἅγιος ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμάς.

LECŢIA a XLIX-a

RECAPITULARE ASUPRA VERBELOR TERMINATE ÎN-ω

VERBELE NEREGULATE

ὁ μήν, μηνός	= lună
ἀποστέλλω	= trimet
ὁ Γαβριήλ, nedeclinabil	= Gabriel
ἡ Μαριάμ	= Maria
μνηστεύω	= a logodi
ὁ Ἰωσήφ, nedeclinabil	= Iosif
χαριτόομαι	= a fi plin de har
διαταράσσω (ττω)	= a turbura adînc
διαλογίζομαι	= a cugeta în sine
ποταπός, ή, όν	= ce fel ?
ὁ ἀσπασμός, οῦ	= salutare, închinăciune
ἰδού, interjecţie	= iată
ἡ γαστήρ, τρός	= pîntece
καλέω	= a numi, a chema
ὕψιστος, η, ον	= cel mai înalt
ὁ θρόνος, ου	= tron
ὁ Δαυίδ, nedeclinabil	= David
ὁ Ἰακώβ	= Iacob
πῶς Adv. interogativ	= cum ?
ἐπισκιάζω	= a umbri
ἡ Ἐλισαβέτ	= Elisabeta
ἡ συγγενίς, ιδος	= rudenie, rudă
τὸ γῆρος, ους	= bătrîneţe

ἡ δούλη, ης	=	roabă, sclavă
ἀσπάζομαι	=	a saluta, a se închina
ἀναφωνέω	=	a striga
ἡ κραυγή, ῆς	=	voce, glas, strigăt
εὐλογέω	=	a binecuvînta
ἡ κοιλία, ας	=	pîntec

Vestirea naşterii lui Iisus

'Εν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.. πρὸς παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα 'Ιωσήφ.. καὶ τὸ ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. Καί... ὁ ἄγγελος εἶπεν (zise)*· χαῖρε κεχαριτωμένη· ὁ κύριος μετὰ σοῦ· ἡ δὲ* (aceasta) *ἰδοῦσα* (văzînd) *διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ καὶ διαλογίζετο ποταπὸς εἴη* (poate să fie) *ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. Καὶ εἶπεν* (zise) *ὁ ἄγγελος αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, Μαριάμ... καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ* (vei concepe, vei zămisli) *ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ* (vei naşte) *υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ 'Ιησοῦν. Οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται* (se va chema) *καὶ δώσει αὐτῷ Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαυείδ... καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον 'Ιακώβ· εἶπεν δὲ Μαριάμ· πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ* (căci, fiindcă), *ἄνδρα οὐ γινώσκω* (cunosc); *καὶ ἀποκριθεὶς* (răspunzînd) *ὁ ἄγγελος εἶπεν· πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται* (se va coborî) *ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι·... καὶ ἰδοὺ 'Ελισαβὲτ ἡ συγγενίς σου καὶ αὐτὴ συνειληφυῖα* (concepînd, zămislind) *υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς... εἶπεν δὲ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου·... καὶ ἀπῆλθεν* (plecă) *ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.*

'Αναστᾶσα (sculîndu-se) *δὲ Μαριάμ... ἐπορεύθη.. εἰς πόλιν 'Ιούδα καὶ εἰσῆλθεν... καὶ ἠσπάσατο τὴν 'Ελισαβέτ. Καί... ἡ 'Ελισαβὲτ ἀνεφώνησεν κραυγῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξὶ καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου.*

După Sf. Ev. Luca. I. 26-42

Observări gramaticale

Verbele în limba elină se împart în două conjugări, după terminaţia persoanei I la prezentul indicativului şi, anume cele mai multe fac parte din conjugarea în ω, iar altele, mai puţine, din conjugarea în μι.

Conjugarea în ω cuprinde două clase:

1) Verbele cu radicalul terminat în vocală (verbe în ω pur);
2) Verbele cu radicalul terminat în consoană.

Prima clasă cuprinde la rîndu-i 2 categorii de verbe:

a) Verbe în -ιω, -υω, -ευω sau verbe în ω pur necontrase, cu radicalul terminat într-o semivocală;

b) Verbele în -άω, -έω, -όω sau verbele terminate în ω pur contrase cu radicalul terminat într-o vocală propriu zisă.

Verbele în -ω pur necontrase se conjugă ca verbul λύω, iar cele contrase ca verbele τιμάω, ποιέω, δουλόω.

Clasa a II-a cuprinde verbe al căror radical se termină într-o consoană mută, lichidă sau siflantă.

A. Verbele în consoană mută: guturală, labială, dentală.

Finala mută a acestor verbe întîlneşte la viitor, aorist, perfect, m. m. c. perfect, consoanele iniţiale σ, κ, θ, μ sau τ din terminaţie, de aci rezultînd modificările cunoscute la paginile 86, 90, 92, 111, 116.

Ex.: ἄγω, διώκω; γράφω, βλάπτω; πείθω, στενάζω.

B. Verbele în lichidă sau λω, μω, νω, ρω formează timpurile cu particularităţile studiate la pag. nr. 143.

Ex.: στέλλω trimit, φαίνω arăt, τείνω întind, φθείρω distrug, κρίνω judec, ἀμύνω apăr.

C. Verbele în siflantă sau σω, ψω, ξω formează în general timpurile ca şi cum ar avea prezentul în έω. Ele sînt puţin numeroase. Cel mai des întîlnit este verbul αὐξάνω; viit. αὐξήσω, a mări, ηὔξησα, perf. ηὔξηκα

Nota I. Timpurile secundare. Verbele terminate în mută şi lichidă, pe lîngă formele obişnuite regulate, pot să aibă la viitor, aorist şi perfect, activ, mediu, pasiv şi alte forme, numite secundare, în opoziţie cu formele regulate, zise primare. Timpurile secundare se caracterizează prin lipsa lui σ la viitor, aorist activ şi mediu, a lui κ la perfectul activ şi a lui θ la viitor şi aorist pasiv.

Formele secundare înlocuiesc adesea pe cele primare care lipsesc. Niciun verb nu are toate timpurile secundare.

Ex.: πείθω conving, aor. 1 ἔπεισα˘ aor. 2 ἔπιθον;
γράφω scriu, viit. pas. γραφήσομαι, aor. pas. ἐγράφην,
πράττω fac, perf. 1, πέπραχα, pref. II πέπραγα.
κρίνω judec, viit. activ κρινῶ, viit. med. κρινοῦμαι; λείπω, las, aor. 2 ind. ἔλιπον,
φαίνω arăt, perf. 1 πέφαγκα, perf. 2 πέφηνα; aor. 1 pas. ἐφάνθην, aor. 2 pas. ἐφάνην,

Aoristul II se întîlneşte numai la verbele al căror radical de aorist este deosebit de radicalul imperfectului.

Ex.: λείπω, las, imperf. activ ἔλειπον, aor. II activ ἔλιπον
„ mediu ἐλειπόμην, aor. II mediu ἐλιπόμην.

Cuvinte greceşti în limba română

Γαστήρ : Gastralgie (durere de stomac); Gastric (suc); Gastronom (cel care cunoaşte şi practică arta de a mînca bine), Gastrită (boală de stomac).

Notă. Verbul εἶναι însoţit de Dativul posesiv se traduce cu verbul a avea în loc de a fi, iar Dativul cu Nominativ.
Ex.: *ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα ἦν Ἰωσήφ* = cu bărbatul care avea numele de Iosif.

LECŢIA a L-a

RECAPITULARE ASUPRA VERBELOR ÎN ω
VERBELE NEREGULATE (continuare)

μεγαλύνω	= a mări
ἀγαλλιάω, cu dativ	= a se bucura, a se veseli
ἐπιβλέπω	= a privi către, a-şi întoarce privirile
ἡ ταπείνωσις, εως	= smerenie, umilinţă
μακαρίζω, viit. *ιῶ*	= a ferici
ἡ γενεά, ᾶς	= neam
τὸ κράτος, ους	= tărie, putere
ὁ βραχίων, ονος	= braţ
διασκορπίζω, viit. *ισω*	= a risipi
ὑπερήφανος, ον	= mîndru, dispreţuitor
καθαιρέω, aor. II *καθεῖλον*	= a coborî, a da jos
ὁ δυναστής, οῦ	= cel puternic
ταπεινός, ή, όν	= smerit, umilit
πεινάω	= a fi flămînd, a flămînzi
πλουτέω	= a fi bogat
ἐξαποστέλλω	= a scoate afară, a trimite
κενός, ή, όν	= gol, lipsit, deşert
μιμνήσκω	= a-şi aminti
καθώς, Adv.	= după cum
τὸ σπέρμα, ατος	= seminţie, urmaşi
μένω	= rămîn
ὑποστρέφω	= a se întoarce, a se înapoia
ὁ ἔλεος, ου	= îndurare, iertare
ἀντιλαμβάνω	= a veni în ajutor, a sprijini

Cîntarea Sfintei Fecioare Maria (continuare)

Καὶ εἶπεν Μαριάμ·

Μεγαλῦνει ἡ ψυχή μου τόν Κύριον καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμα μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτῆρί μου,

ὅτι (căci, fiindcă) ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ.

Ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν (de acum) μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί·...

Ἐποίησε ὁ Κύριος κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ· διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ (în cugetul) καρδίας αὐτῶν·

καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνον καὶ ὕψωσε ταπεινούς,

πεινῶντας ἐνέπλησεν (a umplut de) ἀγαθῶν (bunătăţi) καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς.

Ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ μνησθῆναι (ca să-şi aminteascã de) ἐλέους,

καθὼς ἐλάλησε πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν, τῷ Ἀβραὰμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.

Ἔμεινε δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ (Ἐλισάβετ) ὡς (ca) μῆνας τρεῖς καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

După Sf. Ev. Luca I. 46-56

Observări gramaticale. Verbele în ω. Verbe neregulate

Verbele neregulate, în limba elină ca în orice limbă, sînt în genere cele mai întrebuinţate, deci se cade a fi şi bine cunoscute. Tabloul de mai jos cuprinde pe cele mai des întîlnite.

I. *Verbe care-şi formează timpurile de la rădăcini diferite.*

INDICATIV PREZENT		VIITOR	AORIST	PERFECT
1) αἱρέω,	a lua	αἱρήσω	εἷλον	ᾕρηκα
2) ἔρχομαι,	a merge	εἶμι (ἐλεύσομαι)	ἦλθον	ἐλήλυθα
3) ἐσθίω,	mănînc	ἔδομαι	ἔφαγον	ἐδήδοκα
4) λέγω,	zic	ἐρῶ	εἶπον	εἴρηκα
5) ὁράω	văd	ὄψομαι	εἶδον	ἑώρακα
6) πάσχω	sufăr	πείσομαι	ἔπαθον	πέποιθα
7) πίνω	beau	πίομαι	ἔπιον	πέπωκα
		ποθήσομαι	ἐπόθην	πέπομαι

INDICATIV PREZENT		VIITOR	AORIST	PERF ECT
8) τρέχω	alerg	δραμοῦμαι	ἔδραμον	δεδράμηκα, pf. 2 δέδρομα
9) φέρω,	port	οἴσω	ἤνεγκον	ἐνήνοχα
		ἐνεχθήσομαι	ἠνέχθην	ἐνήνεγμαι

II. *Verbe care-şi formează timpurile de la aceeaşi rădăcină, dar de la radicale modificate*

α) Verbe cu 3 radicale

γίγνομαι	a deveni	γενήσομαι	ἐγενόμην	γέγονα
λείπω	las	λείψω	ἔλιπον	λέλοιπα
πείθομαι	mă supun	πείσομαι	ἐπειθόμην	πέποιθα
πίπτω	cad	πεσοῦμαι	ἔπεσον	πέπτωκα
τίκτω	nasc	τέξομαι	ἔτεκον	τέτοκα

β) Verbe cu 2 radicale

βάλλω	arunc	βαλῶ	ἔβαλον	βέβληκα
ἕπομαι	urmez	ἕψομαι	ἑσπόμην	—
ἔχω	am	ἕξω	ἔσχον	ἔσχηκα
καλέω	chem	καλῶ	ἐκάλεσα	κέκληκα
		κληθήσομαι	ἐκλήθην	κέκλημαι
τείνω	întind	τενῶ	ἔτεινα	τέτακα
		ταθήσομαι	ἐτάθην	τέταμαι
φεύγω	fug	φεύξομαι	ἔφυγον	πέφευγα

III. *Verbe inchoative*

α) fără reduplicare la prezent

ἁλίσκομαι	sînt prins	ἁλώσομαι	ἑάλων	ἑάλωκα
εὑρίσκω	găsesc	εὑρήσω	ηὗρον şi εὗρον	ηὕρηκα şi εὕρηκα
ἀποθνῄσκω	mor	ἀποθανοῦμαι	ἀπέθανον	ἀποτέθνηκα
γηράσκω		γηράσομαι	ἐγήρασα	γεγήρακα

β) cu reduplicare la prezent

γίγνωσκω	cunosc	γνώσομαι	ἔγνων	ἔγνωκα
ἀποδιδράσκω	fug	ἀποδράσομαι	ἀπέδραν	ἀποδέδρακα
μιμνῄσκομαι	mi-aduc aminte	μνησθήσομαι	ἐμνήσθην	μέμνημαι

Moisi găsit de fiica Faraonului

Κατέβη (s-a coborît) δὲ Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐτελεύτησαν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ μετετέθησαν εἰς Συχὲμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου (pe care l-a cumpărat Abraam cu preț de argint) παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὼρ τοῦ Συχέμ. Καὶ ἐπληθύνθη ὁ λαὸς ἐν Αἰγύπτῳ, ἄχρις οὗ (pînă ce) ἀνέστη (s-a ridicat) βασιλεὺς ἕτερος. Οὗτος ἐκάκωσε τοὺς πατέρας ἡμῶν τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν (ca să lepede urmașii lor). Ἐν τῷ καιρῷ (În acest timp) ἐγεννήθη (s-a născut) Μωϋσῆς. ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ, (după ce el a fost lepădat), ἀνείλετο ἡ θυγάτηρ Φαραὼ καὶ ἀνεθρέψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν (ca să-i fie prunc).

După Faptele Apostolilor VII. 15-21.

Exerciții. *Σόλων νόμους κρατίστους τῇ πόλει κατέθηκεν· Οἱ παλαιοὶ ἐν τοῖς τῶν νεκρῶν στόμασιν ὀβολὸν ἐτίθεσαν. Μέθες τὰς ὑπὲρ ἀνθρώπων φροντίδας. Οἱ κροκόδειλοι φωνὴν ἀνιᾶσιν ὁμοίαν μᾶλλον τῇ βοῶν ἢ* (de cît) *ἵππων φωνῇ.*

Observări gramaticale

Verbele în μι. Aceste verbe se deosebesc în conjugare de cele în ω numai la *Prezent* și *Imperfect activ și medio-pasiv*, precum și la *Aoristul II activ și mediu*. Deosebirile sînt acestea:

A. Terminațiile personale se leagă direct de radicalul verbului, τί-θε-μεν, τί-θε-τε, nu cu ajutorul vocalelor ο, ε ca la verbele în ω, λύ-ο-μεν, λύ-ε-τε.

B. Terminațiile la Indicativ Prezent sînt μι, -ς, -σι, -μεν, -τε, -ασι.

Verbele în μι se împart în trei clase:

I. Verbe cu reduplicare în ι numai la Prezent și Imperfect.

Ex.: radical στα Indicativ Prez. ἵ-στη-μι, așez.
„ θε „ „ τί-θη-μι, pun.
„ ε „ „ ἵ-η-μι, arunc.
„ δο „ „ δί-δω-μι dau.

II. Verbe care la Prezent și Imperfect intercalează sufixul νυ între radical și terminațiile personale.

Ex.: δείκ-νυ-μι, arăt.

III. Verbe fără reduplicare și fără sufix.

Ex.: radical φα Indicativ Prezent φη-μί, zic
„ εσ „ „ εἰ-μί, sînt.

Verbele din prima clasă au radicalul terminat în vocalele α, ε, ο, Aceste vocale se lungesc (α și ε în η, ο în ω), la cele trei persoane sg. ale Indicativului Prezent și Imperfect activ.

De asemenea aceste vocale ale radicalului se lungesc la Viitor și Aorist I activ și mediu, la Perfect și la Mai mult ca Perfect activ, α și ε în η, ο în ω, întocmai ca la verbele contrase în άω, έω, όω.

Notă. Pentru verbele τίθημι, ἵημι și δίδωμι Aoristul II Indicativ la cele 3 persoane ale singularului este neîntrebuințat. Aceste verbe însă au un Aorist I, întrebuințat numai la cele 3 pers. singular, Indicativ, format de la radicalul lungit și terminațiunea κα în loc de σα ; ἔθηκα, ἧκα, ἔδωκα.

I. Verbele în μι cu reduplicare

Conjugarea verbului τί-θη-μι eu pun (rad. θε) Activ.

Diateza activă

Prezentul

	INDIC.	IMPER.	CONJUNCT.	OPTAT.
S.	*τί-θη-μι* eu pun	—	*τι-θῶ* eu să	*τι θείην* eu aș
	τί θη-ς	*τίθει* pune!	*τι-θῇς* pun	*τι θείης* pune
	τί-θη-σι	*τι-θέ-τω*	*τι-θῇ*	*τι-θείη*
Pl.	*τί-θε-μεν*	—	*τι-θῶ-μεν*	*τι-θεῖμεν*
	τί-θε-τε	*τί θε-τε*	*τι-θῆ-τε*	*τι-θεῖ-τε*
	τι-θέ-ασι	*τι-θέντων*	*τιθῶσι*	*τι θεῖεν.*

INFINITIV

τιθέναι a pune

PARTICIPIU

M. *τι θείς ; τιθέντος* cel care pune
F. *τι-θεῖσα ; τιθείσης*
N. *τι θέν ; τιθέντος*

Imperfectul indicativului

S.	ἐ-τί θην = eu puneam.	Pl.	ἐ-τί-θεμεν
	ἐ-τί θεις		ἐ-τί θετε
	ἐ-τί-θει		ἐ-τί θεσαν.

Viitorul I

Indicativ: ϑήσω = eu voi pune. Optativ: ϑήσ-οι-μι = eu aş pune. Infinitiv: ϑή-σ-ειν = că va pune. Participiu: ϑή-σ-ων, ϑή-σ-ουσα, ϑῆ-σ-ον = cel care va pune.

Aoristul II

	INDIC.	IMPER.	CONJ.	OPT.
S.	ἔ-θη-κα = eu am pus.	—	ϑῶ = eu să pun.	ϑείην = eu aş pune.
	ἔ-θη-κας	ϑέ-ς = pune!	ϑῇ-ς	ϑείης
	ἔ-θη-κε	ϑέ-τω	ϑῇ	ϑείη
Pl.	ἔ-θε-μεν	—	ϑῶ-μεν	ϑεῖμεν
	ἔ-θε-τε	ϑέ-τε	ϑῆ-τε	ϑεῖτε
	ἔ-θε-σαν	ϑέντων	ϑῶ-σι	ϑεῖεν.

INFINITIV	PARTICIPIU		
ϑεῖ-ναι = că a pus.	M.	ϑείς;	ϑέντος = cel care a pus.
	F.	ϑεῖσα;	ϑείσης
	N.	ϑέν;	ϑέντος.

Perfectul

Indicativ: τέ-θη-κα = eu am pus. Imperativ: τε-θη-κὼς ἴσθι = să fi pus! Conjunctiv: τε-θή-κω = eu să fi pus. Optativ: τε-θή-κοιμι = eu aş fi pus. Infinitiv: τε-θη-κέναι = a fi pus. Participiu: τε-θη-κώς, τε-θη-κυῖα, τε-θη-κός = cel care a pus.

M. m. c. Perfectul

Indicativ: ἐ-τε-θή-κη = eu pusesem.

Conjugarea verbului τίθεμαι

Diateza medie, pun pentru mine, şi **diateza pasivă,** sînt pus.

Prezentul

	INDIC.	IMPERAT.	CONJUNCT.	OPTAT.
	M. eu pun. P. eu sînt pus.	M. pune-ţi! P. fii pus!	M. să-mi pun. P. să fii pus.	M. eu mi-aş pune. P. eu aş fi pus (de cineva).
S.	τί-θε-μαι	—	τι-θῶ-μαι	τι-θε-ί-μην
	τί-θε-σαι	τί-θε-σο	τι-θῇ	τι-θε-ῖ-ο
	τί-θε-ται	τι-θέ-σθω	τι-θῆ-ται	τι-θε-ῖτο

	INDIC.	IMPERAT.	CONJUNCT.	OPTAT.
Pl.	τι θέ-μεθα	—	τι-θώ-μεθα	τι-θε-ί-μεθα
	τί-θε-σθε	τί-θε-σθε	τι-θῆσθε	τι-θε-ῖ σθε
	τί-θεν-ται	τι-θέ-σθων	τι-θῶ-νται	τι-θε-ῖ-ντο.

INFINITIV	PARTICIPIU		
τί-θε-σθαι = M. a-şi pune. P. a fi pus.	M.	τι-θέ-μενος	= M. cel care-şi pune. P. cel care este pus.
	F.	τι-θε-μέ-νη	
	N.	τι-θέ-μενον.	

Imperfectul Indicativului

	M. eu îmi pusesem.		P. eu eram pus.
S.	ἐ-τι-θέ-μην	Pl.	ἐ-τι-θέ-μεθα
	ἐ-τί-θε-σο		ἐ-τί-θεσθε
	ἐ-τί-θετο		ἐ-τί-θε-ντο.

Viitorul I mediu

Indicativul: ϑή-σ-ομαι = eu îmi voi pune. Optativul: ϑη-σ-οί-μην = eu mi-aş pune. Infinitivul: ϑή-σ-ε-σθαι = că-şi va pune. Participiul: ϑη-σ-ό-μενος = cel care-şi va pune.

Aoristul II

	INDIC.	IMPERAT.	CONJUNCT.	OPTAT.
	eu mi-am pus.	pune-ţi!	eu să-mi fi pus.	eu mi-aş fi pus.
S.	ἐ-θέ-μην	—	ϑᾶ-μαι	ϑε-ί-μην
	ἔ-θου	ϑοῦ	ϑῇ	ϑε-ῖ-ο
	ἔ-θε-το	ϑέ-σθω	ϑῆ-ται	ϑε-ῖ-το
Pl.	ἐ-θέ-μεθα	—	ϑώ-μεθα	ϑε-ί-μεθα
	ἔ-θε-σθε	ϑέ σθε	ϑῆ-σθε	ϑε-ῖ-σθε
	ἔ-θεντο	ϑέ-σθων	ϑῶ νται	ϑε ῖ-ντο.

INFINITIV	PARTICIPIU	
ϑέ-σθαι = a-şi fi pus.	M.	ϑέ-μενος = cel care şi-a pus.
	F.	ϑε-μέ νη
	N.	ϑέ-με-νον.

Viitorul I pasiv

Indicativul: τε-θήσ-ο-μαι = eu voi fi pus. Optativul: τε-θησ-οί-μην = eu aş fi fost pus. Infinitivul: τε-θήσ-ε-σθαι = că va fi pus. Participiul: τε-θησ-ό-μενος, η, ον = cel care va fi pus.

Aoristul pasiv

Indicativul: ἐ-τέ-θην = eu am fost pus. Imperativul: τέ-θη-τι = să fi fost pus! Conjunctivul: τε-θῶ = eu să fi fost pus. Optativul: τε-θε-ίη-ν = eu aş fi fost pus. Infinitivul: τε-θῆ-ναι = că a fost pus. Participiul: τε-θεῖς, τε-θεῖσα, τε-θέν = cel care a fost pus.

Perfectul

Indicativul: τέ-θει-μαι = M. eu mi-am pus, P. eu am fost pus. Imperativul: τέ-θει-σο = M. să-ţi fi pus, P. să fi fost pus. Conjunctivul: τεθειμένος ὦ = M. eu să-mi fi pus, P. eu să fi fost pus. Optativul: τεθειμένος εἴην = M. eu mi-aş fi pus, P. eu aş fi fost pus. Infinitivul: τε-θεῖ-σθαι = M. că şi-a pus, P. că a fost pus.' Participiu: τε-θει-μένος, η, ον = M. cel care şi-a pus, P. cel care a fost pus.

M. m. c. Perfectul

Indicativul: ἐ-τε-θεί-μην = M. eu îmi pusesem, P. eu fusesem pus.

Conjugarea verbului ἵημι, arunc (rad. ε).

Diateza activă

Prezentul

	INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
S.	ἵημι = eu arunc.	—	ἱῶ = eu să arunc.	ἱείην = eu aş arunca.
	ἵης	ἵει = aruncă!	ἱῇς	ἱείης
	ἵησι	ἱέτω	ἱῇ	ἱείη
Pl.	ἵεμεν	—	ἱῶμεν	ἱεῖμεν
	ἵετε	ἵετε	ἱῆτε	ἱεῖτε
	ἱᾶσι	ἱέντων	ἱῶσι	ἱεῖεν.

INFINITIV

ἱέναι = a arunca.

PARTICIPIU

M.	ἱείς,	ἱέντος = cel care aruncă.
F.	ἱεῖσα,	ἱείσης
N.	ἱέν,	ἱέντος.

Imperfectul indicativului

S.	ἵην = eu aruncam.	Pl.	ἵεμεν
	ἵης		ἵετε
	ἵει		ἵεσαν.

Viitorul

Indicativul: ἥσω = eu voi arunca. Optativul: ἥσοιμι = eu aş arunca. Infinitiv: ἥσειν = că va arunca. Participiul: ἥσων = cel care va arunca.

Aoristul II

	INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
S.	ἧκα = eu am aruncat.	—	ὧ = eu să arunc.	εἵην = eu aş arunca.
	ἧκας	ἕς = aruncă!	ἧς	εἵης
	ἧκε	ἕτω	ἧ	εἵη
Pl.	εἷμεν	—	ὧμεν	εἷμεν
	εἷτε	ἕτε	ἧτε	εἷτε
	εἷσαν	ἕντων	ὧσι	εἷεν.

INFINITIV

εἷναι = a fi aruncat.

PARTICIPIU

M.	εἵς,	ἕντος = cel care a aruncat.
F.	εἷσα,	εἵσης
N.	ἕν	ἕντος.

Perfectul

Indicativul: εἷκα = eu am aruncat. Imperativul: εἱκὼς ἴσθι = să fii aruncat! Conjunctivul: εἵκω = eu să fi aruncat. Optativul: εἵκοιμι = eu aş fi aruncat. Infinitivul: εἱκέναι = a fi aruncat. Participiu: εἱκώς = cel care a aruncat.

M. m. c. Perfectul

Indicativul: εἵκη = eu aruncasem.

Conjugarea verbului ἵεμαι

Diateza medie, mă avînt şi **diateza pasivă,** sînt aruncat.

Prezentul

	INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
	M. eu mă avînt. P. eu sînt aruncat.	M. avîntă-te! P. fii aruncat!	M. eu să mă avînt. P. eu să fiu aruncat.	M. m-aş avînta. P. aş fi aruncat (de cineva).
S.	ἵεμαι	—	ἱῶμαι	ἱείμην
	ἵεσαι	ἵεσο	ἱῇ	ἱεῖο
	ἵεται	ἱέσθω	ἱῆται	ἱεῖτο
Pl.	ἱέμεθα	—	ἱώμεθα	ἱείμεθα
	ἵεσθε	ἵεσθε	ἱῆσθε	ἱεῖσθε
	ἵενται	ἱέσθων	ἱῶνται	ἱεῖντο.

INFINITIV

ἵεσθαι = M. a se avînta. P. a fi aruncat.

PARTICIPIU

M. ἱέμενος = M. cel care se avîntă. P. cel care este aruncat.
F. ἱεμένη
N. ἱέμενον

12

Imperfectul Indicativului

M. eu mă avîntam. P. eu eram aruncat.

S. ἱέμην	Pl. ἱέμεθα
ἵεσο	ἵεσθε
ἵετο	ἵεντο

Viitorul mediu

Indicativul: ἥσομαι = eu mă voi avînta. Optativul: ἡσοίμην = eu m-aş avînta. Infinitivul: ἥσεσθαι = că se va avînta. Participiul: ἡσόμενος, η, ον = cel care se va avînta.

Aoristul II Mediu

	INDIC. eu m-am avîntat:	IMPER. avîntă-te!	CONJUNC. eu să mă avînt.	OPTAT. eu m-aş avînta.
S.	εἵμην	—	ὧμαι	εἵμην
	εἶσο	οὗ	ᾗ	εἷο
	εἶτο	ἕσθω	ἧται	εἷτο
Pl.	εἵμεθα	—	ὥμεθα	εἵμεθα
	εἶσθε	ἕσθε	ἧσθε	εἷσθε
	εἶντο	ἕσθων	ὧνται	εἷντο.

INFINITIV

ἕσθαι = că s-a avîntat.

PARTICIPIU

M. ἕμενος = cel care s-a avîntat.
F. ἑμένη
N. ἕμενον.

Viitorul Pasiv

Indicativul: ἑθήσομαι = eu voi fi aruncat. Optativul: ἑθησοίμην = eu aş fi aruncat. Infinitivul: ἑθήσεσθαι = că va fi aruncat. Participiul: ἑθησόμενος, η, ον = cel care va fi aruncat.

Aoristul Pasiv

Indicativul: εἵθην = eu am fost aruncat. Imperativul: ἕθητι = să fi fost aruncat! Conjunctivul: ἑθῶ = eu să fi fost aruncat. Optativul: ἑθείην = eu aş fi fost aruncat. Infinitivul: ἑθῆναι = că a fost aruncat. Participiul: ἑθείς, ἑθέντος, ἑθεῖσα, ἑθείσης, ἑθέν, ἑθέντος = cel care a fost aruncat.

Perfectul

Indicativul: εἶμαι = M. eu m-am avîntat, P. eu am fost aruncat. Imperativul: εἶσο = M. să te fi avîntat, P. să fi fost aruncat. Conjunctivul: εἱμένος ὦ = M. eu să mă fi avîntat, P. eu să fi fost aruncat. Optativul: εἱμένος εἴην. Infinitivul: εἶσθαι. Participiul: εἱμένος, η, ον = M. cel care s-a avîntat, P. cel care a fost aruncat.

M. m. c. Perfectul

Indicativul: εἵμην = M. eu mă avîntasem, P. eu fusesem aruncat.

LECŢIA a LII-a

CONJUGAREA VERBULUI ἵστημι

παρακαλέω	= a ruga
ὀκνέω	= a şovăi, a pregeta
ἕως	= Prep. cu Genit. pînă la
ἀνίστημι	= a se ridica, a se scula
τὸ ὑπερῷον, ου	= foişor, cerdac
παρίστημι	= a înfăţişa, a se înfăţişa
ἡ χήρα, ας	= văduva
κλαίω	= a plînge
ἐκβάλλω	= a da afară, a goni
ἔξω	= Adv. afară
τὸ γόνυ, γόνατος	= genunchi
προσεύχομαι	= a se ruga
ἀνοίγω	= a deschide
ὁ ὀφθαλμός, οῦ	= ochi
ἡ χείρ, χειρός	= mînă
φωνέω	= a striga
ζάω	= a trăi

Învierea Tavitei

Οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι (că) *Πέτρος ἐστὶν ἐν Λύδδᾳ ἀπέστειλαν* (au trimis) *δύο ἄνδρες πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες μὴ ὀκνῆσαι διελθεῖν* (să vină) *ἕως αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν* (a venit cu) *αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον* (sosit, ajuns) *ἀνήγαγον* (l-au dus)

εἰς τὸ ὑπερῷον καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι. Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο καὶ εἶπε (zise)· Ταβιθά, ἀνάστηθι· ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ ἰδοῦσα (văzînd) τὸν Πέτρον ἀνεκάθησε (a şezut) δοὺς (dînd) δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν (vie).

Din Faptele Apostolilor IX, 38-42.

Observări gramaticale

Conjugarea verbului ἵστημι, aşez (rad. στα).

Diateza activă

Prezentul

INDIC.	IMPER.	CONJUNCT.	OPTAT.
ἵστημι = eu aşez.	—	ἱστῶ = eu să aşez.	ἱσταίην = eu aş aşeza.
ἵστης	ἵστη = aşează!	ἱστῇς	ἱσταίης
ἵστησι	ἱστάτω	ἱστῇ	ἱσταίη
ἵσταμεν	—	ἱστῶμεν	ἱσταῖμεν
ἵστατε	ἵστατε	ἱστῆτε	ἱσταῖτε
ἱστᾶσι	ἱστάντων	ἱστῶσι	ἱσταῖεν.

INFINITIV	PARTICIPIU
ἱστᾶναι = a aşeza.	M. ἱστάς-ἱστάντος = cel care aşează.
	F. ἱστᾶσα-ἱστάσης
	N. ἱστάν-ἱστάντος.

Indicativul Imperfect

S.	ἵστην = eu aşezam.	Pl.	ἵσταμεν
	ἵστης		ἵστατε
	ἵστη		ἵστασαν.

Viitorul

Indicativul: στήσω = eu voi aşeza. Optativul: στήσοιμι = eu aş aşeza. Infinitivul: στήσειν = că va aşeza. Participiul: στήσων, στήσουσα, στῆσον = cel care va aşeza.

Aoristul I

Indicativul: ἔστησα = eu am aşezat. Imperativul: στῆσον = aşează! Conjunctivul: στήσω = eu să aşez. Optativul: στήσαιμι = eu aş aşeza. Infinitivul: στῆσαι = că a aşezat. Participiul: στήσας, στήσασα, στῆσαν = cel care a aşezat.

Aoristul II

	INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
	eu am aşezat.	aşează-te!	eu să aşez.	eu aş aşeza.
S.	ἔστην	—	στῶ	σταίην
	ἔστης	στῆθι	στῇς	σταίης
	ἔστη	στήτω	στῇ	σταίη
Pl.	ἔστημεν	—	στῶμεν	σταῖμεν
	ἔστητε	στῆτε	στῆτε	σταῖτε
	ἔστησαν	στάντων	στῶσι	σταῖεν.

INFINITIV	PARTICIPIU
στῆναι = a fi aşezat. / că a aşezat.	M. στάς, στάντος = cel care a aşezat.
	F. στᾶσα, στάσης
	N. στάν, στάντος.

Perfectul

Indicativul: ἕστηκα = eu am aşezat. Imperativul: ἑστηκὼς ἴσθι = să fi aşezat! Conjunctivul: ἑστήκω = eu să fi aşezat. Optativul: ἑστήκοιμι = eu aş fi aşezat. Infinitivul: ἑστηκέναι = că a aşezat. Participiul: ἑστηκώς, ἑστηκυῖα, ἑστηκός = cel care a aşezat.

M. m. c. Perfectul

Indicativul: εἱστήκη = eu aşezasem.

Conjugarea verbului ἵσταμαι

Diateza medie, aşez pentru mine, mă aşez, şi **diateza pasivă,** sînt aşezat.

Prezentul

	INDIC.	IMPER.	CONJUNCT.	OPTAT.
	M. eu îmi aşez. P. eu sînt aşezat.	M. aşează-ţi! P. fii aşezat!	M. eu să-mi aşez. P. eu să fiu aşezat.	M. eu mi-aş aşeza. P. eu aş fi aşezat (de cineva).
S.	ἵσταμαι	—	ἱστῶμαι	ἱσταίμην
	ἵστασαι	ἵστασο	ἱστῇ	ἱσταῖο
	ἵσταται	ἱστάσθω	ἱστῆται	ἱσταῖτο
Pl.	ἱστάμεθα	—	ἱστώμεθα	ἱσταίμεθα
	ἵστασθε	ἵστασθε	ἱστῆσθε	ἱσταῖσθε
	ἵστανται	ἱστάσθων	ἱστῶνται	ἱσταῖντο.

INFINITIV	PARTICIPIU
ἵστασθαι = a-şi aşeza. / a fi aşezat.	ἱστάμενος, η, ον = cel care îşi aşează.

Imperfectul Indicativului

M. eu îmi aşezam. P. eu eram aşezat.

S. ἱστάμην	P. ἱστάμεθα
ἵστασο	ἵστασθε
ἵστατο	ἵσταντο.

Viitorul Mediu

Indicativul: στήσομαι = eu îmi voi aşeza. Optativul: στησοίμην = eu mi-aş aşeza. Infinitivul: στήσεσθαι = că-şi va aşeza. Participiul: στησόμενος, η, ον = cel care îşi va aşeza.

Aoristul I Mediu

Indicativul: ἐστησάμην = eu mi-am aşezat. Imperativul: στῆσαι = să-ţi fi aşezat! Conjunctivul: στήσωμαι = eu să-mi fi aşezat. Optativul: στησαίμην = eu mi-aş fi aşezat. Infinitivul: στήσασθαι = că şi-a aşezat. Participiul: στησάμενος, η, ον = cel care şi-a aşezat.

Viitorul Pasiv

Indicativul: σταθήσομαι = eu voi fi aşezat. Optativul: σταθησοίμην = eu aş fi aşezat. Infinitivul: σταθήσεσθαι = că va fi fost aşezat. Participiul: σταθησόμενος, η, ον = cel care va fi fost aşezat.

Aoristul Pasiv

Indicativul: ἐστάθην = eu am fost aşezat. Imperativul: στάθητι = să fi fost aşezat! Conjunctivul: σταθῶ = eu să fi fost aşezat. Optativul: σταθείην = eu aş fi fost aşezat. Infinitivul: σταθῆναι = că a fost aşezat. Participiul: σταθείς, σταθεῖσα, σταθέν = cel care a fost aşezat.

Perfectul

Indicativul: ἕσταμαι = M. eu mi-am aşezat, P. eu am fost aşezat. Imperativul: ἕστασο = M. să-ţi fi aşezat! P. să fi fost aşezat! Conjunctivul: ἑσταμένος ὦ = M. eu să-mi fi aşezat, P. eu să fi fost aşezat. Optativul: ἑσταμένος εἴην = M. eu mi-aş fi aşezat, P. eu aş fi fost aşezat. Infinitivul: ἑστάσθαι = M. că şi-a aşezat, P. că a fost aşezat. Participiul: ἑσταμένος, η, ον = M. cel care şi-a aşezat, P. cel care a fost aşezat.

M. m. c. Perfectul

Indicativul: ἑστάμην = M. eu îmi aşezasem, P. eu fusesem aşezat.

LECŢIA a LIII-a

CONJUGAREA VERBULUI δίδωμι, δείκνυμι şi φημί.

ἡ κληρονομία, ας	= moştenirea
οὐδέ	= nici
τὸ βῆμα, ατος	= pasul, distanţa unui pas
ὁ πούς, ποδός	= piciorul
ἡ κατάσχεσις, εως	= stăpînirea
οὕτως	= Adv. astfel
γεννάω	= a naşte
ὁ πατριάρχης, ου	= patriarhul
ζηλόω	= a pizmui
ἀποδίδωμι	= a vinde
ἡ Αἴγυπτος, ου	= Egiptul
ἡ χάρις, ιτος	= graţia
ἡ Χαιρωνεία, ας	= Cheroneea
δείκνυμι	= arăt.
ἡ δρῦς, ός	= stejarul
ὁ Ἀλέξανδρος, ου	= Alexandru
ἐπιδείκνυμι	= a indica
φημί	= a zice, a zice da, a afirma
ἀπόφημι	= a zice nu

Urmaşii lui Avraam

Καὶ οὐκ ἔδωκεν ὁ Θεὸς αὐτῷ (lui Avraam) οὐδὲ βῆμα ποδός, καὶ ἐπηγγείλατο (a făgăduit) δοῦναι αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν (pămîntul Haran). Καὶ οὕτως ἐγέννησε

τὸν Ἰσαάκ, καὶ ὁ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσήφ, ἀ π έ δ ο ν τ ο εἰς Αἴγυπτον. Καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ καὶ ἐξείλατο (l-a scos) αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔ δ ω κ ε ν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν.

După Faptele Apostolilor VII. 5-10.

Exerciţii. Ἐν Χαιρωνείᾳ ἐ δ ε ί κ ν υ τ ο παλαιὰ δρῦς Ἀλεξάνδρου καλουμένη. Οὐδεὶς ἂν πόλιν ἐ π ι δ ε ί ξ ε ι ε τῆς ἡμετέρας λαμπροτέραν. Καὶ φ η μ ί, καὶ ἀ π ό φ η μ ι, κοὐκ ἔχω τί φ ῶ.

Observări gramaticale

Conjugarea verbului, δίδωμι, dau (rad. δο). Activ.

Diateza activă

Prezentul

	INDIC.	IMPERF.	CONJUNCT.	OPTAT.
S.	*δίδωμι* eu dau	—	*διδῶ* eu să dau	*διδοίην* eu aş da
	δίδως	*δίδου* dă!	*διδῷς*	*διδοίης*
	δίδωσι	*διδότω*	*διδῷ*	*διδοίη*
Pl.	*δίδομεν*	—	*διδῶμεν*	*διδοῖμεν*
	δίδοτε	*δίδοτε*	*διδῶτε*	*διδοῖτε*
	διδόασι	*διδόντων*	*διδῶσι*	*διδοῖεν*

INFINITIV: *διδόναι* a da

PARTICIPIUL:
M. *διδούς*, *διδόντος* cel care dă
F. *διδοῦσα*, *διδούσης*
N. *διδόν*, *διδόντος*.

Imperfectul Indicativului

Sg.	*ἐδίδουν* eu dădeam	Pl.	*ἐδίδομεν*
	ἐδίδους		*ἐδίδοτε*
	ἐδίδου		*ἐδίδοσαν*.

Viitorul

Indicativul: δώσω=eu voi da **Optativul:** δώσοιμι=eu aş da **Infinitivul:** δώσειν=că va da **Participiul:** δώσων, δώσουσα, δῶσον.=cel care va da.

Aoristul II

INDICAT.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
ἔδωκα = eu am dat.	—	δῶ = eu să dau.	δοίην = eu aş da.
ἔδωκας	δός = dă!	δῷς	δοίης
ἔδωκε	δότω	δῷ	δοίη
ἔδωμεν	—	δῶμεν	δοῖμεν
ἔδοτε	δότε	δῶτε	δοῖτε
ἔδοσαν	δόντων	δῶσι	δοῖεν.

INFINITIV: δοῦναι = a fi dat.

PARTICIPIUL:
M. δούς, δόντος = cel care a dat.
F. δοῦσα, δούσης
N. δόν, δόντος.

Perfectul

Indicativul: δέδωκα = eu am dat. Imperativul: δεδωκὼς ἴσθι = să fi dat! Conjunctivul: δεδώκω = eu să fi dat. Optativul: δεδώκοιμι = eu aş fi dat. Infinitivul: δεδωκέναι = a fi dat, că a dat. Participiul: δεδωκώς, δεδωκυῖα, δεδωκός = cel care a dat.

M. m. c. Perfectul

Indicativul: ἐδεδώκη = eu dădusem.

Conjugarea verbului δίδομαι

Diateza medie, dau pentru mine, şi **diateza pasivă,** eu sînt dat.

Prezentul

	INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
	M. eu îmi dau. P. eu sînt dat.	M. dă-ţi! P. fii dat!	M. eu să-mi dau. P. eu să fiu dat.	M. eu mi-aş da. P. eu aş fi dat.
S.	δίδομαι	—	διδῶμαι	διδοίμην
	δίδοσαι	δίδοσο	διδῷ	διδοῖο
	δίδοται	διδόσθω	διδῶται	διδοῖτο
	διδόμεθα	—	διδώμεθα	διδοίμεθα
	δίδοσθε	δίδοσθε	διδῶσθε	διδοῖσθε
	δίδονται	διδόσθων	διδῶνται	διδοῖντο.

INFINITIV		PARTICIPIU
διδοσθαι = M. aş da. P. a fi dat.	M.	διδόμενος = M. cel care își dă. P. cel care este dat.
	F.	διδομένη
	N.	διδόμενον.

Imperfectul Indicativului

M. eu îmi dădeam. P. eu eram dat.

S.	ἐδιδόμην	Pl.	ἐδιδόμεθα
	ἐδίδοσο		ἐδίδοσθε
	ἐδίδοτο		ἐδίδοντο.

Viitorul mediu

Indicativul: δώσομαι = eu îmi voi da. Optativul: δωσοίμην = eu mi-aş da. Infinitivul: δώσεσθαι = că-şi va da. Participiul: δωσόμενος, η, ον = cel care-şi va da.

Aoristul II Mediu

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
ἐδόμην = eu mi-am dat.	—	δῶμαι = eu să-mi dau.	δοίμην = eu mi-aş da.
ἔδου	δοῦ = dă-ţi!	δῷ	δοῖο
ἔδοτο	δόσθω	δῶται	δοῖτο
ἐδόμεθα	—	δώμεθα	δοίμεθα
ἔδοσθε	δόσθε	δῶσθε	δοῖσθε
ἔδοντο	δόσθων	δῶνται	δοῖντο

INFINITIV		PARTICIPIU
δόσθαι = aş fi dat.	M.	δόμενος = cel care şi-a dat.
	F.	δομένη
	N.	δόμενον.

Viitorul pasiv

Indicativul: δοθήσομαι = eu voi fi dat. Optativul: δοθησοίμην = eu aş fi fost dat. Infinitivul: δοθήσεσθαι = că va fi dat. Participiul: δοθησόμενος, η, ον = cel care va fi dat.

Aoristul pasiv

Indicativul: ἐδόθην = eu am fost dat. Imperativul: δόθητι = să fi fost dat! Conjunctivul: δοθῶ = eu să fi fost dat. Optativul: δοθείην = eu aş fi fost dat. Infinitivul: δοθῆναι = că a fost dat. Participiul: δοθείς, δοθεῖσα, δοθέν = cel care a fost dat.

Perfectul

Indicativul: δέδομαι = M. eu mi-am dat, P. eu am fost dat. Imperativul: δέδοσο = M. să-ţi fi dat! P. să fi fost dat! Conjunctivul: δεδομένος ὦ = M. eu să-mi fi dat, P. eu să fi fost dat. Optativul: δεδομένος εἴην = M. eu mi-aş fi dat, P. eu aş fi fost dat. Infinitivul: δεδόσθαι = M. că şi-a dat, P. că a fost dat. Participiul: δεδομένος, η, ον = M. cel care şi-a dat, P. cel care a fost dat.

M. m. c. Perfectul

Indicativul: ἐδεδόμην = M. eu îmi dădusem, P. eu fusesem dat.

II. Verbele în -νυμι

Conjugarea verbului δείκνυμι, arăt.

Diateza activă

Prezentul

	INDIC.	IMPER.	CONJUNCT.	OPTAT.
	eu arăt.	arată!	eu să arăt.	eu aş arăta.
S.	δείκ-νυ-μι	—	δεικ-νύ-ω	δεικ-νύ-οιμι
	δείκ-νυ-ς	δείκ-νυ	δεικ-νύ-ῃς	δεικ-νύ-οις
	δείκ-νυ-σι	δεικ-νύ-τω	δεικ-νύ-ῃ	δεικ-νύ-οι
Pl.	δείκ-νυ-μεν	—	δεικ-νύ-ωμεν	δεικ-νύ-οιμεν
	δείκ-νυ-τε	δείκ-νυ-τε	δεικ-νύ-ητε	δεικ-νύ-οιτε
	δεικ-νύ-ασι	δεικ-νύ-ντων	δεικ-νύ-ωσι	δεικ-νύ-οιεν.

INFINITIV		PARTICIPIU	
δεικ-νύ-ναι = a arăta.	M.	δεικ-νύ-ς,	δεικνύντος = cel care arată.
	F.	δεικ-νῦ-σα,	δεικ νύ-σης
	N.	δεικ-νύ-ν,	δεικνύντος

Imperfectul Indicativului

S.	ἐ-δείκ-νυ ν = eu arătam.	Pl.	ἐ-δείκ-νυ-μεν
	ἐ-δείκ-νυ-ς		ἐ-δείκ-νυ-τε
	ἐ-δείκ-νυ		ἐ-δείκ-νυ-σαν.

Viitorul

Indicativul: δείξω = voi arăta. Optativul: δείξοιμι = aş arăta. Infinitivul: δείξειν = că va arăta. Participiul: δείξων, δείξουσα, δεῖξον = cel care va arăta.

Aoristul I

Indicativul: ἔδειξα = am arătat. Imperativul: δεῖξον = arată! Conjunctivul: δείξω = eu să fi arătat. Optativul: δείξαιμι = aş fi arătat. Infinitivul: δεῖξαι = a fi arătat. Participiul: δείξας, δείξασα, δεῖξαν = cel care a arătat.

Perfectul

Indicativul: δέδειχα = am arătat. Imperativul: δεδειχὼς ἴσθι = să fi arătat! Conjunctivul: δεδείχω = eu să fi arătat. Optativul: δεδείχοιμι = eu aş fi arătat. Infinitivul: δεδειχέναι = a fi arătat. Participiu: δεδειχώς, δεδειχυῖα, δεδειχός = cel care a arătat.

M. m. c. Perfect

Indicativul: ἐδεδείχη = eu arătasem.

Conjugarea verbului δείκ-νυ-μαι

Diateza medie, arăt pentru mine, şi **diateza pasivă,** sînt arătat.

Prezentul

	INDIC.	IMPERAT.	CONJUNCT.	OPTAT.
	M. eu îmi arat. P. eu sînt aratat.	M. arata-ţi! P. fii aratat!	M. să-mi arat. P. sa fiu aratat.	M. mi-aş arăta. P. aş fi arătat.
S.	δείκ-νυ-μαι	—	δεικ-νύ-ωμαι	δεικ-νυ-οίμην
	δείκ-νυ-σαι	δείκ-νυ-σο	δεικ-νύ-ῃ	δεικ-νύ-οιο
	δείκ-νυ-ται	δεικ-νύ-σθω	δεικ-νύ-ηται	δεικ-νύ-οιτο.
Pl.	δεικ-νύ-μεθα	—	δεικ-νυ-ώμεθα	δεικ-νυ-οίμεθα
	δείκ-νυ-σθε	δείκ-νυ-σθε	δεικ-νύ-ησθε	δεικν-νύ-οισθε
	δείκ-νυ-νται	δεικ-νύ-σθων	δεικ-νύ-ωνται	δεικ-νύ-οιντο.

INFINITIV

δείκ-νυ-σθαι = M. as arata. P. a fi aratat.

PARTICIPIU

M. δεικ-νύ-μενος, η, ον = M. cel care îşi arată. P. cel care este arătat.

Viitorul Mediu

Indicativul: δείξομαι = eu îmi voi arăta. Optativul: δειξοίμην = eu mi-aş arăta. Infinitivul: δείξεσθαι = că-şi va arăta. Participiul: δειξόμενος, η, ον = cel care îşi va arăta.

Aoristul I Mediu

Indicativul: ἐδειξάμην = eu mi-am arătat. Imperativul: δεῖξαι = arată-ţi! Conjunctivul: δείξωμαι = să-mi arăt. Optativul: δειξαίμην = mi-aş arăta. Infinitivul: δείξασθαι = aş fi arătat. Participiul: δειξάμενος = cel care şi-a arătat.

Viitorul Pasiv

Indicativul: δειχθήσομαι = eu voi fi arătat. Optativul: δειχθησοίμην = eu aş fi arătat. Infinitivul: δειχθήσεσθαι = că va fi arătat. Participiul: δειχθησόμενος, η, ον = cel care va fi arătat.

Aoristul Pasiv

Indicativul: ἐδείχθην = eu am fost arătat. Imperativul: δείχθητι = fii arătat! Conjunctivul: δειχθῶ = eu să fiu arătat. Optativul: δειχθείην = aş fi arătat. Infinitivul: δειχθῆναι = a fi arătat. Participiul: δειχθείς, δειχθεῖσα, δειχθέν = cel care a fost arătat.

Perfectul

Indicativul: δέδειγμαι = M. eu mi-am arătat, P. eu am fost arătat. Imperativul: δέδειξο = M. arată-ţi! P. fii arătat! Conjunctivul: δεδειγμένος ὦ = M. eu să-mi fi arătat, P. eu să fiu arătat. Optativul: δεδειγμένος εἴην = M. mi-aş fi arătat, P. aş fi arătat. Infinitivul: δεδεῖχθαι = M. aş fi arătat, P. a fi arătat. Participiul: δεδειγμένος, η, ον = M. cel care şi-a arătat, P. cel care a fost arătat.

M. m. c. Perfectul

Indicativul: ἐδεδείγμην = M. eu îmi arătasem, P. eu fusesem arătat.

Conjugarea verbului φημί, eu zic.

	INDIC.	IMPER.	CONJ.	OPTAT.
S.	φημί = eu zic.	—	φῶ = eu sa zic.	φαίην = eu aş zice.
	φής	φαθί = zi!	φῇς	φαίης
	φησί	φάτω	φῇ	φαίη
Pl.	φαμέν	—	φῶμεν	φαῖμεν
	φατέ	φάτε	φῆτε	φαῖτε
	φασί	φάντων	φῶσι	φαῖεν.

INFINITIV

φάναι = a zice.

PARTICIPIU

M.	φάσκων,	φάσκοντος = cel care zice.
F.	φάσκουσα,	φασούσης
N.	φάσκον,	φάσκοντος

Imperfectul Indicativului

S.	ἔφην = eu ziceam.	Pl.	ἔφαμεν
	ἔφησθα		ἔφατε
	ἔφη		ἔφασαν.

Viitorul

Indicativul: φήσω = eu voi zice. Optativul = φήσοιμι: eu aş zice. Infinitivul: φήσειν = că va zice. Participiul: φήσων, -ουσα, -ον = cel care va zice.

Aoristul

Indicativul: ἔφησα = eu am zis. Conjunctivul: φήσω = eu să zic. Optativul: φήσαιμι = eu aş zice. Infinitivul: φῆσαι = a zice. Participiul: φήσας, φήσασα, φήσαν = cel care a zis.

Notă: Formele de Prezent ale verbului φημί, afară de pers. II-a singular, sînt enclitice.

Notă. **Aorist II** în ην și ων. Cîteva verbe în ω, cu radicalul terminat în vocală și modificat la Prezent, fac un Aorist II ca verbele în μι, lungind vocala finală a radicalului:

Ex.: βαίνω = eu merg; radical βα, Aorist II ἔβην = eu am mers.
γιγνώσκω = eu cunosc; „ γνω „ ἔγνων = eu am cunoscut.
ἀποδιδράσκω = eu scap; „ δρα „ ἀπέδραν = eu am scăpat.

Aoristul în ην se conjugă ca ἔστην: Indic. ἔβην; Imperativ βῆθι; Conjunctiv βῶ; Optativ βαίην; Infinitiv βῆναι! Part. βάς.

Aoristul în ων se conjugă astfel: Indicativ: ἔγνων, ἔγνως, ἔγνω, ἔγνωμεν, ἔγνωτε, ἔγνωσαν; Imperativ: γνῶθι = cunoaște! Conjunctiv: γνῶ = eu să cunosc, γνῷς, γνῷ; Optativ: γνοίην = eu aș cunoaște; Infinitiv: γνῶναι = a cunoaște; Part. γνούς, γνοῦσα, γνόν = cel care cunoaște; Genitiv: γνόντος.

În ce privește verbul ἀποδιδράσκω, la Aorist II, din cauza lui ρ, vocala η este înlocuită de α: Indic. ἀπέδραν, ἀπέδρας, ἀπέδρα.

LECŢIA a LIV-a

RECAPITULARE ASUPRA VERBELOR ÎN μι

ἐφίστημι	= a sosi
τὸ ὄρνεον, ου	= pasăre
Ζεύς, Διός (ὁ)	= Jupiter, zeu păgîn
ὁ κολοιός, οῦ	= cioară
ἡ κρίσις, εως	= luptă, concurs
ἐπιστρέφω	= o atrage
τὸ ὄμμα, ατος	= ochi
ἐμπίμπλημι	= a umple
τὸ θάμβος, ους	= admirație
ὁ δικαστής, οῦ	= judecător
συνίημι	= a înțelege
παρίημι	= a lăsa să treacă, a scăpa
θαρραλέως, **Adv.**	= cu hotărîre
ἀξιόω	= a cere
ὁ ταώς, ώ	= păun
ὁ κύκνος, ου	= lebăda
ὁ ἀετός, οῦ	= vultur
χειροτονέω	= a alege
εὐπρέπεια, ας	= aparență frumoasă
ἡ γλαύξ, γλαυκός	= bufniță
ἀποσπάω	= a zmulge
ὁ δόλος, ου	= momeala, înșelăciunea
ἐπιτίθεμαι	= a ataca, a se arunca asupra
ἀποτίθημι	= a depune; a zmulge

ἀλλότριος, α, ον = al altuia, strein
ἀποδίδωμι = a da înapoi
ἀφίημι = a lăsa să plece
ἴδιος, α, ον, Adj. = propriu
γυμνόω = a dezbrăca, a goli
πάλιν, Adv. = din nou
ἐξαπατάω = a înșela
κατάκειμαι = a fi întins, a zăcea, a fi bolnav
ἀσθενέω = a fi bolnav
δεῦρο Adv. = aici
εὐλογέω = a binecuvînta
ὁ μύρμηξ, ηκος = furnică
γίγνομαι = a deveni

Cioara și Păsările

...Ἐπέστη οὖν ἡ ἡμέρα καὶ ἦλθον (veniră) πάντα τὰ ὄρνεα πρὸς τὸν Δία. Ὁ δὲ κολιὸς ἦκε καὶ αὐτὸς (veni și ea) ἐπὶ (la) τὴν κρίσιν καὶ οὐ μόνον (nu numai) ἐπέστρεψε τῶν ὀρνέων τὰ ὄμματα, ἀλλὰ καὶ (dar chiar) θάμβους ἐνέπλησε (umplu de admirație) αὐτὸν τὸν δικαστὴν (pe însuși judecătorul). Συνεὶς δὲ τοῦτο καὶ οὐ βουλόμενος παριέναι τὸν καιρὸν, θαρραλέως ἠξίου (ceru) δοθῆναι ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν. Τοῦ δὲ ταὼ καὶ τοῦ κύκνου καὶ τοῦ ἀετοῦ καὶ ἄλλων πολλῶν ἤδη ὑποχωρούντων (retrăgîndu-se) καὶ τοῦ Διὸς μέλλοντος (fiind gata să) χειροτονῆσαι αὐτοῖς τὸν κολοιὸν βασιλέα διὰ τὴν εὐπρέπειαν ἡ γλαὺξ ἰδοῦσα văzînd) τὸ ἑαυτῆς πτερὸν (aripa ei însăși) ἀπέσπα. Τὰ δὲ ἄλλα ὄρνεα, συνέντα (înțelegînd) τὸν δόλον καὶ ἀγανακτήσαντα, ἐπετίθεντο κελεύοντα αὐτὸν ἀποτιθέναι τὰ ἀλλότρια πτερὰ καὶ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ τὸ ἴδιον. Καὶ οὐκ ἀφεῖσαν πρὶν (înainte ca) γυμνωθεὶς πάλιν κολοιὸς ἐγένετο.

Πολλοί, τοὺς ἄλλους ἐξαπατᾶν βουλόμενοι, εἰς μέγαν κίνδυνον ἑαυτοὺς κατέστησαν (se expun).

Exerciții. *Ἐκεῖ κατέκειτο* (zăceau) *πλῆθος ἀσθενούντων* (de bolnavi) *Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον·* (zăcînd). *Δεῦρ' ἴτε* (veniți aici), *οἱ τῷ ἐμῷ πατρὶ ηὐλογημένοι* (cei binecuvîntați de). *Ἴθι* (mergi) *πρὸς τὸν μύρμηκα.*

Observări gramaticale

Verbele în μι fără reduplicare și fără sufix sînt neregulate și aproape toate defective. Printre acestea se numără φημί, zic, care a fost conjugat; ἠμί întrebuințat numai la 3 forme, ἠμί, zic eu; ἦν δ'ἐγώ, ziceam eu; ἦ δ'ὅς, zicea el și ἦ δ' ἥ, zicea ea; εἶμι, a merge; κεῖμαι a fi întins, a zăcea (bolnav) are numai prezentul, imperfectul și viitorul; κάθημαι, sînt așezat, are numai prezentul și viitorul.

Conjugarea verbului εἶμι (răd ἰ-) a merge

	INDIC.	IMPERAT.	SUBJONCT.	OPTAT.	INFINIT.
Prez.	merg și voi merge	mergi	să merg	aș merge	a merge
S. 1	εἶμι	—	ἴω	ἰοίην	ἰέναι
2	εἶ	ἴθι	ἴῃς	ἴοις	Particip.
3	εἶσι	ἴτω	ἴῃ	ἴοι	mergînd
Pl. 1	ἴμεν	—	ἴωμεν	ἴοιμεν	ἰών, ἰόντος
2	ἴτε	ἴτε	ἴητε	ἴοιτε	ἰοῦσα, ἰούσης
3	ἴασι	ἰόντων	ἴωσι	ἴοιεν	ἰόν, ἰόντος

Imperfectul Indicativ

S. 1	ᾖα sau	ᾔειν mergeam	Pl.	ᾖμεν	sau	ᾔειμεν
2	ᾔεισθα	ᾔεις		ᾖτε		ᾔειτε
3	ᾔει	ᾔειν		ᾖσαν		ᾔεσαν.

LECȚIA a LV-a

VERBE DEFECTIVE ȘI IMPERSONALE

δεῖ, impers. imperf. *ἔδει*	=	trebuie
ἀναβαίνω	=	a se sui
ἡ κολυμβήθρα, ας	=	scăldătoare
ἐπιλέγω	=	a supranumi
ἐκεῖ, Adv.	=	acolo
ἡ ἀσθένεια, ας	=	slăbiciune, paralizie
ἰδών, οῦσα, όν, part. ao. 2, *ὁράω*	=	a vedea
ἐγείρω	=	a se scula
ἆρον, imperat. aor. 2, *αἴρω*	=	a lua
ὁ κράββατος, ου	=	pat
περιπατέω	=	a se plimba, a umbla
ἴδε imperat. aor. 2, *ὁράω*	=	adverb, iată
ὑγιής, ές	=	sănătos
γίγνομαι perf. *γέγονα*	=	mă fac, deviu
μικέτι	=	să nu... iarăși (din nou)
ἁμαρτάνω	=	a păcătui
χεῖρον, Comparat. N. *κακός*	=	mai rău
εὐθέως, Adv.	=	îndată
οἶδα M. c. Perf. *ᾔδειν*	=	a ști
ἰάομαι, part. ao. pasiv *ἰαθείς*	=	a vindeca
τὸ σάββατον, ου	=	sîmbătă

ἔξεστι, indic. prez. pers. 3, impersonal	=	este permis, cu dativul
ἆραι, inf. aor. activ *αἴρω*	=	a lua
θεραπεύω	=	a îngriji de, a vindeca

Vindecarea slăbănogului de la scăldătoarea Betezda

Ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἔδει τὸν Ἰησοῦν ἀναβαίνειν εἰς Ἱεροσόλυμα· ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις κολυμβήθρα, ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεζδὰ (ceea ce se numește în evreește Betesda). Ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτῷ· ἔγειρε, ἆρον τὸν κράββατόν σου καὶ περιπάτει· ἴδε ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρον σοί τι γένηται (ca să nu-ți fie ție ceva mai rău). Καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιής· καὶ οὐκ ᾔδει ὁ ἰαθεὶς (cel vindecat) τίς ἐστιν ὁ ποιήσας (cel ce-l făcuse) αὐτὸν ὑγιῆ.

Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Καὶ ἔλεγον οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ (celui ce a fost vindecat). σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστί σοι ἆραι τὸν κράββατον.

Din Sf. Evang. Ioan
(v. 2-16.)

Observări gramaticale. Verbe defective și impersonale

A. *Verbe defective.* Verbele în μι fără reduplicare și fără sufix ca εἰμί, φημί, sînt toate defective, adică nu au toate timpurile și modurile în conjugare. Pe lîngă acestea, limba elină folosește des și următoarele verbe defective :

1) ἥκω, am ajuns, imperf. ἧκον, viit. ἥξω ; celelalte timpuri lipsesc. Compus impers. προσήκει, se cuvine, se cade.

2) εἴωθα, perfect 2, am obiceiul; inf. εἰωθέναι, part. εἰωθώς, obișnuit ; M. m. c. perf. εἰώθειν.

3) ἔοικα, perf. par ; subj. εἰοίκω, opt. ἐοίκοιμι inf. ἐοικέναι, part. ἐοικώς, m. c. perf. ἐῴκειν.

4) οἶδα perf. eu știu. Rădăcina ἰδ. Această formă este un perfect cu înțeles de prezent ; m. m. c. perf. se va traduce cu imperfectul, știam și viitorul anterior cu viitorul I, voi ști. Acest verb se leagă de verbele în μι numai prin faptul că-și formează timpurile ca și verbele în μι, fără vocala de legătură. Se conjugă astfel :

	INDICATIV	IMPERATIV	CONJUNCTIV
Perfect S. 1	*οἶδα*, ştiu	—	*εἰδῶ*, să ştiu
2	*οἶσθα*	*ἴσθι* să ştii	*εἰδῇς*
3	*οἶδε*	*ἴστω*	*εἰδῇ*
Pl. 1	*ἴσμεν*	—	*εἰδῶμεν*
2	*ἴστε*	*ἴστε*	*εἰδῆτε*
3	*ἴσασι*	*ἴστων*	*εἰδῶσι*

	OPTATIV	INFINITIV	PARTICIPIUL
Perfect	*εἰδείην* aş şti	Prez. *εἰδέναι* a şti	Prez. *εἰδώς, υῖα, ός* cel care ştie
	εἰδείης	Viit. *εἴσεσθαι*	*εἰδότος, υίας, ός*
	εἰδείη		
	εἰδεῖμεν		Viit. *εἰσόμενος, η, ον*
	εἰδεῖτε		
	εἰδεῖεν		

Indic. M. m. c. P. *ᾔδη* ştiam cu sau *ᾔδειν* Opt. Viitor *εἰσοίμην* cu aş şti
ᾔδησθα, *ᾔδεις*
ᾔδει sau *ᾔδειν*
ᾖσμεν
ᾖστε
ᾖσαν sau *ᾔδεσαν*

Indic. Viitor *εἴσομαι*, voi şti
εἴσῃ
εἴσεται...

B. *Verbele impersonale cele mai des folosite sînt :*

δεῖ = trebuie
χρή = trebuie, se cade
διαφέρει = e în interesul, e de mare trebuinţă
δοκεῖ = a crede de cuviinţă, a se părea
ἔστι (nu *ἐστί*, el este) = este posibil
ἔνεστι = este posibil
ἔξεστι = este permis
μέτεστί μοι = am dreptul, am parte la (cu genit.)
πάρεστί μοι = depinde de mine (cu infinitivul)

μέλει μοί τινος = mă îngrijesc, mă preocup de, în com-[poziţie]
μεταμέλει μοι = îmi pare rău, mă pocăiesc
προσήκει = se cuvine, se cade
πρέπει = se cuvine, se cade

C. *Locuţiuni impersonale*

Verbul auxiliar *εἰμί*, însoţit de neutru singular sau plural al unor adjective, formează locuţiuni impersonale urmate de infinitiv, ca :

ἀδύνατόν ἐστι = este imposibil
αἰσχρόν ἐστι = este ruşinos
καλόν ἐστι = este frumos
καιρός ἐστι } este momentul
ὥρα ἐστί } „ timpul

Ex. : αἰσχρόν ἐστι ψεύδεσθαι = e ruşinos să minţi.
ἀδύνατον ἦν τοὺς πολεμίους ἀμύνεσθαι = era imposibil de a respinge pe inamic.

Cuvinte greceşti în limba română

ὑγιής : Igiena, o parte a medicinei care se ocupă cu împrejurările cele mai favorabile dezvoltării şi menţinerii sănătăţii omului.
Περιπατέω : Peripatetic.
Κράββατος : Crivat
ἐπιλέγω : Epilog.

LECŢIA a LVI-a

ADJECTIVELE VERBALE

ἄνευ	=	Prep. cu Genit fără
ὁ πόνος, ου	=	muncă
ἡ ἐπιμέλεια, ας	=	grijă
εἴτε... εἴτε	=	fie că... fie că
βούλομαι	=	voiesc
θεραπεύω	=	îngrijesc, cinstesc, cultiv
ἐθέλω	=	a voi
ἀγαπάω	=	a iubi
εὐεργετέω	=	a face bine, a obliga
ἐπιθυμέω	=	a dori
ὠφελέω	=	a fi folositor
ὁ καρπός, οῦ	=	fruct, rod
ἄφθονος, ον	=	îmbelşugat
φέρω	=	aduc, produc
δυνατός, ή, όν	=	puternic, tare
ἡ γνώμη, ης	=	gîndire, spirit, hotărîre
ὑπηρετέω	=	a se supune la
γυμνάζω	=	a exercita
ὁ ἱδρώς, ἱδρῶτος	=	sudoare
ἐθίζω	=	a obişnui

Nimic fără muncă

Τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν καλῶν οὐδὲν ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας θεοὶ διδόασι ἀνθρώποις· ἀλλ' εἴτε τοὺς θεοὺς ἵλεως εἶναί σοι βούλει, θεραπευτέον τοὺς θεούς· εἴτε

ὑπὸ φίλων ἐθέλεις ἀγαπᾶσθαι, τοὺς φίλους εὐεργετητέον· εἴτε ὑπό τινος πόλεως ἐπιθυμεῖς τιμᾶσθαι, τὴν πόλιν ὠφελητέον· εἴτε τὴν γῆν βούλει σοι καρποὺς ἀφθόνους φέρειν, τὴν γῆν θεραπευτέον· εἰ δὲ καὶ τῷ σώματι βούλει δυνατὸς εἶναι, τῇ γνώμῃ ὑπηρετεῖν ἐθιστέον τὸ σῶμα καὶ γυμναστέον σὺν πόνοις καὶ ἱδρῶτι.

Din Xenofon

Observări gramaticale

Adjectivele verbale. Limba elină are 2 Adjective verbale care, în regulă generală, au înţeles pasiv.

Adjectivele verbale se formează adăugînd la radicalul verbului — τός, — τή, τόν şi sufixul τέος, — τέα, — τέον.

I Adjectivul verbal în τός, ή, όν arată sau că acţiunea este făcută, îndeplinită, ca Participiul, Perfect pasiv din limba latină în -tus) sau că acţiunea e posibilă, poate să fie făcută. Se întrebuinţează mai rar ca cel următor. (nr. II).

Ex.: *a)* λυτός, ή, όν (solutus) = dezlegat.
b) λυτός, ή, όν = care poate să fie dezlegat.
Ὁ ποταμὸς διαβατός ἐστιν = fluviul poate să fie trecut.

II. Adjectivul verbal în τέος, α, ον înseamnă că acţiunea trebuie făcută, deci arată obligaţiunea, necesitatea, întocmai ca Participiul Viitor pasiv din limba latină în --ndus. Acest Adjectiv verbal are 2 construcţii :

1. una personală cu subiectul logic totdeauna în Dativ.

Ex. : Ὁ πατὴρ σοι τιμητέος ἐστιν (Pater tibi venerandus est) = Tata trebuie să fie onorat de tine sau trebuie să onorezi pe tata

2. şi alta impersonală, adjectivul verbal fiind pus la neutru singular cu sau fără ἐστὶν.

Ex. : θεραπευτέον γὰρ τοὺς θεούς = căci este necesar de a împăca pe zei sau căci trebuie să împăcăm pe zei.

LECŢIA a LVII-a

ADVERBUL

ὁ νέος, ου	=	tînăr
ἐνίοτε, Adv.	=	uneori
ἡττάω, cu Genit.	=	înving
πολλάκις, Adv.	=	adesea
ὁ πόνος, ου	=	suferinţă, durere
παρέχω	=	a da, a procura
οὐδείς, οὐδεμία, οὐδέν	=	niciunul
ποτέ, Adv. enclitic	=	vreodată
βουλεύομαι	=	a decide, a lua o hotărîre
μετά, Prepoz. cu G.	=	cu
μακράν, Adv.	=	îndelung
βιοτεύω	=	a trăi
γηράσκω (aor. *ἐγήρασα*)	=	a îmbătrîni
ταχύς, χεῖα, χύ	=	iute, repede
μαίνομαι	=	a fi nebun
ὀργίζομαι	=	a se mînia
φίλτατος, η, ον	=	prea iubit
ὁ μαθητής, οῦ	=	şcolar
ἀσφαλής, ές	=	sigur
φιλάνθρωπος, ον	=	iubitor de oameni
ὁ ἡγεμών, ονος	=	conducător
περί, Prepoz. cu Genit.	=	despre

Περὶ τῆς ὀργῆς.

Οἱ μὲν νέοι ἐνίοτε ἡττῶνται (sînt învinşi) τῆς ὀργῆς· Πολλάκις δὲ ἡ ὀργὴ πόνους πολλοὺς παρέχει ἀνθρώποις· Οὐδεὶς γάρ ποτε μετ᾽ ὀργῆς σοφῶς ἐβουλεύσατο, οὔτε ἐν πολλῇ εἰρήνῃ μακρὰν ἐβιότευσε, ἀλλὰ ἐγήρασε ταχύ. Δικαίως λέγουσι οἱ σοφοὶ ὅτι (că) μαινόμεθα πάντες, ὁπόταν (ori de cîte ori) ὀργιζώμεθα. Ὑμεῖς δέ, ὦ φίλτατοι μαθηταί, φεύγετε τὴν ὀργήν, τὸν φιλάνθρωπον Ἰησοῦν ἀσφαλὸν ἔχοντες ἡγεμόνα.

Observări gramaticale

Adverbul. Adverbul este partea de vorbire inflexibilă care determină un verb, adjectiv sau un alt adverb. In limba elină se întîlnesc adverbe de timp ca, ἀεί = totdeauna, αὐτίκα = îndată, πρότερον = mai înainte, ὕστερον = mai tîrziu, χθές = ieri; adverbe de cantitate ca ἅλις = destul, ἄγαν, λίαν = prea; adverbe interogative ca ἦ, ἆρα = oare?; adverbe de negaţie ca οὐ, μή = nu; adverbe de afirmaţie ca ναί = da.

In lecturile de pînă acum au fost cunoscute multe adverbe de acest fel şi altele încă pot fi însuşite cu ajutorul dicţionarului.

Ne vom opri numai asupra adverbelor de mod. Acestea au origini diferite şi forme diverse. Astfel:

1) Multe adverbe de mod se formează de la adjective sau participii, înlocuind consoana ν a Genitivului plural cu consoana ς.

Ex.:	*δίκαιος*	drept	G. Pl.	*δικαίων*
	σοφός	înţelept	„	*σοφῶν*
	σώφρων	înţelept	„	*σωφρόνων*
	σαφής	clar	„	*σαφῶν*
	πᾶς	tot	„	*πάντων*
	ὤν	fiind	„	*ὄντων*
	εἰδώς	care ştie	„	*εἰδότων*

Adverb	*δικαίως*	cu dreptate
„	*σοφῶς*	cu înţelepciune
„	*σωφρόνως*	înţelepţeşte
„	*σαφῶς*	cu claritate
„	*πάντως*	în întregime
„	*ὄντως*	în chip real
„	*εἰδότως*	cu ştiinţă

2) Acuzativul neutru singular și plural al adjectivelor se întrebuințează ca adverbe de mod.

Ex. : ταχύς = repede   Adv. ταχύ
μέγας = mare   „ μέγα

3) Uneori adverbele de mod sînt dative sau acuzative întrebuințate ca adverbe.

Ex. : βίᾳ = cu forța   λάθρᾳ = în secret.   μάτην (Acuz. de la ἡ
ἰδίᾳ = în particular   κοινῇ = în comun.   μάτη) = în zadar

4) Unele adverbe de mod au terminații variate.

Ex. : εὖ = bine   πως (enclitic) = într-un fel oarecare
μόλις cu greu   οὕτω (οὕτως) = astfel.

LECȚIA a LVIII-a

GRADELE DE COMPARARE ALE ADVERBELOR DE MOD

ἡ συμβουλή, ῆς = sfat, povață
ἡ ὠφέλεια, ας = ajutor
ἐκ Prepoz. cu Genit. = din, de la
πλεῖστα, Adv. superlat. (πολύς) = de cele mai multe ori
συμβουλεύω = a sfătui, a povățui
κάμνω = a obosi
ἄριστα, Adv. superlat. (ἀγαθός) = foarte bine
θεραπεύω = a îngriji, a cultiva
ἀντιλαμβάνω = a lua în schimb
ῥᾷστα Adv. superlat. (ῥᾴδιος) = foarte ușor
ἥδιστα, Adv. superlat. (ἡδύς) = foarte plăcut
ἀλυπότατα, Adv. superl. (ἄλυπος) = cu totul fără grijă
διάγω = duc
ἐγκρατής, ές = cel care este stăpîn pe sine însuși
ἡ προσευχή, ῆς = rugăciune
εὐσεβής, ές = pios, evlavios
μάλιστα Adv. superlat. (μάλα) = foarte mult
ἀλλότριος, α, ον = al altuia
τὸ ἁμάρτημα, ατος = păcat, greșeală

ῥᾷον, Adv. comparativ = mai ușor
(ῥάδιος)
ὁ ὀφθαλμός, οῦ = ochi
ἴδιος, α, ον = propriu, particular
ἧττον, Adv. comparat. = mai puțin
(κακός)
ἤ, Adverb = de cît

Αἱ τῶν σοφῶν συμβουλαί

Μεγάλην ὠφέλειαν λαμβάνομεν ἐκ τῶν συμβουλῶν, ἃς ἡμῖν πλεῖστα συμβουλεύουσιν (dau) οἱ σοφοί. Οὐ γὰρ αὐτοὶ κάμνουσι λέγοντες· „Οἱ ἄριστα θεραπεύοντες τὴν γῆν πολλοὺς καρποὺς ἀντιλαμβάνουσι. Ῥᾷστα καὶ ἥδιστα καὶ ἀλυπότατα διάγουσι τὸν βίον οἱ ἐγκρατεῖς. Ταῖς τῶν εὐσεβεστάτων προσευχαῖς μάλιστα χαίρει ὁ Θεός. Τὰ ἀλλότρια ἁμαρτήματα ῥᾷον ἐν ὀφθαλμοῖς ἔχομεν ἢ τὰ ἴδια. Οὐχ ἧττον φροντίζετε τῆς ὑμετέρας δόξης ἢ τῶν ὑμετέρων κινδύνων".

Observări gramaticale

Gradele de comparare ale adverbelor de mod

Adverbele de mod formate de la adjective folosesc drept comparativ acuzativul comparativului neutru singular, iar ca superlativ acuzativul superlativului neutru plural al adjectivului.

Ex.:	*σοφός*	Comparativ	*σοφώτερον*
		Superlativ	*σοφώτατα*
	ῥαδίως	Comparativ	*ῥᾷον*
		Superlativ	*ῥᾷστα*

1) *Notă.* a) Adverbul însoțit de articol capătă valoare de substantiv.

Ex.: οἱ πάλαι = cei de altă dată, cei vechi

b) Adverbul între articol și substantiv capătă valoare de adjectiv.

Ex.: οἱ πάλαι ἄνθρωποι = oamenii de altă dată.

2) *Notă.* Limba elină posedă două adverbe de negație, οὐ (nu) și μή (nu), cu compusele lor, οὐδέ și μήδε, οὔτε și μήτε (nici). Întrebuințarea lor cere cunoașterea multor reguli. Acum notăm această întrebuințare generală:

οὐ se întrebuințează pentru un fapt real, ireal sau posibil,
μή se întrebuințează pentru o presupunere, voință, scop.

Ex.: οὐκ ἄφρων εἰμί, μηδ' εἴην ποτέ = nu sînt nebun și nici n-aș putea fi vreodată

μήτε ἀδίκως μήτε δικαίως φόνευσον· κωλύει γὰρ ὁ νόμος = să nu omori nici pe nedrept, nici pe drept, căci te oprește legea.

Cuvinte grecești în limba română

Ὀφθαλμός: Oftalmologie (vorbire despre ochi).

LECŢIA a LIX-a

PREPOZIŢII CU UN SINGUR CAZ

σύν, Prepoz. cu Dativ	=	cu
ἄρχομαι, cu Genitivul	=	încep
πρό, prepoz. cu Genit.	=	înainte
δέομαι, cu Genit.	=	mă rog, rog pe
ἀπό, Prepoz. cu Genit.	=	de la
μέχρι Prepoz. cu Genit.	=	pînă la
ἡ γενεά, ᾶς	=	naştere
ὁ θάνατος, ου	=	moarte
ἀνάριθμος, ον	=	nenumărat
ἡ εὐεργεσία, ας	=	binefacere
ἡ φθορά, ᾶς	=	distrugere, pierdere
ἐκ, Prepoz.	=	din
τὸ νόσημα, ατος	=	boală
εἰς, Prepoz. cu Acuz.	=	la, spre, către, pentru
κραυγάζω	=	strig
ἡ θλίψις, εως	=	strîmtoare, apăsare
ἀποστρέφω	=	întorc
εἰρηνικός, ή, όν	=	paşnic, liniştit
τὸ πρόσωπον, ου	=	faţă, persoană.

Σὺν τῷ Θεῷ παντὸς ἄρχεσθε ἔργου

Πρὸ παντὸς ἔργου ὁ εὐσεβὴς χριστιανός δέεται τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς γὰρ ἀπὸ γενεᾶς μέχρι θανάτου ἀναρίθμους παρέχει ἀνθρώποις εὐεργεσίας· πολλάκις ἐκ φθορᾶς (distru-

geri cauzate de) νοσημάτων ἀνίστησι (ridică) τοὺς τῶν ἀνθρώπων εἰς βοήθειαν (pentru ajutor) κραυγάζοντας (pe cei dintre oameni cari strigă).

Ὁπόταν (ori de cîte ori) οὖν ἐν ταῖς θλίψεσιν ὦμεν (sîntem sau ne aflăm), δεώμεθα (să ne rugăm) τοῦ Κυρίου ἡμῶν, λέγοντες· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, μὴ (să nu întorci) τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέψῃς ἀπὸ τοῦ δούλου σου, ἀλλὰ παράσχον μοι (oferă-mi, dă-mi) ζωὴν εἰρηνικήν.

Observări gramaticale.

Prepoziţiile cu un singur caz.

Prepoziţiile în limba elină se împart în trei grupe, după cum fiecare se construieşte cu un singur caz (genitiv, dativ sau acuzativ), cu două cazuri (genitiv şi acuzativ), cu trei cazuri (genitiv, dativ şi acuzativ).

Prepoziţiile cu un singur caz cele mai importante sînt :

I. *Prepoziţiile urmate de genitiv*

α) ἀντί : în loc de, în schimb — *Ex.*: *Νῆσον ἀντὶ χρημάτων ἔλαβον* = ei primiră o insulă în locul, în schimbul banilor ; *χάρις ἀντὶ χάριτος*, har peste har.

β) ἀπο :
- departe de, de la — *Ex.* : *μὴ τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέψῃς ἀπὸ τοῦ δούλου σου* = să nu întorci faţa de la robul tău
- (cu începere) de la — *Ex.* : *Ὁ Θεὸς ἀπὸ γενεᾶς μέχρι θανάτου ἀνθρώποις παρέχει εὐεργεσίας* = Dumnezeu oferă oamenilor binefaceri de la naştere pînă la moarte.

c) ἐκ (ἐξ înaintea unei vocale : din afară, din, — *Ex.* : *a) Φεύγειν ἐκ τῆς πόλεως* = a fugi din cetate. *b) Ἐκ φθορᾶς ἀνίστησι* = ridică din distrugere.

	cu începere din după	*Ἐκ παιδός, ἐκ παίδων* = din copilărie. *Ἐκ τῶν νόμων*= după legi.
d) *Πρό*	înaintea	*Ex. :* a) *Πρὸ παντὸς ἔργου* = înaintea oricărui lucru. b) *Πρὸ τῆς μάχης* = înaintea luptei.
	în favoarea, pentru	*Ex. :* *Πρὸ τῆς πατρίδος μάχεσθαι* = a lupta pentru patrie.

II. *Prepozițiile urmate de dativ*

a) *ἐν* în		*Ex.:* a) *Ἐν ταῖς θλίψεσιν*= în strîmtorări; b) *ἐν τῇ πόλει*= în oraș.
b) *σύν (ξύν)* cu ajutorul		*Ex. :* *σύν τῷ Θεῷ* = cu (ajutorul lui) Dumnezeu.

III. *Prepoziții urmate de acuzativ*

a) *ἀνά*	în susul	*Ex. :* *Ἀνὰ τὸν ποταμόν* = în susul fluviului.
	în timpul	*Ἀνὰ τὸν πόλεμον* = în tot .timpul războiului.
	în	*Ex. :* *Ἔρχομαι εἰς τὴν πόλιν* = merg în oraș.
b) *εἰς*	în vederea pentru	*Ex. :* a) *Ἡ εἰς τόν πόλεμον παρασκευὴ* = pregătirea în vederea, pentru război. β) *τοὺς τῶν ἀνθρώπων εἰς βοήθειαν κραυγάζοντας* = pe acei din oameni care strigă în vederea, pentru ajutor.
	contra împotriva	*Ex.:* *Ἰέναι εἰς τοὺς πολεμίους* = a merge contra dușmanilor
c) *ὡς* (cu spre către nume de persoane)		*Ex. :* *Ὡς ἐμὲ ἦλθεν* = el a venit către mine.

LECȚIA a LX-a

PREPOZIȚII CU DOUĂ ȘI TREI CAZURI

κατά, Prepoz. cu Acuz. = după
μετά, Prepoz. cu Genit. = cu
ἀναγιγνώσκω = citesc
θεῖος, α, ον = dumnezeiesc
ὁ Εὐαγγελιστής, οῦ = evanghelist
περί, Prepoz. cu Genit. = despre
ἀνέκφραστος, ος, ον = de nespus, negrăit
ἡ γέννησις, εως = naștere, origină
ἡ ἀρχή, ῆς = începutul
πρός, Prepoz. cu Acuz. = la
ἡ σάρξ, κός = trup
χωρίς, Adv. cu Genit. = fără, în afară de
γίγνομαι = a deveni, a se face
θεάομαι = a vedea, a privi
ὡς, Adv. = ca
μονογενής, ές = unul născut
παρά, Prepoz. cu Genit. = de la
πλήρης, ες = plin
ἡ χάρις, ιτος = har, darul
διά, Prepoz. cu Genit. = prin
μαρτυρέω = a mărturisi
τὸ πλήρωμα, ατος = plinătate
τὸ φῶς, φωτός = lumină
ἡ μαρτυρία, ας = mărturisire

Τὸ κατὰ Ἰωάννην ἅγιον Εὐαγγέλιον

Μετὰ πίστεως ἀναγινώσκωμεν (să citim) τὰ τοῦ θείου Εὐαγγελίστου Ἰωάννοῦ (cuvintele spuse) περὶ τῆς ἀνεκφράστου γεννήσεως τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. Τὸ γὰρ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον λέγει τάδε· „Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὁ Θεὸς ἦν ὁ λόγος... πάντα δι᾽ αὐτοῦ ἐγένετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν ὃ γέγονεν... Ἐγένετο (fost-a) ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος (trimis de la) παρὰ Θεοῦ, ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννης... οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν... τοῦ φωτός· καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο... καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας... Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ λέγων· οὗτος ἦν ὃν εἶπον... ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο."

Din Sf. Evangh. Ioan I. 1-17.

Observări gramaticale.

Prepozițiile (continuare)

II. *Prepozițiile urmate de genitiv sau acuzativ*

1) *Διά* se construiește

cu Genitivul:

a) prin	*Ex.:* *Διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται* = El trece prin piață.
b) în timpul	*Διὰ παντὸς τοῦ βίου* = În timpul întregii vieți.
c) prin mijlocul, cu ajutorul	*ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.*

cu Acuzativul:

grație, din cauza	*Ex.:* *Ἔνδοξος διὰ τὴν ἀνδρείαν* = Vestit din cauza vitejiei lui.

2) *Κατά* se construiește

cu Genitivul:

în josul	*Ex.:* *Ἅλεσθαι κατὰ πέτρας* = a sări în josul unei stînci.

sub	*Κατὰ γῆς εἶναι* = a fi sub pămînt.
contra	*Κατά τινος λέγειν* = a vorbi contra cuiva.

cu Acuzativul:

în josul	*Ex.:* *Κατὰ τὸν ποταμὸν* = în josul fluviului.
pe, în	*κατὰ γῆν* = pe pămînt; *κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν χρόνον* = în acel timp.
după, conform cu	*Ex.:* *Κατὰ Ἰωάννην* = după Ioan; *κατὰ τὸν νόμον* = conform legii.
înțeles distributiv	*Ex.:* *Καθ᾽ ἕνα* = cîte unul; *καθ᾽ ἡμέραν* = în fiecare zi.

3) *Μετά* se construiește

cu Genitivul: cu	*Ex.:* *Μετὰ πίστεως* = cu credință: *μετά τινος εἶναι* = a fi cu cineva.
cu Acuzativul după	*Ex.:* *Μετὰ τὴν μάχην* = după luptă.

4) *Ὑπέρ* se construiește

cu Genitivul:

deasupra, peste	*Ὑπὲρ τῶν νεφελῶν* = deasupra norilor.
pentru, în interesul	*Ὑπὲρ τῆς πατρίδος διαμάχεσθαι* = a lupta pentru patrie.
cu privire la, despre	*Διαλέγεσθαι ὑπέρ τινος* = a vorbi împreună cu privire la sau despre ceva.

III. *Prepozițiile urmate de genitiv, dativ sau acuzativ*

1) *Παρά* se construiește

cu Genitivul:

din, din partea	*Ex.:* *Δόξα μονογενοῦς παρὰ πατρός* = glorie a unuia născut din Tatăl. *Τοῦτο παρ᾽ ἐμοῦ ἄγγελε* = anunță aceasta din partea mea *ἀπεσταλμένος παρὰ Θεοῦ* = trimes dela Dumnezeu, din partea lui Dumeezeu.

cu Dativul:

la	*Ex.:* *Παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις* = la Atenieni.

cu Acuzativul:

la, către	*Ex.:* *Ἴθι παρὰ τὸν ἀδελφόν* = mergi la fratele meu.
de-a lungul	*Παρὰ τὸν ποταμόν* = de-a lungul fluviului.
în timpul	*Παρὰ πάντα τὸν βίον* = în timpul întregii vieți.
în comparație cu	*Παρὰ τοὺς ἄλλους εὐδαίμων* = fericit în comparație cu alții.

2) *Ἐπί* se construiește

cu Genitivul:

pe	*Ex.:* *Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχειν τι* = a avea ceva pe cap.
spre	*Ἐπὶ Σάμου πλεῖν* = a naviga spre Samos.
sub ochii, în prezența	*Ἐπ' ὀλίγων μαρτύρων* = sub ochii, în prezența puținor martori.
în epoca, sub	*Ἐπὶ Κύρου βασιλεύοντος* = sub domnia lui Cirus.

cu Dativul:

pe	*Ex.:* *Κείμενος ἐπὶ τῇ γῇ* = întins pe pămînt.
pentru, în vederea	*Ἐπὶ πορείᾳ θύεσθαι* = a sacrifica pentru, în vederea plecării.
după	*Ἐπὶ τούτοις* = după acestea.
din cauză că	*Ἐφ' αἵματι φεύγειν* = a fugi în exil, din cauza vărsării de sînge.
cu condiția	*Ἐπὶ τούτῳ* = cu această condiție.

cu Acuzativul:

la, spre	*Ex.:* *Ἰέναι ἐπὶ τὸν πατέρα* = a merge spre, la tatăl său.
pentru	*Ἐπὶ δέκα ἔτη* = pentru zece ani.
în vederea	*Ἐπὶ ἐμπορίαν ἀποδημεῖν* = a călători în străinătate în vederea comerțului.

3) *Περί* se construiește

cu Genitivul:

despre, cu privire la	*Ex.:* *Μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ* = mărturisește cu privire la, despre el.

cu Dativul:

în jurul	*Ex.:* *Περὶ τῇ δέρῃ* = împrejurul grumazului.

cu Acuzativul:

în jurul	*Ex.:* *Περὶ τὸ πῦρ* = în jurul focului.
cam	*Περὶ τοὺς δισχιλίους* = cam 2000.
spre	*Περὶ τούτους τοὺς χρόνους* = spre acele timpuri.

4) *Πρός* se construiește

cu Genitivul:

dinspre	*Ex.:* *Πρὸς τοῦ ποταμοῦ* = dinspre fluviu.
de la	*Πρός τινος μανθάνειν τι* = a învăța ceva de la cineva.
în numele	*Πρὸς Θεῶν* = în numele zeilor.

cu Dativul:

aproape de	*Ex.:* *Πρὸς τῇ γεφύρᾳ* = aproape de pod.
afară de	*Πρὸς τούτοις* = afară de acestea.

cu Acuzativul:

la	*Ex.:* *Καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν* = și cuvîntul era la Dumnezeu.
spre	*Ἰέναι πρὸς τὴν ἀγοράν* = a merge spre piață.
contra	*Μάχεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους* = a lupta contra dușmanilor.
referitor la	*Τὰ πρὸς πόλεμον* = cele referitoare la război.
pentru	*Καταλῦσαι πρὸς ἄριστον* = a se opri pentru prînz.
în comparație cu	*Οὐδὲν τὰ χρήματα πρὸς τὴν σοφίαν* = banii sînt fără valoare, în comparație cu înțelepciunea.
pe lîngă	*πρὸς αὐτας* = pe lîngă acestea

5) *Ὑπό* se construiește

cu Genitivul:

sub	*Ex.:* *Ὑπὸ γῆς οἰκεῖν* = a locui sub pămînt.
de	*Ὑπὸ λύπης δακρύειν* = a plînge de durere.
de către (după verbele pasive)	*Στέργεσθαι ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ* = a fi iubit de către fratele său.

cu Dativul:

sub (loc)	*Ex.:* *Ὑπὸ τῇ πέτρᾳ ἦν* = era sub stîncă.

cu Acuzativul:

sub (mișcare)	*Ὑπὸ τὴν πέτραν ἀνεχώρησε* = se retrase sub stîncă.

LECŢIA a LXI-a

CONJUNCŢIILE

τὰ ἀστεῖα, ων	=	cuvinte de glumă
ἀστεῖος, ος (α), ον	=	glumeţ, spiritual
σχολαστικός, οῦ	=	om simplu, nerod, păcală
εἰ, Conj.	=	dacă
κοιμῶμαι	=	mă culc, dorm
καμμύω	=	a închide ochii
ἐσοπτερίζομαι	=	a se privi în oglindă
συναντάω	=	a întîlni
ὁ ὕπνος, ου	=	somn
προσαγορεύω	=	a saluta
συγγιγνώσκω	=	a ierta
ὅτι, Conj.	=	fiindcă
προσέχω	=	a fi atent
δίδυμος, ος, ον	=	geamăn
οὖν, Conj.	=	deci
ἀπαντάω	=	a întîlni
ἤ Conj.	=	sau
κολυμβάω	=	a înnota
παρὰ μικρόν	=	cît pe aci
πνίγω, aor. II *ἐπνίγην*	=	a se înneca
ὄμνυμι	=	a jura
ἅπτομαι (cu Genit.)	=	a se atinge
ἐάν, Conj.	=	dacă
τὸ στρουθίον, ου	=	vrabie

τὸ δένδρον, ου	=	copac, arbore
ὑπεισέρχομαι	=	a se furişa
ὑφαπλόω	=	a desface, a destinde
ὁ κόλπος, ου	=	cuta, îndoitura hainei
σείω	=	a scutura, a cutremura
ὡς, Conj.	=	ca să
ὑποδέχομαι	=	a primi, a culege
λάθρα, Adv.	=	pe ascuns, pe nesimţite, puţin cîte puţin

Ἀστεῖα.

Σχολαστικὸς θέλων εἰδέναι, εἰ πρέπει (îi stă bine dormind) αὐτῷ κοιμᾶσθαι, καμμύσας ἐσοπτερίζετο.

Σχολαστικὸς φίλῳ συναντήσας εἶπε· καθ᾽ ὕπνους σὲ ἰδὼν προσηγόρευσα· ὁ δέ, σύγγνωθί μοι, (iartă-mă), ὅτι οὐ προσέσχον (că nu te-am băgat de seamă).

Διδύμων ἀδελφῶν εἷς ἐτελεύτησε· σχολαστικὸς οὖν ἀπαντήσας τῷ ζῶντι (pe cel care trăia) ἠρώτα· Σὺ ἀπέθανες (ai murit), ἢ (sau) ὁ ἀδελφός σου;

Σχολαστικὸς κολυμβᾶν βουλόμενος παρὰ μικρὸν ἐπνίγη (era cît pe aci să se înece) ὤμοσεν μὴ ἅψασθαι ὕδατος, ἐὰν μὴ πρῶτον (întîi) μάθῃ (nu va învăţa) κολυμβᾶν.

Σχολαστικὸς ἰδὼν στρουθία ἐπὶ δένδρου, λάθρα ὑπεισελθὼν (furişîndu-se) ὑφαπλώσατο τὸν κόλπον καὶ ἔσειε (a scuturat) τὸ δένδρον ὡς ὑποδεξόμενος τὰ στρουθία (ca să primească, să culeagă vrăbii).

Observări gramaticale

Conjuncţiile

Distingem două categorii de conjuncţii; conjuncţii de coordonare care servesc să unească sau să opună cuvinte, propoziţii sau fraze de acelaşi fel şi conjuncţii de subordonare care arată în ce fel o propoziţie depinde de alta. Conjuncţiile de subordonare sînt urmate de diferite moduri.

I. Conjuncţiile de coordonare. Principalele conjuncţii de coordonare exprimă :

a) legătura, καί, τε (enclitic) = şi; μέν... δέ... = pe de o parte... pe de alta.
b) alternativa, ἤ = sau; ἤ... ἤ = sau... sau; εἴτε... εἴτε = fie... fie.
c) opoziţia, ἀλλά, δέ = dar; γε, γοῦν = cel puţin; μήν, μέντοι, ὅμως = însă.
d) cauza, γάρ = căci; καὶ γάρ,' ἀλλὰ γάρ = şi într-adevăr.
e) consecinţa, οὖν, οὐκοῦν = deci; δή = desigur, deci.

II. Conjuncţiile de subordonare. Acestea, intrucît arată în ce fel o propoziţie depinde de alta într-o frază, vor fi studiate la capitolul sintaxei propoziţiilor. În general însă principalele conjuncţii de subordonare arată:

a) o enunţare: ὅτι, ὡς = că; b) un scop: ἵνα, ὅπως = ca să; c) cauza: ὅτι = pentru că; d) consecinţa: ὥστε = în cît; e) condiţia: εἰ, ἐάν = dacă; f) concesia: εἰ καί = deşi; g) excepţia: πλήν = afară de; h) timpul: ὅτε = cînd; ἐπεί, ἐπειδή = cînd, după ce; ἕως, μέχρι, μέχρι οὗ = pînă cînd; πρίν = înainte ca; ἐν ᾧ = pe cînd.

Cuvinte greceşti în limba română

ὕπνος : Hipnotism, somn provocat artificial.
Κολυμβάω : colimvitră, cazanul pentru botezul copiilor.
Σείω : mişcări seismice (cutremure de pămînt), seisme.

Pagini alese
din
Sfintele Evanghelii
şi Faptele Apostolilor

LECȚIA a LXII-a

Predica de pe munte : Fericirile

Ἰδὼν [1]) δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη [2]) (ὁ Ἰησοῦς) εἰς τὸ ὄρος... καὶ ἀνοίξας [3]) τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων·

Μακάριοι οἱ πτωχοὶ [4]) τῷ πνεύματι, ὅτι [5]) αὐτῶν [6]) ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι οἱ πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν.

Μακάριοι οἱ πενθοῦντες [7]), ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται [8]).

Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.

Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

Μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται [9]).

---

1) Ἰδών : Part. aor. 2 *ὁράω*, a vedea.

2) Ἀνέβη : Indic. aor. 2, *ἀναβαίνω*, a se sui

3) Ἀνοίξας : Part. aor. 1 *ἀνοίγω*, deschid.

4) Οἱ πτωχοί : cei săraci, săracii. (Adj. însoțit de articol, cu valoare de subst.).

5) ὅτι : Conjunct. cauzală, ca și mai jos; că, pentru că.

6) Αὐτῶν : Genitivul însoțind verbul *εἶναι* arată posesiunea : a lor este.

7) Οἱ πενθοῦντες : Cei ce plîng; participiul însoțit de articol se traduce cu o propoz. relativă.

8) Παρακληθήσονται : Ind. viit. pasiv de la *παρακαλέω ;* a consola, a mîngîia.

9) Ὄψονται : Ind. viit med. de la *ὁράω.*

Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ τοῦ Θεοῦ κληθήσονται [10]).

Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι [11]) ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοί ἐστε ὅταν (cînd, ori de cîte ori) ὀνειδίσωσι [12]) (vă vor ocărî) ὑμᾶς καὶ διώξωσιν [13]) καὶ εἴπωσιν [14]) πᾶν πονηρόν καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ. Χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ἡμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.

Sf. Evanghelie după Matei V. 1-12.

---

10) *Κληθήσονται :* Ind. viit. pas. *καλέω*, a chema.

11) *Οἱ δεδιωγμένοι :* Part. perf. med. pasiv cu articol de la verbul *διώκω* a urmări, a prigoni.

12) 13) 14) Subj. aor. după *ὅταν* traduse cu Viit. Ind.

14) *Εἴπωσιν :* Subj. aor. 2 de la *λέγω*.

LECȚIA a LXIII-a

Tatăl nostru

Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς·

Πάτερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω [1]) τὸ ὄνομά σου. Ἐλθέτω [2]) ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω [3]) τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· Καὶ ἄφες [4]) ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν [5]) τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. Καὶ μὴ εἰσενέγκης [6]) ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι [7]) ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ, ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.·

Sf. Evanghelie după Matei VI. 9-13.

---

1) *Ἁγιασθήτω :* Imper. aor. pasiv ; pers. 3 ; *ἁγιάζω*.

2) *Ἐλθέτω :* Imper. aor. pers. 3, de la *ἔρχομαι*.

3) *Γενηθήτω :* Imper. aor. pas. *γίγνομαι*.

4) *Ἄφες :* Imper. aor. 2 act. *ἀφίημι*,

5) *Ἀφίεμεν :* Ind. prez. *ἀφίημι*.

6) *Εἰσενέγκῃ* : Subj. aor, 2 activ. pers. 2 *εἰσφέρω*,

7) *Ῥῦσαι :* Imper. aor. 1 mediu, pers 2 de la *ῥύομαι*.

LECȚIA a LXIV-a

Parabola Semănătorului

Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν [1]) ὁ Ἰησοῦς ἐκ τῆς οἰκίας ἐκάθητο [2]) παρὰ τὴν θάλασαν. Καὶ συνήχθησαν [3]) πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε (în cît) αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι (șezu, s-a așezat), καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει. [4]) Καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς λέγων·

Ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν. [5]) Καὶ ἐν τῷ σπείρειν [6]) αὐτὸν ἃ μέν (unele semințe) ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγον [7]) αὐτά· ἄλλα δὲ (altele) ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη ὅπου [9]) οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν [10]) διὰ τὸ μὴ ἔχειν [8]) βάθος γῆς· ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος [11]) (iar cînd a răsărit soarele) ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν [12]) ῥίζαν ἐξηράνθη [13]). Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν [14]) αἱ ἄκανθαι καὶ ἔπνιξαν [15]) αὐτά. Ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπόν, ὃ μὲν (una) ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ (alta) τριάκοντα.

Ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέτω.

Sf. Evanghelie după Matei XIII, 1-9.

---

1) Ἐξελθών: Part. aor. 2 *ἐξέρχομαι*, ies.

2) Ἐκάθητο: Imperf. indic. *κάθημαι*, verb defectiv; sînt așezat, șed.

3) Συνήχθησαν: Indic. aor. pas. *συνάγω*

4) Εἱστήκει: Indic. m. m. c. perf. *ἵστημι*.

5) Τοῦ σπείρειν: să semene; uneori *τοῦ* urmat de infinitiv înseamnă, ca să.

6) Ἐν τῷ σπείρειν: pe cînd semăna; *ἐν τῷ* urmat de infin. se traduce pe cînd.

7) Κατέφαγεν: Ind. aor. 2 *κατεσθίω*.

8) Διὰ τὸ μὴ ἔχειν: fiindcă nu avea; *διὰ τὸ* + infinitivul exprimă o cauză.

9) Ὅπου: Adv. unde.

10) Ἐξανέτειλεν: Indic. aor. *ἐξανατέλλω*.

---

11) Genitiv Abs. **ἀνατείλαντος**, part. aor. genit. de la **ἀνατέλλω**: a se ivi, a răsări.

12) Aceleași observații ca la punctul 8.

13) Ἐξηράνθη: Indic. aor. pasiv *ξηραίνω*.

14) Ἀνέβησαν: Indic. aor. *ἀναβαίνω*, cresc.

15) Ἔπνιξαν: Indic. aor. *πνίγω*, înnăbuși.

LECȚIA a LXV-a

Parabola despre oaia cea pierdută

Ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐγγίζοντες (stăteau în preajma lui) πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ (ca să-l asculte). Καὶ διεγόγγιζον οἵ τε Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην, λέγων· Τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρόβατα καὶ ἀπολέσας[1]) ἐξ αὐτῶν ἓν οὐ καταλείπει τὰ ἐνενήκοντα ἐνέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς[2]) ἕως εὕρῃ[3]) αὐτό; (pînă ce o găsește ;), καὶ εὑρὼν[4]) ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων καὶ ἐλθὼν[5]) εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων αὐτοῖς· Συγχάρητέ[6]) μοι, ὅτι εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. Λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι (care se pocăiește) ἢ (de cît) ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοις οἵτινες[7]) οὐ χρείαν ἔχουσιν μετανοίας.

Sf. Evangh. după Luca XV, 1-8.

---

1) *ʼΑπολέσας :* Part. aor. I, *ἀπόλλυμι.*
2) *ʼΑπολωλός (τό) :* Part. perf. 2, *ἀπόλλυμι.*
3) *Εὕρῃ :* Subj. aor. 2, *εὑρίσκω.*
4) *Εὑρών :* Part. aor. 2, *εὑρίσκω.*
5) *ʼΕλθών :* Part. aor. 2, *ἔρχομαι.*
6) *Συγχάρητε :* Imperat. aor. 2 pasiv, *συγχαίρω.*
7) *Οἵτινες :* N. pl. Pron. relativ, care.

LECȚIA a LXVI-a

Tînărul bogat

Καὶ ἐπηρώτησέν[1]) τις αὐτὸν ἄρχων λέγων· Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω ; εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ʼΙησοῦς· Τί με λέγεις ἀγαθόν ; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ (de cît numai) εἷς ὁ Θεός· τὰς ἐντολὰς οἶδας· μὴ μοιχεύσῃς[2]), μὴ φονεύσῃς,[3]) μὴ κλέψῃς,[4]) μὴ ψευδομαρτυρήσῃς,[5]) τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· Ὁ δὲ εἶπεν. Ταῦτα πάντα ἐφύλαξα[7]) ἐκ νεότητος. ʼΑκούσας δὲ ὁ ʼΙησοῦς εἶπεν αὐτῷ· Ἔτι ἓν σοὶ λείπει· πάντα, ὅσα ἔχεις, πώλησον[8]) καὶ διάδος[9]) πτωχοῖς, καὶ ἕξεις[10]) θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς, καὶ δεῦρο ἀκολούθει[11]) μοι. Ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγενήθη·[12]) ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα.

---

1) *ἐπηρώτησεν :* Ind. aor. act. *ἐπερωτάω.*
2) *Μοιχεύσῃς :* Subj. ao. *μοιχεύω.*
3) *φονεύσῃς :* Subj. aor. *φονεύω.*
4) *κλέψῃς :* Subj aor. *κλέπτω.*
5) *ψευδομαρτυρήσῃς :* Subj. aor. *ψευδομαρτυρέω.*
6) *Τίμα :* Imperat. prez. *τιμάω.*
7) *ἐφύλαξα :* Indic. aor. *φυλάττω.*
8) *πώλησον :* Imperat. aor. *πωλέω.*
9) *Διάδος :* Imperat. aor. 2, *διαδίδωμι.*
10) *Ἕξεις :* Indicat. viit. *ἔχω.*
11) *ʼΑκολούθει :* Imperat. prez. *ἀκολουθέω.*
12) *ʼΕγενήθη :* Indic. aor. pasiv *γίγνομαι.*

Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· Πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ οὐρανοῦ εἰσπορεύονται· εὐκώλοτερον γάρ ἐστιν κάμηλον διὰ τρήματος βελόνης εἰσελθεῖν [13]) ἢ (de cît) πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν.

Εἶπαν [15]) δὲ οἱ ἀκούσαντες· Καὶ τίς δύναται σωθῆναι; [14]) ὁ δὲ εἶπεν· τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ ἐστιν.

Sf. Evanghelie după Luca XVIII, 18-27

13) *Εἰσελθεῖν :* Inf. aor. 2, *εἰσέρχομαι.*
14) *Σωθῆναι :* Inf. aor. pas. *σώζω.*
15) *Εἶπαν :* aor. 1, Indic. de la *λέγω :* aor. 2, *εἶπον.*

LECŢIA a LXVII-a

Marta şi Maria

Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι [13]) αὐτούς, αὐτὸς εἰσῆλθεν [1]) εἰς κώμην τινά· γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπεδέξατο [2]) αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν. Καὶ τῇδε ἦν (şi aceasta avea) ἀδελφὴ καλουμένη Μαριάμ, ἣ καὶ παρακαθεσθεῖσα [3]) πρὸς τοὺς πόδας τοῦ κυρίου ἤκουεν [4]) τὸν λόγον αὐτοῦ. Ἡ δὲ Μάρθα περιεσπάτο [5]) περὶ πολλὴν διακονίαν· ἐπιστᾶσα [6]) δὲ εἶπεν· Κύριε οὐ μέλει [7]) σοι (nu te îngrijeşte faptul că) ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπεν [8]) διακονεῖν; εἰπὸν [9]) οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται [10]) (ca să-mi ajute). Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ Κύριος· Μάρθα, Μάρθα, μεριμνᾷς καὶ θορυβάζῃ περὶ πολλά, ἑνὸς δέ ἐστιν χρεία· Μαριὰμ γὰρ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο [11]), ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται [12]) αὐτῆς.

După Sf. Ev. Luca X 38-42

1) *Εἰσῆλθεν :* Indic. aor. II *εἰσέρχομαι.*
2) *Ὑπεδέξατο :* Indic. aor. I, *ὑποδέχομαι.*
3) *Παρακαθεσθεῖσα :* Part. aor. pas. fem. de la *παρακαθέζομαι.*
4) *Ἤκουεν :* Indic. imperf. *ἀκούω.*
5) *Περιεσπάτο :* Indic. imperf. med. *περισπάω* a atrage în altă parte, a se preocupa de, a fi absorbit de.
6) *Ἐπιστᾶσα :* Part. aor. II. fem. *ἐφίστημι* a se apropia.
7) *οὐ μέλει σοι :* verb impersonal; nu te preocupă, nu te îngrijeşte faptul că.
8) *κατέλιπεν :* Indic. aor. II, *καταλείπω.*
9) *Εἰπόν :* Imperat. aor. II, *λέγω·*
10) *Συναντιλάβηται :* Subj. aor. II, med. *συναντιλαμβάνω.*
11) *Ἐξελέξατο :* Indic. aor. I, med. *ἐκλέγω,* aleg.
12) *ἀφαιρεθήσεται :* Ind. viit. pasiv. *ἀφαιρέω,* a ridica, a lua.
13) *ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι αὐτούς :* pe cînd mergeau ei.

LECȚIA a LXVIII-a

Invierea Domnului

Καὶ διαγενομένου 1) τοῦ σαββάτου (după ce a trecut ziua sîmbetei), Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν 2) ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι 3) ἀλείψωσιν 4) αὐτόν. Καὶ λίαν πρωῒ (foarte de dimineață) τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων (în cea dintîi zi a săptămînei), ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνῆμα, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου (pe cînd răsărea soarele). Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; καὶ ἀναβλέψασαι 5) θεωροῦσιν ὅτι (că) ἀνακεκύλισται 6) ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. Καὶ εἰσελθοῦσαι 7) εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον 8) ἐν τοῖς δεξιοῖς περιβεβλημένον 9) στολὴν λευκήν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. 10) Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· 11) Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρινὸν τὸν ἐσταυρωμένον· 12) ἠγέρθη, 13) οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν 14) αὐτόν. Ἀλλὰ ὑπάγετε, εἴπατε 15) τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι (că) προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, 16) καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου, εἶχεν γὰρ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις. Καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπαν· ἐφοβοῦντο γάρ.

Sf. Evangh. după Marcu XVI, 1-8.

---

1) *Διαγενομένου :* Part. aor. 2, *διαγίγνομαι.*
2) *Ἠγόρασαν :* Indic. aor. 1. *ἀγοράζω.*
3) *Ἐλθοῦσαι :* Part. aor. 2. fem. pl. *ἔρχομαι.*
4) *Ἀλείψωσι :* Subj. aor. 1, *ἀλείφω.*
5) *Ἀναβλέψασαι :* Part. aor. 1, fem. *ἀναβλέπω.*
6) *Ἀνακεκύλισται :* Ind. perf. med. pas. *ἀνακυλίω.*
7) *εἰσελθοῦσαι :* Part. aor. 2, fem. *εἰσέρχομαι.*
8) *καθήμενον :* Part. prez. *κάθημαι.*
9) *περιβεβλημένον :* Part. perf.med. *περιβάλλω.*
10) *Ἐξεθαμβήθησαν :* Ind. aor. pas. *ἐκθαμβέω*
11) *ἐκθαμβεῖσθε :* Imper. prez. m. *ἐκθαμβέω.*

---

12) *ἐσταυρωμένον :* Part. perf. *σταυρόω.*
13) *Ἠγέρθη :* Ind. aor. pas. *ἐγείρω.*
14) *Ἔθηκαν :* Ind. aor. *τίθημι,*
15) *εἴπατε :* Imperat. aor. 1, de la *λέγω*, aor. 2, *εἶπον.*
16) *Ὄψεσθε :* Indic. viit. med. *ὁράω.*

LECŢIA a LXIX-a

Pavel şi Sila în cetatea Philippi (Filipi)

Ἰδόντες[a] δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς[1]) ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ προσαγαγόντες[2]) αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς εἶπαν·[3]) οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπαρχόντες,[4]) καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη[6]) ἃ οὐκ ἔξεστιν[5]) ἡμῖν παραδέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν Ρωμαίοις οὖσιν.[7]) Καὶ συνεπέστη[8]) ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ περιρήξαντες[9]) αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν, πολλάς τε ἐπιθέντες[10]) αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον[11]) εἰς φυλακήν, παραγγείλαντες[12]) τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς· ὃς παραγγελίαν τοιαύτην λαβὼν ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας

a) *ἰδῶντες :* Part. aor. 2, *ὁράω.*
1) stăpînii ei (roabei).
2) *προσαγαγόντες :* Part. aor. 2, *προσάγω.*
3) *εἶπαν :* Indic. ao. *λέγω*, ao. 2, *εἶπον.*
4) Apoziţie : Iudei fiind.
5) *οὐκ ἔξεστιν :* Impersonal, nu este iertat, nu este permis să.
6) *ἔθη* de la *τὸ ἔθος, ους,* obiceiuri.
7) *οὖσιν :* Part. prez. dat. pl. *εἶναι.*
8) *συνεπέστη :* Indic. aor. 2, *συνεπίστημι.*
9) *περιρήξαντες :* Part. aor. 1, *περιρρήγνυμι.*
10) *ἐπιθέντες :* Part. aor. 2, *ἐπιτίθημι.*
11) *ἔβαλον :* Indic. aor. 2 *βάλλω.*

ἠσφαλίσατο αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον. Κατὰ δὲ μεσονύκτιον[13]) Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνουν[14]) τὸν Θεόν, ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι. Ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε[14]) σαλευθῆναι[15]) τὰ θεμέλια τοῦ δεσμοτηρίου· ἠνοίχθησαν[16]) δὲ παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη[17]).

Faptele Apostolilor XVI, 19-26.

12) *παραγγείλαντες :* Part. aor. 2, *παραγγέλλω.*
13) către miezul nopţii.
14) *ὕμνουν :* înălţau imne de laudă.
14) *ὥστε :* Conj. consecutivă, cu infinit. în cît s-au zguduit.
15) *σαλευθῆναι :* Inf. aor. pasiv. *σαλεύω.*
16) *ἠνοίχθησαν :* Ind. aor. pas. (atic. *ἀνεῴχθησαν*) de la *ἀνοίγω.*
17) *ἀνέθη :* Indic. aor. pas. *ἀνίημι.*

LECȚIA a LXX-a

A. Cuvîntarea lui Pavel în Areopag (Atena)

Σταθεὶς[1]) δὲ Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου Πάγου ἔφη [2]) Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ [3]. Διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν [4]) τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὗρον [5]) καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο· [6]) ἀ γ ν ώ σ τ ῳ Θ ε ῷ. Ὃ οὖν ἀγνοοῦντες [7]) εὐσεβεῖτε, τοῦτο ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ και γῆς ὑπάρχων [8]) κύριος οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδ᾽ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρωπίνων θεραπεύεται [9]) προσδεόμενός [9a]) τινος, αὐτὸς διδοὺς [10]) πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάντα· ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς [11]) πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν [11b]) ἐπὶ παντὸς προσώπου τῆς γῆς, ὁρίσας [12]) προστεταγμένους [13]) καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν, ζητεῖν [14]) τὸν Θεόν, εἰ ἄρα γε [15]) ψυλαφήσειαν [16]) αὐτὸν καὶ εὕροιεν, [17]) καί γε [18]) οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ὑμῶν ὑπάρχοντα.

Faptele Apostolilor XVII, 22-27.

---

1) σταθείς : Part. aor. 1, pasiv, *ἵστημι.*

2) ἔφη : Indic. imperf. *φημί.*

3) văd că în toate privințele voi sînteți deosebit de pioși (cucernici).

4) ἀναθεωρῶν : Partic. prez. *ἀναθεωρέω*, privind cu luare aminte.

5) εὗρον : Ind. aor. 2, *εὑρίσκω.*

6) ἐπεγέγραπτο : Ind. m. m. c. Perf. *ἐπιγράφω.*

7) ἀγνοοῦντες : Part. prez. *ἀγνοέω.*

8) ὑπάρχων : Part. prez. *ὑπ. κύριος*, fiind domn.

9) θεραπεύεται : Ind. prez. pasiv, este servit de.

9a) προσδεόμενός τινος : ca și cum ar avea nevoie de ceva.

10) αὐτὸς διδούς : el care dă sau de oare ce el dă.

11) ἐξ ἑνός : dintr-un singur om, sau dintr-un sînge.

11 a) κατοικεῖν : ca să locuiască pe.

12) ὁρίσας : Part. aor. *ὁρίζω.*

13) προστεταγμένους : Part. perf. med. *προστάττω*, mai dinainte așezat.

14) ζητεῖν : Inf. prez. *ζητέω*, ca să caute.

15) εἰ ἄρα γε : doar doar de l-ar dibui.

16) ψηλαφήσειαν : Opt. aor 1, *ψηλαφάω.*

17) εὕροιεν : Opt. aor. 2, *εὑρίσκω,*

18) καί γε... οὐ μακράν... ὑπαρχόντα : deși nu este departe.

LECŢIA a LXXI-a

B. Cuvîntarea lui Pavel în Areopag (Atena) Continuare

Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν ὡς[1]) καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν·[2]) τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.[3]) Γένος οὖν ὑπάρχοντες[4]) τοῦ Θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν νομίζειν, χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι[5]) τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ Θεῖον εἶναι ὅμοιον. Τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν[6]) ὁ Θεὸς τὰ νῦν[7]) ἀπαγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πάντας πανταχοῦ μετανοεῖν, καθότι[8]) ἔστησεν[9]) ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν

---

1) *ὡς :* Conj. după cum, precum.

2) *εἰρήκασιν :* Indic. Perf. *λέγω*.

3) *τοῦ γάρ... ἐσμέν :* şi noi sîntem neam al lui.

4) *γένος.. ὑπάρχοντες :* dacă sîntem neam al lui Dumnezeu.

5) *χαράγματι :* apoziţie la *χρυσῷ, ἀργυρῷ, λιθῷ :* chip, semn al artei şi cugetării omului.

6) *ὑπεριδών :* Part. aor. 2, a trece cu vederea ; trecînd cu vederea timpurile neştiinţei.

7) *Τὰ νῦν :* acum.

8) *καθότι :* Conjunct. ; întru cît, după cum.

9) *ἔστησεν :* Ind. aor. 1, *ἵστημι*.

δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν,[10]) πίστιν παρασχὼν[11]) πᾶσιν ἀναστήσας[12]) αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

Ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν[13]) ἐχλεύαζον, οἱ δὲ[14]) εἶπαν· ἀκουσόμεθά σου περὶ τούτου καὶ πάλιν.

Faptele Apostolilor XVII, 28-32.

---

10) *ὥρισεν :* Indic. aor. 1, *ὁρίζω*.

11) *πίστιν παρασχών :* după ce a oferit tuturor credinţa, garanţia.

12) *ἀναστήσας :* Part. aor. 1, *ἀνίστημι* ; înviindu-l.

13, 14) *οἱ μέν.,. οἱ δέ :* unii... alţii.

LECȚIA a LXXII și LXXIII-a

A. Pavel se dezvinovățește în fața lui Festus și Agripa

Ἐν οἷς[1]) πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκόν... ἡμέρας μέσης (la amiazi) κατὰ τὴν ὁδὸν εἶδον,[2]) βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμψαν με φῶς[3b]) καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους· πάντων τε καταπεσόντων ἡμῶν (Genit. abs.) εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν λέγουσαν πρός με τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ, Σαούλ, Σαούλ, τί μὲ διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. Ἐγὼ δὲ εἶπα· τίς εἶ, Κύριε; Ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· Ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. Ἀλλὰ ἀνάστηθι[3]) καὶ στῆθι[4]) ἐπὶ τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην[5]) σοι, προχειρίσασθαί[6]) σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν[7]) τε[8]) εἶδες ὧν[7]) τε[8]) ὀφθήσομαί σοι, ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ

---

1) Ἐν οἷς: Pentru asemenea prigoane.

2) Construiește: a) *εἶδον... φῶς... οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα:* am văzut o lumină din cer mai puternică de cît strălucirea soarelui.

3 b. *φῶς περίλαμψάν με καὶ τούς..:* lumină care mă înconjara cu strălucirea ei pe mine și pe cei ce.

3) ἀνάστηθι: Imperat. aor. 2, *ἀνίστημι.*

4) στῆθι: Imperat. aor. 2, *ἵστημι.*

5) ὤφθην: Indic. aor. pasiv *ὁράω:* fusei văzut de tine, deci m-am arătat ție.

6) προχειρίσασθαι: Inf. aor. 1, med. *προχειρίζω:* ca să te rînduiesc.

7) μάρτυρα ὧν = μάρτυρα τούτων ἃ εἶδες... ἅ ὀφθήσομαι (ὁράω).

8) τε... τε = pe de o parte... pe de alta; atît... cît.

λαοῦ καὶ ἐκ τῶν ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω σε, ἀνοῖξαι[9]) ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι[10]) ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν, τοῦ λαβεῖν[11]) αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις[12]) πίστει τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν, βασιλεῦ Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ ὀπτασίᾳ, ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτόν τε καὶ Ἱεροσολύμοις πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπήγγελλον μετανοεῖν καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεὸν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας.

Ἕνεκα τούτων με Ἰουδαῖοι συλλαμβόμενοι ὄντα[12b])ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι. Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν[13]) τῆς ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἕστηκα[14]) μαρτυρόμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς[14]) λέγων ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ παθητὸς ὁ Χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ τε λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν.

Faptele Apostolilor XXVI, 12-23.

---

9) ἀνοῖξαι: Infinit. viit. *ἀνοίγω;* ea să deschizi.

10) τοῦ ἐπιτρέψαι: ca ei să se întoarcă de la; Inf. aor. *ἐπιστρέπω.*

11) τοῦ λαβεῖν: Inf. aor. 2, *(λαμβάνω)*, în Genit. să primească.

12) ἐν τοῖς ἡγιασμένοις: Part. perf. med. *ἁγιάζω:* a sfinți; cu sfinții, cu cei ce s-au sfințit.

12b) pe cînd eram.

13) τυχών: Part. aor. 2, *τυγχάνω*, cu complementul în Genit.

14) construiește: *οὐδὲν λέγων ἐκτὸς τούτων ἅ τε οἱ προφῆται ἐλάλησαν μέλλοντα γίνεσθαι καὶ Μοϋσῆς, εἰ παθητός..* nimic grăind afară de cele ce și profeții au prezis că vor să fie și Moise, și anume că Cristos va trebui să pătimească

LECȚIA a LXXIV-a

B. Festus și Agripa găsesc pe Pavel nevinovat

Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου (Genit. abs.), ὁ Φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ φησίν· μαίνῃ Παῦλε· τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. Ὁ δὲ Παῦλος· οὐ μαίνομαι, φησίν, κράτιστε Φῆστε, ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι. Ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεύς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐθέν· οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον [1]) τοῦτο. Πιστεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; οἶδα ὅτι πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον· ἐν ὀλίγῳ με πείθεις χριστιανὸν ποιῆσαι. Ὁ δὲ Παῦλος· εὐξάμην [2]) ἂν τῷ Θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν μεγάλῳ οὐ μόνον σὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιούτους ὁποίους κἀγώ [3]) εἰμι, παρεκτὸς [5]) τῶν δεσμῶν τούτων.

Ἀνέστη [4]) τε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν ἥ τε Βερνίκη καὶ οἱ συγκαθήμενοι [6]) αὐτοῖς, καὶ ἀναχωρήσαντες [7]) ἐλάλουν

---

1) *πεπραγμένον :* Part. perf. med. *πράττω.*

2) *Εὐξάμην ἄν :* m-aș ruga. Ind. aor. 1, pe lîngă *ηὐξάμην*, de la *εὔχομαι.*

3) *κἀγώ :* crasă pentru *καὶ ἐγώ.*

4) *ἀνέστη :* Ind. aor. 2, *ἀνίστημι.*

5) *παρεκτός :* Prepoz. cu Genit., afară de.

6) *οἱ συγκαθήμενοι :* Part. *συνκάθημι.*

7) *ἀναχωρήσαντες :* Part. aor. 1, *ἀναχωρέω.*

πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι οὐδὲν θανάτου ἢ δεσμῶν ἄξιόν [8]) τι πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη· ἀπολελύσθαι [9]) ἐδύνατο [10]) ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἰ μὴ [11]) ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

După Faptele Apostolilor XXVI, 24-32

---

8) *ἄξιος :* adj. cu complementul în Genit ; *θανάτου ἢ δεσμῶν :* ceva demn de moarte sau de lanțuri.

9) *ἀπολελύσθαι :* Inf. perf. med. pasiv. *ἀπολύω.*

10) *ἐδύνατο :* Imperf. Indic. med. *δύναμαι.*

11) *εἰ μὴ ἐπεκέκλητο :* dacă n-ar fi făcut apel la ; *ἐπεκέκλητο :* Ind. m. m. c. Perf. *ἐπικαλέω.*

SUPLEMET SINTACTIC

Cîteva reguli principale de sintaxă

ARTICOLUL

I. Articolul ὁ, ἡ, τό însoţeşte, în limba greacă, orice substantiv pentru a-i determina mai bine înţelesul, întocmai ca articolul hotărît sau propriu în limba română.

Ex. : ὁ γέρων = bătrînul.
γέρων = bătrîn, un bătrîn.

Articolul se acordă cu substantivul pe care-l determină în gen, număr şi caz.

Ex.: ὁ ἡγεμών, = conducătorul = ἡ χώρα, ţara
τὸ σῶμα. corpul

II. Articolul are şi cîteva înţelesuri particulare :

1. Fiind la origină pronume demonstrativ, articolul a păstrat acest înţeles în cîteva expresiuni foarte întrebuinţate. În acest caz articolul primeşte accent.

Ex. : ὃ μέν . . . ὃ δέ = unul . . . altul (la toate cazurile şi genurile)

2. Articolul la neutru singular şi plural are uneori înţeles de substantiv.

Ex. : Τὸ τοῦ ἀνθρώπου = rolul omului.
Τὰ ἑκάστου = bunurile fiecăruia.

3. Articolul determinînd un cuvînt sau un grup de cuvinte oarecare, le dă înţeles de substantiv.

Ex. : οἱ δίκαιοι (adj.) = drepţii.
τὸ λύειν (verb) = acţiunea de a dezlega, dezlegarea.
οἱ νῦν (adv.) = oamenii de acum.
οἱ ἀμφὶ Κῦρον
(grup de cuvinte) = însoţitorii, curtea lui Cirus.

III. Articolul în general nu se întrebuinţează în următoarele cazuri :

1. Înaintea numelui predicativ.

Ex. : Ὁ Κῦρος ἦν πάντων ἀνδρικώτατος (= ὁ ἀνδρικώτατος)
Cirus era cel mai curajos dintre toţi.
Τὸ μηδὲν θαυμάζειν ἀρχὴ (= ἡ ἀρχή) ἐστι τῆς σοφίας.
A nu te minuna de nimic este începutul înţelepciunii.

2. In maxime, învăţăminte, idei generale.

Ex. : Ἀνθρώπου (= τοῦ ἀνθρώπου) ψυχή (= ἡ ψυχή) ἀθάνατός ἐστι
Sufletul omului e nemuritor.

3. Articolul poate să însoţească şi poate să fie omis înaintea numelor proprii de persoane şi de oraşe.

Ex. : Ὁ Σωκράτης sau Σωκράτης = Socrate.
Αἱ Ἀθῆναι sau Ἀθῆναι = Atena

III. Atributul substantival sau adjectival stă între articol şi substantivul determinat.

Ex.: Ὁ τῶν Περσῶν δῆμος = (Poporul Perşilor).
Ἡ μεγάλη πόλις = Marea cetate.

Atributul substantival şi adjectival poate sta şi în urma substantivului, în acest caz însă se repetă articolul.

Ex. : Ὁ δῆμος ὁ τῶν Περσῶν.
Ἡ πόλις ἡ μεγάλη.

Dacă articolul nu se repetă, se schimbă înţelesul.

Ex. : Ἡ πόλις μεγάλη = cetatea este mare.

ACORDUL

I. Acordul Adjectivului

Ca şi în limba latină, adjectivul se acordă în caz, număr şi gen cu substantivul la care se raportă.

πόλις μεγάλη = (oraş mare).
ἀνδρεῖος νεανίας = (tînăr brav).
πολιτικὸν ζῷον = (animal sociabil).

Observări a) Se observă că şi în limba greacă, de multe ori, acordul se făcea după înţeles (ad synesin).

Ex.: φίλε τέκνον (iubite copil)

b) Cînd un adjectiv se raportă la mai multe substantive, el nu se repetă la fiecare şi se acordă de obicei cu acela lîngă care este aşezat.

Ex.: θυμὸς καὶ χαρὰ μεγίστη sau
μέγιστος θυμὸς καὶ χαρά.
Pasiune şi bucurie foarte mare.

II. Acordul verbului

A. Verbul se acordă în număr şi persoană cu subiectul său urmînd aceleaşi reguli ca şi în limba latină.

Ex.: Αἱ μητέρες φιλοῦσι τὰ τέκνα.
Mamele îşi iubesc copiii.
Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ φιλοῦσι τὰ τέκνα.
Tatăl şi mama îşi iubesc copiii.
Φιλεῖ σε ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ.
Te iubesc tatăl şi mama.

Observări. Cînd un verb se raportă la mai multe subiecte de diferite persoane, persoana 1-a are precădere faţă de a 2-a şi a 3-a, iar persoana a 2-a faţă de a 3-a:

Ex.: Ἐγὼ καὶ σὺ θαυμάζομεν τὸν Θεόν.
Eu şi tu admirăm pe D-zeu.

B. Spre deosebire de limba latină, în limba greacă, cînd subiectul este la *neutru plural*, predicatul stă la *singular*.

Τὰ ζῷα τρέχει = (Animalele aleargă).

III. Acordul prin atracţie

A. *Atracţia genului.* Ca şi în limba latină, cînd numele predicativ este un substantiv, *pronumele demonstrativ*, care, după înţeles, ar trebui să fie la *genul neutru*, se acordă, prin atracţie, *în gen* şi *număr* cu *substantivul nume predicativ.* Tot astfel şi *pronumele relativ*, în loc să se acorde cu antecedentul, se acordă *în gen* şi *număr* cu substantivul nume predicativ.

Ex.: Αὕτη (în loc de τοῦτο) ἔσται ἡμῖν σωτηρία.
Acest lucru va fi pentru noi scăparea.
Λόγοι εἰσὶν ἃς (în loc de οὕς) ἐλπίδας ὀνομάζομεν.
Sînt prezumţii pe care le numim speranţe.

B. *Atracţia cazului.* Cînd pronumele relativ ar trebui să fie la Acuzativ iar antecedentul său este la Genitiv sau Dativ, atunci relativul, de obicei, prin atracţiune se pune în cazul antecedentului.

Ex.: Τῶν ἐθνῶν ὧν ἡμεῖς ἴσμεν (ὧν în loc de ἅ).
Dintre neamurile pe care noi le cunoaştem.
Μήδων ὅσων (în loc de ὅσους) ἑόρακα, ὁ ἐμὸς πάππος κάλλιστος.
Dintre Mezii, pe care i-am văzut, bunicul meu este cel mai frumos.
Τῷ ἡγεμόνι πιστεύσομεν ᾧ (în loc de ὅν) ἂν Κῦρος δῷ.
Ne vom încrede călăuzei pe care ne-o va da Cirus.

Cînd antecedentul relativului este pronumele demonstrativ οὗτος şi cînd relativul este în acelaş caz cu antecedentul, antecedentul pr. demonstr. se suprimă.

Ex.: Ὃς ἦλθεν (= οὗτος ὃς ἦλθεν).
Acela care a venit.
Σὺν οἷς στέργεις (σὺν τούτοις οὓς στέργεις).
Cu acei pe care îi iubeşti.

Părţile propoziţiei

I. *Subiectul.* Ca şi în limba latină, subiectul unui verb la mod personal stă în cazul Nominativ: ὁ πατὴρ φιλεῖ τὰ τέκνα. (Tatăl iubeşte pe copii).

II. *Atributul.* Cînd un substantiv determină pe un altul, el stă în cazul *Genitiv,* servind de complement celui dintîi. Un astfel de *Genitiv* poate exprima :

a) o posesiune: Τὸ Πέτρου βιβλίον (Cartea lui Petru).

b) o parte dintr-un întreg (Genitivul partitiv): ὁ ἥμισυς τοῦ στρατοῦ (jumătate din armată). Se observă că, în limba greacă întrebuinţarea Genitivului partitiv este mult mai largă decît în limba latină, el întîlnindu-se chiar după verbe: δός μοι τοῦ ἄρτου (dă-mi din această pîine).

c) materia: χρυσοῦ στέφανος. (Coroană de aur).

d) durata: Ὁδὸς τριῶν ἡμερῶν. (Cale de trei zile).

e) preţul, care în limba latină se exprimă numai prin Genitiv sau Ablativ, în limba greacă se exprimă numai prin Genitiv: μνῶν τεττάρων χώρα. Un teren de patru mine (o monetă).

f) subiectul sau obiectul unui substantiv verbal: ὁ τῶν πολεμίων φόβος = frica duşmanilor (Genitiv subiectiv) sau frica de duşmani (Genitiv obiectiv)

III. *Complementul adjectivelor.* Spre deosebire de limba latină, limba greacă — pierzînd Ablativul — întrebuinţează cazul *Genitiv* după adjectivele care înseamnă:

a) Valoarea: Ἄξιος πολλῆς τιμῆς (Demn de multă cinste).

b) *Amintirea sau uitarea:* Τῶν ὅρκων μνήμων (cel care îşi aminteşte de jurăminte).

Abundenţa sau lipsa: Πλήρης οἴνου (Plin de vin).

d) Dorinţa: Δόξης ἐπιθυμητικός, (Doritor de glorie).

Se observă că după adjectivele de asemănare se întrebuinţează numai cazul *Dativ:* Ὅμοιος τῷ πατρί (Asemenea tatălui).

IV. *Complementul comparativului. a)* Dacă acest complement este un nume, el stă în cazul *Genitiv:* Κροίσου πλουσιώτερος = mai bogat decît Cresus.

b) Termenul de comparaţie se poate exprima şi prin conjuncţia ἤ, urmată de cazul primului termen al comparaţiunii: Πλουσιώτερος ἢ Κροῖσος.

c) Dacă termenul al doilea al Comparaţiunii este un adjectiv, el stă tot la comparativ: Εὐδαιμονέστερος ἢ σοφώτερος (mai fericit decît înţelept).

V. *Complementul superlativului.* Ca şi în limba latină, regimul superlativului relativ se exprimă prin cazul *Genitiv:* Τὸ ὑψηλότατον τῶν δένδρων (cel mai înalt dintre arbori).

VI. *Complementul verbului:* Cemplementul verbului se poate exprima prin următoarele cazuri:

1. *Acuzativ.* După verbele tranzitive, la forma activă şi medie Ὁ πατὴρ φιλεῖ τὰ τέκνα (Tatăl iubeşte copiii).

Observări. a) Sînt unele verbe care în romîneşte sînt tranzitive, iar în limba greacă sînt intranzitive: Τυγχάνειν τινός (a ajunge pe cineva); iar altele sînt intranzitive în romîneşte şi tranzitive în limba greacă: Ἀδικεῖν τινα (a face nedreptate cuiva).

b) Unele verbe, ca şi în limba romînă şi latină, au două complemente în Acuzativ: Διδάσκω τοὺς παῖδας τὴν γραμματικήν (Invăţ pe copii gramatica).

c) Se construiesc de asemenea cu Acuzativul unele verbe intranzitive; în acest caz însă obiectul trebuie să fie derivat din aceeaşi rădăcină cu verbul sau să fie înrudit cu el prin însemnare: Πόλεμον πολεμεῖν χαλεπόν (A război un război greu).

2. *Genitiv.* Dintre verbele care au complementul în cazul Genitiv, mai importante sînt cele care arată:

a) Superioritatea sau inferioritatea: Ἐκράτησε τῶν πολεμίων (A biruit pe duşmani).

b) Depărtarea: Οὐκ ἀπέχει ἡ ὁδὸς τοῦ ποταμοῦ (drumul nu este departe fluviu)

c) Abundenţă sau lipsă: χρημάτων εὐπορεῖ (Are abundenţă de bani).

d) Reuşita: Τυγχάνειν τοῦ σκοποῦ (A atinge un scop).

e) A bea şi a mînca: Οἴνου πίνειν (A bea vin).

3. *Dativ.* Complementul stă în cazul Dativ după verbele care înseamnă:

a) Asemănare Ἔοικε τῷ πατρί (seamănă cu tatăl său)

b) Prietenie sau duşmănie: Πολεμεῖν τινι (a face război cuiva).

c) Ajutor: Συμμάχοις βοηθεῖν (A ajuta pe aliaţi).

d) Folosinţă: Ἵπποις τοῖς ἐμοῖς χρήσει (Te vei servi de caii mei).

Observare. In Dativ stă şi complementul indirect răspunzînd la întrebările *cui, pentru cine, la ce:* Δίδωμι ἐσθῆτα πτωχῷ

(Dau o haină săracului). Βούλομαι ζῆν οὐ μόνον ἐμαυτῷ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις (Vreau să trăiesc nu numai pentru mine, dar şi pentru alţii)

VII. *Determinările circumstanţiale.* Determinările circumstanţiale se exprimă în limba greacă precum urmează:

1. Pentru a exprima locul:

a) La întrebarea *unde* (ποῦ): Cazul *Dativ* precedat de ἐν.

Ex.: Οἰκεῖ ἐν Ῥώμῃ (Locuieşte în Roma).

b) La întrebarea *încotro* (ποῖ): Cazul *Acuzativ* precedat de εἰς.

Ex.: Ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν (A venit în oraş).

c) La întrebarea *de unde* (πόθεν): Cazul *Genitiv* precedat de ἐκ (ἐξ).

Ex.: Ἀπῆλθον ἐξ Ἀθηνῶν (Am plecat din Atena).

d) La întrebarea *pe unde* πῇ: Cazul *Genitiv* precedat de διά.

Ex.: Διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται (Trece prin agora, piaţa publică).

2. Pentru a exprima timpul se întrebuinţează:

a) La întrebarea *cînd;* Cazul *Dativ* precedat de ἐν.

Ex.: Ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ (În acel timp).

Se observă că, dacă timpul este exprimat printr-un cuvînt, care măsoară timpul (ziuă, lună sau an), însoţit de o determinare numerică, nu se mai întrebuinţează prepoziţia ἐν.

Ex.: Ἦλθεν τῷ τρίτῳ μηνί (A sosit în a treia lună).

b) Durata unei acţiuni se expimă prin *Acuzativ* fără prepoziţie.

Ex.: Ἐβασίλευσεν τρία ἔτη (A domnit trei ani).

3, Dintre celelalte determinări se exprimă:

Prin Genitiv: a) Preţul: Πολλοῦ ποιεῖσθαι τινα (a socoti pe cineva de mult preţ).

b) Materia: χρυσοῦ πεποίηται ὁ στέφανος (Coroana a fost făcută din aur).

c) Cauza: Εὐδαιμονίζω σε τῆς σοφίας. (Te felicit pentru înţelepciune)

Prin Dativ: a) Instrumentul: Παίειν τινὰ ξίφει (A lovi pe cineva cu sabia).

b) Cauza: λιμῷ ἀπέθανεν (A murit de foame).

Prin acuzativ: a) Distanţa: Ἀπέχει εἴκοσι βήματα ἀπὸ τῆς πόλεως (Este departe la 20 de paşi de oraş).

b) Partea: Τὸν δάκτυλον ἀλγεῖ (Suferă de deget).

Înţelesul timpurilor

În limba elină, ca şi în genere în limba latină, la orice verb se deosebesc:

A. *Felul acţiunii,* care poate fi:

1. O acţiune neîndeplinită, cursivă (începută dar neisprăvită), durativă, (actio imperfecta);

Ex.: γράφω scriu.
ἔγραφον scriam.

2. O acţiune îndeplinită, considerată în rezultatele ei (actio perfecta):

Ex.: εὕρηκα, am găsit (deci, am),
βεβίωκε a trăit (acum nu mai trăieşte).

3. Acţiunea verbală în sine fără ideea de durată sau îndeplinire, o acţiune începătoare sau momentană:

Ex.: ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα veni, vidi, vici.
venii, văzui, învinsei;
βασιλεύσει, va fi rege, va ajunge rege.

B. *Ideea de timp,* după care acţiunea arătată de verb poate fi raportată la:

1. Prezent : ποιεῖ, πεποίηκεν;
2. Trecut : ἐποίει, ἐποίησεν, ἐπεποιήκει;
3. Viitor : ποιήσει.

I. Indicativul

Timpurile Indicativului exprimă şi ideea de timp şi felul acţiunii după cum urmează:

A. **Prezentul**: o acţiune neterminată în prezent.

Ex.: ὁρῶ, eu văd.

B. **Imperfectul**: o acţiune neterminată în trecut.

Ex.: Τὰς πόλεις ἔκτιζον, ei întemeiau cetăţile.

C. **Viitorul**: acţiunea verbală în sine sau acţiunea începătoare în viitor.

Ex.: Βασιλεύσει: va fi rege, sau va ajunge rege.

D. **Aoristul**: 1. Acţiunea verbală în sine (fără ideea de durată sau de rezultat) raportată la trecut, perfectum historicum în limba latină.

Ex.: Ἐπολέμησαν οἱ Ἀθηναῖοι, Atenienii făcură sau au făcut războiul.

2. Acţiunea începătoare (ingresivă), momentană, raportată la trecut.

Ex.: Ἐβασίλευσεν, ajunse rege.
Ἔβλεψεν, aruncă o privire.
Ἐνόσησεν, căzu bolnav.

Notă. Aoristul are valoare de M. m. c Perfect pentru a indica un fapt trecut, anterior altui fapt trecut.

Ex.: Δαρεῖος Κῦρον μεταπέμπεται (Prezent istoric) ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἧς αὐτὸν σατράπην ἐποίησεν
Darius cheamă pe Cirus din provincia
peste care îl făcuse satrap.

E. **Perfectul**: o acţiune terminată în prezent sau rezultatul prezent al unei acţiuni îndeplinite, perfectum praesens în limba latină.

Ex.: Οἶδα, (am văzut, deci) eu ştiu.
Κέκτημαι, (am cîştigat deci) eu posed.

F. **M. m. c. Perfect**: o acţiune terminată în trecut sau rezultatele trecute ale unei acţiuni îndeplinite, aflîndu-se cu Perfectul în acelaş raport ca Imperfectul cu prezentul.

Ex.: Ἐτεθνήκει, murise.
Ἐτέθαπτο, era îngropat.
Ἐκεκτήμην, posedam.

G. **Viitorul anterior** sau **exact** (rar intrebuinţat): rezultatul viitor al unei acţiunii îndeplinite.

Ex.: Λελύσομαι, voi fi fost dezlegat.
Γεγράψεται ἡ ἐπιστολή, scrisoarea va fi fost scrisă, sau se va fi terminat cu scrisul scrisorii.

II. Participiul

Timpurile Participiului au acelaş înţeles ca şi timpurile corespunzătoare ale Indicativului (exprimînd şi felul acţiunii şi ideea de timp).

Ex.: λύων, dezlegînd.
λύσων, trebuind să dezlege.
λύσας, după ce a dezlegat.

III. Conjunctivul, Optativul, Imperativul şi Infinitivul

Timpurile acestor moduri nu exprimă ideea de timp, ci numai felul acţiunii. Timpurile *Optativului* şi *Infinitivului* exprimă ideea de timp numai în *Stilul oblic* sau *indirect*, după cum urmează:

Optativul prezent exprimă prezentul.

Ex.: Εἶπεν ὅτι ἀποθνήσκοι (stil direct, ἀποθνήσκει), zise că el moare.

Optativul aorist exprimă trecutul.

Ex.: Εἶπεν ὅτι ἀποθάνοι (stil direct, ἀπέθανε, el muri), zise că el muri, sau, a murit.

Optativul viitor exprimă viitor.

Ex.: Εἶπεν ὅτι ἀποθανοῖτο (stil direct, ἀποθνήσκει, el va muri), zice că va muri.

Infinitivul prezent exprimă prezentul.

Ex.: Εἶπεν αὐτὸν ἀποθνήσκειν (stil direct, ἀποθανεῖται, el moare), zise că el moare.

Infinitivul Aorist exprimă trecutul.

Ex.: Εἶπεν αὐτὸν ἀποθανεῖν (stil direct, ἀπέθανε, el muri), zise că el muri sau a murit.

Infinitivul Viitor exprimă viitorul.

Ex.: Εἶπεν αὐτὸν ἀποθανεῖσθαι (stil direct, ἀποθανεῖται, el va muri), zise că el va muri.

Modurile verbului în propozițiile principale

Ca și în latinește se întrebuințează:

1. Pentru a exprima un fapt real: *Modul Indicativ.*

Ex.: Ὁ χρόνος φεύγει. Timpul fuge.

2. Pentru a exprima un fapt posibil: *Modul Optativ* Prezent sau Aorist, însoțit de ἄν (mai ales în perioada condițională potențială).

Ex.: Εὐδαίμων ἄν εἴην, εἰ φίλον ἔχοιμι Aș fi fericit, dacă aș avea un amic.

3. Pentru a exprima un fapt ireal: *Indicativul* unui timp secundar, Imperfect sau Aorist, însoțit de ἄν (mai des în perioada condițională ireală).

Ex.: Εὐδαίμων ἄν ἦν, εἰ φίλον εἶχον. Aș fi fericit (acum), dacă aș avea un amic (dar n-am).

În toate cazurile precedente negațiunea este οὐ.

4. Pentru a exprima un ordin (persoana 2, 3 singular și plural): *Imperativul prezent sau Aorist.*

Ex.: λῦε = Dezleagă! λυέτω = Dezlege!

5. *Conjunctivul* pentru a exprima:

a) Un îndemn: ἴωμεν (eamus). Să mergem.

b) O oprire (ordin negativ): Μὴ λύσῃς (Conjunctiv Aorist), sau Μὴ λῦε = Nu dezlega!

c) O deliberare în întrebări: Εἴπωμεν ἢ σιγῶμεν; Să vorbim sau să tăcem?

6. Pentru a exprima: *a)* o dorință realizabilă: *Optativul* singur sau însoțit de εἴθε ori εἰ γάρ.

Ex.: Ὦ παῖ, γένοιο πατρὸς εὐτυχέστερος. O copile, fie ca tu să ajungi mai fericit decît tatăl tău.
Εἴθε ζῴης. Măcar de ai trăi.

b) o dorința irealizabilă: *Indicativul unui timp secundar* (Imperfect sau Aorist) precedat de εἴθε ori εἰ γάρ.

Ex.: Εἴθε σοι τότε συνεγενόμην. De ce n-am fost eu atunci împreună cu tine.

Propozițiunile subordonate

O propozițiune subordonată, exprimînd părerea Subiectului principalei și fiind dependentă de un timp secundar. poate să întrebuințeze, în locul Indicativului și uneori al Conjunctivului, Modul Optativ, numit Optativul oblic sau al Stilului indirect. Această regulă nu este obligatorie.

I. Propozițiile completive

În limba greacă propozițiile completive sînt de mai multe feluri :

A. Completiva legată de principală prin *Conjuncții* și anume :

1. *Prin Conjuncțiile* ὅτι *sau* ὡς (că), urmate de *Indicativ*, după verbele care însemnează, *a zice, a cugeta, a crede, a vedea, a ști, a afla.*

Ex : λέγω ὅτι ἕτοιμός εἰμι. Spun că sînt gata (pregătit).

Οἶδα ὅτι Θεός ἐστιν. Știu că Dumnezeu există.

Ἔλεγεν ὅτι ἡ ὁδὸς ἔσοιτο (Optativul oblic în locul lui ἔσται din Stilul direct) πρὸς βασιλέα. Zicea că va merge (că drumul îi va fi) contra regelui.

2. *Prin conjuncția* ὅπως, urmată de *Indicativul Viitor* sau *Conjunctivul,* după verbele care înseamnă, a veghea ca (φροντίζειν), a se pregăti ca (παρασκευάζομαι).

Ex. : Παρασκευάζομαι ὅπως ἀμυνοῦμαι. (= ἀμύνωμαι) mă pregătesc să mă apăr.

Παρεσκευαζόμην ὅπως ἀμύνωμαι sau ἀμυνοῦμαι (= ἀμυνοίμην, Optativul oblic) Mă pregăteam să mă apăr.

3. *Prin conjuncțiile* μή *sau* μή οὐ urmate de *Conjunctiv* după verbele de temere, δέδοικα, φοβοῦμαι.

Ex. : Δέδοικα μὴ ὁ διδάσκαλος ἔλθῃ. Mă tem să nu vie profesorul sau mă tem că profesorul va veni

Δέδοικα μὴ οὐ διδάσκαλος ἔλθῃ. Mă tem ca nu cumva profesorul să nu vină sau mă tem că profesorul nu va veni.

Ἔδεισαν μὴ ὁ διδάσκαλος ἔλθοι. (Optativul oblic). Se temeau că profesorul va veni.

B. Completiva legată de principală *fără Conjuncții* și anume :

1. *Completiva infinitivală.* Cînd verbul din principală exprimă *o părere, o declarare,* ca νομίζω, λέγω, φημί etc. *o voință,* ca βούλομαι, ἐθέλω etc. sau este un verb *impersonal* ca χρή (trebuie), ἔξεστι (este permis), ἀναγκαῖόν ἐστι (e necesar), secundara completivă se exprimă prin Acuzativ cu Infinitiv

Ex. : Νομίζω σε ἁμαρτάνειν. Socotesc că greșești.

Negațiunea obicinuită este οὐ (rar μή).

Dacă subiectul secundarei este același ca al principalei, el nu se exprimă; iar numele predicativ se acordă cu subiectul principalei.

Ex. : Φημί εἶναι ἀγαθός. Spun că eu sînt bun.

2. *Completiva participială.* Cînd verbul din principală exprimă percepțiune fizică sau intelectuală ca ὁράω (văd) οἶδα (știu), ἀκούω (aud), γιγνώσκω (cunosc), δηλόω (arăt), secundara completivă se exprimă cu Conjuncțiile ὅτι ori ὡς și Indicativul, dar mai degrabă printr-un *Participiu* care se referă la complement.

Ex. : Οἶδα Θεὸν ὄντα (= Οἶδα ὅτι Θεός ἐστιν). Știu că Dumnezeu există.

C. Completiva interogativă indirectă legată de principală printr-un cuvînt întrebător, urmat de *Indicativ.*

Ex. : Ἐρωτᾷ εἰ ἕτοιμος εἶ. Intreabă dacă ești gata.

Ἤρετο εἴ τις ἐμοῦ εἴη σοφώτερος (Optativul oblic). Întreba dacă cineva era mai înțelept decît mine.

Intrebarea dublă este legată de principală prin πότερον... ἤ (utrum... an), εἰ... ἤ (dacă... sau), εἴτε... εἴτε (dacă... dacă).

Ex. : Ἐρωτῶ πότερον (εἰ) ἀσθενεῖς ἢ ὑγιαίνεις. Întreb dacă ești bolnav sau sănătos.

II. Propozițiile subordonate circumstanțiale

1. *Subordonata de cauză.* Se leagă de principală prin conjuncțiunile ὅτι, διότι (fiindcă) sau ὡς, ὅτε, ὁπότε, ἐπεί, ἐπειδή, ἐπειδήπερ (de vreme ce, fiindcă), cu verbul la *Indicativ.* Negațiunea este οὐ

Ex. : Ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖς, ἀπέρχομαι. Fiindcă dorești, plec.

Τὸν Περικλέα ἐκάκιζον ὅτι οὐκ ἐπεξάγοι (Optativul oblic). Acuzau pe Pericles fiindcă (ziceau ei) nu-i ducea contra dușmanului.

2. *Subordonata consecutivă* are verbul la *Indicativ* (negațiunea οὐ sau la *Infinitiv* (negațiunea μή) legîndu-se, în ambele cazuri, de principală prin Conjuncția ὥστε (în cît) sau ὡς (în cît).

Ex.: Οὕτως ἐστὶ σοφὸς ὥστ' οὐδέποτε σφάλλεται. Este atît de înțelept încît nu se înșeală niciodată.

Κραυγὴν ἐποίουν ὥστε τοὺς πολεμίους ἀκούειν Strigau atît de tare, în cît dușmanii puteau să-l audă.

3. *Subordonata finală.* Verbul subordonatei finale stă în *Conjunctiv*, legîndu-se de principală prin Conjuncțiile ὡς, ὅπως, ὅπως ἄν, ἵνα (ca să). Negațiunea e μή.

Ex.: Ἔσθιε ἵνα ζῇς, μὴ ζῇ ἵνα ἐσθίῃς. Mănîncă pentru ca să trăiești, nu trăi ca să mănînci.

Φύλακας συμπέμπει (Present istoric), ὅπως φυλάττοιεν (Optativul oblic) αὐτόν. Trimise cu el paznici pentru a-l apăra (sau ca să-l apere).

4. *Subordonata condițională.* Conjuncțiunea principală este εἰ, (dacă). Negațiunea μή. Verbul stă:

a) La *Indicativ*, dacă condițiunea este *reală* (perioada condițională reală).

1) εἰ καλῶς ἐλάλησα, τί με δέρεις. Dacă am vorbit bine de ce mă bați? Sf. Evang. Ioan.

Ex.: 2. Εἰ βούλει εἰρήνην, παρασκεύασον τὴν εἰρήνην Dacă vrei pace, pregătește pacea.

b) La *Optativ*, dacă condiția este realizabilă (perioada condițională potențială).

Ex.: Εἰ πλούσιος γενοίμην, οὐκ ἂν εἴην φιλάργυρος Dacă aș fi bogat, n-aș fi avar.

c) La *Imperfectul Indicativului* pentru Prezent și la *Aoristul Indicativului* pentru Trecut (perioada condițională ireală), dacă condiția este irealizabilă.

Ex.: Εἰ πλούσιος ἦν, οὐκ ἂν φιλάργυρος ἦν. Dacă aș fi bogat (dar nu sînt), n-aș fi avar.

Observare. Subordonata condițională întrebuințează:

a) Conjuncția ἐάν și *Conjunctivul*, pentru a exprima un fapt determinat care se referă la viitor (modul eventual).

Ex.: Ἐὰν ζητῇς καλῶς, εὑρήσεις. Dacă vei căuta bine, vei găsi.

b) Conjuncția ἐάν și *Conjunctivul*, pentru a exprima un fapt general care se repetă în Prezent și Conjuncția εἰ și *Optativul* pentru a exprima un fapt general, repetat în Trecut.

Ex.: Ἐὰν τοῦτο ποιῇ. De cîte ori face aceasta.
Εἰ τοῦτο ποιοίη De cîte ori făcea aceasta.

5. *Subordonata temporală.* Conjuncțiile temporale sînt:

ὡς, ὅτε, ἡνίκα, cînd	ἕως, atîta cît
ὁπότε, εἰ, de cîte ori	ἕως, ἔστε, μέχρι οὗ, pînă ce să
ἐπεί, ἐπειδή, după ce	ἐν ᾧ, în timp ce
ἐπεί, ὡς τάχιστα, îndată ce	ἐξ οὗ, ἀφ' οὗ, de cînd, din timpul cînd.
πρίν, mai înainte de	

Subordonata temporală întrebuințează:

a) Indicativul și negațiunea οὐ, pentru a exprima un *fapt real și determinat.*

Ex.: Ἐμάχοντο, ἕως οἱ σύμμαχοι ἀφίκοντο. Luptară pînă sosiră aliații.

b) Conjunctivul cu ἄν și negațiunea μή, pentru a exprima *un fapt viitor.* (Conjuncțiile temporale se compun cu ἄν: ὅταν ὁπόταν, ἡνίκ' αν, ἐπεάν, ἐπειδάν, ἕστ' αν, μέχρι ἄν).

Ex.: Ἐπειδὰν διαπράξωμαι ἃ δέομαι, ἥξω. După ce voi fi terminat treburile mele, voi veni.

c) Conjunctivul și conjuncția compusă cu ἄν, pentru a exprima un fapt general care *se repetă în Prezent* și *Optativul fără* ἄν, pentru un fapt general care *se repetă în trecut.*

Ex.: Οἱ Χαλδαῖοι μισθοῦ στρατεύονται, ὁπόταν τις αὐτῶν δέηται. Caldeii servesc ca mercenari, ori de cîte ori cineva are nevoie de ei Οἱ Χαλδαῖοι μισθοῦ ἐστρατεύοντο, ὁπότε τίς αὐτῶν δέοιτο. Caldeii serveau ca mercenari, ori de cîte ori avea nevoie de ei.

Conjuncția πρίν, mai înainte de, se construește cu:

a) Infinitivul, după o principală afirmativă.

Ex.: Βουλεύου πρὶν ἔργῳ ἐπιχείρειν. Deliberează mai înainte de a întreprinde o lucrare.

b) Un mod personal. după o principală negativă, potrivit regulilor generale ale propozițiunilor temporale.

Bx.: Οὐκ ἤθελε φεύγειν πρὶν ἡ γυνὴ αὐτὸν ἔπεισε. Nu voi să fugă mai înainte de a-l fi convins soția.

6. *Subordonata comparativă* are verbul la *Indicativ* și negațiunea οὐ legîndu-se de principială prin Conjuncțiile, *ὥσπερ, καθάπερ*, cum, după cum.

Ex.: Ποιήσω ὥσπερ δυνήσομαι. Voi face cum voi putea.

7. *Subordonata concesivă* are verbul la *Indicativ* și negațiunea μή, legîndu-se de principală prin Conjuncțiunea *εἰ καί*, deși, cu toate că, măcar că.

Ex.: Εἰ καὶ βασιλεὺς πέφυκας, θνητὸς εἶ. Deși ai fost născut rege, ești muritor.

8. *Subordonata relativă.* Spre deosebire de limba latină subordonata relativă are verbul la *Indicativ,* chiar cînd ea ține locul unei subordonate la modul Conjunctiv.

Ex.: Ὑμῖν πέμψω ἄνδρας, οἵτινες ὑμῖν συμμαχοῦνται. Vă voi trimite oameni care vor lupta (finala: ca să lupte) împreună cu voi.

Relativele condiționale însă se construiesc cu diferitele moduri ale propozițiunilor condiționale începătoare cu Conjuncțiile *εἰ și ἐάν*.

III. Infinitivul

Se poate întrebuința cu articol și fără articol.

A. Infinitivul cu articol are funcțiunea sintactică a unui substantiv neutru, declinîndu-se la toate cazurile.

Ex.: Τλήσομαι τὸ κατθανεῖν.
Voi înfrunta moartea.
Νεοῖς τὸ σιγᾶν κρεῖττόν ἐστι τοῦ λαλεῖν.
Pentru tineri e mai bine a tăcea decît a vorbi.

B. Infinitivul fără articol se întrebuințează:

1. După verbele care arată o părere, o declarare, ca: λέγω, φημί, zic; νομίζω, δοκῶ, ἡγοῦμαι, οἴομαι, gîndesc, cred, ἐλπίζω, sper, etc.

Ex.: Νομίζω σὲ ἁμαρτάνειν.
Cred că tu greșești.

2. După vorbele cari arată o voință ca: βούλομαι, θέλω, voiesc; ἐπιθυμῶ, doresc; δέομαι, rog; κελεύω, poruncesc etc.

Ex: Βούλομαι σὲ ἐμοὶ ἕπεσθαι.
Vreau să mă urmezi.

3. După verbele sau expresiunile impersonale, ca: δεῖ, χρή, trebuie; ἔξεστι, ἔνεστι este permis, este posibil, ἀναγκαῖόν ἐστι, este necesar, etc.

Ex.: Χρὴ τὸν ἄνθρωπον ἐργάζεσθαι.
trebuie ca omul să muncească.

4. Infinitivul are înțeles final după verbele ca: ἐπιτρέπω, încredințez; αἱρέομαι, aleg; διδόναι, a da; λαμβάνω, iau, etc.

Ex.: Ἐπέτρεψεν αὐτῷ τὸν παῖδα θρέψαι καὶ παιδεῦσαι.
Îi încredință copilul ca să-l crească și să-l educe.

Subiectul Infinitivului stă în cazul Acuzativ. Subiectul Infinitivului nu se mai exprimă, cînd Infinitivul are același subiect cu principala, iar numele predicativ se acordă cu subiectul principalei. Vezi completiva infinitivală pag. 252.

Ex.: Ὁμολογῶ εἶναι Ἀθηναῖος.
Mărturisesc că este Atenian.

IV Participiul

Se întrebuințează:

A. Ca prescurtare a unei propozițiuni circumstanțiale (temporală, cauzală, condițională, finală, concesivă).

Ex. : Οἱ στρατιῶται ἀναστάντες πῦρ ἔκαον.
Soldaţii ridicîndu-se (după ce s-au ridicat) aprindeau focul.
Παρέρχομαι συμβουλεύσων ὑμῖν.
Mă urc la tribună ca să vă dau sfaturi.

În aceste cazuri Participiul poate fi însoţit de unele particule care îi determină sensul: temporal (ἅμα, în acelaşi timp), εὐθύς (îndată); cauzal: ἅτε, (pentru că), ὡς (pentru că se zice); final: ὡς (ca să, cu Participiul Viitor); concesiv: καίπερ (deşi, oricît ar fi de).

Ex. : Ἐμάχοντο ἅμα πορευόμενοι.
Luptau pe cînd mergeau (mergînd).
Καίπερ ἀσθενὴς ὤν.
Deşi era bolnav.
Ὁ Κῦρος, ἅτε παῖς ὤν, ἥδετο τῇ στολῇ.
Cirus fiindcă era copil, era încîntat de haina lui.

B. Ca determinare predicativă, acordîndu-se cu subiectul, mai ales după verbe care conţin o determinare adverbială, ca; τυγχάνω, a se nimeri; λανθάνειν, a fi ascuns; φαίνεσθαι, a se părea; ἀδικεῖν, a face pe nedrept, etc.

Ex. : Ἀδικεῖται πολέμου ἄρχοντες
Aţi făcut o nedreptate că aţi început (începînd) războiul
Κλέαρχος ἐτύγχανε τότε τὰς τάξεις ἐπισκοπῶν.
Clearhos inspecta tocmai în acel moment rîndurile soldaţilor.
Ἡ ψυχὴ φαίνεται ἀθάνατος οὖσα.
Sufletul este în mod evident nemuritor.

C. Ca determinare predicativă, referindu-se la complement, mai ales după verbe care arată o percepţie fizică sau intelectuală ca: ὁρᾶν, a vedea; ἀκούειν, a auzi; γιγνώσκειν, a cunoaşte; εἰδέναι, a şti; μιμνήσκεσθαι, a-şi aminti; δηλόω, arăt, echivalînd cu o propoziţiune completivă. Vezi completiva participială pag. 253.

Ex. : Οἶδα αὐτὸν τεθνηκότα.
Ştiu că el a murit.
Ὁ μῦθος δηλοῖ τὸν πόνον θησαυρὸν ὄντα.
Fabula arată că munca este un tezaur.

D. Cu articol Participiul prescurtează o propoziţiune relativă.

Ex. : Σκηπίων ὁ τὸν Ἀννίβαν νικήσας.
Scipion, acela care a învins pe Hanibal sau învingătorul lui Hanibal.

E. În construcţia Genitivului Absolut, corespunzînd Ablativului Absolut din limba latină.

Ex. : Μιλτιάδου ἡγεμόνος ὄντος, οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Πέρσας ἐνίκησαν.
Atenienii au învins pe Perşi sub comanda lui Miltiade.

Participiul absolut poate fi însoţit şi el de particulele arătate la punctul A, pentru a i se determina sensul; temporal, cauzal, concesiv etc.

Ex. : Ἀποπλεῖ οἴκαδε, καίπερ μέσου χειμῶνος ὄντος.
Pleacă cu corabia spre casă, cu toate că era în mijlocul iernii.